

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (YENİ TÜRK EDEBİYATI)
ANABİLİM DALI**

**TÜRKÇEDEN BULGARCAYA ÇEVİRİLEN ROMANLARIN ANALİTİK
BİBLİYOGRAFYASI (1944-2015)**

Doktora Tezi

Ayra ŞEN TİLKİ

Ankara 2021

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (YENİ TÜRK EDEBİYATI)
ANABİLİM DALI**

**TÜRKÇEDEN BULGARCAYA ÇEVİRİLEN ROMANLARIN ANALİTİK
BİBLİYOGRAFYASI (1944-2015)**

Doktora Tezi

Ayra ŞEN TİLKİ

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Erdoğan KUL

Ankara-2021

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (YENİ TÜRK EDEBİYATI)
ANABİLİM DALI

Ayra ŞEN TİLKİ

TÜRKÇEDEN BULGARCAYA ÇEVİRİLEN ROMANLARIN ANALİTİK
BİBLİYOGRAFYASI (1944-2015)

Doktora Tezi

Tez Danışmanı: Doç. Dr. ERDOĞAN KUL

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

İmzası

Prof. Dr. Nurullah Çetin

.....

Prof. Dr. Fatih Sakallı

.....

Prof. Dr. Ayfer Yılmaz

.....

Doç.Dr. Bilal Çakıcı

.....

Doç.Dr. Erdoğan Kul

.....

Tez Savunması Tarihi: 03.05.2021

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. (...../2021)

Ayra ŞEN TİLKİ

İmzası

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
TABLOLARIN LİSTESİ	V
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	VI
FOTOĞRAFLARIN LİSTESİ	VII
ÖN SÖZ	XV
GİRİŞ	1
I. BÖLÜM	3
BULGARİSTAN VE TÜRKİYE’NİN YAKIN TARİHLERİNE VE İLİŞKİLERİNE BİR BAKIŞ	3
1.1. 1944-2015 ARASINDA BULGARİSTAN	3
1.1.1. Bulgaristan’da Yaşayan Bulgar Türkleri.....	3
1.1.2. 1944-1989 Arasında Bulgaristan’ın Tarihi ve Siyasi Durumu.....	4
1.1.2.1. Goryansko Hareketi	5
1.1.2.2. 1947-1971	5
1.1.2.3. 1971-1989.....	6
1.1.2.4. 1989 Sonrası Bulgaristan.....	6
1.2. 1919-2015 ARASINDA TÜRKİYE.....	6
1.2.1. Kurtuluş Savaşı (1919-1923)	6
1.2.2. Atatürk Dönemi (1923-1938).....	7
1.2.3. İsmet İnönü Dönemi (1938-1950).....	7
1.2.4. Demokrat Parti Dönemi (1950-1960)	7
1.2.5. 27 Mayıs 1960 Darbesi	7
1.2.6. 14 Ekim 1973 Seçimi	8
1.2.7. 1977 Erken Seçimi	8
1.2.8. 12 Eylül 1980 Darbesi.....	8
1.2.9. 1990’lı Yıllar	8
1.2.10. 28 Şubat Süreci / Postmodern Darbe.....	9

1.2.11. 2000’li Yıllar	9
1.2.12. 2011 Genel Seçimler	9
1.2.13. 2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi	9
1.2.14. 2015 Genel Seçimleri	10
1.2.15. 2016 Türkiye’de Askerî Darbe Girişimi	10
1.3. TÜRKİYE ve BULGARİSTAN ARASINDAKİ SİYASİ, EKONOMİK ve KÜLTÜREL İLİŞKİLER	10
1.3.1. Siyasi İlişkiler.....	10
1.3.2. Ekonomik İlişkiler.....	13
1.3.3. Kültürel İlişkiler	14
1.3.3.1. Bulgaristan’da Türkçe Eğitimi	15
1.4. ATATÜRK ve BULGARİSTAN	15
II. BÖLÜM.....	17
BİBLİYOGRAFYA, ÇEVİRİ, TÜRK ROMANI VE TEDA PROJESİ	17
2.1. BİBLİYOGRAFYA.....	17
2.1.1. Bibliyografyanın Tanımı	17
2.1.2. Bibliyografya Türleri.....	18
2.1.3. Bibliyografya Nasıl Hazırlanır?	19
2.2. ÇEVİRİ.....	20
2.2.1. Çevirinin Tanımı	20
2.2.2. Çevirinin Tarihi	23
2.2.3. Türkiye’de Çeviri Tarihi	24
2.2.4. Bulgaristan’da Çeviri Tarihi.....	26
2.2.5. Çeviri Türleri.....	27
2.3. TÜRK ROMANI.....	29
2.3.1. Türk Romanında Türler.....	34
2.4. TEDA PROJESİ.....	39
2.4.1. Projeye Başvuru Şartları.....	39
2.4.2. TEDA Projesi ile Çevrilen Eserler	42

2.4.3. Kalem Ajans	44
III. BÖLÜM	46
TÜRKÇEDEN BULGARCAYA ÇEVİRİLEN ROMANLAR.....	46
3.1. 1944-1989 ARASINDAKİ ÇEVİRİLER (I. DÖNEM).....	46
3.2. 1992-2005 ARASINDAKİ ÇEVİRİLER (II. DÖNEM)	48
3.3. 2006-2015 ARASINDAKİ ÇEVİRİLER (III. DÖNEM).....	48
3.4. TEDA PROJESİ KAPSAMINDAKİ ÇEVİRİLER	56
3.5. YAYINEVLERİ BÜNYESİNDEKİ ÇEVİRİLER	62
3.5.1. 1944-2005 Arasındaki Çeviriler.....	62
3.5.2. 2006-2015 Arasındaki Çeviriler.....	64
IV. BÖLÜM.....	66
TÜRK YAZARLAR.....	66
4.1. TÜRKÇEDEN BULGARCAYA ÇEVİRİLEN ROMANLARIN YAZARLARI, ESERLERİ VE ÇEVİRİ ROMANLARIN ÖZETİ	66
4.2. BULGULAR VE YORUMLAR.....	155
4.2.1. Birinci Dönem: 1944-1989 Yılları.....	156
4.2.2. İkinci Dönem: 1992-2005 Yılları.....	158
4.2.3. Üçüncü Dönem: 2006-2015 Yılları.....	158
V. BÖLÜM	160
ÇEVİRMENLER.....	160
5.1. ÇEVİRMENLER	162
5.2. BULGULAR ve YORUMLAR	194
VI. BÖLÜM.....	202
BULGARİSTAN'DA TÜRK İZLERİ	202
6.1. BULGARİSTAN'DA YAYINLANAN TÜRK DİZİLERİ, FİLMLERİ ve ÇEVİRİYE ETKİSİ.....	202
6.2. BULGARİSTAN'DA TÜRK BASINI (DERGİLER, GAZETELER)	203
6.2.1. Çıkmış Süreli Yayınlar.....	204
6.2.2. Çıkmaya Devam Eden Süreli Yayınlar.....	205

6.3. BULGARİSTAN’DA TÜRKÇE YAYIN YAPAN TELEVİZYON ve RADYOLAR.....	206
6.4. BULGARİSTAN’DAKİ TÜRK KURUMLARI.....	207
VII. BÖLÜM.....	209
ÇEVİRİ ROMANLARIN KAPAK FOTOĞRAFLARI	209
SONUÇ	343
KAYNAKÇA.....	350
ÖZET	355
ABSTRACT	356

TABLULARIN LİSTESİ

Tablo 1. Bulgarcaya Çevrilen Roman Sayısı..... 195

Tablo 2. Bulgarcaya Çevrilen Romanlar, Yayınevleri ve Çeviri Eser Sayısı..... 198

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil 1. TEDA Projesi Kapsamında Destek Verilen Ülkeler	41
Şekil 2. 2006'dan 2012'ye Kadar Çevrilen Kitaplar	42

FOTOĞRAFLARIN LİSTESİ

Fotoğraf 1. Çalikuşu.....	209
Fotoğraf 2. Çalikuşu.....	210
Fotoğraf 3. Çalikuşu.....	211
Fotoğraf 4. Çalikuşu.....	212
Fotoğraf 5. Bizim Köy	213
Fotoğraf 6. İçimizdeki Şeytan	213
Fotoğraf 7. İçimizdeki Şeytan	214
Fotoğraf 8. Kuyucaklı Yusuf.....	215
Fotoğraf 9. İnce Memed.....	215
Fotoğraf 10. Murtaza.....	216
Fotoğraf 11. Murtaza.....	217
Fotoğraf 12. Teneke	217
Fotoğraf 13. Yeşil Gece	218
Fotoğraf 14. Fosforlu Cevriye.....	219
Fotoğraf 15. Aylaklar	219
Fotoğraf 16. Bereketli Topraklar Üzerinde.....	220
Fotoğraf 17. Zübük.....	221
Fotoğraf 18. Acı Lokma.....	221
Fotoğraf 19. Acı Lokma.....	222
Fotoğraf 20. Eskici ve Oğulları.....	223
Fotoğraf 21. Eskici ve Oğulları.....	223
Fotoğraf 22. Sinekli Bakkal	224
Fotoğraf 23. Sinekli Bakkal	225
Fotoğraf 24. Acı Tütün.....	225
Fotoğraf 25. Gol Kralı.....	226
Fotoğraf 26. Gol Kralı.....	226

Fotoğraf 27. Hacizli Toprak.....	227
Fotoğraf 28. Denizin Kanı.....	228
Fotoğraf 29. Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz	228
Fotoğraf 30. Ölmez Otu	229
Fotoğraf 31. Yaban.....	230
Fotoğraf 32. Yalancı Dünya.....	230
Fotoğraf 33. Yalancı Dünya.....	231
Fotoğraf 34. Tek Yol.....	232
Fotoğraf 35. Alnında Mavi Kuşlar	232
Fotoğraf 36. 47'liler	233
Fotoğraf 37. Bir Düğün Gecesi	234
Fotoğraf 38. Bir Avuç Gökyüzü.....	234
Fotoğraf 39. İntibah ve Vatan yahut Silistre	235
Fotoğraf 40. Aşk-ı Memnu.....	236
Fotoğraf 41. Kara Kitap	236
Fotoğraf 42. Kara Kitap	237
Fotoğraf 43. Benim Adım Kırmızı.....	237
Fotoğraf 44. Benim Adım Kırmızı.....	238
Fotoğraf 45. Benim Adım Kırmızı.....	238
Fotoğraf 46. Beyaz Kale	239
Fotoğraf 47. Beyaz Kale	239
Fotoğraf 48. Beyaz Kale	240
Fotoğraf 49. Engereğin Gözündeki Kamaşma	241
Fotoğraf 50. Kar	241
Fotoğraf 51. Kar	242
Fotoğraf 52. Yok Bana Sensiz Hayat.....	243
Fotoğraf 53. İstanbul	243
Fotoğraf 54. Son Yeniçeri	244

Fotoğraf 55. Beyaz Kale	245
Fotoğraf 56. Asılacak Kadın	245
Fotoğraf 57. Yeni Hayat.....	246
Fotoğraf 58. Başucumda Müzik.....	247
Fotoğraf 59. Dualar Kalıcıdır	247
Fotoğraf 60. Cariye	248
Fotoğraf 61. Sultana Dokunmak	248
Fotoğraf 62. Mutluluk	249
Fotoğraf 63. Mutluluk	250
Fotoğraf 64. Kritisim	250
Fotoğraf 65. Kira Ester.....	251
Fotoğraf 66. İsmail	251
Fotoğraf 67. Cevdet Bey ve Oğulları	252
Fotoğraf 68. Masumiyet Müzesi	253
Fotoğraf 69. Gezgin	253
Fotoğraf 70. Başın Öne Eğilmesin	254
Fotoğraf 71. Erguvan Kapısı	255
Fotoğraf 72. Biz Kimden Kaçıyorduk Anne?	255
Fotoğraf 73. Atatürk ve Fikriye	256
Fotoğraf 74. Berci Kristin Çöp Masalları	256
Fotoğraf 75. Korkak ve Canavar	257
Fotoğraf 76. Merdera'nın Sırrı	257
Fotoğraf 77. Şair Öldü.....	258
Fotoğraf 78. Akşam Güneşi	258
Fotoğraf 79. Aşk Hastalığı	259
Fotoğraf 80. Gökdelen	260
Fotoğraf 81. Vatandaş	260
Fotoğraf 82. Makber.....	261

Fotoğraf 83. Aşka Şeytan Karışır.....	262
Fotoğraf 84. İnanna	262
Fotoğraf 85. Babil’de Ölüm İstanbul’da Aşk.....	263
Fotoğraf 86. Yaprak Dökümü	264
Fotoğraf 87. Kabuk Adam.....	264
Fotoğraf 88. Kılıç Yarası Gibi	265
Fotoğraf 89. Elmanın Suçu	266
Fotoğraf 90. Vukuat Var	266
Fotoğraf 91. Hümeyra	267
Fotoğraf 92. Kırık Hayatlar.....	268
Fotoğraf 93. Hanımın Çiftliği	268
Fotoğraf 94. Buse Cinayeti	269
Fotoğraf 95. Mühtedi	270
Fotoğraf 96. Kırmızı Zaman	270
Fotoğraf 97. Saatleri Ayarlama Enstitüsü	271
Fotoğraf 98. Apartman Boşluğu.....	272
Fotoğraf 99. Kaçak.....	272
Fotoğraf 100. Ziyan.....	273
Fotoğraf 101. Kar	274
Fotoğraf 102. Beyaz Kale	274
Fotoğraf 103. Başkasını Seviyorum.....	275
Fotoğraf 104. Bataklık Ülke.....	276
Fotoğraf 105. Elma.....	276
Fotoğraf 106. Macar: Tefrika-i Müteferrika	277
Fotoğraf 107. Salkın Hanımın Taneleri	278
Fotoğraf 108. Meryem Planı	278
Fotoğraf 109. Destina.....	279
Fotoğraf 110. Perg Efsaneleri III: Tanrıların Alfabeti.....	280

Fotoğraf 111. Öteki Renkler	280
Fotoğraf 112. Minta	281
Fotoğraf 113. Ne Güzel Bir Hiçlikti Aşk	282
Fotoğraf 114. Bağlanma Korkusu	282
Fotoğraf 115. Asıl Adı Atiye	283
Fotoğraf 116. Kendini Arayan Adam.....	284
Fotoğraf 117. Maraz.....	284
Fotoğraf 118. Mai ve Siyah.....	285
Fotoğraf 119. Kadından Donkişot Olmaz	286
Fotoğraf 120. Dünyanın İlk Günü	286
Fotoğraf 121. Karanlık Çökerken Neredeydiniz?	287
Fotoğraf 122. Moskow Cariye Hürrem	288
Fotoğraf 123. Sadakat	288
Fotoğraf 124. Masalımı Yitiren Dev	289
Fotoğraf 125. Beş Sevim Apartmanı.....	290
Fotoğraf 126. Bir Dilek Tut	290
Fotoğraf 127. Köpek Adamlar	291
Fotoğraf 128. Piç	292
Fotoğraf 129. Kök	292
Fotoğraf 130. Üç İstanbul	293
Fotoğraf 131. Nefes Nefese.....	294
Fotoğraf 132. Kurt Seyt & Shura	294
Fotoğraf 133. Kaplan Kraliçe.....	295
Fotoğraf 134. Kırmızı Fener Sokağı	296
Fotoğraf 135. Aldatmak	296
Fotoğraf 136. Muz Sesleri.....	297
Fotoğraf 137. İstanbul'da Merhamet Haftası	298
Fotoğraf 138. Ateş Gecesi.....	298

Fotoğraf 139. Suçlu.....	299
Fotoğraf 140. Huzur	300
Fotoğraf 141. Damga	300
Fotoğraf 142. Son Serenad: İmparatorluk II.....	301
Fotoğraf 143. Serenad	301
Fotoğraf 144. Golat Kalesi Tutsağı.....	302
Fotoğraf 145. Kafes.....	303
Fotoğraf 146. Sokakların Çocuğu	303
Fotoğraf 147. Bu Yalan Tango.....	304
Fotoğraf 148. Yaşadığım İstanbul.....	305
Fotoğraf 149. Kralın Elçisi.....	305
Fotoğraf 150. Kahperengi	306
Fotoğraf 151. Eskici ve Oğulları.....	307
Fotoğraf 152. Azil	307
Fotoğraf 153. Az	308
Fotoğraf 154. Kayıp Söz	309
Fotoğraf 155. Sıcak Külleri Kaldı.....	309
Fotoğraf 156. Cariyenin Kızı Mihrimah	310
Fotoğraf 157. Eski Hastalık.....	311
Fotoğraf 158. Yeşil Peri Gecesi	311
Fotoğraf 159. Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi	312
Fotoğraf 160. Sessiz Ev.....	313
Fotoğraf 161. Benim Adım Kırmızı.....	313
Fotoğraf 162. Mihrimah Sultan.....	314
Fotoğraf 163. Ben Öyle Sandım.....	315
Fotoğraf 164. Mor	315
Fotoğraf 165. Bir De Baktım Yoksun.....	316
Fotoğraf 166. Artık Ayrılısak Diyorum	317

Fotoğraf 167. Yezidin Kızı	317
Fotoğraf 168. Sokaklardan Bir Kız	318
Fotoğraf 169. Acımak	319
Fotoğraf 170. Kardeşimin Hikâyesi	319
Fotoğraf 171. Dul Kadının Oğlu	320
Fotoğraf 172. İstanbul Hatırası	321
Fotoğraf 173. Hepsi Alev	321
Fotoğraf 174. Pargalı ve Hatice	322
Fotoğraf 175. Cehennem Kraliçesi	323
Fotoğraf 176. Kötü Yol	323
Fotoğraf 177. Kedi Mektupları	324
Fotoğraf 178. Trakya Güneşi	325
Fotoğraf 179. Miskinler Tekkesi.....	325
Fotoğraf 180. İstanbullular.....	326
Fotoğraf 181. Eğreti Gelinler	327
Fotoğraf 182. Yok Olma Kılavuzu.....	327
Fotoğraf 183. Ankaralı	328
Fotoğraf 184. Sinek Isırıklarının Müellifi.....	329
Fotoğraf 185. Fatih 1453.....	329
Fotoğraf 186. Işıkla Yazılsın Sonsuza Adım	330
Fotoğraf 187. Fatmagül'ün Suçu Ne?	331
Fotoğraf 188. Öteki	331
Fotoğraf 189. Beş Şehir.....	332
Fotoğraf 190. Son Sığınak.....	333
Fotoğraf 191. Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim.....	333
Fotoğraf 192. Fırtına Takvimi.....	334
Fotoğraf 193. Son Ada	335
Fotoğraf 194. Dişi Örümcek	335

Fotoğraf 195. Çete.....	336
Fotoğraf 196. Son Oyun.....	337
Fotoğraf 197. Beyoğlu Rapsodisi.....	337
Fotoğraf 198. Kurt Seyt & Murka.....	338
Fotoğraf 199. Ağır Roman	339
Fotoğraf 200. Ölümün Gölgesi Yok.....	339
Fotoğraf 201. Hayal ve İstirap	340
Fotoğraf 202. Fatih Harbiye	341
Fotoğraf 203. Osmancık.....	341
Fotoğraf 204. Sufle.....	342

ÖN SÖZ

Türk edebiyatında romanlar oldukça önemli bir yer tutmakta ve zengin bir yapı arz etmektedir. Bu romanlar gördüğü ilgi ile dünyanın çeşitli dillerine olduğu gibi Bulgarcaya da çevrilmiştir. Türkçeden Bulgarcaya çevrilen romanlarla ilgili daha önce bir çalışma olmamasından hareketle bu çalışma hazırlanmıştır. 1944 ile 2015 yılları arasındaki çeviriler tezin kapsamını oluşturmuştur. Özellikle bu yılların analiz edilmesinin sebebini şöyle açıklamak mümkündür: Türkçeden Bulgarcaya kitap hâlinde yapılan ilk çeviri 1944 senesinde gerçekleşmiştir. 1944'ten önce çeviri yapılmış fakat kitap olarak değil, gazete ve dergi eki olarak yer almıştır. Bulgarcaya çevrilen eserler her geçen gün artarak devam etmektedir. Daima güncellenen bu alanda araştırma yapılırken bir sınır koymak gerekliliği de kaçınılmazdır. Araştırmaya başlanılan yıl 2015 yılı olduğundan 2015 yılı sınır kabul edilmiştir.

Bu çalışmada önce Türkiye ve Bulgaristan'a dair tarihî süreç, bibliyografya, çeviri, Türk romanı ve TEDA hakkında bilgiler verilmiştir. Daha sonra çevrilen Türk romanları ve yazarları ile çevirmenler hakkında bilgiler kronolojik olarak verilmiştir. Bulgaristan'da faaliyet göstermiş ve hâlen gösteren kurumlar tanıtılmış, en sonda da çeviri romanların kapak fotoğraflarına yer verilmiştir. Bu tezle birlikte Türk edebiyatının Bulgaristan'daki izleri hakkında bir araştırma sunulması amaçlanmıştır.

İki ülkeyi Avrupa ve Asya kıtalarını birbirine bağlayan bir köprü olarak düşünmek gerekir. Edebiyat eserleri de bu köprünün yapıtaşlarıdır. Bulgaristan'da çevrilen romanları tespit etmek, incelemek, analiz etmek edebiyat dünyasına katkı sağlayacaktır. Bu çalışma altı bölümden meydana gelmektedir.

Birinci bölümde önce Bulgaristan, daha sonra Türkiye'nin tarihî, siyasi hayatı ele alınmış, daha sonra Bulgaristan ve Türkiye arasındaki kültürel ilişkiler hakkında bilgiler verilmiştir.

İkinci bölümde bibliyografya, çeviri hakkında bilgiler verilmiş, tarihsel sürecine değinilmiştir. Daha sonra Türk romanından söz edilmiştir. Türkçeden Bulgarcaya çevrilen romanlar dönemlerine ayrılarak verilmiştir. Bulgaristan'daki çeviri faaliyetlerini destekleyen TEDA projesi tanıtılmıştır. Çeviri romanlar TEDA projesi kapsamında ve yayınevleri bünyesinde çevrilenler olarak da sınıflandırılmıştır.

Üçüncü bölümde Türkçeden Bulgarcaya çevrilen romanlar, önceki bölümde yapılan sınıflandırmaya göre tablolar hâlinde hazırlanmış ve okura sunulmuştur.

Dördüncü bölümde çeviri romanların yazarları, eserleri tanıtılmış ve romanların özeti sunulmuştur. Bu romanlara dair bulgular ve yorumlar yapılarak bölüm sonlandırılmıştır.

Beşinci bölümde bir önceki bölüme yakın bir yol izlenmiş ve çevirmenler tanıtılmıştır.

Altıncı bölümde Türk dizi ve filmlerinin Bulgaristan'daki önemi, Bulgaristan'da Türk dili bağlamında faaliyet gösteren basın-yayın organları ve Türk kurumları anlatılmıştır.

Yedinci ve son bölümde çevrilen eserlerin orijinal kapak fotoğrafları sunulmuştur.

Araştırmanın sonuç kısmında edinilen bütün bulgular ve bilgiler bu bölümde değerlendirilmiş, sonuçlar ve bulgular yorumlanmıştır, çalışma özet ve kaynakça ile sonlandırılmıştır.

Bu çalışmada bana destek olan ve yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Erdoğan Kul'a sonsuz teşekkür ederim. Bulgaristan'daki değerli hocam Asist. Dr. Jana Jelqzkova'ya, Ankara Üniversitesi Bulgar Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden değerli dostum Hüseyin Mevsim'e yardımları için teşekkür borçluyum. Çalışmamda bana yardımcı olan yayınevi müdürleri ve çalışanlarına ayrıca çevirmenlere verdikleri bilgiler için şükranlarımı sunarım.

Bu süreçte destekleri, yardımları, anlayışları için aileme, çevreme ve arkadaşlarıma da teşekkürlerimi sunarım. Her zaman yanımda olan, varlığıyla bana güç veren eşim Barış Tilki'ye; beni daima dinleyen ve destekçim annem Elka Şen ve babam Hüseyin Şen'e yardımları, bana güvendikleri için sonsuz minnettarım.

GİRİŞ

Türkiye ve Bulgaristan yüzyıllar boyunca birbiriyle komşu ve ortak bir sınıra sahip iki ülkedir. Bu iki ülke arasında birçok ortak yön bulunmaktadır. Bu tezde kültürel, siyasal etkileşimlerin yanı sıra özellikle iki ülke arasında edebiyat dünyasındaki hareketlilik hakkında bilgi verilmiştir. Bulgarcada hâlâ kullanılmaya devam eden birçok Türkçe kelime bulunmaktadır. Bulgaristan’da yaşayan farklı milliyetten vatandaşların büyük oranı Türkler’e aittir. 2011 senesinde yapılan araştırma sonucunda 588.318 kişinin Türk olması Balkan ülkeleri arasında en çok Türk nüfusunun Bulgaristan’da olduğunu göstermektedir. Bu açıdan Türk edebiyatının Bulgaristan’daki izleri ve okuyucular tarafından görülen ilgi bu çalışmayla ortaya konulacaktır.

71 yıllık sürede ne tür romanların yazılıp Bulgarcaya çevrildiğini kapsamlı bir araştırma ile tespit eden bu çalışmaya karar vermekteki çıkış noktası Cumhuriyet dönemi yazarlarının Bulgaristan’da hangi romanlarla Bulgar okuyucuları ile buluştuğunu ortaya koyma amacı olmuştur. Bunun için söz konusu yıllar arasında kaç roman çevrildiğini belirtmek; onlara klasik, öncü, postmodern, modern yazarlara göre sınıflandırmak gerekmiştir. Bulgaristan’da yayımlanan romanlarla ilgili genel bir bakış ortaya konulmuş ve Türk edebiyatının Bulgaristan’da gördüğü ilgi ve bıraktığı iz hakkında bilgi verilmiştir.

Bu tez ile Cumhuriyet dönemi romanlarının yanı sıra Tanzimat Dönemi, Fecriati edebiyatı ve Millî Edebiyat dönemlerindeki romanlardan da Bulgarcaya yapılmış çeviriler belirlenmiş, romanlar ayrıntılı bir şekilde tanıtılmıştır. Araştırma sonucunda 1944 ile 2015 yılları arasında çevrilen romanların sayısının yıllara göre tespit ve tasnif edilmesi çalışmanın en önemli bulgusu olmuştur.

Bu çerçevede tespit edilen romanların hem yazarları hem de çevirmenleri hakkında bilgi sunulmuştur. Çevirmenlerle bire bir yapılan yazışma ya da konuşmalar kapsamlı bilgiye ulaşma imkânı sağlamıştır. Bu görüşmeler TEDA ve yayınevleri ile gerçekleştirilmiştir. Hayatını kaybeden çevirmenlerin irtibata geçilen yakın akraba veya arkadaşlarından edinilen bilgiler de çalışmaya katkı sağlamıştır. Yayınevleri ile yapılan anket / konuşma sayesinde kitap seçimine kimler tarafından, hangi amaçlarla karar verildiği ve ne tür sorunlarla karşılaşıldığı tespit edilmiştir. Tezin kaynakları, röportaj / konuşma ve alınan verilere dayanmaktadır.

Çalışmada Bulgaristan ve Türkiye arasındaki bağlar hakkında araştırma yapılmış ve bilgiler sunulmuştur. İki ülke arasındaki kültürel, dilsel, siyasal bağlar dikkate

alınmıştır. Bulgaristan'da bulunan ilgili Türk kurumları ve organizasyonları hakkında gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Daha sonra 1944 ile 2015 yıllarındaki çeviri faaliyetleri incelenmiştir. Çalışma, ilk kitap hâline gelen çeviri romanının 1944 yılında yayınlanması ve bu çalışmaya başlanan tarihin 2015 yılı olmasından dolayı bu tarihlerle sınırlandırılmıştır. Bulgaristan'daki Millî Kütüphane kayıtlarında romanlar tespit edilmiş ve incelenmiştir. Bu tespit ve incelemeden sonra ise çeviri romanların yazarları hakkında bilgiler özgeçmiş ve diğer eserlerini kapsayacak şekilde verilmiştir.

Bu çalışmada yöntem olarak bibliyografik analiz yapılmıştır. Bu çerçevede Türkçeden Bulgarcaya çevrilen romanlar hakkında bilgi edinmek için yerli yabancı ajanslarla, TEDA yetkilileriyle, çevirmenlerle, yayınevleri yetkilileriyle serbest bir mülakat yapılmıştır. Sofya'da Millî Kütüphane'nin, Ankara'da Millî Kütüphane'nin, İstanbul Üniversitesi kütüphanesinin ilgili veri tabanları taranmıştır. Birçok Bulgar ve Türk ansiklopedisi kullanılmıştır. Her iki ülkenin kaynaklarından faydalanmıştır.

Bu tez bu alanda yapılan en kapsamlı çalışmalardandır. Söz konusu alanla ilgili çeşitli makaleler yayınlanmış olsa da geniş kapsamlı şekilde şiir, roman, öykü vs. çevirileri incelenmemiştir. Bu çalışmada roman türü analiz edilmiştir.

İki ülke arasında kültürel bağları kuran ve kuvvetlendiren köprüler her zaman olmuştur ve olacaktır. Bu çalışma da Türk ve Bulgar edebiyatı arasındaki etkileşimi göstermesi yönünden bu köprüye eklenecek bir uzantı niteliği taşımaktadır. Aynı zamanda Bulgaristan'da yaşayan Türkler veya Türk Dili ve Edebiyat bölümünde okuyan öğrencilerin ihtiyaç duyabileceği bilgileri de içermektedir.

I. BÖLÜM

BULGARİSTAN VE TÜRKİYE’NİN YAKIN TARİHLERİNE VE İLİŞKİLERİNE BİR BAKIŞ

Bu bölümde Türkiye ve Bulgaristan hakkında bilgi verilecektir. Önce Bulgaristan’ın 1944-2015 yılları arasındaki tarihî ve siyasi süreci ele alınacak, Daha sonra Türkiye’nin 1919’da Kurtuluş Savaşı’ndan günümüze uzanan tarihî ve siyasi sürecine değinilecektir. Bundan sonra iki ülke arasındaki siyasi, ekonomik, kültürel ilişkiler anlatılacaktır.

1.1. 1944-2015 ARASINDA BULGARİSTAN

1.1.1. Bulgaristan’da Yaşayan Bulgar Türkleri

Bulgaristan’da birçok Bulgaristan Türkü ve Müslüman nüfus yaşamaktadır. Türkler, Oğuz ve Kuman soyundan gelmektedir. Oğuz Türkleri, Anadolu üzerinden ve çoklukla Osmanlı devrinde geçen Türklerdir. 1989 senesinden sonra Bulgaristan Türkleri her türlü özgürlüğüne sahip olmuşlardır. Bulgaristan Türklerinin anadili Türkçedir. Müslümanlar, Sünni ve Alevi olmak üzere ikiye ayrılır. Bulgaristan Türklerinin Bulgaristan’dan göçü 1878 yılında başlar ve 1994 yılına kadar devam eder.

Örnek vermek gerekirse “1878-1912 arasında 350,000 kişi, 1923-33 arasında 101,507 kişi, Eylül 1934-97 arasında 181 kişi, Eylül 1940-21 arasında 353 kişi, 1950’de 154,198 kişi, 1952-1968 arasında 24 kişi, 1969-1978 arasında 114,356 kişi, 1979-1988 arasında 10 kişi, 1989’da 321,800 kişi (1990’larda 150,000 kadar kişi Bulgaristan’a geri döndü), 1991-1992 arasında 50,000 kişi, 1993-1994 arasında 70,000 kişi”¹ göç etmiştir. Türkler daha çok Filibe, Kırcaali, Sofya, Razgrad, Şumnu, Eski Cuma, Silistre, Dobriç, Burgaz ve Rusçuk gibi yerlerde yaşamaktadır. 2001’de yapılan sayımında toplam nüfusun %20’sini Türklerin oluşturduğu görülmüştür. Kırcaali’de 101.116, Razgrad’da 71.963, Şumnu’da 59.551, Eski Cuma’da 49.495, Silistre’de 48.761 kişinin yaşadığı tespit edilmiştir.

¹ Yüksel Kaştan, “Atatürk Dönemi Türkiye Bulgaristan İlişkileri”, Sayı: 72, A.T.C. Cumhuriyet Arşiv Belgeleri, 2008, s.669-696.

Belirtilen şehirlerde Türklerin çeşitli ağızları bulunmaktadır. Bunlardan en yaygın olanı Deliorman-Dobruca ağızıdır. Bu ağızların yanı sıra Razgrad, Şumnu, Silistre, Rusçuk, H. Pazarcık ve Eskicuma ağızlarına rastlanmaktadır. Güney Bulgaristan, Kırcaali ağızı Güney Bulgaristan'da hâkimdir ve bu ağza Orta ve Güney Anadolu şivesi hâkimdir.

Bulgaristan Türklerinin çoğu doğu Rodopiler, kuzeydoğu ve güneydoğu Bulgaristan bölgelerinde yoğunlukla yaşamaktadır. Burada en çok Sünni Müslümanlar bulunur, bir kısmı da Şiiliktir. Bu Şiilikler daha çok Alevi olarak bilinirler.²

Bulgaristan zaman zaman Türk nüfusla birlikte iyi geçinmiş, kimi zaman entegrasyon yapmıştır. Çiftçi Partisi Türklere karşı çok iyi davranmış ve onların taleplerini karşılamıştır. Esas Bulgaristan Türkleri Konya ve Toros'tan Bulgaristan'a sürülmüşler ve birçok yere ulaşmışlardır. 1853 Kırım Savaşı'nda Kırım Türkleri çok umutlanmış ve sonundaki katliamdan sonra Dobruca Tuna nehrinde oldukça büyük nüfus olarak yerleşmişlerdir. Bulgaristan'daki bir diğer Türk grup ise Mithat Paşa'nın yerleştirdiği Kafkasyalılardır. Din değiştiren Pomaklar Bulgar'dır fakat dinleri İslamiyet'tir. Onlar da Türkleşmiş, bundan dolayı ağır bedel ödemişlerdir. Sonuç olarak denilebilir ki Bulgaristan'ın Türkleri tamamen Türk menşelidir. İyi yetişmiş ve ziraat, sanat, eğitimden anlayan bir nüfustur.³

1.1.2. 1944-1989 Arasında Bulgaristan'ın Tarihî ve Siyasi Durumu

1944 yılında 9 Eylül darbesinden sonra ülkenin başında Oteçestven Front Partisi, lider olarak da Kimon Georgiev gelir. 10 Eylül'de Almanya'ya savaş açıp 28 Ekim'de Sovyetler Birliği, USA ve İngiltere ile anlaşma imzalarlar. 1946 yılında Başbakan Georgia Dimitrov olur. 15 Eylül 1946 referandum sonucunda Bulgaristan monarşiden cumhuriyete geçer. Tzar Simeon II, annesi Mariya Joanna ve kardeşi Mariya Luiza'nın aniden ülkeden gitmeleri gerekir. 1951 yılında İspanya'ya giderler. Oteçestven Front Partisi, 1944'te darbeden sonra komünist rejimi kurabilmek için diğer karşı çıkanları bastırmaya çalışır. 28,630 kişi gözaltına alınır. Dört ay içinde 9550 hüküm çıkar, 2730 kişi ölüme mahkûm edilirken 305 kişiye ise ömür boyu hapis cezası verilir. 1944 ile 1962 yılları arasında faaliyet gösteren 44 toplama kampı vardır. Bunların arasında Belene, Slintçev Brqg, Sweti Vraç, Bogdanov Dol, Rositza, Kutziyan, Bobovdol, Nikolaevo,

² Georgiev, Antonii, Aleksiev, Bojidar, Lozanova, Galina, Trınkova, Dimana, Dobreva, Doroteya, Vlaeva, İ., Bibina, Yordanka, Sıbev, Orlin, Popov, R. 2012, *Турците в България – история, традиция, култура*, Vadabond Media, (Bulgarca'dan çeviri tarafımdan yapılmıştır.), София, 2012.

³ <http://www.balturk.org.tr/tag/ilber-ortayli/> (e.t: 23.2.2019).

Poruçek Çunçevo, Nojarevo, Çernovo, Zelendol, Skravena kampları vardır. Belen'deki toplama kampı 1984 yılında yeniden faaliyete girer ve oraya Bulgar Türkleri götürülür. İsimlerini değiştirmek istemeyenlere orada işkence edilir.

1944 ile 1945 yılları arasında bu kamplardan toplam 184,360 kişi geçer. 2011 yılında 1 Şubat'ın Komünist rejimden dolayı ölenleri anma günü olmasına cumhurbaşkanları Jelyo Jelevo (1992-1996) ve Petır Stoyanov (1997-2002) tarafından karar verilir.

1.1.2.1. Goryansko Hareketi

1944 yılı Eylül ayı başında Sovyet Ordusu Krallık Bulgaristan'ı işgal eder. 7000 insan -siyasetçi, ekonomist, mühendis, doktor, avukat, öğretmen- öldürülür. Bazı Kraliyet subayları Sovyet Krallığı'na karşı çıkıp Goryansko Hareketi'ni kurarlar. Bu hareket 1944 ile 1956 arasında 350,000 kişiden oluşur. 9 Eylül 1944 darbesinden sonra Makedonya'daki Bulgar hükümeti sona erer ve Komünist Bulgaristan Yugoslavya ile yakın iş birliği gerçekleştirir. O zamanki başbakan Todor Jivkov ve Bulgar Cumhuriyet Partisi'nin lideri Georgia Dimitrov Balkan Federasyon projesinin gerçekleşmesine yardımcı olurlar. 1946 yılında Pirin Makedonya'da sayım yapılır ve nüfusun %70'inin Makedon olduğu tespit edilir. Bunun sonucunda Bulgaristan ve Yugoslavya bir anlaşma imzalar. Pirin Makedonya ve Vardar Makedonya'nın birleşmesine ve herhangi bir vize uygulaması bulunmamasına karar verilir. 1949 yılında bu anlaşma iptal edilir.

1.1.2.2. 1947-1971

Dimitrov Anayasası'nda Georgia Dimitrov ve 1936 yılının Sovyet Sosyalist Cumhuriyet Birliği'nin Anayasa örneği gibi yapılır. Bu anayasada her vatandaş aynı haklara sahiptir; ayrımcılıktan uzak, sosyal yardımlaşmaya hak kazanmıştır ve kişilere kelime, mühür ve derleme (toplama) özgürlüğü tanınmıştır. 1956 yılında Merkez Komitesi'nin Bulgar Komünist Partisi'nin lideri Todor Jivkov, Nikita Hruşçov'un örneğini alıp Vılço Çervenkov'u suçlar ve ülke yönetimini ele alır.

1960 yılında parasal sıkıntılardan dolayı Todor Jivkov, Nikita Hruşçov'dan Bulgar Millî Bankası'nın rezervleri satın almasını ister. İçeride bulunan bütün altın verilir. Bu tutar bugün yaklaşık 639 milyon dolar yapmaktadır. Jivkov zamanında buna benzer birkaç satış yapılır. 1963 yılında Jivkov'a Sovyet Sosyalist Cumhuriyet Birliği ile yakın olmaları tavsiye edilir. Böylece onlardan bir parça olur, Bulgaristan da Prag

ilkbaharına katılır. 1971 yılında yeni Anayasa çıkar. Madde 1’de Bulgar Komünist Partisi tek ve yönetici parti olarak kabul edilir.

1.1.2.3. 1971-1989

1971 yılında Jivkov Anayasası yürürlüğe girer. 1975 yılında Helzingte Anlaşması yapılır. Bu anlaşmada da insan hakları ve özgürlüğü yer alır. 1984 yılında Merkezî Komitesi Bulgaristan Türklerini ve Bulgaristan Müslümanlarını isim değişikliğine zorlar. 850,000 Bulgar ve Türk Arap-Türk isimlerini değiştirmek zorunda kalır. Bunun yanı sıra kadınlar şalvar giyemez, erkekler takke takamaz. Düğün ve cenaze törenleri yapılamaz. Ramazan ve Kurban bayramları kutlamaları yasaklanır. Türkçe kesinlikle konuşulamaz. Bütün bunlar 1989 yılında göçe yol açar ve yaklaşık 360,000 kişi memleketinden göçe zorlanır.

Bu göçte çoğu kişi ancak kişisel eşyaları alacak kadar zaman bulur. Kendilerine ait mal ve mülkleri satacak fırsat bulamazlar. Sınırı at arabasıyla geçerler. 1985’te ülkede bazı değişiklikler ve kriz görünmeye başlar. Bulgar Komünist Partisi yönetimden ayrıldığı zaman yaklaşık 150-160,000 kişi yeniden Bulgaristan’a döner.

1.1.2.4. 1989 Sonrası Bulgaristan

10 Kasım 1989 yılında Todor Jivkov iktidardan indirilir. Onun yerine Petır Mladenov gelir. Protesto yapıldıktan sonra 1990’da onun yerine de Jelyo Jeleve gelir. 15 Kasım 1990’da Ulusal Cumhuriyet Bulgaristan, Bulgaristan Cumhuriyeti adını alır. 2000 yılında Komünist rejimi suç işlemiş olarak deklare edilir. Komünist Partisi’nin başka ülkenin zoruyla yönetime geldiği, ülkenin bundan olumsuz bir şekilde etkilendiği ve ülkeye maddi ve manevi zarar getirdiği deklare edilir.

1.2. 1919-2015 ARASINDA TÜRKİYE

1.2.1. Kurtuluş Savaşı (1919-1923)

Mustafa Kemal Atatürk’ün 1919 yılında Samsun’a çıkması ile Kurtuluş Savaşı başlar. Mustafa Kemal Atatürk sayesinde Osmanlı İmparatorluğu sona erer ve Türkiye Cumhuriyeti kurulur. 1923’te Türkiye Büyük Millet Meclisi açılır, 29 Ekim 1923’te Cumhuriyet ilan edilir. Bu tarih itibariyle Atatürk Dönemi başlar. Bu dönem tezde kısaca anlatılacaktır.

1.2.2. Atatürk Dönemi (1923-1938)

Atatürk Dönemi olarak adlandırılan dönem 1923'ten 1938'e yani Atatürk'ün ölümüne kadar devam eder. Bu dönemde Cumhuriyet'in ilk partisi olan Halk Fırkası kurulur. Sonradan ismi değişen parti Cumhuriyet Halk Partisi olur. Yeni anayasa hazırlanır, yeni kanunlar çıkarılır. İkinci parti olarak kurulan Terakki Perver Cumhuriyet Fırkası, Atatürk'ün silah arkadaşları tarafından hayata geçirilir. Ülkede çıkan isyanlar nedeniyle bu parti uzun ömürlü bir parti olamaz.

1.2.3. İsmet İnönü Dönemi (1938-1950)

İsmet İnönü, Kurtuluş Savaşı'nda Atatürk'ün silah arkadaşı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanıdır. CHP'nin de genel başkanıdır. Atatürk'ün vefatından sonra İsmet İnönü döneminde İkinci Dünya Savaşı başlar. Türkiye, bu dönemde (1939-1945) içe dönük bir siyaset takip eder. Savaştan uzak durmaya çalıştığı hâlde savaş sebebiyle ülkenin ekonomisi olumsuz bir şekilde etkilenir. İsmet İnönü döneminde en önemli gelişme Köy Enstitüleri'nin açılması olur.

1.2.4. Demokrat Parti Dönemi (1950-1960)

CHP içinde kimi sorunlar çıkmaya başlayınca 1946 yılında Demokrat Parti kurulur. Demokrat Parti birinci seçimine 1950 yılında girer ve iktidar olarak başa gelir. O zamana kadar CHP mecliste ülkeyi tek başına yönetir ve bu tarihten sonra DP yani Demokrat Parti dönemi başlar. Demokrat Parti birinci iktidar döneminde (1950-54) liberalleşmede önemli adımlar atar ve yabancı yatırımları destekler.

1.2.5. 27 Mayıs 1960 Darbesi

CHP'den 1945 yılında Celâl Bayar, Fuad Köprülü ve Refik Koraltan ile birlikte ihraç edilen Menderes, Demokrat Parti'yi kurdu. 1947'de yapılması gereken seçimler CHP tarafından bir yıl öne alınır. 1946 yılında CHP yüzde 85 oy ile seçimi kazandı. Menderes Demokrat Partisi aracılığı ile Kütahya milletvekili olarak tekrar meclise girer. "Beyaz Devrim" olarak adlandırılan 1950 seçimlerini DP kazanır. Menderes, 19. Türkiye Hükümeti'ni kurarak başbakanlık görevine başlar. Bu görevini 1960 yılına kadar sürdürür.

27 Mayıs 1960 sabaha karşı saat 4'te radyoda Kurmay Albay Alparslan Türkeş TSK olarak yönetime el koyduklarını belirtir ve askerî darbenin sebeplerini bir radyo bildirisi ile halka duyurur. TSK'nin 27 Mayıs 1960 günü darbe açıklaması yaptığı sırada

Eskişehir'de bulunan Adnan Menderes, beraberindeki siyasilerle birlikte Kütahya'da tutuklanarak Ankara'ya getirilir. Ankara'da bir süre tutulan Menderes, sonra Yassıada'ya yargılanmak üzere gönderilir.⁴ Darbeden sonra darbeyi yapan komutanlar da siyasete atılır. 1961 yılında yapılan seçimlerde Adalet Partisi tek başına iktidar olamaz ve CHP ile koalisyon kurar. Bu yıllarda bütün dünyada o dönemde olduğu gibi işçi mitingleri yaygınlaşır. Hemen her gün mitingler yapılır, birçok insan hayatını kaybeder. 1965 ve 1969 yıllarında seçimler yapılan seçimlerde Adalet Partisi birinci parti olur, CHP ise ana muhalefette kalır. 12 Mart'ta yeniden yapılan askerî darbeye ekonomi, paranın değerinin düşmesi, Aleviler ve Sünniler arasındaki çatışmalar gibi birçok sebep sunulur ve tarafsız bir aday olarak TBMM içinden seçilen Nihat Erim ülkeyi yönetmeye başlar.

1.2.6. 14 Ekim 1973 Seçimi

CHP ve İnönü dönemlerinin ardından Bülent Ecevit dönemi başlar. Ecevit, 1974'te Millî Selamet Partisi ile koalisyon kurar ve bu koalisyon 10 ay sürer. Bu dönemin en önemli olayı ise Kıbrıs Harekâtı olur.

1.2.7. 1977 Erken Seçimi

1977 yılında CHP tek başına seçimi kazanamaz, Süleyman Demirel başbakan olur. Fakat hükümet uzun süre dayanamaz. Daha sonra Ecevit hükümet kursa da o da uzun ömürlü olmaz. 1977-1980 yılları arasında Türkiye birçok sorunla, karışıklıklarla uğraşır.

1.2.8. 12 Eylül 1980 Darbesi

Ülkede devam eden karışıklıktan dolayı darbe olur. Bu; üçüncü açık askerî müdahalesidir. Süleyman Demirel görevden alınır, 1961 Anayasası uygulamadan kaldırılır ve yeni bir askerî dönem başlar. Yaklaşık 9 yıl süren bu dönemde 17 parti kapatılır. 1983 seçiminde Anavatan Partisi birinci olur, böylece Turgut Özal Dönemi başlar. Bu da sağcı partinin ülkeyi yönetmesinin başlangıcı olarak bilinir.

1.2.9. 1990'lı Yıllar

Özal'ın Çankaya'ya çıkıp Cumhurbaşkanı olmasının ardından 20 Ekim 1991'de yapılan seçimlerde Süleyman Demirel başkanlığındaki Doğru Yol Partisi birinci olur. Tek

⁴ <https://www.haberturk.com/adnan-menderes-kimdir-adnan-menderes-neden-idam-edildi-adnan-menderes-in-hayati-hts-2476522> (e.t. 11.06.2020).

başına yeterli oyu alamadığı için Erdal İnönü başkanlığındaki SHP ile koalisyon kurar. Seçimlerden hemen sonra Necmettin Erbakan önce AKAP, sonra da ANAP-DYP ile koalisyon kurmaya uğraşır. 28 Haziran 1996'da Erbakan başkanlığındaki RP ile Demirel başkanlığındaki DYP arasında Refahiyol hükümeti kurulur.

1.2.10. 28 Şubat Süreci / Postmodern Darbe

Bu süreçte Erbakan çeşitli sebeplerle çeşitli tartışmalara girer. 30 Haziran 1997 yılında Mesut Yılmaz, Bülent Ecevit ve Hüsametdin Cindoruk ANASOL-D hükümetini kurar. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından 23 Aralık 1998'de hükümeti kurmak için görevlendirilen Ecevit siyasi partilerle koalisyon kuramayınca hükümet kurma görevini iade eder. 1999 seçiminde MHP ve ANAP 57. Hükümeti kurar ve 2002 yılına kadar görevde kalır.

1.2.11. 2000'li Yıllar

2002 seçiminde Recep Tayyip Erdoğan başkanlığındaki Adalet ve Kalkınma Partisi tek başına iktidara gelir. 58. Hükümeti Kayseri Milletvekili Abdullah Gül kurar. 2003'te Siirt'te yapılan yenileme seçimlerinde Erdoğan milletvekili olarak Meclis'e girer. Bunun üzerine Abdullah Gül başkanlığındaki 58. Hükümet istifa eder ve 15 Mart 2003'te 59. Hükümet Recep Tayyip Erdoğan tarafından kurulur. 2007'de AKP yine en çok oyu alır. Erdoğan'ın kurduğu 60. Hükümet kimi değişikliklere uğrasa da bu gün de ülke yönetimini sürdürür.

1.2.12. 2011 Genel Seçimler

2011 seçimlerinde AKP, TBMM'ye 327 milletvekili ile girer. AKP hükümetinin üçüncü kez iktidara geldiği seçimlerde CHP %25 oy alır.

1.2.13. 2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi

2014 seçiminde Cumhuriyet Halk Partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu ve MHP lideri Devlet Bahçeli, TBMM'de düzenlenen basın toplantısında Ekmeleddin İhsanoğlu'nu çatı aday olarak göstereceklerini açıklarlar. 30 Haziran 2014'te HDP basın toplantısında HDP eş başkanı Selahattin Demirtaş'ın cumhurbaşkanlığına aday olduğu açıklanır.

Bu seçim sonunda Recep Tayyip Erdoğan birinci, Ekmeleddin İhsanoğlu ikinci, Selahattin Demirtaş üçüncü olur. Erdoğan Türkiye'nin 12. Cumhurbaşkanı ve halkoyuyla seçilmiş ilk Cumhurbaşkanı olur.

1.2.14. 2015 Genel Seçimleri

2015 seçimini de AKP kazanır. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Genel Başkanlığı Ahmet Davutoğlu'na verir. CHP ve MHP ile koalisyon yapılamaz. O arada Suruç patlaması olur. Suruç'ta iki yüz genç bildirimlerini sunduğu anda canlı bomba saldırısına uğrar. Bu olayın ardından bir dizi terör olayı meydana gelir. Hükümet kurulamadığı için erken seçim kararı alınır. Geçici olarak Ahmet Davutoğlu Başbakan seçilir. TBMM partilerin milletvekili sayısına göre kontenjanlarını hesaplar. 3 bakan haricinde AKP'ye 11, CHP'ye 5, MHP VE HDP'ye 3 bakanlık düşer.

1.2.15. 2016 Türkiye'de Askerî Darbe Girişimi

15 Temmuz 2016 tarihinde 21.30 sularında Türk Silahlı Kuvvetleri'nden kendilerini Yurtta Sulh Konseyi olarak tanımlayan bir grup asker darbe girişiminde bulunur. Darbe girişimi bastırılır ve askerler teslim olur. Olaylar sonucunda 104 asker ve 300'e yakın kişi hayatını kaybeder. 1491 kişi yaralanır, 8036 asker gözaltına alınır. Yargı ve sivil siyaset mensupları toplam 10 bin kişi gözaltına alınır. Birçok kişinin görevine son verilir.

1.3. TÜRKİYE ve BULGARİSTAN ARASINDAKİ SİYASİ, EKONOMİK ve KÜLTÜREL İLİŞKİLER

1.3.1. Siyasi İlişkiler

Bulgaristan'ın en büyük komşusu Türkiye'dir. Birkaç nedenle iki ülke arasındaki bağlar sabit kalır. Beş yüzyıl boyunca Osmanlı İmparatorluğu Bulgaristan topraklarına hâkim olur. Soğuk Savaş zamanında 1945 ile 1989 arasında Bulgaristan ve Türkiye Balkanlar'da göç verir. Başka bir neden Osmanlı İmparatorluğu'nun hükümdar olduğu kimi topraklarda Bulgar nüfusun yaşamaya devam etmesidir. Örneğin, İstanbul'da yüzyıllar boyunca patrikler ve kıdemli Hristiyan din adamları yer almıştır. İstanbul'da Bulgar kilisesi de bulunur, 1898'de inşa edilen Aya Stefan kilisesi, 7 Ocak 2018'de restore edildikten sonra kilise olarak faaliyet göstermeye devam etmiştir.⁵

1989 yılından önce Bulgaristan ve Türkiye karşılıklı birçok resmî ziyaret gerçekleştirir, birçok da anlaşma yapar. 1989 yılının sonunda Bulgaristan'da gerçekleşen

⁵ Христо Проданов, "Нови моменти в Българо – турските отношения", 5-6 бр, вестник. Ново време, 2012, s.55-82.

rejim değişikliği Türkiye için çok önemli sonuçlar doğurur. Son on üç yılda iki ülke arasındaki ilişki hiçbir zaman olmadığı kadar yoğunluk kazanmıştır. Türk nüfusu ile ilgili görüşmelerin yanı sıra askerî, ekonomik, kültürel ve siyasî iş birliği de kurulmuştur. Sıralamak gerekirse 1989 ile 2003 seneleri arasında Türkiye-Bulgaristan arasındaki gelişmeler şöyledir:

- 1989 sonu-1991: İki ülke arasında ilişkilerinin gelişmeye başlaması
- 1991-1994: Başka alanlarda iş birliğinin devam etmesi
- 1994-1997: Bu yıllar arasında ağır kriz dönemi olduğundan Türk sermayesinin Bulgaristan'a girmekte tereddütlü davranması
- 1997-2001: Bulgaristan'daki Türk nüfusu ve soydaşlar açısından ilk dönemde ortaya çıkan sorunların çözüme kavuşması
- 2001-2003: Türk nüfusun önünde yeni perspektiflerin oluşması

XX. yüzyıldan bugüne kadar Türkiye Bulgaristan ilişkilerinin tamamen yeni bir çağa girdiğini söylemek mümkündür. İki ülke birçok organizasyonda müttefik olmuş ve birbiri ile birçok anlaşma yapmıştır. 2001 yılından beri Türkiye, Bulgar vatandaşlara vize uygulamamaktadır. Böylece iki ülke arasında sürekli gidiş geliş bulunmaktadır. Bunun yanı sıra Bulgaristan Türkleri belirli bir süre için de olsa Türkiye'yi ziyaret etmek veya Türkiye'de çalışmak için imkân bulmuşlardır.

Boyko Borisov'un hükümette olduğu süre boyunca Bulgaristan ve Türkiye iyi bir partner / komşu ilişkisi sürdürmüştür. Belirli aralıklarla iki ülkenin yöneticileri düzenli olarak görüşme yapmıştır. Bu görüşmeler çerçevesinde 2012 yılında iki ülke arasında bilim, eğitim, sanat gibi farklı alanında iş birliği yapılmış ve 17 evrak imzalanmıştır. Fakat unutmamak gerekir ki Bulgaristan'da diğer milletler içinde en yoğun olarak Türkler bulunmaktadır. DSP olarak bilinen Türk partisi 1990 yılında kurulmuştur ve hâlen faaliyet göstermektedir. 20 yıl boyunca ayakta duran bir partidir. Kuruluşundan sonra yapılan ilk seçimde 400 milletvekili seçilmiş, 23 milletvekili parlamentoya girmiştir. 1991'de yapılan erken seçimde sonuçlarına göre parlamento 240'a düşünce Türk partisinde 24 kişi yer almış, 2001'de de bu sayı 21'e düşmüştür.

1947 yılından itibaren Türk Bulgar ilişkilerinde bozulmalar başlamıştır. 1946 sonrasında kurulan Komünist Bulgar Hükümeti Bulgaristan'da yaşayan Türk nüfusuna potansiyel ajan olarak yaklaşmıştır. 1948'de Bulgaristan hava sahasında iki Türk uçağı düşürülmüş, casusluk yaptıkları iddiasıyla Türk askerler sınır dışı edilmiştir. Bulgar askerler Lalapaşa yakınında bir Türk sınır karakoluna saldırmış, Türk hükümeti buna

karşı sert tepki vermiştir. Bu olayların ardından Filibe Türk Konsolosluğuna yapılan bomba saldırısı gerginliği artırmıştır. 1950’de 250.000 göçmen Türkiye’ye gönderilmiş, iki aylık sürede göçmen akını devam etmiştir. 1961 yılında ilişkilerin gittikçe gerginleşmesinden dolayı 1964’te turizm alanında bir iş birliği anlaşması imzalanmıştır. Todor Jivkov’un Türkiye’yi ziyaret etmesinden sonra 1969 yılında imzalanan yeni bir anlaşma ile göç edenlerin akrabalarına da göç edebilme izni verilmiştir. Todor Jivkov döneminde Türk nüfusun asimile olması için özel çaba sarf edilmiş ve 1959 yılından itibaren Türkler kendi dillerinde eğitim alma hakkından mahrum bırakılmıştır.⁶ Türkiye ve Bulgaristan ilişkileri 1960’ların sonuna doğru büyük bir gelişme göstermiştir. 1968 yılında imzalanan yakın akrabaların göçüne imkân tanıyan anlaşma ile rahat bir döneme girilmiştir.⁷

Örneğin, Avrupa’daki Türk işçileri ve ailelerinin Türkiye’ye gidiş gelişlerinde Bulgaristan yollarını kullanmalarından dolayı çeşitli sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu sorunların giderilmesi için uzun müzakerelerden sonra bazı anlaşmalar yapılmıştır. Avrupa’nın Yakın Doğu’ya kapısı olan Bulgaristan, yollara önem vermiştir. 1989 yılında Türk sınırlarına ulaşan bir otoyol yapmıştır, yine aynı yıl İstanbul-Edirne otoyolu da yapılmıştır. Ulaşım konusunda karşılıklı olumlu adımlar devam etmiştir. 1965-1970 yılları arasında karşılıklı ziyaretler sonucunda ikili ilişkiler geliştirilmiş ve bunun sonucunda mukaveleler imzalanmıştır. Bulgaristan Türkiye ilişkilerinde önemli olan ulaştırma konusunda iş birliği yapılmıştır. Varna, Burgaz ve Sofya’dan İstanbul’a doğrudan uçuşlar başlamıştır. 1967 yılında ise Svilengrad-Kapitan Andreevo-Kapıkule-Pehlivanköy arasında doğrudan demir yolu ağı yapılmıştır.

Kültürel açıdan da Türk Bulgar ilişkileri iyiye doğru devam etmişse de ülkeler arasındaki tek sorun göçmenlik sorunu olmuştur. 22 Mart 1968 tarihli Türk Bulgar Anlaşması iki ülke arasındaki sorunları çözer gibi görünmüş fakat bu çözüm o kadar kolay olmamıştır. 1969 yılında yayınlanan karar ile Bulgar nüfusu dışında kalan bütün kesimlerin isim ve dinlerini değiştirme kampanyası başlamıştır. Örneğin, 1980 yıllarda başlayan isim değiştirme kampanyaları yeniden göç krizini gündeme taşımıştır. Bulgar hükümeti zorla Türkleri göçe zorlamış, kalanları da isimleri değiştirmeye zorlamıştır.

⁶ T.C Genelkurmay Başkanlığı, *Tarihte Türk-Bulgar İlişkileri*, Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2004, s. 1-3, 5-14, 116-119.

⁷Ömer. E. Lütem, *Türk-Bulgar İlişkileri*, c.1, Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi, Ankara, 2000, s. 1-52, 128-179.

1982 yılında Kenan Evren, Bulgaristan'ı ziyaret etmiş ve komşularla iyi bir ilişki kurmak istediğini söylemiştir. 1980-1983 yılları arasında Bulgaristan'ın Türkiye'ye ürün ihracatı daha çok olmuştur. Bulgar hükümetinin ithalat üzerinde kontrolü bulunmakta ve kimden ne kadar ürün alınacağı konusunda resmî makamlar karar vermekteydi. Türk-Bulgar ekonomik ilişkilerinin en önemlisi Türkiye'nin Bulgaristan'dan elektrik alması olmuştur. Çünkü 1960 yıllarında artan nüfustan dolayı Türkiye'nin elektrik ihtiyacı artmıştır. Türkiye ve Bulgaristan arasındaki ekonomi ilişkiler 1974 ticaret anlaşmayla başlamıştır. Daha sonra ekonomik ilişki neticesinde 1998 yılında Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmıştır. 1983 ve 1984 yıllarında Türkiye-Bulgaristan ilişkileri en iyi olduğu dönem olmuştur. Bu dönemde birçok ziyaret ve toplantı yapılmıştır.

SSCB'nin (Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti Birliği) dağılmasıyla 1990'lı yıllarda iki ülke ilişkilerinde iyileşme süresi başlamıştır. Bulgaristan'da o zaman Dışişleri Bakanı olan Nadejda Mihaylova'nın izlediği politika sayesinde 1997 yılında Türkiye-Bulgaristan ilişkilerinin en parlak dönemi yaşanmıştır.

Yukarıda da belirtildiği gibi ülkeler arasındaki en büyük sorun göçmenlerdir. 1945-1980 yılları arasında yaklaşık 350.000 kişi göç etmiştir. Bazıları sonradan dönmüş, bazıları da Türkiye'de kalmıştır. Bulgaristan'da komünizmin sona ermesiyle bazı sorunlar değişmiştir. Bulgaristan Türklerini en zorlayan olaylardan birisi de isim değiştirmeye mecbur bırakılmaları olmuştur. İki ülke arasında bu konuyla ilgili sonradan birçok anlaşma yapılmış ve haksızlığa uğrayan vatandaşlara birçok konuda yardım ve destek sağlanmıştır. Ortak mülkiyetlere önem verilmiş ve bu mülkiyetler restore edilmiştir. 2002 yılında iki ülke arasında kültürel miraslar hakkında iş birliği programı imzalanmış; Türkiye ve Bulgaristan'da bulunan mirasların korunması konusunda anlaşılmıştır. 1992 yılında imzalanan Dostluk Anlaşması sayesinde mülk, sosyal ve hümaniter sorunlar dâhil iki ülke, aralarında bulunan bütün problemlerin çözülmesine ve dostluk, güven, iş birliği, iyi bir komşuluk ilişkisi geliştirilmesine karar verilmiştir.

Son dönemlerde Türk-Bulgar ilişkileri olumlu aşamalar kat etmiştir. Siyasi ilişkilerde herhangi bir ideolojik engel kalmamış, iki ülke serbest ekonomi piyasası uygulamıştır. 1992'de yapılan Dostluk Antlaşması sonucunda ekonomik, siyasi, askerî, enerji, altyapı, turizm gibi birçok alanında iş birliği gelişmiştir.

1.3.2. Ekonomik İlişkiler

İki ülke arasındaki ilişkilerin en önemli unsurlardan biri ekonomidir. Türkiye, Bulgaristan'ın en önemli ekonomik partnerlerinden biridir. Bu durum 1960-1970 yılları

arasında belirginleşmeye başlasa da 21. yüzyılın ilk yıllarında iş birliği artırabilmiştir. 1975 yılında imzalanan Ticaret, Ekonomik, İktisadi ve Teknik İşbirliği Antlaşması yerine 1994 yılında yeni bir Ticaret, Ekonomik, İktisadi ve Teknik İş Birliği Antlaşması imzalanmıştır. 1999 yılında da Serbest Ticaret Antlaşması imzalanmış. 2012 yılında Cumhurbaşkanı Rosen Plevlevliev, Türkiye'yi son ziyaretinde iki ülke arasındaki ilişkilerin ekonomik açıdan iyileşmesine çaba göstermek gerektiğini vurgulamıştır. En önemli sektör olarak enerji sektörü öne çıkmıştır. 90'lı yıllardan bugüne kadar birçok antlaşma imzalanmıştır. 2005'te Sofya'da Türk-Bulgar Ticaret ve İktisadi Odası kurulmuş. Recep Tayyip Erdoğan ile sonradan yapılan görüşmeler sırasında en çok konuşulan ve ele alınan konu enerji konusu ve "Nabuko" boru hattı olmuştur.⁸

2010 senesinde yapılan araştırma sonucunda 204.103 Türk turist Bulgaristan'ı, 1.226.543 Bulgar turist Türkiye'yi ziyaret etmiştir. Birçok Bulgar vatandaşı Türkiye'de özellikle Ege ve Akdeniz bölgelerini tercih edip yaz aylarında tatillerini geçirmişlerdir.

1.3.3. Kültürel İlişkiler

Bulgaristan'da bulunan birçok Türk basım, radyo ve yayınlar bulunmaktadır. 1908-1944 yılları arasında Bulgaristan'da 80'e yakın Türkçe gazete ve dergi yayın yapmıştır. Dört üniversitede Türk Dili ve Edebiyat bölümü; Şumnu, Rusçuk ve Momçilgrad imam hitap liseleri; Sofya'da 1994 yılında kurulan Yüksek İslâm Enstitüsü eğitim öğretim faaliyetinde bulunmuştur. Bu okullarda hem iyi derecede Türkçe bilen hem ilâhiyat mezunu olan elemanlara ihtiyaç duyulmuştur. Bir taraftan Sofya Üniversitesi Türkoloji bölümünün öğrenci isteği artmış, diğer taraftan Şumnu ve Kırcaali Üniversitelerinde beş yıllık Türk Pedagogi Enstitüleri açılmıştır.

Bulgaristan'da kimi şehirler ve köylerin çoğunlukla Türk nüfusundan ibaret olması (Bulgaristan'da 588 318 bin Bulgaristan Türkü yaşamaktadır.), bunun yanı sıra okulda ana dil olarak Türkçe eğitim alınabilmesi kültür ilişkilerinin varlığını; birçok şehirde cami bulunması Müslümanların ibadetlerini rahatça yapabildiğini göstermektedir. Bulgaristan'da birkaç Türk fabrikası ve şirketinin yer alması (Aralarında en büyük olarak Şişecam bulunmaktadır.) da ikili ilişkilerin sürdüğünü destekleyen bir kanıttır.

⁸ Елит Николов, *Проблеми на Културата*, бр.2, 3, списание за теория, история и сравнително изучаване на културата, София, 1994, стр. 5-33.

1960-1970 yıllarında bilim insanları, gazeteciler, şarkıcılar tarafından karşılıklı ziyaretler yapılmıştır. Bulgar Hikâyeleri Antolojisi Türkçeye, birçok Türk yazarın eseri de Bulgarcaya çevrilmiş ve yayınlanmıştır.

1972 yılında Anadolu Ajansı Sofya, Varna ve Filibe olacak şekilde üç yerde şube açmıştır. Bulgaristan'da yayınlanan Türk dizilerini ve her gün ulusal televizyonda Türkçe yayınlanan haberleri ülkeler arasında kültürel bağları güçlendiren bir unsur olarak saymak mümkündür.

1.3.3.1. Bulgaristan'da Türkçe Eğitimi

1947-1987 yıllarında ders kitapları hazırlanmış, çoğu Narodna Prosveta Yayınevi tarafından basılmıştır. 1950'li yıllar Türk dili için verimli ve parlak dönem olmuştur. Bu yıllarda birçok okul açılır. 1957-1958 yılları arasında ilköğretimde Türk okulu sayısı 1.156'ya, öğrenci sayısı da 105.000'e ulaşır. Ülke çapında sekiz Türk lisesi, yedi Bulgar lisesinde Türk sınıfları açılır. Ders kitapları da Bulgarcadan Türkçeye çevrilir. Aynı zamanda birçok gazete bulunur, aralarında Piyoner adlı çocuk dergisi de çıkartılır. Gelenek olarak Türkçe çıkan her gazete ve dergide kültür ve edebiyat sayfaları bulunur. Türk kültürünün gelişmesi, tiyatro ve folklorde görülür.

1952 yılında Şumnu'da Türk Müzikal Tiyatrosu, bir yıl sonra da Razgrad ve Kırcaali'de Türk tiyatroları açılır. 1950-60 yılları arasında Türk ve Bulgar liseler birleşir ve Türkçe dersler şu şekilde olur: 1. sınıfta haftalık 4 saat Türkçe dersi daha sonra 6 saate çıkar, 2. sınıfta 5 saat, 3. ve 4. sınıfta ise 4 saat Türkçe dersi işlenir. 1958 yılında Bulgar Komünist Partisi özel Dil Komisyonu kurulur. Bulgaristan Türkleri bu komisyona üye olur ve Türkçeyi zenginleştirmek için çalışır.⁹

1.4. ATATÜRK ve BULGARİSTAN

Bu çalışma, 1944 yılından sonrasını kapsadığı için Atatürk döneminde iki ülke arasındaki ilişkiler ele alınmamıştır. Fakat bilinmelidir ki Atatürk döneminde iki ülke ilişkileri iyi düzeyde olmuştur. Atatürk, Birinci Dünya Savaşı yıllarında, 1914-1918 arasında askerî ateşe olarak Bulgaristan'da bulunmuştur. 1913'te Sofya'ya ataşe olarak atanmış, 1914 tarihinde de Belgrad ve Çetine'de ateşe olarak görev yapmıştır. Atatürk, görevde bulunduğu yıllarda genel incelemeler yapıp Türk Genelkurmay Başkanlığına

⁹ Harun Bekir, „1944-1958 Yılları Arası Bulgaristan Dil Siyaseti ve Türk Dili“, Kültürlerarası Kavşakta Bulgaristan Ve Türkkiye, Uluslararası Dil, Tarih ve Edebiyat Sempozyomu – II, Ankara Üniversitesi Dil Ve Tarih – Coğrafya Fakültesi , Ankara, 2013, s.27-46.

bildirmiş, Bulgaristan ordusunun gelişmeleri hakkında bilgi vermiştir. Atatürk'ün Bulgaristan'da bulunması Birinci Dünya Savaşı'ndan olumsuz etkilenen Türk-Bulgar ilişkilerine olumlu katkılar sağlamıştır.¹⁰

Kültürel açıdan birçok etkinlik Atatürk döneminde gerçekleşmiştir. Kemalizm ilkeleri 20. yüzyılda diğer partiler tarafından kullanmaya devam edilmiştir. Atatürk hakkında 1988 yılına kadar 9577 kitap, makale vb. yayınlanmıştır. Bulgaristan'da Atatürk'ün mücadelesini destekleyen çok taraftarı olsa da Kemalizm ilkesine karşı çıkanlar kimi çeteler de olmuştur.

1923 yılında Türkiye'de Cumhuriyeti ilan eden Atatürk, 1923-1938 yılları arasında Cumhurbaşkanı olarak görev almıştır. Birçok alanda devrim yapmıştır. 1928'de Arap harflerinden Latin harflere geçişi sağlamıştır. O sıralarda Bulgaristan'da 1700 ilkokul, 40 ortaokul ve 1 pedagoji okulu bulunmaktadır. 1928'e kadar Bulgaristan'daki Türk nüfus, Türkiye'deki gibi Arap harfleri ile eğitim görmüştür. Harf devriminden sonra Latin harfleri ile eğitim verilmiştir.

Aşar vergisi kaldırılmış, 1925'te Şapka Kanunu kabul edilmiş, medreseler kaldırılmış ve Tevhidi Tedrisat Kanunu ile bütün okullar Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır. Tekke, zaviye ve türbeler kapatılmış; saat, takvim ve ölçüler Avrupa'dakilere göre ayarlanmış; kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmiştir. Türk Tarih Kurumu kurulmuş, bunun yanı sıra birçok okul ve üniversite Atatürk döneminde açılmıştır. Atatürk; siyaset ve dış politikada da üstün bir başarı ile komşu ve diğer yakın ülkelerle daima iyi bir ilişki sürdürmüştür. Kültürel açıdan Türkiye'nin yükselmesi de Atatürk ile olmuştur.

Türkiye'de Cumhuriyet'i ilan eden Atatürk Türkiye'ye birçok alanda ve konularda yeniliği getirmiştir. Modern Türk devletinin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanı olmuştur.

¹⁰ Е.Хакова, Л. Цветкова, О.Пунев, И. Паскова, В.Маринова, К.Анчова, полк. А.Добрев (съставители), „ Мустафа Кемал Ататюрк, Турската Република и България“, по повод на 75 години от провъзгласяването на Турската република и 60 години от смъртта на Мустафа Кемал Ататюрк, София, 1998, стр.3-8.

II. BÖLÜM

BİBLİYOGRAFYA, ÇEVİRİ, TÜRK ROMANI VE TEDA PROJESİ

Bu bölümde önce bibliyografya hakkında bilgi verilecektir. Bibliyografyanın tanımı, türleri ve nasıl hazırlandığı anlatılacaktır. Daha sonra çevirinin tanımı yapılacak, tarihsel gelişiminden söz edilecektir. Türkiye ve Bulgaristan'daki çeviri sürecine değinilecektir. Çeviri türleri hakkında kısaca bilgi verilecektir. Bu bilgilerin ardından Türk romanı hakkında bilgi verilecek ve bu romanların çevirisini destekleyen TEDA projesi tanıtılacaktır.

2.1. BİBLİYOGRAFYA

2.1.1. Bibliyografyanın Tanımı

Bibliyografya ¹¹ kavramı Eski Yunancadan *bibliyos* kitap ve *grapho* yazma kelimelerinden gelmiştir. Belli bir konuda yayımlanan listeyi (kitap, makale, broşür) sıralamak için kullanılmıştır. Bibliyografyada yazar, eser, tercüme çevirmenin adı, cilt, baskı gibi bilgiler verilir. Bunun yanı sıra bu kelime yukarıda söz edilen sıralama işi yapılırken kuralları uygulanacak bilimin adı olarak da kullanılır. Bibliyografya, belli bir konu, yer ve dönemle ilgili yayımları kapsayan veya en iyilerini seçen eser demektir. Türkiye'de en zengin, büyük ve ilk çalışma Kâtip Çelebi'nin 17. Yy *Keşf-üz Zünun* adlı eseridir. Eserde 300 kadar bilimin özellikleri anlatılmakta, 10.000 kadar yazar ve alfabetik olarak 15.000'e yakın kitap hakkında bilgi verilmektedir. 1935 yılından bu yana Türkiye Bibliyografyası vardır. Türkiye Bibliyografyası'nda Türkiye'de basılı bütün kitaplar, broşürler, harita ve atlas, gazete ve dergilerin bibliyografyası yapılır. Bu millî bir bibliyografyadır.

Bulgar sözlüğüne göre kelimenin anlamı şudur:¹²

(мн. библиографии.1. Наука за систематизация и описание на печатни издания и ръкописи.2. Самата систематизация и описът на печатни издания и

¹¹ <https://edebiyatvesanatakademisi.com/edebiyat-terimleri-mazmunlar/bibliyografya-nedir-turleri-ve-hazirlanisi/4919> (e.t: 20.2.2019).

¹² <https://dumite.info/%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%8F> (e.t: 21.2.2019).

рѣкописи.3 .Списѣк с лѣтература по даден вѣпрос или на трудове на някого; книгопис.// прил. библиографичен.// прил. Библиографски).

Çeviri: 1. Basılı yayınlar ve yazılar hakkında sistemleşme ve tanım bilimi. 2. Sistemleşmenin kendisi ve basılı yayınlar ve yazılar hakkında tanımı. 3. Herhangi bir konuda hazırlanan herhangi bir literatür.

Bibliyografya teriminin Türkçe İngilizce sözlükte anlamı ise şöyledir:¹³

list of source materials used in the preparation of a scholarly work

{i} bibliography

TDK sözlüğüne göre kelimenin anlamı aşağıda yer almaktadır:¹⁴

künye ve kaynakça

Bibliyografya Yun.

a. Kaynakça.

Türkçede kelimenin karşılığı külliyat, literatür, kitabiyat, fihrist, katalog, kaynakça, sistematik indeks olarak geçer.

Bibliyografya aynı zamanda kitaplar hakkında yazı, kaynakça, kitap bilgisi olarak kullanılmış olan bir terimdir. Günümüzde kaynakça olarak Türkçe karşılığı bulunmaktadır. Bibliyografya kelimesi ilk defa Avrupa’da duyulmuş, 17 yy.da İlk yazı’da Johannes Trithemus tarafından yazılmış. İslam dünyasında ise bibliyografyanın kullanımı 9 yy. da İbnü’n Nedim’in Fishristü’l Kütüp adlı eserinde bulunur.

Bibliyografya; herhangi bir konuda yazılan eser adlarını bir araya getirmesi ve okuyuculara hazır bilgi sunması yönüyle yararlı bir çalışmadır. Bibliyografyalar, ülkelerin bilimsel gelişmelerini gösterir ve araştırmacıların bu yönde derleme, araştırma çabalarını gerektirir.

2.1.2. Bibliyografya Türleri¹⁵

Bibliyografyalar, doğrudan bilgiye ulaştırmaz ancak bilgiye ulaşmak için konuyla ilgili kaynaklara ulaşmayı sağlar. Buna göre iki çeşit bibliyografya vardır: Genel ve özel

¹³<https://dictionary.cambridge.org/tr/s%C3%B6zl%C3%BCk/ingilizce-t%C3%BCrk%C3%A7e/bibliography> (e.t: 22.2.2019).

¹⁴ <https://sozluk.gov.tr/> (e.t: 23. 2.2019).

¹⁵ <https://bilgihanem.com/bibliyografya-nedir/> (e.t: 20.2.2020).

bibliyografya. Genel bibliyografya, belli bir konuyu içermezken özel bibliyografyada konu sıralaması yapılır. Özel bibliyografya grubunda iki tür olarak ayrılmaktadır:

- Şahıs bibliyografyası: Belli şahsa ait eserler, şahsa dair yazılan kitap ve makaleler yer alır.
- Yer bibliyografyası: Belli bir yerin tarihi, coğrafyası vs. yer alır.

Bibliyografyalar seçimli, ulusal, ticari, özel olarak da gruplandırılır. Bibliyografyaların tertibe göre alfabetik (kitap adlarına göre), sistematik (konulara göre), kronolojik (yayın tarihine göre, buluş tarihine göre), başlık kelimelerine göre sıralanması da mümkündür.

- **Mahiyetleri bakımından:** Basit, tahlili ve tenkidi olarak sınıflandırmak mümkündür.

Basit-belli başlı bilgilere ele verir.

Tahlili-belli başlı bilgiler yanı sıra muhtevaları da anlatılır.

Tenkidi-eserlerin tümü ve tertipleri eleştirirler. Burada kendi şahsi düşünceleri de verebiliyorlar.

- **Nitelik bakımından:** Esas (bizzat alınan bilgilere göre hazırlanır) ve kopya (esas bibliyografyadan hazırlanan kopyalar) bibliyografyalar olarak ayrılırlar.

- **Zaman bakımından:** Tamamlanmamış (belli tarihe kadar ele alınan eserler), periyodik (belli konu hakkından düzenli toplana bilgileri içerir) olarak ayrılırlar.

Bibliyografyaları amaçlarına göre sınıflandırmak da mümkündür: Yazar veya kitaba göre bibliyografya, eleştirel bibliyografya, bibliyografya bibliyografyası.

2.1.3. Bibliyografya Nasıl Hazırlanır¹⁶?

Bibliyografya özellikle kitaplar için hazırlanırken şu sıralama takip edilir: Kitabın adı, yazarın adı, kitabın konusu (bölümleri), cilt sayısı, baskı sayısı, basım yeri ve yılı, sayfa sayısı, eserin boyutu, fiyatı vs.

¹⁶ <https://kaynakca-ve-bibliyografya.nedir.org/> (e.t: 20.2.2020).

Bir makalenin bibliyografyası şu şekilde yazılır: Yazarın soyadı, eserin adı, yer aldığı kitap, basım yeri, basım yılı, eserin yer aldığı sayfalar, eserin boyutları.

Aşağıda kaynakça yazımının birkaç örneği verilmiştir.¹⁷

Kaynakça Hazırlama (Örnek - Makale)

- APA

Tonta, Y. (2009). Dijital yerliler, sosyal ağlar ve kütüphanelerin geleceği. *Türk Kütüphaneciliği*, 23, 742-768.

- MLA

Tonta, Yaşar. "Dijital Yerliler, Sosyal Ağlar ve Kütüphanelerin Geleceği." *Türk Kütüphaneciliği*, 23 (2009): 742-768.

- Chicago/Turabian

Tonta, Yaşar. "Dijital Yerliler, Sosyal Ağlar ve Kütüphanelerin Geleceği." *Türk Kütüphaneciliği* 23 (2009): 742-768.

Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri

www.acikders.org.tr

18

2.2. ÇEVİRİ

2.2.1. Çevirinin Tanımı

Çeviri; siyaset, bilim, sanat ve edebiyat gibi birçok alanda önemli bir yere sahiptir.¹⁸ Bu nedenle birçok tanımı vardır:

Kelimenin etimolojisi farklı Slav dillerinde şu şekildedir: Bulgarca *превод*, Ukraynaca *переклад*, Çekçe *tlumočení*, Slovakça *preklad*, Sırpça *превод*, Hırvatça *prijevod*.

Kelimenin etimolojisine bakıldığında Slav dillerinde aynı kökünü kullandığı görülür. Çekçe dışında hepsi aynı kelimedenden türetilmiştir.

¹⁷ http://www.ktu.edu.tr/dosyalar/karendergi_b847b.pdf (e.t: 20.2.2019).

¹⁸ Şerife Memiş, *Avrupa Birliği Ülkelerinde Uygulanan Çeviri Destek Projeleri İle TEDA (Türk Kültür, Sanat ve Edebiyatının Dışa Açılımı) Çeviri ve Yayın Destek Projesinin Karşılaştırmalı Analizi*, Uzmanlık Tezi, Ankara, 2009, s.1-15, 67-84.

Bulgar sözlüğüne göre:

Превод

(същ.) предаване, изразяване, интерпретация, изпълнение
(същ.) тълкуване

Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre: “dilden dile aktarma, çevirme”

“Brokhaus” sözlüğüne göre çevirinin sözlü ve yazılı olmak üzere iki türü vardır. Bir çevirmen sayesinde başka bir dile aktarımı sağlanmak mümkündür. Göktürk ise çevirinin sadece kelime anlamını başka bir dilde aktarmakla bitmediğini, bunun yanı sıra çeviri sayesinde çevirmenin başka dilleri, başka dünyaları tanıttığını söyler.

Theodor Savary, Jacobson ve Netwark’a göre çeviri bir sanattır. Gideon Toury’ye göre çeviri bir kültüre ait bir yazıyı başka bir dile ve kültüre transfer etmektir. Aytaç’a göre özellikle edebî çeviriler büyük önem taşır. Vermeer’e göre çeviri bir kültürel transferdir.

Hönig’e göre çeviri bilimi; ruhbilim, toplumbilim, kültür bilimi, dilbilim ve yazınbilim olmak üzere başka bilimlerden de oluşmaktadır. Çevrilecek metin ve dil, kaynak dil; çeviri yapılacak dil ise erek (hedef) metin veya dil anlamına gelmektedir. Hönig, çeviriyi yazılı ve sözlü olarak ayırır. Çeviri birkaç ana başlıktan oluşur: Kaynak metni anlamak, erek dile çevirmek ve erek dilde metni oluşturmak. Çeviri aynı zamandan belli başlı süreçlerden geçmektedir: Çeviri, ön okuma, düzeltme, denetleme, son okuma, kalite güvencesi.¹⁹

Çevirmen Bulgar sözlüğüne göre:

Преводач е човек, който извършва превод на устна реч или писмени текстове от един на друг език, най-често от чужд на роден и обратно.²⁰

Türk Dili Kurumu sözlüğüne göre:

Çevirmen, bir yazıyı veya konuşmayı bir dilden başka bir dile çeviren kimse, çevirici, dilmaç, tercüman, mütercim.

Her dilde farklı kelimeler kullanılmıştır. Çevirmenlerin rolü her zaman çok önemlidir, her türlü resmî işler ve yüksek seviyede devletlerarası ilişkiler ve onların

¹⁹ Yakup Koç , *Cumhuriyetten Günümüze Çeviri Faaliyetleri ve Teda Projesi*, Ankara, Uzmanlık Tezi, Ankara, 2010, s.1-25.

²⁰ <http://rechnik.info/%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%BE%D0%B4> (e.t: 25.2.2019).

geliştirilmesinde önemli bir rol oynamışlardır. Çevirmenlik kurumun kurulmasına ilişkin herhangi bir net sonuç ve bilgi ulaşılmamıştır fakat Orta Çağ'da başladığı bilinmektedir. Bizans ve Sasani saraylarında çevirmen bulunmaktadır. Abbasi devletinde de aynı zamanında çevirmenlik kurumu da bulunmuştur. Ama tıp, felsefe, mantık, matematik alanındadır. Asıl aktivitesi Kramers XII. yy.da başlamıştır. Müslüman ve Hristiyanlar arasındaki ticari sohbetler ve anlaşmalar çevirmenler tarafından düzenlenmiştir. Aynı yüzyılda Memluk hükümdarı ile Frenkler arasında da bazı anlaşmalar yapılmış ve bunlar da yine çevirmen tarafından gerçekleştirilmiştir. Memluklerde de Bizans'tan gelen mektupların özel bir çevirmeni bulunurdu, o da resmî çeviri yapardı. Anadolu Selçuklularında da çevirmen kadrosu bulunurdu.

Maulnier'e göre çevirmen, bir açıdan bir eleştirmen görevini de almaktadır. Yapmış olduğu çeviri ile kaynak metne bir eleştirmendir. Maulnier'e göre çeviri ve eleştiri aynı süreçle biter. Her çevirmen de yeni bir yapıt ortaya koyar ve o da eleştirel bir bakışa sahiptir. Çeviri kültürlerarası bir eylem olsa da toplumlar arasında birikimleri paylaşmak için de kullanılmış.²¹ Çeviri bilimi şimdiki olgunlaşmaya gelene kadar birçok aşamadan gelmiştir. Çeviri bilimin en önemli sorunlarından biri de eş değerliktir. Mehmet Hakkı Suçin'in *Öteki Dilde Var Olmak* kitabında da genelde kaynak dil ile hedef dil arasında özellikle Arapça-Türkçe veya İngilizce bakımından eş değerlik sorunları ortaya konulmuştur.

Çeviri ile yapılan bütün bilimsel buluşları yakın tarihimizde görmek mümkündür. Çeviri de diller kadar eski zamanlara rastlar. İnsanların milletlerarası anlaşmayı sağlayabilmeleri için çevirmenler de ortaya çıkmıştır. Onlar da iki dilin ana kaynağı olarak görülmüştür. Her çevirmen, kelime aktarımının yanı sıra genel kültür bilgisine de sahip olmalıdır. Böylece ortaya yeni bir metin çıkarmak mümkün olur. Çevirinin yukarıda verilen anlamına burada da eklemek isteriz ki çeviri; Arapça ve Farsçada “nakletmek, tefsif etmek, beyan etmek ve taklit etmek” anlamına da gelmektedir. Bir tane daha anlam eklemek mümkün olacaktır: “Bir dilde yazılı ve sözlü ifadeleri bir başka dile aktarma eylemidir.” Bir çevirinin niteliği de çok önemlidir. Çeviri iki dildeki eş değerliklerin sağlanılmasının yanı sıra iki halkın da kültürel, ahlaki, duygusal ve entelektüel birikimiyle bağlantılıdır. Meriç Önder'e göre çeviri tek tek sözcüklerle değil, bir bütün oluşturmak anlamına gelmektedir. Her bir çevirmenin farklı yöntemleri olabilir ve bu yöntemlere göre başka bir metin herkes tarafından çıkarılabilir.

²¹ Muharram Tosun, *Çeviri Eleştirisi Kuramı*, Aylak adam Yayınları, İstanbul, 2013, s.36-37.

2.2.2. Çevirinin Tarihi

Bazı kaynaklara göre çevirinin ilk yazılı kaynaklarına M.Ö. 4500 yıllarında Mezopotamya’da rastlanmıştır. Yazı olan çevirilere konuşma dilinde de rastlanmıştır. M.Ö. 6. yüzyılda Hindistan’da da kanıt bulunmuştur. Bağdat’ta Antik Yunanlıların bilimsel yapıtları Arapçaya çevrilmiştir. Araştırmalara göre Eski Mısır’da da çeviriye M.Ö. 3000 yıllarında rastlanmıştır. M.Ö 200 yıllarında Rosetta taşının üstündeki Eski Yunanca ve Eski Mısır yazıları bulunmuştur. Hristiyanlığın yayılması ile birlikte kutsal kitaplar Yunanca, Latince ve daha sonra birçok dilde çevrilmiştir.

7. yüzyıldan beri bilimsel yapıtlar Arabistan ve İran’da Hintçe, Arapça, Farsça olarak çevrilmiştir. İslamiyet’in yayılmasıyla birlikte Fars ve Bizans kültürleri İslam kültürüyle tanışmış ve birçok kaynak çevrilmiştir. 18. yy. birçok dalı ortaya çıkarmıştır. 19. yüzyılda bilimsel gelişmeler olur, 20 yüzyılda ise uluslararası ilişkiler çok daha fazla hızlanmış ve ihtiyaçtan dolayı çeviriye daha çok önem ve ihtiyaç duyulmuştur. Aynı yüzyılda birçok uluslararası örgütler kurulmuş olup çeviriye çok büyük önem verilmiştir.

Sözlü çeviride ise daha eski kanıtlar bulunmaktadır. Orta Çağ’da çeviri faaliyetleri kiliselerde ve İncil’de görülür. 9. ve 10. yüzyılda Bağdat’ta önemli bir çeviri merkezi bulunmuştur. 1450 yılında matbaanın buluşundan sonra çeviri de hızla yayınlamıştır. Martin Luther de İncil çevirisi yapmıştır. Burada şunu söylemek mümkündür ki ilk çeviriler İncil çevirileridir. İlk çevirmen olan ve IV-V yüzyıllarda yaşayan Hayli Yeronim çevirmenlerin kralı olarak sayılır. XV yüzyılda Martin Luther, İncil’in Almanca çevirisini yapar. Bu çeviriye William Tyndale tarafından İngilizce (XV), Jan Kalvin tarafından ise Fransızca (XVI) çevirileri eklemek mümkündür. Eski Bulgar edebiyatı da çeviri ile başlar, özellikle Kiril ve metodu, diğer Slav dillerinde de aynı durum görülür.²²

Günümüzde hemen her dilde çevirileri ve kaynakları bulmak mümkündür. Çevirinin yeri, hızı ve kalitesi öncekine oranla daha yüksektir. Bu bağlamda belirtmek gerekir ki Türkiye’de yaklaşık 175 üniversite bulunmaktadır ve onlar da çoğunlukla yabancı dil bölümlerine sahiptir. Yabancı dil bölümlerinde okuyan öğrencilerin sonradan çevirmen olarak çalışması söz konusu olabilir.

İlk Mütercim-Tercümanlık bölümü Boğaziçi Üniversitesinde 1993 yılında açılmıştır. Oldukça yeni olan bu bölüm yabancı dil veya Türk dili ve edebiyatı bölümlerinin yanı sıra özellikle çeviri ile ilgili son derece titiz davranan ve verdiği eğitimi

²² Искра Ликоманова, *Преводът между теория и практика*, Университетско издателство “Св. Климент Охридски”, София, 2002, стр.12-14.

ona göre hazırlayan bir bölümüdür. Özetlemek gerekirse bugünün eğitim ve bilgiye ulaşma şartları düşünüldüğünde bir dili öğrenmek için gerekli imkânlar vardır. Herhangi bir kitap, film, bilgi ya da haberi anlamak mümkündür. Zaman ilerledikçe daha fazla yeni çeviri sistemleri ve uygulamaları görülecektir.

2.2.3. Türkiye’de Çeviri Tarihi

Çeviri yoluyla bir yandan geçmiş kültürler hakkında bilgi edinilirken bir yandan da farklı kültürler arasında alışverişi gerçekleşmektedir. Türkçede Arapça ve Farsça birçok kelime bulunsa bile Fransızca, İngilizce ve Almancadan da birçok kelime Türkçeye geçmiştir.

Osmanlılarda düşünce hayatının uyanışı Lale devrinde yapılan çeviri etkinlikleriyle başlamıştır. Bu dönemde Nevşehirli İbrahim Paşa tarafından çeviri kurulu oluşturulmuştur. İlk defa koordineli bireysel çeviri girişimi 18.yüzyılda başlamıştır.²³ Arapça ve Farsçadan Türkçeye yapılan çevirilerin yanı sıra Tanzimat Dönemi’nde Batılılaşma hareketiyle birçok tiyatro, roman vb. de çevrilmiştir. Aynı dönemde Türkçe sadeleşme hareketi başlamıştır ve “Genç Kalemler” dergisinin etrafında Yeni Lisancılar “Millî Edebiyat” kavramını ortaya atmıştır. Ömer Seyfettin, Ziya Gökalp, Ali Canip gibi isimler Arapça ve Farsça kelimelerden kaçınarak sade Türkçe tercih etmeye başlamıştır. Batılı roman türünde ilk roman 1895 yılında Tercüme-i Telemak ile Yusuf Kâmil Paşa tarafından çevrilmiştir. Meşrutiyet Dönemi’nde ise II. Abdülhamit Tercüme Dairesini açmıştır.

18 yy.a kadar çeviri çok az görülse de bu yüzyıldan sonra çeviride büyük bir artış görülmüştür. Tanzimat Dönemi’nde en çok çeviri edebiyat alanında ve özellikle Fransız edebiyatından yapılmıştır. Aynı dönem yazarları Namık Kemal, Recaizade Mahmut Ekrem, Şemsettin Sami gibi isimler hem yazar hem çevirmen olarak faaliyet göstermişlerdir. Cumhuriyet Dönemi’nde 40’lı yıllarda Hasan Âli Yücel, Sabahattin Eyüboğlu, Nurullah Ataç gibi isimler tercüme bürolarında çalışmaya başlamışlardır. Fransız edebiyatından 210, Alman edebiyatından 90, İngiliz edebiyatından 65, Rus edebiyatından 78, İskandinav edebiyatından 16 çeviri olmak üzere toplam 604 eser Türkçeye kazandırılmıştır. Birçok edebi kuramla da çeviri sayesinde tanışılmıştır.

²³ Murat Demirekin, *Çeviriyorum, Türkçeden Çeviri Sorunları ve Eşdeğerlik*, Eğitim Yayınevi, Konya, 2014, s.9-13.

Çeviri bilimi Türkiye’de 70’li yıllarda büyük bir ilgi görmeye başlamıştır. Berke Vardar, Tahsin Yücel, Akşit Göktürk gibi birçok isim çeviri sorunları hakkında tartışmışlardır. Bu konularla ilgili de en çok değer verilen isim de işlevsel dil bilimcilerin önde gelen kişisi Roman Jakobson olmuştur. Daha sonra yavaş yavaş yeni kuramlar ve yeni sistemler ortaya konulmuştur.

Çeviride en önemli sorunlardan biri de eş değerlik sorunu olmuştur. Çeviride eş değerlik, metni en az anlam kaybı ile bir dilden başka bir dile aktarma anlamına gelmektedir. Hedef dilde eş değer bir metin oluşturmak belli süre alır. Çeviride birçok kayıplar da görülür. Kayıpsız çeviri gerçekleştirmek de imkânsızdır. Dikkat eksikliği, yanlış yorum ve yanlış okuma çeviride büyük bir sorun olmaktadır.

Yukarıda eş değerlik sorunu hakkında bazı yazılar yazılmıştır, bu sorun her zaman yıllar boyunca ve hâlâ daha devam eden bir sorundur. 20. yüzyılın başında modern dil bilimci Ferdinand de Saussure dil üzerinde ünlü araştırmalar yapmıştır. Saussure’e göre sözü değil, genel dili araştırma olarak alınmıştır. Özellikle de edebî çeviri yapıldığında metnin temel niteliğini oluşturan kurallarına göre işleyişi değil, daha çok bireysel sözlere temel alınır. Her bireyin / yazarın kendine özgü bir dil kullanımı vardır. Diğer bir deyişle bir dilden başka dilde söz oluşturmak söz konusudur. Saussure’ün dil bilimde yapısalcı ve kuralcı yaklaşımı özgün bir dilin oluşmasına yol açmıştır.²⁴ Diğer bir bilimci Noam Chomsky, çeviri bilime yeni bir bakış açısı getirmiştir:

“Chomsky, Saussure’ün dilde yapmış olduğu ‘dil-söz karşıtlığına benzer biçimde bir’ edinç-edim ‘ayrımı yapmakta ve onun gibi dilin evrensel yapısına’ işaret ederek dillerin uymak zorunda olduğu ortak kurallar(ın) varlığını savunmaktadır.”²⁵

Yirminci yüzyılın sonunda artık Postmodern çeviri de ortaya çıkar.

“Postmodernizm’in çoğulcu ve okurun katılımını sağlayacak geniş bir kitleye seslenmesidir. Bunun çeviriye yansımaları, çeviri kuramlarında seçkin bir yaklaşımın bir göstergesi olan kaynak odaklılığın yerine erek kültür odaklı bir çeviri yaklaşımının benimsenmesinde açıkça ortaya çıkmaktadır.”

Genel bir çeviri kuramında ise Vermeer, 1978 yılında ve sonradan daha kapsamlı bir şekilde ele aldığı “Çeviri Kuramına İlişkin Makaleler” adlı kitapta kendi kuramına “Skopos” adını verir yani “işlevsellik, amaçsallık.” Bu kuramın genel işlevi kaynak metnin çevirilerin amaç ve işlevine önem vermesidir. Şöyle de denilebilir: Çevirmeninbir

²⁴ Faruk Yücel, *Çevirinin Tarihi*, yayınevi: Çeviribilim yayınları, İstanbul, 2016, s. 165-167.

²⁵ Faruk Yücel, *Çevirinin Tarihi*, yayınevi: Çeviribilim yayınları, İstanbul, 2016, s. 168.

metni diğer metne aktarırken kaynak dilin niteliğine göre değil, o metni kendi amacına uygun biçimde değiştirmesidir. Skopos kuramı erek odaklı bir çeviri kuramıdır. Her metnin durumuna göre oluşur, bir çeviri kendi koşullarında ele alınır.

“Söz konusu olan bir çeviriye çevirinin oluşturduğu norm ve metin gelenekleri açısından metnin ele alınması gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında, çeviri, kaynak metnin belirlediği normlara bağlı kalmaktan çok, erek kültürün bir ürünü durumuna gelmektedir. Bu nedenle, çeviri, tek düzlemli ve metnin yüzeysel yapısını yansıtan dilsel değil, çok düzlemli olan kültürel bir aktarım olarak nitelendirilmektedir.”²⁶

2.2.4. Bulgaristan’da Çeviri Tarihi

1944 yılında ülkede çok fazla özel basımevi kurulur. Bunların çoğu belli bir planları olmadığından her türlü kitabı çevirip yayınlar. Esas amaçları para kazanmaktır. 1946 yılında yavaş yavaş çeviri teorisi ortaya çıkmaya başladı. 1947 yılında Halk Kültürü Odası Bulgaristan’da editörü ve yazarı Lubomir Ognyanov-Rizov olan *Çeviri Sanatın Temelleri* adlı ilk teorik kitabı çıkardı. Aynı yıl çeviri pratiği hakkında yazılan başka bir kitap daha çıkar. 1950 yılında özel yayınevleri, yayım planı, Devlet Yayıncılığı Birliği kurulur. 1952 yılında sanat çevirisi komisyonu düzenlenir.²⁷

1958 yılında Bulgaristan’daki çeviri şu sisteme göre hareket etmektedir:

- Dile göre (yabancı dilden Bulgarcaya / Bulgarcadan yabancı dile)
- Türlerine göre (Edebî türler -şiir, roman, drama- / Sosyal-politik konular / Zamana göre-Kurtuluşan önce, Kurtuluşan 9.9.1944 tarihine kadar, 1944’ten sonra-)
- Yayınlama şekline göre (farklı kitap, periyodik basından, sahnede, radyoda)

1963 yılında yeni formasyon kurulur. Bütün Bulgar çevirmenler edebiyat dünyasında ve 60’ların başında Çeviri Teorisi ve Bilimi Sofya Üniversitesi’nde bölümde görünmeye başlar. 1964’ten sonra Bulgar akademisyen Aleksandır Ludskanov, çeviri teorisini hakkında yazılar yazar ve birçok ülkede bilinen bir isim olur.

²⁶ Faruk Yücel, *Çevirinin Tarihi*, yayınevi: Çeviribilim yayınları, İstanbul, 2016, s.11-27.

²⁷ Сидер Флорин, (1979) *Теория на превода*, София, 24-25 април 1979, стр. 17-85.

(Çeviri tarafımdan yapılmıştır.)

Bulgaristan'daki Çevirmenler Birliği (SPB), ulusal bir sivil toplum kuruluğu ve yaratıcı bir organizasyondur. 5 Haziran 1974 yılında kurulmuğuur. 2016 yılından beri başkan Dr. İvo Panov olur. 2001 yılından itibaren kamu yararı için bir dernek olarak Adalet Bakanlığı Merkez Kayıt Defteri'ne tescil edilir. Birlik, her türlü profesyonel çevirmeni bir araya getirir. Tür çevirisine göre 4 bölüm hâlinde yapılandırılır.

Çeviri Bürosu çalışmalarıyla üyelerinin profesyonelliğini gösterir. Çevirmenler Birliği yabancı yayınları, çeşitli modern ve klasik tezahürlerin yanı sıra Bulgaristan'daki dergisi Panorama ile sanat ve çeviri tarihçesinde sunar. Çevirmenler Birliği, Uluslararası Çevirmen Federasyonu üyesidir ve aynı zamanda Avrupa Edebî Tercüman Dernekleri Konseyi üyesidir.

2.2.5. Çeviri Türleri

Birçok çeviri türü vardır ama en çok rastlanan çeviri türü sözlü ve yazılı çeviridir. Sözlü çeviride bir de simultane çeviri bulunmaktadır. Simultane çeviri eş zamanlı çeviri türü olarak adlandırılabilir. Bunun yanı sıra çeviri edebî, teknik, hukuki, tıbbı, ticari vb. olabilir. Çeviri birkaç sınıfa ayrılır:

- Çeviri stiline göre
- Orijinal çevirinin algısına göre

Yukarıda sınıflandırılan çeviri, teorisine bağlı kalmadan iki metin sadece tek metin olarak görülmeli ise yapılır. Çeviri teori bilimine bağlı kalırsa aşığıdaki ölçütlere göre bakmak gerekir:

- Metoduna göre süreç olarak
- Çeviri unsuruna ve çeviri sürecine göre
- Çeviri metne saklayan malzeme
- Tercümanın yapısı ve karakterlik özelliklere göre

Tür-Üslup Sınıflandırma

Çeviri türleri: Edebî ve bilgi verici olarak ikiye ayrılır. Edebî çeviri dil farklılıklarına sahiptir. Onun en baskın tarafı ve yeri şiirsel ve estetik işleyiştir. Edebî çeviri de kendi içinde belli bir türlere ayrılır: Şiir, drama, deneme, satira, şarkı, film. Edebî çeviriler genelde temel ve en ilginç olan diller arası sorunları ön plana çıkarmayı başarır. Bunun en belirgin yönü film çevirisinde görülmektedir. Günümüzde her metnin ne zaman yazıldığını bilmek, ayrıca ne zaman çevrildiğini öğrenmek mümkündür. Bu tür çeviriler

hem yazılı hem sözlü olarak sınıflandırılmıştır. Edebî çeviri nesir ve şiir olarak ikiye ayrılır. Bilgi verici olan çeviri bilim ağırlıklı (makale, monografi), iş (anlaşma, mektup, kanun), sosyal-siyasi ağırlıklı (konuşma, sohbet), ev içeriği, (kozmetik veya aletler için talimat), yemek tarifi (mutfak, teknoloji, ilaç sektörü). Bu tarz çeviri son zamanda çok fazla artış göstermektedir. Bunun nedeni ürünlerin yurt dışında satışının yapılması gerekliliğidir. Bu tarz çeviri oldukça dikkat çekici ve önemlidir ancak henüz yeteri kadar ilgi alanı genişlememiştir.

Çeviri aşağıdaki şekillerde olabilir:

- Yazılıdan yazılıya
- Yazılıdan sözlüye
- Sözlüden sözlüye
- Sözlüden yazılıya

Günümüzde teknoloji sözlü çeviriyi hemen yazılı çeviriye döndürecek imkân tanımaktadır. Sözlü çeviri senkron ve ardışık olarak ikiye ayrılır. İkisi de konferans çeviride bulunmaktadır. Simultane çeviride dinleyici topluluk ve teknik araçlar çok önem arz eder, ardışık çeviride ise topluluğun yanı sıra bütün katılımcılar önem arz eder. Senkron çeviri kabinede yapılır, ardışık çeviri ise masa başında yapılır. Senkron çeviride redaksiyon önemlidir, ardışık çeviride ise hafıza. Senkron çeviride düşünme payı neredeyse hiç yoktur, ardışıkta vardır. Senkronunda anlam kayıpları %10 kadar olurken ardışıkta %30 kadardır. Katılımcılarla yüz yüze bulunma durumu senkronunda mümkün değildir ancak ardışık çeviride mümkündür. Ardışık çeviri her türlü ortamda ve yerde yapılır, senkron (eş zaman) ise biraz daha karmaşık yapıya sahiptir. Simultane çeviri 6 saatten fazla değildir.

Amerikan çeviri bilimci Peter Newmark, Nabokov'un çeviri türleri hakkında aynı düşünceye sahiptir. Dört çeşit çeviri olduğunu savunur: İletişimsel, anlamsal, bilişsel ve motamot çeviri. İletişimsel çeviri ile orijinal metin tarafından okuyucularda etki uyandırılmaya çalışılır. Anlamsal çeviri konuyu bağlı kalır. Her kelimeye sadık kalarak anlamsal bir bağlantı kurmadan çeviri yapılır. İletişimsel çeviri anlama, genel bakışa; anlamsal çeviri ise kelimeye ve cümleye önem verir. İletişimsel çeviri daha basit, özdür. Daha zor, değişik ve kültür farklılıklarına uğrayan metin ve çeviri iletişimsel bir çeviriyi tercih eder çünkü onun sayesinde daha zor olan bir yapı çözülmüş olur. Motamot çevirinin TDK sözlüğündeki karşılığı "aslına bağlı kalınarak yapılan çeviri"dir.

Her çeviri türü kendine has bir özelliğe sahiptir. Hangi çeviri türünün kullanılacağı tercüman tarafından belirlenir. Bazı araştırmacılara göre de çeviri ikiye ayrılır: Bire bir çeviri ve serbest çeviri. Serbest çeviri daha çok iletişimsel çeviriye benzer. Bire bir olan ise motamot yöntemleri sayesinde gerçekleşir. Çeviride birçok kayıp ve kazanç elde etme yolları bulunmaktadır. Örneğin, bazen bir metni kaynak dilden hedef dile aktarırken birçok kayıp ortaya çıkabilir fakat bazen bu kayıplar anlamsal açıdan kazanç olarak görülebilir. Bir çeviri için önemli bir durum da dil bilgisi açısından çeviridir. Bu iki dilde aynı orantıda bilgi sahibi olmak, kelime hazinesine sahip olmak bu önemli duruma dâhil edilebilir.²⁸

Bu tezde çeviri teorisi, bilimi, çevirinin başlangıcı vb. bilgilere yer verilmesinin amacı tezin konusuna büyük bir anlamı katmasından dolayıdır. Tezin ilerleyen bölümlerinde verilen çeviri romanlar hakkında da daha detaylı bilgi verebilmek için de gereklidir. Çeviri sayesinde yeni ufuklara sahip olunmaktadır.

Şu an özellikle Bulgaristan ve diğer ülkeler arasında anlaşmalar bulunmaktadır. Bu anlaşmalar sayesinde birçok çeviri yapılmaktadır. Çeviri evleri olarak adlandırılan kurumlarda, belirlenen kitaplar önceden seçilmiş çevirmenler tarafından hedef dile aktarılmaktadır.

2.3. TÜRK ROMANI

“Roman” kelimesi, Latince bir kelime olan “romance”den türemiştir.²⁹ Roman kelimesi nesirle anlatılan kurmaca anlamında, ancak alanı hayli geniş bir türün adıdır. Kurmaca olduğu için vakıaları esas alan tarihten ayrıldığı gibi, çoğunlukla olaylardan ve kişilerden söz eden denemelerden de farklıdır.³⁰ Romani romancının beş duyusu yoluyla doğrudan doğruya veya dolaylı olarak hayatında yankı bulmuş yaşantı, bilinci zekâ, hayal, düşünce, duygu gibi öğeleri sanatsal bir bağlam içinde yeniden kurduğu yapay bir âlem³¹ olarak tanımlamak mümkündür. Tanzimat’tan itibaren Osmanlı’nın her

²⁸ Dinçay Köksal, *Çeviri Kuramları*, Neyir Yayıncılık, Ankara, 1995, s.3-101.

²⁹ Nurullah Çetin, *Roman Çözümleme Yöntemleri*, Öncü Basımevi, Ankara, 2013, s.77.

³⁰ İnci Enginün, *Yeni Türk Edebiyatı Tanzimat’tan Cumhuriyet’e*, (8.baskı), Dergâh yayınları, 2006, s.163.

³¹ Nurullah Çetin, *Roman Çözümleme Yöntemleri*, Öncü Basımevi, Ankara, 2013, s. 78.

*alandan batılılaşma eğilimine paralel olarak batı edebiyatından*³² alınan bir tür olan roman, terim olarak ilk defa *Namık Kemal'in Celal mukaddimesinde*³³ açıklanmıştır.

Türk romanı ile Batı romanı arasında fark bulunmaktadır. Bu farkı şu şekilde açıklamak mümkündür: Batı kendine ait destan, hatıra, deneme türlerine sahiptir. Bu türleri sürekli geliştirmiş ve kesintiye uğramayan bir akışla ilerlemesini, modernleşmesini sağlamıştır. Türk toplumunda ise roman anlayışı halk hikâyecileri ve meddahların anlattığı destanlardan karşılanmıştır. Roman türü Türk edebiyatında Fenelon'dan *Telemak* çevirisi gibi birkaç çeviri ile başlamıştır. Batı edebiyatını tanıyan isimlerden Şemsettin Sami 1872'de yazdığı *Taaşuk-ı Talat ve Fitnat* ile halk hikâyeciliğinden Batı tarzı romana geçişte büyük bir önem arz eder. İsmi, olayları ve üslubu ile hikâye geleneğini yansıtırken *insana bakış tarzı, genel manasıyla hürriyet temi üzerinde ısrarı, ailelerin baskısı sonucu istemedikleri insanlarla evlendirilen gençlerin hayat boyu çektikleri ıstırapın anlatımı romanın yeni taraflarıdır.*³⁴

Tanzimat Edebiyatı, 1839'da Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesiyle yüzünü Batı'ya çeviren Osmanlı İmparatorluğu'nun edebiyat alanında da bu yönelimini gösteren edebiyat dönemidir. Tanzimat Dönemi'nde edebî eserlerde şekil bakımından ilk örnekler geleneğin devamı olarak ortaya konulsa da zamanla bu durum değişir ve üslup, teknik yeni bir hâl almaya başlar. Şinasi, Ziya Paşa, Namık Kemal, Ahmet Mithat Efendi, Samipaşazade Sezai, Şemsettin Sami yenileşmenin öncü isimleridir.

Bu dönemde çeviriler Türk edebiyatında yeni bir mecra açar. Çeviriler, Batı romanındaki temaların ve türlerin tanınmasında önemli yer tutar. Daha sonra telif eserler ortaya konulur ve bu telif eserlerde Batı edebiyatını tanıma özellikle tema ve üslupta kendini gösterir. Telif eserler içinde Ahmet Mithat Efendi'nin *Kıssadan Hisse ve Letâif-i Rivâyat* serisi (1870), Emin Nihad Bey'in *Müsâmeretnâme* (1875), Şemsettin Sami'nin *Taaşuk-ı Talat ve Fitnat* (1875), Namık Kemal'in *İntibah* (1876) adlı eserleri ilkler arasında yer alır.

Telif eserlerde Batı romanından etkilenmeyle başlayan bir değişim görülse de eserler henüz yeterli olgunlukta değildir ve üslup ve olay kurgusu olarak klasik anlatım yöntemlerini yansıtır. Ancak bu eserlerle beraber *yeni insan tiplerinin* ve *yeni bir hayat*

³² Nurullah Çetin , *Roman Çözümleme Yöntemleri*, Öncü Basımevi, Ankara, 2013, s. s.82.

³³ İnci Enginün , *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*, (15. Baskı), Dergâh yayınları, 2001, s. 265.

³⁴ Ramazan Korkmaz (ed.) , *Yeni Türk Edebiyatı / 1839-2000*, (9. Baskı), Grafiker Yayınları, *Yeni Türk Edebiyatı / 1839-2000*, Ankara, 2014, s.63.

*anlayışının*³⁵ da edebiyata taşındığı görülür. Bu kahramanlar etrafında modernleşme fikri örülür. Doğru ve yanlış davranışlar kahramanlar üstünden okura sunulur. Fikirde medeni olmak, değerlerini yitirmemek ön plana alınırken Batı hayranlığı istenmeyen durum olarak sergilenir. Bu dönemdeki romanların ele aldığı konular evlilik, eğitim, kadın, esaret ağırlıklıdır.

Tanzimat edebiyatının yenileşmede açtığı yol Servet-i Fünun edebiyatı ile daha ilerilere taşınır. Bu döneme kadar hayat, insan ve edebiyat bir değişim ve dönüşümden geçmiş, daha olgun eserler için hazırlık safhası tamamlanmıştır. Servet-i Fünun romanının yazar kadrosunu oluşturan Halit Ziya, Mehmet Rauf, Hüseyin Cahit, Ahmet Hikmet ve Safveti Ziya 40 yıllık yenileşme safhasının kendilerine kattığı deneyimi yetiştirme tarzları ve sanatçı duyarlılığı ile desteklemiştir. Bu genç kadro; eğitimlidir, Batı edebiyatıyla doğrudan tanışmıştır. Dönemin siyasi durumundan dolayı da içe dönük bir tavır sergilemiş ve siyasetten uzak durmuştur.

Bu dönem romanını önemli kılan unsurlar olarak yukarıda anlatılanlardan hareketle şunlar söylenebilir: Siyasetten ve toplumsal meselelerden uzak durmak zorunda kalan sanatçıların *sanat konusunda yaptıkları değerlendirmeler, sürdürdükleri tartışmalar ve Batı edebiyatıyla temasları, yapılan tercümelemlerin nitelikleri*³⁶ bu dönem romanının teknik, üslup ve kurgu bakımından başarılı olmasını sağlamıştır.

*Aşk, ölüm, kaçış ve yabancılaşma ana izlekleri üzerine kurulan*³⁷ roman Türk edebiyatına yeniliği taşımıştır. Halid Ziya Uşaklıgil; *Aşk-ı Memnu* romanının kurgu, tasvir, karakter unsurları kadar yaklaşık 130 hikâyesi ve sekiz romanı ile romancılığın öncü isimlerinden olur.

Millî Edebiyat Dönemi olarak adlandırılan 1911-1923 yılları arasında Osmanlı Devleti parçalanma sürecine girmiştir. Bu durum dil, fikir, harekette birlik anlayışını

³⁵ M. Kayahan Özgül (ed.), *Türk Edebiyatı Tarihine Bir Bakış*, Kurgan Edebiyat, Ankara, 2013, s.69.

³⁶ M. Kayahan Özgül (ed.), *Türk Edebiyatı Tarihine Bir Bakış*, Kurgan Edebiyat, Ankara, 2013, s.181-182.

³⁷ Ramazan Korkmaz (ed.) *Yeni Türk Edebiyatı / 1839-2000*, (9. Baskı) , Grafiker Yayınları, *Yeni Türk Edebiyatı / 1839-2000*, Ankara, 2014, s.157.

ortaya çıkarmıştır. Ziya Gökalp, Ömer Seyfettin, Mehmet Emin, Ali Canip dönemin en önemli isimleridir. Ancak bu dönemin romandaki temsilci isimleri Yakup Kadri Karaosmanoğlu ve Halide Edip Adıvar'dır. Millî Edebiyat romancıları arasında sayılan, eserlerini Cumhuriyet'ten sonra da vermeye devam eden bu isimler eserlerini içinde buldukları süreçle olgunlaştırmıştır.

Yakup Kadri; Fecr-i Ati ve Nev-Yunanîlik anlayışlarından geçmiş, daha sonra Millî anlayışa ulaşmıştır. İnsanlarda Millî Mücadele konusunda bilinç uyandırmak amacıyla gazeteci olarak edindiği tecrübeleri ve izlenimlerini romanlarına yansıtır. Halide Edip'in romanları da içinde bulunduğu dönemin izlerini eserlerinde yansıtır. Sanatçının romanları iki kümede toplanır. İlk kümede kadının toplum ve aile içindeki yeri, çocuk eğitimi; ikinci kümede ise *kadının toplum hayatına siyaset ve savaş dolayısıyla aktif olarak katılışı*³⁸ konu olarak işlenir.

Millî Edebiyat romanının konularını kesin olarak ortaya koymak ve sınıflandırmak oldukça zordur. Bunun nedeni *Millî Edebiyat'ın çok belirgin bir programının bulunmaması ve "millîlik" şemsiyesinin bir hayli geniş çerçeveli olmasıdır.*³⁹ Buna rağmen bu dönemin ortak temaları için *yaşanan harpleri konu edinme, Sultan II. Abdülhamit devrini tenkit, Anadolu'ya yönelme, basit köy ve kasaba hayatına ilgi, küçük insan'ın dünyasına dair merak, Orta Asya Türklüğüne merak, Türk tarihindeki eski kahramanlıklara dair ilgi, yanlış dindarlık ve taassubu tenkit, Türk kadınının eğitimini ve sosyal dahlini teşvik, eğitimde ve ekonomik kalkınmada halkı bilinçlendirme, millî manevi değerlerden uzaklaşmanın tehlikelerine işaret, yanlış batılılaşmayı tenkit*⁴⁰ gibi başlıkları söylemek mümkündür.

Tarihte kesintisiz akışın olması edebî alanda da kendini gösterir ve edebiyatta yeni yönelimler, açılımlar devam eder. Türk edebiyatı dünyada ve ülkedeki olaylardan etkilenir. Süreç içinde *Yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu olan 29 Ekim 1923 tarihi, sosyal ve siyasal alanlarda yeni oluşumların ve gelişmelerin başlangıcı kabul edilir.*⁴¹ Bu dönem Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı olarak adlandırılır. Dönem, 1923'ten günümüze kadar sürdüğü için bu uzun yıllar boyunca kendi içindeki edebiyat hareketleri

³⁸ İnci Enginün, (1. baskı 2006), *Yeni Türk Edebiyatı Tanzimat'tan Cumhuriyet'e*, (8. Baskı), Dergâh Yayınları, s.398.

³⁹ İsmail Çetişli, Nurullah Çetin, Abide Doğan, Alim Gür, Cengiz Karataş, Şenol Demir, *II. Meşrutiyet Dönemi Türk Edebiyatı*, (2. Basım), Akçağ Yayınları, Ankara, 2012, s.215.

⁴⁰ M. Kayahan Özgül (ed.), *Türk Edebiyatı Tarihine Bir Bakış*, 2013, Ankara, s.364.

⁴¹ M. Kayahan Özgül (ed.), *Türk Edebiyatı Tarihine Bir Bakış / Yeni Türk Edebiyatı*, Kurgan Edebiyat, Ankara, 2013, s.447.

açısından farklı şekilde sınıflandırılır. Bunda tenkitçilerin dönemleri ayırmakta, sosyal ve edebî gelişmeleri ön plana almakta farklı ölçütleri ele alması etkilidir. Bu dönemlerin sınıflandırılmasında “Atatürk Dönemi Edebiyatı” olarak başlatılan ayırım çok partili hayatın 1945’lerden itibaren edebî eserlere yansımaları; 1960’lardan sonra da daha kısa periyotlarla askerî darbelerin getirdiği ara rejimler; halk, işçi, gençlik, öğrenci hareketleri, iç göçler, Avrupa’ya göçler gibi siyasi olayların edebiyata yansımaları⁴² göz önüne alınarak yapılmıştır.

Söz konusu farklı sınıflandırmalara örnek verilecek olursa Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı’nı İnci Enginün “1923-1945 Dönemi” ve “1946-1980 Dönemi”⁴³ olarak ikiye ayırmış; Yakup Çelik “Atatürk Devri Türk Hikâye ve Romanı (1923-1940)” ve Âbide Doğan “1940-1960 Arası Türk Hikâye ve Romanı”⁴⁴ başlıkları altında anlatmış; Osman Gündüz ise “Cumhuriyet Düşüncesi Çevresinde Biçimlenen Türk Romanı (1923-1950)”, “1950 Sonrası Türk Romanı”, “Çağdaş Türk Romanında Yeni Açılımlar, Yeni Söylemler” ve “Modernleşme Yolunda Yeni Adımlar ya da 1980 Sonrası Türk Romanı”⁴⁵ başlıkları olarak dört döneme bölmüştür.

1923’ten 1945/1950’ye kadar olan dönemde Cumhuriyet ideolojisi etrafında roman anlayışı şekillenir. Cumhuriyet’in getirdiği yenilikler, kalkınma hareketleri, milliyetçilik, uygarlaşma, hurafelere çağdaş değerlerle karşı çıkma, ulus olma bilincinin uyandırılması⁴⁶ gibi temaların yanı sıra köyden kente göç ve köy sorunları ele alınır.

1945/1950’den sonraki dönemde ise çok partili hayata geçişin, 2.Dünya Savaşı’nın sona ermesinin etkileri kendini gösterir. Sanatçıların Cumhuriyet anlayışı ile yetişmesi, Avrupa’yı tanınması toplumsal, siyasi, bireysel alanlarda çok farklı açılımların olmasını sağlar. Bu dönemde yoğun olarak önce Anadolu köyü ve kasabası ekonomik, sosyal boyutlarıyla romana girer. Ardından çok partili hayata geçilmesiyle oluşan partizanlık, sömürü, sınıf çatışmaları romanlarda görülür. Askerî darbelerin etkisini yansıtan ve İslami duyarlılığı modernleştirerek ele alan romanlar yazılır. *Bu dönemde*

⁴² M. Orhan Okay, *Batılılaşma Devri Türk Edebiyatı*, (3. Baskı) , Dergâh Yayınları, İstanbul, Eylül 2013, s.199.

⁴³ İnci Enginün, *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*, (15. Baskı) , Dergâh Yayınları, İstanbul, Eylül 2014, s.272-342.

⁴⁴ M. Kayahan Özgül (ed.) *Türk Edebiyatı Tarihine Bir Bakış*, Kurgan Edebiyat, Ankara, 2013, s.447 ve s.585.

⁴⁵ Ramazan Korkmaz (ed.), *Yeni Türk Edebiyatı / 1839-2000*, Editör:, (9. Baskı) , Grafiker Yayınları, Ankara, 2014, s.399.

⁴⁶ Ramazan Korkmaz (ed.) *Yeni Türk Edebiyatı / 1839-2000*, Editör: Ramazan Korkmaz, (9. Baskı), Grafiker Yayınları, Ankara, 2014, s.400.

*sosyal konuların yanında bireysel duyguları, anılardan yararlanarak dile getiren romanlar da yazılmıştır. Çocukluk ve ilk gençlik dönemlerinin şuur altında yer etmiş olan anılarının ve özlemlerinin yazarlarının şiirsel anlatımıyla oluşturdukları romanlar da ayrı bir yer tutar.*⁴⁷ Bu süreçlerden sonra temalar postmodern akıma doğru kaymaya başlar. 1990'lı yıllardan itibaren *savaşların neden olduğu ruhsal çöküntüler ve tepkiler, teknolojinin ve sanal dünyanın hayatın her alanına hakim oluşu romancıların büyük anlatılar yerine mikro düzeyde bireyin iç dünyasını dilsel bir oyun biçiminde veren anlatılara yönelmelerine*⁴⁸ kapı açar.

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı 1923'ten günümüze uzanan bir çizgide devam etmiş; toplumsal, siyasal ve kültürel değişimlerin yanı sıra Batı'daki akımlar, sanatsal yönelimler ve roman tekniklerinin takip edilmesiyle sürekli bir değişim ve gelişim içinde olmuştur. Hâlâ gelişmeye ve değişmeye devam eden bu süreç gün geçtikçe Türk romanına eklenen yeni anlayışları ve eserleri de beraberinde getirmektedir.

Tanzimat Dönemi'nden bugüne genel hatları ile verilen Türk romanı dinamik ve canlı oluşuyla önemli bir yer tutmaktadır. Dünya dillerine çevrilen Türk romanları Bulgaristan'da ilgiyle karşılanmış ve TEDA çeviri projesi ile de desteklenerek okurlara sunulmuştur.

2.3.1. Türk Romanında Türler

Bugünkü anlamda ilk roman örneklerinin Batıda 17. Yüzyılda ortaya çıktığı söylenebilir. Fiziksel gerçekliğe bağlı roman türünün evreleri klasik, modern ve Postmodern roman olarak ayrılır.⁴⁹

Klasik roman "yansıtmacı" roman olarak da adlandırılır. Bu tür roman konu, izlek, olay, tip ve çevre unsurlarını ele alır. Klasik roman 19. yüzyılda yaygınlık gösterir. İçinde yaşanan dünyayı ele alır. Nesnel gerçeklik vardır. Olaylar yaşanan durumlarla kıyaslanır. Romantik roman da klasik romanın içinde değerlendirilir. Burada ön planda duygular olur, doğacı (pastoral) duyarlık da yer alır. Romantik yazarlar iyi ve kötü ayrımını belirgin olarak ele alır. Bu tür roman yazarları arasında "*Bernardin de Saint-Pierre*,

⁴⁷ M. Kayahan Özgül (ed.), *Türk Edebiyatı Tarihine Bir Bakış*, Editör:, Kurgan Edebiyat, Ankara, 2013, s.613.

⁴⁸ Ramazan Korkmaz (ed.), *Yeni Türk Edebiyatı / 1839-2000*, (9. Baskı), Grafiker Yayınları, s.449.

⁴⁹ Nurullah Çetin, *Roman Çözümleme Yöntemleri*, Öncü Basımevi, Ankara, 2013, s.68.

Joahann Wolfngn Goethe, François-Rene de Chateabriand, Walter Scott, Alphonse de Lamartine, Alexandre Serguievitch Puskin, Alexandre Dumas-Pere, Victor Hugo, Türk edebiyatında ise Ahmet Mithat Efendi ve Namık Kemal"⁵⁰i anmak mümkündür.

Realist (gerçekçi) roman Romantizm'e tepki olarak ortaya çıkan bir akımdır. Duygu yerine akla, mantığa, somut bilgiye önem verir. Olaylar birbirine nedensellik bağıyla bağlıdır. Bir olayın ne zaman ve neden olduğu belirtilir. Olaya ve kişilere karşı tarafsız olunur. Gerçekler olduğu gibi yansıtılır. Sade bir dil ve üslup kullanılır. Realist romanın başlıca temsilcileri Fransız edebiyatında "*Honore de Balzac, Henry Beyle Stendhal, Gustabe Flaubert*"; İngiliz edebiyatında "*Charles Dickens, George Eliot, Thomas Hardy, Charlotte Bronte, Robert Stevenson, Bernard Shaw*"; Amerikan edebiyatında "*Nathaniel Hawthorne, Herman Melville, Mark Twein, Henry James, Louse May Alcott*"; Rus edebiyatında "*Nikolai Gogol, İvan Aleksandroviç Gonçarov, İvan Turgenyev, Fiodor Mihayloviç Dostoyevski, Lev Nikolayeviç Tolstoy*"⁵¹ vardır. Türk edebiyatında ilk gerçekçi roman Halit Ziya'nın *Sefile* adlı romanıdır.

Natüralizm "doğalcılık, tabiatçılık" demektir. Bu akım sanat kopyası olarak bilinen bir akımdır. Dış ve iç dünyanın birleşmesi olarak görülmektedir. Natüralist romanın doğa ile yakın bir ilişkisi var. Natüralist roman deneysel romandır. Kişi ve olaylara önyargılı olmadan yaklaşır. Naturalizm içinde bulunulan zaman dilimine yer verir, başka bir zamana bakmaz. Açık, sade, yalın, süs ve sanatlardan uzak bir dil ve üslupla yazılır. Dünya edebiyatında en önemli temsilcisi Emile Zola; Türk edebiyatında ise Ahmet Mithat ve Hüseyin Rahmi'dir.

Modern (çağdaş); yeni, yenici anlamına gelmektedir. Modernizm Batı'da 18. yüzyılda ortaya çıkar. Akıl temeline dayalı, soyut değerleri reddedip sadece somut değerlere önem veren bir akımdır. Modernist düşünce Sokrates, Platon ve Aristoteles'te de vardır ancak modern düşünce Descartes ile başlar. Modern romanın doğuşunda Birinci Dünya Savaşı vardır. İnsanların inandığı birçok değerın sarsıldığı bir zaman dilimi olmuştur bu dönem. Freud'un insan davranışı ve psikoloji üzerine etkisi oldu, Nietzsche geleneksel tanrı kavramına olan inancı sarstı. Marks, ekonomik ve sosyal olayların belirleyiciliğine büyük önem verdi. 20. yüzyılda Modernizm yaygın hâle geldi. Dünyada

⁵⁰ Nurullah Çetin, *Roman Çözümleme Yöntemleri*, Öncü Basımevi, Ankara, 2013, s.77.

⁵¹ Nurullah Çetin, *Roman Çözümleme Yöntemleri*, Öncü Basımevi, Ankara, 2013, s.79-80.

yaşanılan kaostan çıkılamadığı, sorulara cevap alınamadığı için Modernizm ruhun esrarengiz âlemlerine, doğaötesine, mitolojiye, hayal ürünlerine ilgiyi artırdı.

Modern roman klasik romana bir tepki olarak ortaya çıkar. Modern roman klasik romandan farklıdır. Klasik roman konuya önem verirken modern roman romanın sanatsal boyutuna, tekniğine, kurgulama yöntemine, dilin kullanımına önem verir. Klasik roman dışa dönüktür, modern roman içe dönüktür, kendi içine kapanmış durumdadır. Klasik roman konunun tek bir tarafına bakarken modern roman konuyu her açıdan görmeye uğraşır. İlk modern romanı 1920’de James Joyce yazmıştır. Modern roman yazarları arasında dünya edebiyatında M. Proust, H. James, J. Conrad, F. Kafka, Virginia Woolf, R. Musil, W. Falkner; Türk edebiyatında ise Ahmet Hamdi Tanpınar, Abdülhak Şinasi Hisar gibi isimler vardır.

Diğer bir roman türü de Postmodern romandır. Bu roman türünü sanal gerçekliğe yönelik roman olarak nitelemek de mümkündür. Postmodernizm modernizm sonrası demektir. Modernizme tepki olarak çıkar ve modern romandan farklılıklar gösterir. Üst kurmaca kavramı ele alır. Postmodern roman belli başlı kuramlara ve kuralara uymaz. Postmodern roman hem gerçeğe dayalıdır hem de aynı zamanda modern roman gibi bilinçaltına ve simgesel yapıya bağlıdır. Postmodern romancı kendisi gibi olmaya uğraşır, tek olmaya çabalar ve hiç kimseye benzememeye uğraşır. Gerçeklikten çok kurmaca ön plandadır. Anlattıklarından daha çok nasıl anlattığı konusu önemlidir. Buna bağlı olarak da üstkurmaca kavramı önem kazanmıştır. Burada değişik bir nokta, Postmodern romanda sonun genellikle belirsiz olmasıdır, okuyucuya farklı düşünme ve farklı sonuca ulaşma imkânı tanır. İçerik olarak belli bir konu veya düşünceye ortaya koymaz. Bu roman türü parodiyi kullanır, metinler arası ilişkilerden yararlanır. Öznel ve belirsiz zaman anlayışı çok yaygındır.

Temsilcileri Amerika ve Avrupa’da “*Alasdair Gray, Lanark, Anthony Burgess, Donald Bartheleme, John Barth, John Fowles, Jorges Luis Borges, Thomas Pynchou, Julian Barness, Kurt Vonnegut, Peter Ackroyd, Raymond Federman, Robert Coover, Thomas Pynchon, Timothy Findley, V. Nabokov*”⁵²dur.

Türk edebiyatında ise Oğuz Atay *Tutunamayanlar*, Adalet Ağaoğlu *Ölmeye Yatmak*, Bir Düğün Gecesi, Hayır, Pınar Kür *Bir Cinayet Romanı*, Orhan Pamuk *Kara Kitap*, Hilmi Yavuz *Fehmi K. ’nın Acayip Serüvenleri* adlı romanları ile ilk sırada yer alan isimlerdir.

⁵² Nurullah Çetin, *Roman Çözümleme Yöntemleri*, Öncü Basımevi, Ankara, 2013, s.223-224.

Burada sonraki bölümlerde bulunan roman listesinin bu üç roman türüne göre ayrılarak verileceğini belirtmek gerekir.

Gerçeğe bağlı kurgu türleri olarak romanlar tarihî, suç, yaşamöyküsel, özyaşamöyküsel, macera, belgesel olarak ayrılır. Tarihî romanlar geçmişte olup bitenler hakkında yazılan bir roman türüdür. Bu tarz romanlar olay ve kişileri genellikle tarihten alır, belli bir amaca göre anlatılır ve okuyuculara verir. Hepsi de yaşamış kişilerdir, önemli olaylar hakkında yazılır, okuyucuların merakını çekecek şekilde anlatılır. Batıda ilk roman Sir Walter Scott tarafından yazılmıştır. *Waverley* ve *İvanhoe* önemli yazarlardan biridir. Bunların yanı sıra “*Alfred de Vigny, Victor Hugo, Alexandr Dumas Fils, Van Lenep, Jokai, Pedro de Alarcon, Nievo, Willibald Alexis, Henri Conscience, Bronikowski, Conrad Ferdinand Mayer, Türk edebiyatında Ahmet Mithat, Nazım Kemal, Hıfzı Topuz, Hüseyin Karatay, Mehmet Niyazi vs.*”⁵³ bu tür roman yazarları arasında sayılabilir.

Suç romanı ya da polisiye romanı suç, suçlu ve çözüm olmak üzere üç ana unsurdan oluşur. Bu tarz romanlarda sebebi kadın, kıskançlık, kavga, para ya da bireysel konular olan cinayet vardır. Dil yalın, açık ve nettir. İlk örneği Ahmet Mithat Efendi’den başlatarak Peyami Safa, Kemal Tahir, Cevat Fehmi Başkut, Osman Aysu, Reha Mağden, Birol Oğuz, Engin Gençtan gibi isimleri bu tür roman yazarları arasında sıralamak mümkündür.

Yaşamöyküsel roman, bir yazarın başka bir yazarın ya da kişinin hayatını doğumdan ölümüne kadar anlattığı roman türüdür. Türk edebiyatında “*Hasan Ali Yücel, Mehmet Emin Erişirgil, Yaşar Kemal, İlhan Selçuk, Oğuz Atay, Erhan Bener, Ahmet Efe, Nermin Bezmen, Necati Cumalı, Ayşe Kulin, Atilla Şenkon, Beşir Ayvazoğlu, Funda Kalaycıoğlu.*”⁵⁴ gibi birçok örnek bulunur.

Özyaşamöyküsel roman otobiyografik bir romandır. Bir yazarın kendi yaşadıklarını anlatmasıdır. İlgi çekici bir roman olması yazarın anlattıklarının önemli özellikler taşımasına bağlıdır. Peyami Safa, Bekir Yıldız, Orhan Kemal, Rıfat Ilgaz, Necip Fazıl, Tarık Dursun, Adalet Ağaoğlu, Hasan Öztoprak bu tür roman yazmış isimlerdir.

⁵³ Nurullah Çetin, *Roman Çözümleme Yöntemleri*, Öncü Basımevi, Ankara, 2013, s.225-228.

⁵⁴Nurullah Çetin, *Roman Çözümleme Yöntemleri*, Öncü Basımevi, Ankara, 2013, s.233.

Macera romanı; yaşanan yerlerden farklı, uzak, egzotik yerlerde geçen romanlardır. Heyecan verici tarzdadır. Bu tarz romanlar eğiticilik payı fazla olmasa da okura hitap eden bir türdür. Albay Joseph Thomson Show, Daniel Defoe, Alexandre Dumas Pere, Herman Melville, Xavier de Montepain, Joseph Conrad, Frederic Forsyth bu tür roman yazarları arasındadır.

Belgesel roman; gazete haberi, röportaj, anket, mektup, hatıra, sözleşme, resim gibi belgelerden yararlanan bir türdür. Bu tarz roman hayalden çok belgelerle yazılır. Batı edebiyatından Larry Collins, Türk edebiyatından “*Erdal Öz, Vedat Türkalı, Ayşe Kulin, İbrahim Ulvi Yavuz, Selçuk Erez*”⁵⁵ örnek olarak verilebilir.

Gerçek dışı romanlar arasında korku, ütopya, kurgu bilim ya da fantastik romanı saymak mümkündür. Korku romanı gotik roman ya da kara roman olarak da adlandırılır. Avrupa’da 12 ile 16 yy. arasında egemen olmuştur. Cin, peri, hayalet, büyü gibi metafizik unsurlar bulunur. Mekân da önemlidir, gizeme, görkeme önem verilir. Bu tür roman yazarlarının en önemli örnekleri arasında Horace Walpole, Mary Wollenstonecraft Shelly, Henry James, Victor Hugo, Elgar Allan Poe bulunur. Türk edebiyatında özellikle Peyami Safa *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* ile bilinir.

Fantastik roman, masalın modern versiyonu olarak nitelenir. Kişisel veya toplumsal bilinçaltından kaynaklanır. Hayal üzerine yazılan bir roman türüdür. İnsan dışı figürler bulunur, bazı romanlarda cin ve peri figürleri yerine normal insanlar kullanılır. Alev Alatlı, Dehen Altıner, Mehmet Önal, Nermin Bezmen, Halil İbrahim, Barış Müstecaplıoğlu, Muammer Yüksel, Orkun Uçar bu tür roman yazarları arasındadır.

Ütopya romanı masallara özgü bir nitelik taşır, gerçek hayatla bir bağlantısı bulunmaz. Bu romanda gerçek mekân yoktur, hayallerde her şey gerçekleşir. Batı edebiyatında Platon ile başlar, Thomas More ilk ve eski örneklerden birini yazan isimdir. F. Bacon, Fenelon, Samuel Johnson, Lord Bulwer, William Morris, T. Campanell, Andrey Platonov dünya edebiyatında; Ziya Paşa, Namık Kemal, Abdullah Cevdet, Ömer Seyfeddin Türk edebiyatında bu türe özgü eserler verir.

Kurgu bilim romanı geleceği kurgular; uzay, bilimsel gelişimler hakkında hayal gücü ile beslenir. Hipotez üretir. Bilim, teknoloji, dünyanın sonu, gelecek tasarımı, ilginç buluşlar ve akla gelebilecek her konu hakkında hayal ürünü olarak yazılır. Bu tür roman yazarları arasında “*Jules Verne, Robert Louis Stevenson, Yevgeni Zamyatin, Clive Stoples*

⁵⁵Nurullah Çetin, *Roman Çözümleme Yöntemleri*, Öncü Basımevi, Ankara, 2013, s.236.

Levis, İsaac Asimov, Ray Bradbury, Frank Herbert, İtalo Calvino, Hary Harrison, Ernest Callenbach, Hugo Gernback, Fransa'da Gerard Klein, Yefremv, Stanislaw Lem, Friedrick Brown Robert A. Heinlein, Paul Anderson, James Blish, Edmond Hamilton”(DİPNOT) sayılabilir. Türkiye’de “*Ahmet İhsan Bey, Peyami Sefa, Sezar Ergin, Zühtü Bayar, İzzet Yaşar, Selma Mine, Haldun Aydıngün, Can Eryümlü*”⁵⁶ isimleri bu roman türünün yazarları arasında verilebilir.

2.4. TEDA PROJESİ

2006’dan sonra Bulgaristan’da yayınlanan romanların çoğu TEDA (Türk Edebiyatının Dışa Açılımı) proje desteğiyle çevrilmiştir. Faaliyetlerine devam eden bu proje **Kültür ve Turizm Bakanlığı Türk Kültür, Sanat ve Edebiyat Eserlerinin Dışa Açılımını Destekleme Projesi’dir**.⁵⁷ Amaç yurt dışında Türk kültür, sanat ve edebiyatının tanıtılmasıdır. TEDA Ulusal Çeviri Destek Projesi 2005 yılında kurulmuştur. Kuruluşundan bir sene sonra Bulgaristan’da faaliyete geçmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından finanse edilen bu proje çeviri ve yayım destek projesidir.

TEDA; Türk dilini, edebiyatını, kültürünü taşıyan eserleri basmak ve yayımlamak isteyen herkese maddi destek sağlar.⁵⁸ Böylece Türk eserleri yurt dışında okurlarla buluşur. TEDA programı ile en çok destek verilen diller : Almanca, Bulgarca, Arapça, İngilizce, Fransızca, Rumence, Yunanca, Makedonca, Rusça ve İtalyanca. Bulgarca, Türk edebiyatından en çok çeviri yapılan diller listesinde Almancadan sonra gelmektedir.

2.4.1. Projeye Başvuru Şartları

11 Aralık 2007 yılında TEDA Yönergesi yürürlüğe girmiştir. Proje kapsamında “karşılıksız maddi destek” verilir. Eserlerin Türkiye ve Türkçe dışında en çok konuşulan dillerde yayınlanması amaçlanır. Programa sadece yurt dışında bulunan yayınevleri başvurabilir. Destek; eser ve ülkeye göre değişir, yayınevi ve TEDA arasında sonradan bir sözleşme imzalanır. Bunun için kitap çıktıktan 15 gün içinde 30 adet gönderme şartı bulunmaktadır. Yayıncı gerekli evrakları doldurup TEDA’ya başvurur. Başvuru ve onaydan sonra yayıncının 2 yıl içinde eseri yayınlaması gerekir. TEDA’nın listesindeki kitaplar verilen onaya göre, Bulgar kaynaklarda ise kitabın yayınlanma yılına göre

⁵⁶Nurullah Çetin, *Roman Çözümleme Yöntemleri*, Öncü Basımevi, Ankara, 2013, s.250.

⁵⁷ Şerif Memiş , *Avrupa Birliği Ülkelerinde Uygulanan Çeviri Destek Projeleri ile TEDA (Türk Kültür, Sanat ve Edebiyatının Dışa Açılımı) Çeviri ve Yayım Destek Projesinin Karşılaştırmalı Analizi*, Ankara uzmanlık tezi, 2009, s.3-4.

⁵⁸ <http://www.tedaproject.gov.tr> (e.t: 20.2.2019).

sıralanmıştır. Bu sebeple tezde verilen kimi eserlerin yayınlanma yıllarında farklılıklar bulunduğunu belirtmek gerekir. Bu durum tez sonunda ek bölümünde verilmiştir.

Başvurular internet üzerinden yapılır, bir kısım evrakın da posta yoluyla gönderilmesi gerekir. Eksik evrakların 15 gün içinde tamamlanması gerekir. Bütün evraklar Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanır. Yayınevleri, enstitüler, üniversiteler, vakıflar, dernekler, yayıncılık faaliyetinde bulunan diğer kuruluşlar bu projeye başvurabilir. 7 kişiden oluşan heyet karar merciidir. Kurul yılda iki kere toplanır, hangi kitapların çevrileceği kurulda belirlenir.

Almanya’da 3 milyon 100 bin civarında Türk yaşamaktadır. Bu da en çok çeviri yapılan dilin neden Almanca olduğunu açıklar. Almanya’dan sonra ikinci sırada Bulgaristan yer alır. Yapılan araştırmalara göre TEDA’dan önce yapılan çeviri fazladır ancak özellikle İngilizcedir. TEDA’dan sonra Türkçeden yapılan çeviriler büyük bir artış gösterir. Projenin çeşitli kazanımları mevcuttur. Proje sayesinde birçok kişi çevirmen olarak mesleklerini devam ettirme imkânını sürdürmüştür. Yazarlar da yalnızca Türk okuyucular tarafından değil, dünyanın birçok ülkesinde okunacaklarını bilirler. Yaşamış ve yaşayan birçok yazar bu proje ile yurt dışında okur bulmaktadır. TEDA çeşitli ajanslara telif hakları vermiştir. Bu ajanslar “*AŞ A Rights Agency, Akçalı Telif Hakları Ajansı, Akdem Telif Hakları Ajansı, AnatoliaLit Telif Ajansı, Aslı Karasuil Telif Hakları Ajansı, Bengü Telif Ajansı, İstanbul Telif Ofisi, Kalem Telif Hakları, Kayı Telif ve Lisans Hakları Ajansı, Nurcihan Kesim Telif Ajansı, Onk Ajans, Taze Kitap, Yelkovan Telif Ajansı, Znn Telif Ajansı*”⁵⁹dır.

TEDA projesi, tanıtımını yapabilmek için yurt dışı kitap fuarlarına katılmaktadır. Bulgaristan Sofya’da düzenlenen iki fuar vardır. Bunlar ilkbahar ve kış mevsimlerinde daima NDK (Millî Kültür Evinde) gerçekleşmektedir.

Aşağıda verilen tabloya bakıldığında 2005-2015 yılları arasında toplam 56 ülkeden kitap çevrildiği, bu dönem için Bulgaristan’ın birinci sırada yer aldığı görülmektedir. Almanya’da 250, Bulgaristan’da 251 eser çevrilmiştir.

⁵⁹ [https://teda.ktb.gov.tr/\(e.t. 20.2.2019\)](https://teda.ktb.gov.tr/(e.t. 20.2.2019)).

TEDA PROJESİ KAPSAMINDA DESTEK VERİLEN ÜLKELER													
NO	ÜLKE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	TOPLAM
1	ABD	14	2	4	4	6	7	3	9	3	3	1	56
2	ALMANYA	3	13	69	41	16	9	21	37	13	19	9	250
3	ARNAVUTLUK	-	-	2	8	4	8	10	21	8	9	23	93
4	AVUSTURYA	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
5	AZERBAYCAN	-	-	1	-	-	-	-	5	10	9	41	66
6	BELÇİKA	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
7	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	-	-	-	-	-	-	-	5	-	3	8	16
8	BOSNA-HERSEK	2	2	10	3	4	7	6	14	3	19	18	88
9	BREZİLYA	-	1	2	2	3	2	3	1	-	1	-	15
10	BULGARİSTAN	-	10	16	24	11	28	29	51	24	30	28	251
11	BURKINA FASO	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
12	ÇEK CUMHURİYETİ	-	-	2	1	2	1	1	1	2	2	-	12
13	ÇİN	1	-	-	2	3	1	2	5	3	1	2	20
14	DANİMAİKA	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	3
15	ENDONEZYA	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
16	ERMENİSTAN	-	-	-	-	1	-	1	2	2	1	1	8
17	ESTONYA	-	1	1	-	-	-	1	1	2	1	-	7
18	ETİYOPYA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3
19	FİNLANDIYA	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
20	FRANSA	1	5	4	6	11	5	6	7	7	8	3	63
21	GÜNEY KORE	1	2	3	2	-	1	-	1	1	2	1	14
22	GÜRCİSTAN	-	-	2	5	1	7	1	3	10	3	3	35
23	HİRVATİSTAN	-	-	1	1	1	-	4	8	5	5	6	31
24	HİNDİSTAN	-	-	-	1	2	1	2	28	1	2	2	39
25	HOLLANDA	2	2	2	5	1	4	1	1	2	1	1	22
26	İNGİLTERE	2	1	2	1	4	5	7	10	7	3	1	43
27	İRAN	-	2	13	14	3	14	10	10	6	17	11	100
28	İSPANYA	-	2	2	1	4	3	2	4	-	1	2	21
29	İSRAİL	-	-	2	-	1	1	1	1	1	-	-	7
30	İSVEC	-	-	1	1	3	2	1	2	1	-	3	14
31	İSVİÇRE	-	-	2	1	-	-	-	3	1	-	1	8
32	İTALYA	2	2	5	7	3	2	4	6	9	9	4	53
33	İZLANDA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
34	JAPONYA	-	-	1	-	1	-	-	-	2	-	1	5
35	KARADAĞ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2
36	KAZAKİSTAN	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	6	7
37	KİRGİZİSTAN	-	-	-	-	-	-	-	3	10	3	-	16
38	KOLOMBİYA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
39	KOSOVA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6	8	16
40	LETONYA	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
41	LİTVANYA	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
42	LÜBNAN	-	-	-	2	5	2	7	11	10	5	6	48
43	MACARİSTAN	1	2	3	2	3	5	3	8	11	6	5	49
44	MAKEDONYA	-	2	3	10	2	12	7	36	32	17	21	142
45	MOĞOLİSTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	5
46	MALEZYA	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
47	MEXİKA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2
48	MISIR	-	-	13	10	5	10	4	9	3	-	5	59
49	NORVEC	-	-	-	-	1	-	-	2	-	1	-	4
50	ÖZBEKİSTAN	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	6
51	PAKİSTAN	-	-	11	-	-	4	3	6	6	2	3	35
52	PERU	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	2
53	POLONYA	-	1	4	2	7	6	5	1	2	2	2	32
54	PORTEKİZ	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	2
55	ROMANYA	1	-	1	2	9	8	3	7	4	5	1	41
56	RUSYA FEDERASYONU	-	3	4	8	4	7	4	1	1	-	-	32

Şekil 1. TEDA Projesi Kapsamında Destek Verilen Ülkeler

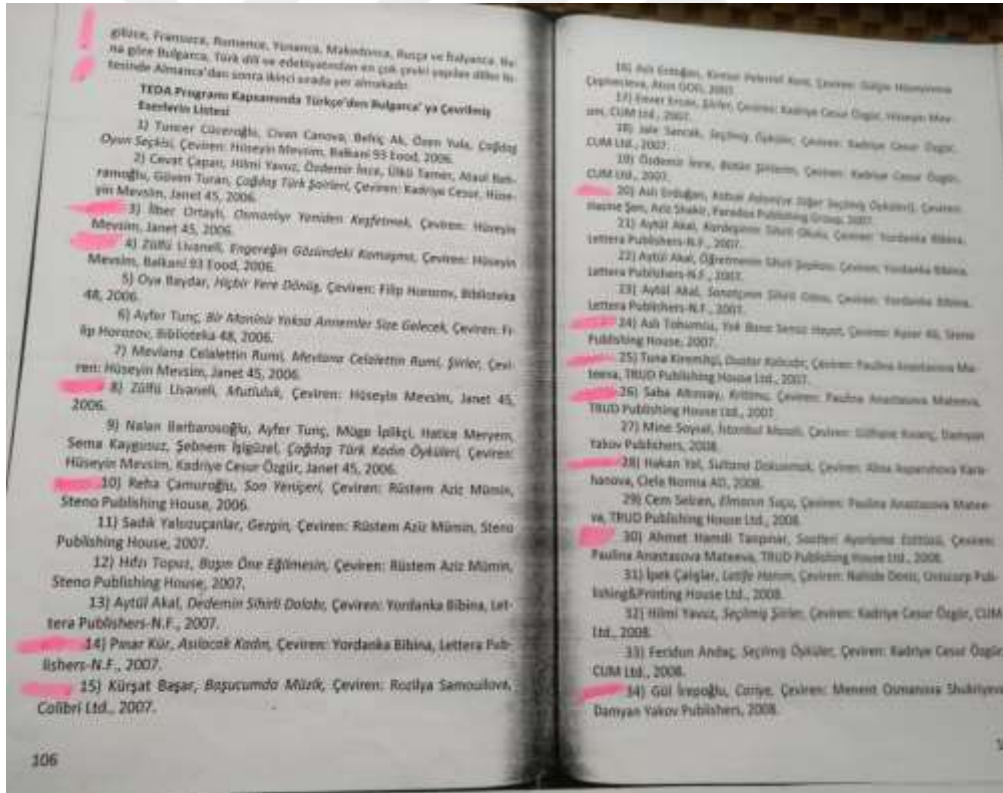
Bulgaristan ve Almanya'dan sonra 3. sırada Makedonya bulunmaktadır. Ondan sonra sırasıyla İran, Arnavutluk, Bosna-Hersek, Fransa, Azerbaycan, Mısır, ABD, İtalya, Macaristan, Lübnan, İngiltere, Romanya, Hindistan, Gürcistan, Rusya, Polonya, Hırvatistan, İspanya, Çin, Kosova, Birleşik Arap Emirlikleri, İsveç, İsviçre, Ermenistan,

İsrail, Kazakistan, Estonya, Moğolistan, Japonya, Etiyopya, Danimarka, Malezya, Meksika, Peru, Portekiz, Karadağ, Endonezya gelmektedir.

Bu çerçevede bir eser çevrilen ülkeler Avusturya, Belçika, Burkina Faso, Finlandiya, İzlanda, Kolombiya, Letonya, Litvanya'dır. Görüldüğü gibi en çok çevrilen ve yayınlanan ülkeler arasında bazı Avrupa ve Balkan ülkeleri yer almaktadır. Görüldüğü gibi TEDA bu çalışmada büyük bir rol oynamaktadır. 2018 yılında yapılan araştırma sonucunda TEDA projesi ile 2 bin 696 eserin çevrildiği belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo 2015'e kadar yapılan çevirileri kapsamaktadır. 2018'de 61 dile çeviri yapılmıştır. Yapılan araştırmaya göre projeye 72 ülke başvurmuş, 590 yayınevi ve 624 tane Türk yazar, 1526 farklı eser 61 dile çevrilmiştir. Desteklerin parasal boyutu 23,6 milyon liraya ulaşmıştır.⁶⁰

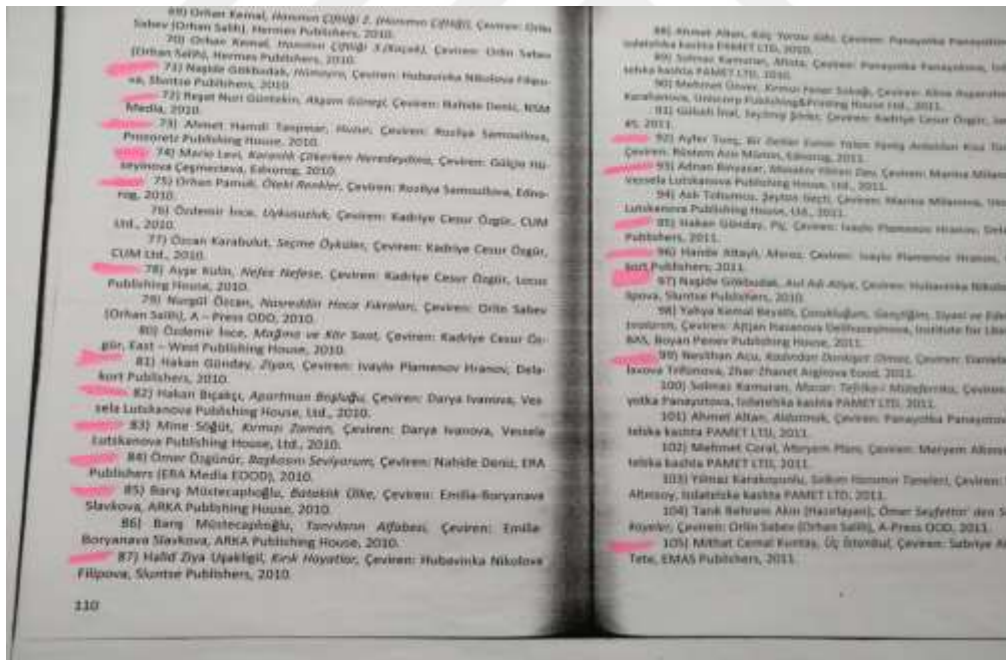
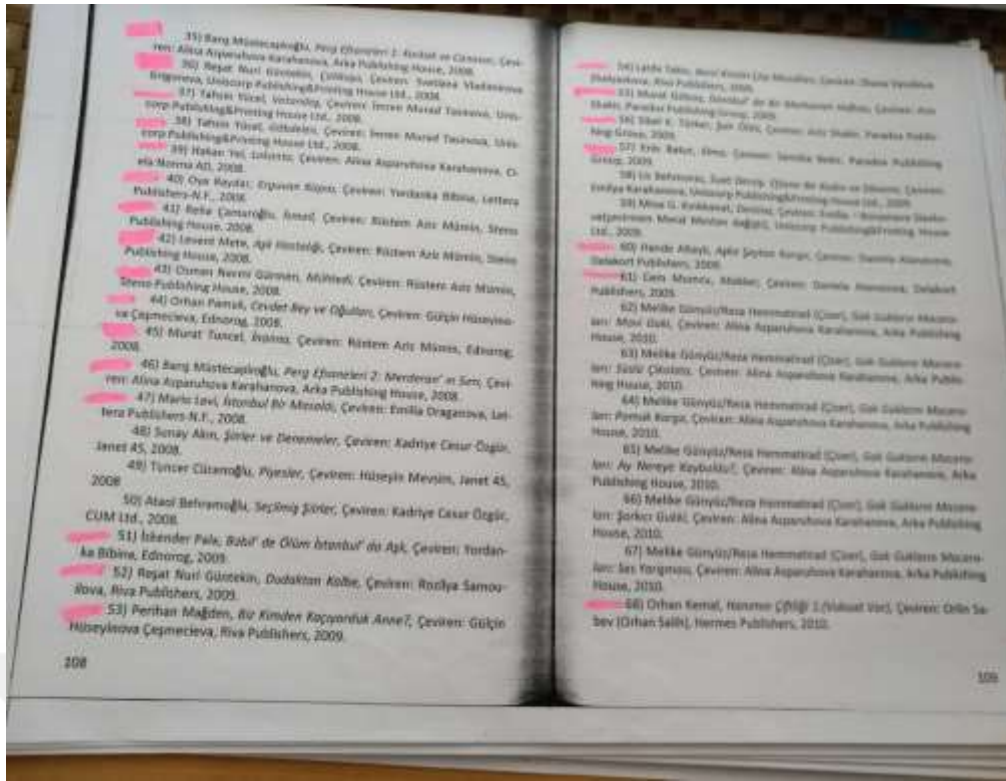
2.4.2. TEDA Projesi ile Çevrilen Eserler

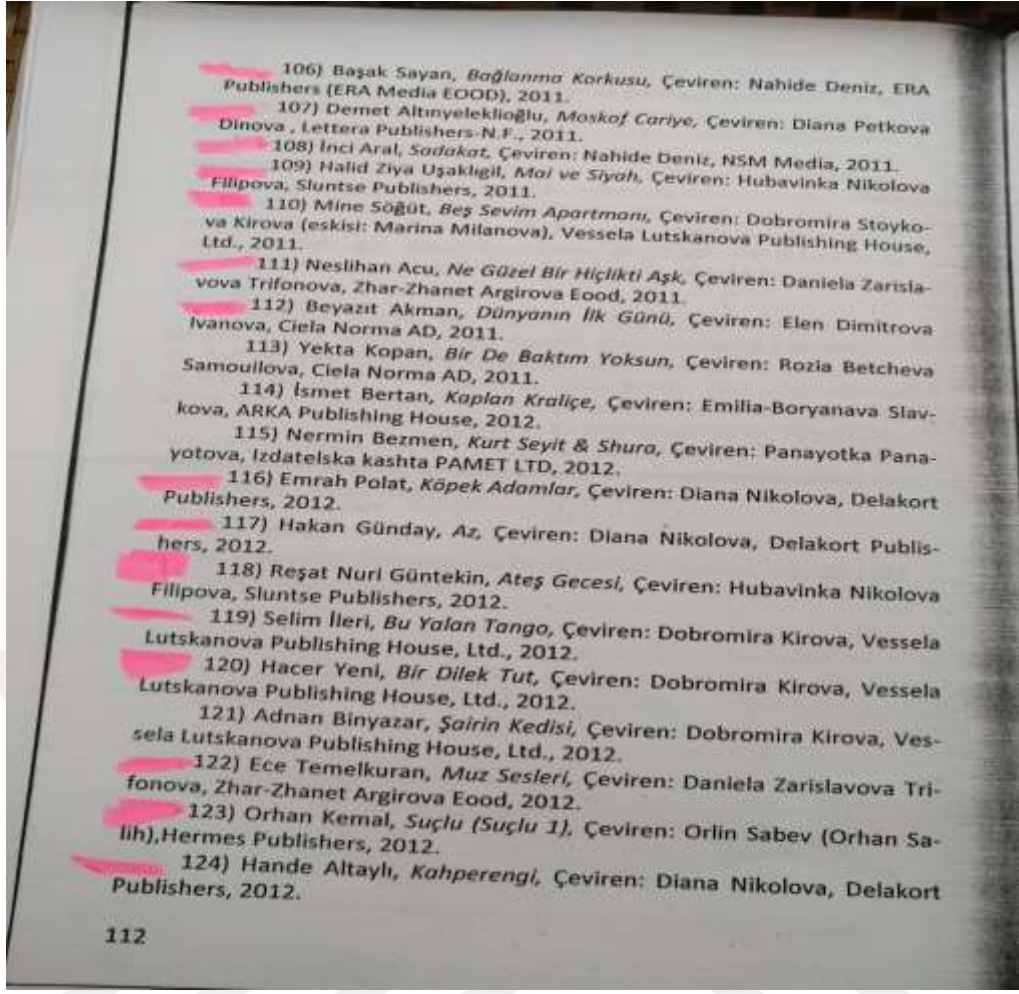
Aşağıda Recep Duymaz'ın yapmış olduğu araştırma sonucunda 2006'dan 2012'ye kadar çevrilen kitapların listesini görmek mümkündür.

Şekil 2. 2006'dan 2012'ye Kadar Çevrilen Kitaplar

⁶⁰ <https://www.trthaber.com/haber/kultur-sanat/teda-projesi-ile-turk-edebiyatinin-2-bin-696-eseri-yabanci-okuyucuyla-bulustu-394026.html> (e.t: 21.2.2019).

2.4.3. Kalem Ajans

Kalem Telif Ajansı TEDA ile aynı yılda 2005'te İstanbul'da kurulmuştur. Ajansın kurucusu Nermin Mollaoğlu ile bağlantı kurulup ajans hakkında tez kapsamında bilgi alınmıştır. Kalem Ajans, TEDA'dan telif haklarını alarak Bulgaristan'daki yayınevleriyle birlikte çalışmaktadır. Yurt içinde ve yurt dışında yüzün üzerinde yazarın haklarını temsil eden ajans 2015'te 1.600'den fazla sözleşme yapmıştır. Kalem Ajans Türk yazarların yurt dışında temsilciliğini yapmakta ve yabancı eserlerin doğru yayıncılar tarafından yayınlanmasını sağlamaktadır. İTEF-İstanbul Uluslararası Edebiyat Festivali'ni düzenlemektedir. Türkiye'de ilk ve tektir olan bu festivalin ilki 2009 yılında yapılmıştır. Amacı yazar, editör ve çevirmenleri bir araya getirmektir. Kalem Ajans kültürel alışverişin önemini vurgulamıştır. Ajans otuz altı farklı dilde çeviri yapılması, telif haklarının yönetilmesi, yayıncılık danışmanlığı, çeviri / edebiyat organizasyonları gibi hizmetler sunmuştur.⁶¹

⁶¹ <http://kalemagency.com> (e.t: 21.2.2019).

Nermin Mollaoğlu ile yapılan görüşme sonucunda telif hakları ajanslarının yazarlarla sözleşme yaptığı ve yazarların tanıtımı, kitaplarının çevrilmesini sağladığı belirlenmiştir. Mollaoğlu birçok Bulgar yayınevi ile bağlantı kurduğu için yayıncılara kitap nerileri sunduğunu da eklemiştir. TEDA başka bir kurum olduğundan dolayı aralarında herhangi bir bağlantı söz konusu değildir. Yayıncılar maddi destek alabilmek için doğrudan TEDA ile irtibata geçmektedir.

III. BÖLÜM

TÜRKÇEDEN BULGARCAYA ÇEVİRİLEN ROMANLAR

Bu bölümde araştırma süresince tespit edilen bilgilerin analizi, bulguları ve sonuçları ele alınacaktır. Aşağıda verilen romanların yılları, yazarları, çevirmenlerine dair bilgilere Sofya Millî Kütüphanesi arşivinden ulaşılmıştır. Kırmızı renkle belirtilen romanlar TEDA projesi veri tabanından tespit edilmiş ve Sofya Millî Kütüphanesi listesinde bulunmayan romanlar belirtilmiştir. Kütüphane listesinde yer almayan romanların yılları TEDA listesine göre sıralanmıştır.

Yayın yılı ve TEDA listesine göre bazı değişikliklerin olma sebebi eserin TEDA'nın sponsorluk listesinden çıkıp Bulgaristan'da başka bir yılda yayınlanmasıdır. Tablonun amacı romanların yayın yılı, yazar adı ve eser adını okurun belirgin şekilde görmesini sağlamaktır. Tabloların çeşitli sebeplerle birkaç dönem olarak hazırlanması uygun görülmüştür.

3.1. 1944-1989 ARASINDAKİ ÇEVİRİLER (I. DÖNEM)

1944	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ÇALIKUŞU
1968	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ÇALIKUŞU
1970	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ÇALIKUŞU
1980	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ÇALIKUŞU
1991	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ÇALIKUŞU
1951	MAHMUT MAKAL	BİZİM KÖY
1956	SABAHATTİN ALİ	İÇİMİZDEKİ ŞEYTAN
1956	SABAHATTİN ALİ	KUYUCAKLI YUSUF
1957	YAŞAR KEMAL	İNCE MEMED
1962	ORHAN KEMAL	MURTAZA
1963	FAKİR BAYKURT	ONUNCU KÖY

1964	YAŞAR KEMAL	TENEKE
1965	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	YEŞİL GECE
1965	SUAT DERVİŞ	FOSFORLU CEVRİYE
1966	MELİH CEVDET ANDAY	AYLAKLAR
1966	ORHAN KEMAL	BEREKETLİ TOPRAKLAR ÜZERİNDE
1967	AZİZ NESİN	ZÜBÜK
1968	FAHRİ ERDİNÇ	ACI LOKMA
1987	FAHRİ ERDİNÇ	ACI LOKMA
1971	HALİDE EDİP ADIVAR	SİNEKLİ BAKKAL
1976	NECATİ CUMALI	ACI TÜTÜN
1976	AZİZ NESİN	GOL KRALI
1976	CENGİZ TUNCER	HACİZLİ TOPRAK
1978	TARIK DURSUN K.	DENİZİN KANI
1979	AZİZ NESİN	YAŞAR NE YAŞAR NE YAŞAMAZ
1981	YAŞAR KEMAL	ÖLMEZ OTU
1983	SABAHATTİN ALİ	KÜRK MANTOLU MADONNA
1983	YAKUP KADRI KARAOŞMANOĞLU	YABAN
1984	ORHAN KEMAL	YALANCI DÜNYA
1984	AZİZ NESİN	TEK YOL
1985	AYSEL ÖZAKIN	ALNINDA MAVİ KUŞLAR
1986	FÜRÜZAN	47'LİLER
1989	ADALET AĞAOĞLU	BİR DÜĞÜN GECESİ
1989	ÇETİN ALTAN	BİR AVUÇ GÖKYÜZÜ

Bu yıllar arasında birçok insan Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç etmiş, iki ülke arasındaki bu hareketlilik edebiyat alanında etkileşimin yoğun olmasını sağlamıştır. 1944 yılında ilk roman yayınlanmıştır. Tabloda bu dönemin 1989 yılında sonlandırılma sebebi Bulgaristan'da komünist rejimin sona ermesiyle göçlerin de sona ermesidir.

3.2. 1992-2005 ARASINDAKİ ÇEVİRİLER (II. DÖNEM)

1992	NAMIK KEMAL	İNTİBAH
1992	HALİD ZİYA UŞAKLIGİL	AŞK-I MEMNU
1994	AZİZ NESİN	FUTBOL KRALI
1995	ORHAN PAMUK	KARA KİTAP
2004	ORHAN PAMUK	BENİM ADIM KIRMIZI
2005	ORHAN PAMUK	BEYAZ KALE

Bu dönemde pek fazla roman çevrilmemiştir. 1989-1992 yılları bir geçiş dönemi olarak nitelendirilebilir. Bu ayrımın temelinde bu yılların ara dönem olmasının yanı sıra ve 2006 yılında TEDA'dan önce çevrilen romanları ayırt etmek amacının taşınmasıdır. Bu tabloda dikkat çekici nokta 1995'ten itibaren Bulgaristan'da olumlu eleştiri yapılan ve sevilen yazar olarak görülen Orhan Pamuk'un romanlarının yayınlanmasıdır. Az sayıda roman çevrildiği hâlde Bulgar okuyucular için Orhan Pamuk beğenisini gittikçe artmış, Postmodern bir yazar tanıtılmıştır.

3.3. 2006-2015 ARASINDAKİ ÇEVİRİLER (III. DÖNEM)

Bu yıllarda -birkaç roman hariç- bütün roman çevirilerinin TEDA sayesinde gerçekleştiğini belirtmek gerekir. 2006 yılından itibaren Türk kültürü, sanat ve edebiyatı yurt dışında TEDA ile tanıtılır, birçok popüler ve klasik yazar ile okurlar tanışır.

2006	ZÜLFÜ LİVANELİ	ENGEREĞİN GÖZÜNDEKİ KAMAŞMA
2006	ORHAN PAMUK	KAR
2007	ASLI TOHUMCU	YOK BANA SENSİZ HAYAT
2007	ORHAN PAMUK	İSTANBUL

2007	REHA ÇAMUROĞLU	SON YENİÇERİ İMPARATORLUK 1
2008	PINAR KÜR	ASILACAK KADIN
2008	ORHAN PAMUK	YENİ HAYAT
2008	KÜRŞAT BAŞAR	BAŞUCUMDA MÜZİK
2008	TUNA KİREMİTÇİ	DUALAR KALICIDIR
2009	GÜL İREPOĞLU	CARİYE
2009	HAKAN YEL	SULTANA DOKUNMAK
2009	ZÜLFÜ LİVANELİ	MUTLULUK (JANET 45)
2009	SABA ALTINSAY	KRİTUMU
2009	SOLMAZ KAMURAN	KİRAZE
2009	REHA ÇAMUROĞLU	İSMAİL
2009	ORHAN KEMAL	CEVDET BEY VE OĞULLARI
2009	ORHAN PAMUK	MASUMİYET MÜZESİ
2009	SADIK YALSIZUÇANLAR	GEZGİN
2009	HIFZİ TOPUZ	BAŞIN ÖNE EĞİLMESİN
2010	OYA BAYDAR	ERGUVAN KAPISI
2010	PERİHAN MAĞDEN	BİZ KİMDEN KAÇIYORDUK ANNE
2010	HIFZI TOPUZ	ATATÜRK VE FİKRİYE
2010	HAKAN YEL	LOKANTA
2010	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	DUDAKTAN KALBE
2010	LATİFE TEKİN	BERCİ KRİSTİN ÇÖP MASALLARI
2010	BARIŞ MÜSTECAPLIOĞLU	KORKAK VE CANAVAR
2010	BARIŞ MÜSTECAPLIOĞLU	MERDARANIN SIRRI
2010	SİBEL K. TÜRKER	ŞAİR ÖLDÜ

2010	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	AKŞAM GÜNEŞİ
2010	LEVENT METE	AŞK HASTALIĞI
2010	TAHSİN YÜCEL	GÖKDELEN
2010	TAHSİN YÜCEL	VATANDAŞ
2010	CEM MUMCU	MAKBER
2010	HANDE ALTAYLI	AŞKA ŞEYTAN KARIŞIR
2010	MURAT TUNCEL	İNANNA
2010	İSKENDER PALA	BABİL'DE ÖLÜM İSTANBUL'DA AŞK
2010	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	YAPRAK DÖKÜMÜ
2010	ASLI ERDOĞAN	KABUK ADAM
2010	AHMET ALTAN	KILIÇ YARASI GİBİ
2010	CEM SELCEN	ELMANIN SUÇU
2011	ORHAN KEMAL	VUKUAT VAR
2011	NAŞİDE GÖKBUDAK	HÜMEYRA
2011	HALİD ZİYA UŞAKLIGİL	KIRIK HAYATLAR
2011	ORHAN KEMAL	HANIMIN ÇİFTLİĞİ
2011	MEHMET MURAT SOMER	BUSE CİNAYETİ
2011	OSMAN NECİ GÜRMEK	MÜHTEDİ
2011	MİNE SÖĞÜT	KIRMIZI ZAMAN
2011	AHMET HAMDİ TANPINAR	SAATLERİ AYARLAMA ENSTİTÜSÜ
2011	HAKAN BIÇAKÇI	APARTMAN BOŞLUĞU
2011	ORHAN KEMAL	KAÇAK
2011	MARİO LEVİ	İSTANBUL BİR MASALDI
2011	HAKAN GÜNDAY	ZİYAN

2011	ORHAN PAMUK	KAR
2011	ORHAN PAMUK	BEYAZ KALE
2011	ÖMER ÖZGÜNER	BAŞKASINI SEVİYORUM
2011	BARIŞ MÜSTECAPLIOĞLU	BATAKLIK ÜLKE
2011	ENİS BATUR	ELMA
2011	SOLMAZ KAMURAN	MACAR: TEFRİKA-I MÜTEFERRİKA
2011	YILMAZ KARAKOYUNLU	SALKIM HANIMIN TANELERİ
2011	MEHMET CORAL	MERYEM PLANI
2011	MİNE G.KIRIKANAT	DESTİNA
2011	BARIŞ MÜSTECAPLIOĞLU	PERG EFSANELERİ III: TANRILARIN ALFABESİ
2011	ORHAN PAMUK	ÖTEKİ RENKLER
2011	SOLMAZ KAMURAN	MİNİTA
2012	NESLİHAN ACU	NE GÜZEL BİR HIÇLIKTİ AŞK
2012	BAŞAK SİYAN	BAĞLANMA KORKUSU
2012	NAŞİDE GÖKBUDAK	ASIL ADI ATİYE
2012	HALİT ERTUĞRUL	KENDİNİ ARAYAN ADAM
2012	HANDE ALTAYLI	MARAZ
2012	HALİD ZİYA UŞAKLIGİL	MAİ VE SİYAH
2012	NESLİHAN ACU	KADINDAN DON KİŞOT OLMAZ
2012	BEYAZIT AKMAN	DÜNYANIN İLK GÜNÜ
2012	MARİO LEVİ	KARANLIK ÇÖKERKEN NEREDEYDİNİZ
2012	DEMET ALTINYELEKLIÖĞLU	MOSKOW CARİYE HÜRREM
2012	İNCİ ARAL	SADAKAT

2012	ADNAN BİNYAZAR	MASALINI YİTİREN DEV
2012	MİNE SOĞUT	BEŞ SEVİM APARTMANI
2012	HACER YENİ	BİR DİLEK TUT
2012	EMRAH POLAT	KÖPEK ADAMLAR
2012	HAKAN GÜNDAY	PİÇ
2012	VİLDAN ÇETİN	KÖK
2012	MİTHAT CEVDET KUNTAY	ÜÇ İSTANBUL
2012	AYŞE KULİN	NEFES NEFESE
2012	NERMİN BEZMEN	KURT SEYİT & SHURA
2012	İSMET BERTAN	KAPTAN KRALİÇE
2012	MEHMET ÜNVER	KIRMIZI FENER SOKAĞI
2012	AHMET ALTAN	ALDATMAK
2013	ECE TEMELKURAN	MUZ SESLERİ
2013	MURAT GÜLSOY	İSTANBUL'DA MERHAMET HAFTASI
2013	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ATEŞ GECESİ
2013	ORHAN KEMAL	SUÇLU
2013	AHMET HAMDİ TANPINAR	HUZUR
2013	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	DAMGA
2013	BEYAZIT AKMAN	SON SERENAD İMPARATORLUK 2
2013	ZÜLFÜ LİVANELİ	SERENAD
2013	İSMET BERTAN	GOLAT KALESİ TUTSAĞI
2013	SELİM İLERİ	KAFES
2013	ORHAN KEMAL	SOKAKLARIN ÇOCUĞU
2013	SELİM İLERİ	BU YALAN TANGO

2013	SELİM İLERİ	YAŞADIĞIM İSTANBUL
2013	İSMET BERTAN	KRALIN ELÇİSİ
2013	HANDE ALTAYLI	KAHPERENGİ
2013	ORHAN KEMAL	ESKİCİ VE OĞULLARI
2013	ORHAN KEMAL	YALANCI DÜNYA
2013	HAKAN GÜNDAY	AZIL
2013	HAKAN GÜNDAY	AZ
2013	OYA BAYDAR	KAYIP SÖZ
2013	OYA BAYDAR	SICAK KÜLLERİ KALDI
2013	DEMET ALTINYELEKLİOĞLU	CARİYENİN KIZI MİHRİMAH
2013	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ESKİ HASTALIK
2013	AYFER TUNÇ	YEŞİL PERİ GECESİ
2013	AYFER TUNÇ	BİR DELİLER EVİNİN YALAN YANLIŞ ANLATILAN KISA TARİHİ
2013	ORHAN PAMUK	SESSİZ EV
2013	ORHAN PAMUK	BENİM ADIM KIRMIZI
2013	MUHTEREM YÜCEYILMAZ	MİHRİMAH SULTAN
2013	YAPRAK ELDEM	BEN ÖYLE SANDIM
2013	İNCİ ARAL	MOR
2013	YEKTA KOPAN	BİR DE BAKTIM YOKSUN
2013	BEYAZIT AKMAN	DÜNYANIN İLK GÜNÜ
2013	İNCİ ARAL	SADAKAT
2014	NESLİHAN ACU	ARTIK AYRILSAK DİYORUM
2014	REFİK HALİD KARAY	YEZİDİN KIZI

2014	ORHAN KEMAL	SOKAKLARDAN BİR KIZ
2014	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ACIMAK
2014	ZÜLFÜ LİVANELİ	KARDEŞİMİN HİKÂYESİ
2014	CEYHAN ALTINYELEKLİOĞLU	DUL KADININ OĞLU
2014	AHMET ÜMİT	İSTANBUL HATIRASI
2014	SELİM İLERİ	HEPSİ ALEV
2014	DEMET ALTINYELEKLİOĞLU	PARGALI VE HATİCE
2014	SELİM İLERİ	CEHENNEM KRALİÇESİ
2014	ORHAN KEMAL	KÖTÜ YOL
2014	OYA BAYDAR	KEDİ MEKTUPLARI
2014	MURAT TUNCEL	TRAKYA GÜNEŞİ
2014	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	MİSKİNLER TEKKESİ
2014	BUKET UZUNER	İSTANBULLULAR
2014	AHMET HAMDİ TANPINAR	BEŞ ŞEHİR
2014	ŞÜKRAN KOZALI	EĞRETİ GELİNLER
2014	ECE ERDOĞUŞ	YOK OLMA KILAVUZU
2014	ZEYNEP CEMALİ	ANKARALI
2014	BARIŞ BIÇAKÇI	SİNEK ISIRIKLARIN MÜELLEFİ
2014	HASAN BASRİ BİLGİN	FATİH 1453
2014	NESLİHAN ACU	MELTEM K'YI KİM ÖLDÜRDÜ
2014	SABAHATTİN ALİ	İÇİMİZDEKİ ŞEYTAN
2014	MEHMET CORAL	IŞIKLA YAZILSIN SONSUZA ADIM
2014	VEDAT TÜRKALİ	FATMAGÜL'ÜN SUÇU NE?
2014	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ESKİ HASTALIK

2015	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	SON SİĞİNAK
2015	NAZİM HİKMET	YAŞAMAK GÜZEL ŞEY BE KARDEŞİM
2015	ORHAN KEMAL	MURTAZA
2015	JALE SANCAK	FIRTINA TAKVİMİ
2015	ZÜLFÜ LİVANELİ	SON ADA
2015	REFİK HALİD KARAY	DİŞİ ÖRÜMCEK
2015	REFİK HALİD KARAY	ÇETE
2015	AHMET ALTAY	SON OYUN
2015	AHMET ÜMİT	BEYOĞLU RAPSODİ
2015	NERMİN BEZMEN	KURT SEYT & MURKA
2015	NERMİN YILDIRIM	UNUTMA BENİ APARTMANI
2015	METİN KAÇAN	AĞIR ROMAN
2015	NURDAN GÜLBİLEK	VİTRİNDE YAŞAMAK KÖTÜ
2015	ADNAN BİNYAZAR	ÖLÜMÜN GÖLGESİ YOK
2015	HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR	ŞİPSEVDİ
2015	MUHTEREM YÜCEYILMAZ	HÜRREM VE MİHRİMAN SULTAN
2015	SELİM İLERİ	HAYAL VE İSTIRAP
2015	PEYAMİ SAFA	FATİH HARBİYE
2015	TARIK BUĞRA	OSMANCIK
2015	ASLI E. PERKER	SUFLE

Yapılan araştırmalara göre 1944'ten 2015'e kadar üzere toplam 187 roman çevrilmiştir. 1944 ile 1989 yılları arasında 29 roman çevirisi varken 1990 ve 1991 yıllarında bir durgunluk görülmektedir. 1992'den 2005'e kadar 6 roman çevrilmiştir. 2006-2015 yılları çevirilerin en yoğun olduğu dönemdir, toplamda 152 roman çevrilmiştir.

3.4. TEDA PROJESİ KAPSAMINDAKİ ÇEVİRİLER

2006 yılına kadar bütün romanlar yayınevleri tarafından çevrilirken 2006'dan itibaren çeviriler TEDA projesi ile yapılmıştır. Aşağıdaki tablo TEDA desteği ile yapılan çevirileri sunmaktadır. Toplam 140 roman Bulgarcaya çevrilmiştir.

2006	ZÜLFÜ LİVANELİ	ENGEREĞİN GÖZÜNDEKİ KAMAŞMA
2007	ASLI TOHUMCU	YOK BANA SENSİZ HAYAT
2007	REHA ÇAMUROĞLU	SON YENİÇERİ İMPARATORLUK 1
2008	PINAR KÜR	ASILACAK KADIN
2008	KÜRŞAT BAŞAR	BAŞUCUMDA MÜZİK
2008	TUNA KİREMİTÇİ	DUALAR KALICIDIR
2009	GÜL İREPOĞLU	CARİYE
2009	HAKAN YEL	SULTANA DOKUNMAK
2009	ZÜLFÜ LİVANELİ	MUTLULUK (JANET 45)
2009	SABA ALTINSAY	KRİTUMU
2009	REHA ÇAMUROĞLU	İSMAİL
2009	ORHAN KEMAL	CEVDET BEY VE OĞULLARI
2009	SADIK YALSIZUÇANLAR	GEZGİN
2009	HIFZI TOPUZ	BAŞIN ÖNE EĞİLMESİN
2010	OYA BAYDAR	ERGUVAN KAPISI
2010	PERİHAN MAĞDEN	BİZ KİMDEN KAÇIYORDUK ANNE
2010	HAKAN YEL	LOKANTA
2010	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	DUDAKTAN KALBE
2010	LATİFE TEKİN	BERCİ KRİSTİN ÇÖP MASALLARI
2010	BARIŞ MÜSTECAPLIOĞLU	KORKAK VE CANAVAR

2010	BARIŞ MÜSTECAPLIOĞLU	MERDARANIN SIRRI
2010	SİBEL K. TÜRKER	ŞAİR ÖLDÜ
2010	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	AKŞAM GÜNEŞİ
2010	LEVENT METE	AŞK HASTALIĞI
2010	TAHSİN YÜCEL	GÖKDELEN
2010	TAHSİN YÜCEL	VATANDAŞ
2010	CEM MUMCU	MAKBER
2010	HANDE ALTAYLI	AŞKA ŞEYTAN KARIŞIR
2010	MURAT TUNCEL	İNANNA
2010	İSKENDER PALA	BABİL'DE ÖLÜM İSTANBUL'DA AŞK
2010	ASLI ERDOĞAN	KABUK ADAM
2010	AHMET ALTAN	KILIÇ YARASI GİBİ
2010	CEM SELCEN	ELMANIN SUÇU
2011	ORHAN KEMAL	VUKUAT VAR
2011	NAŞİDE GÖKBUDAK	HÜMEYRA
2011	HALİD ZİYA UŞAKLIGİL	KIRIK HAYATLAR
2011	ORHAN KEMAL	HANIMIN ÇİFTLİĞİ
2011	OSMAN NECİ GÜR MEN	MÜHTEDİ
2011	MİNE SÖĞÜT	KIRMIZI ZAMAN
2011	AHMET HAMDİ TANPINAR	SAATLERİ AYARLAMA ENSTİTÜSÜ
2011	HAKAN BIÇAKÇI	APARTMAN BOŞLUĞU
2011	ORHAN KEMAL	KAÇAK
2011	MARİO LEVİ	İSTANBUL BİR MASALDI
2011	HAKAN GÜNDAY	ZİYAN

2011	ÖMER ÖZGÜNER	BAŞKASINI SEVİYORUM
2011	BARIŞ MÜSTECAPLIOĞLU	BATAKLIK ÜLKE
2011	ENİS BATUR	ELMA
2011	SOLMAZ KAMURAN	MACAR: TEFRİKA-I MÜTEFERRİKA
2011	YILMAZ KARAKOYUNLU	SALKIM HANIMIN TANELERİ
2011	MEHMET CORAL	MERYEM PLANI
2011	MİNE G. KIRIKANAT	DESTİNA
2011	BARIŞ MÜSTECAPLIOĞLU	PERG EFSANELERİ III: TANRILARIN ALFABESİ
2011	ORHAN PAMUK	ÖTEKİ RENKLER
2011	SOLMAZ KAMURAN	MİNTA
2012	NESLİHAN ACU	NE GÜZEL BİR HIÇLIKTİ AŞK
2012	BAŞAK SİYAN	BAĞLANMA KORKUSU
2012	NAŞİDE GÖKBUDAK	ASIL ADI ATİYE
2012	HANDE ALTAYLI	MARAZ
2012	HALİD ZİYA UŞAKLIGİL	MAİ VE SİYAH
2012	NESLİHAN ACU	KADINDAN DON KİŞOT OLMAZ
2012	BEYAZIT AKMAN	DÜNYANIN İLK GÜNÜ
2012	MARİO LEVİ	KARANLIK ÇÖKERKEN NEREDEYDİNİZ
2012	DEMET ALTINYELEKLIÖĞLU	MOSKOW CARİYE HÜRREM
2012	İNCİ ARAL	SADAKAT
2012	ADNAN BİNYAZAR	MASALINI YİTİREN DEV
2012	MİNE SÖĞÜT	BEŞ SEVİM APARTMANI
2012	HACER YENİ	BİR DİLEK TUT

2012	EMRAH POLAT	KÖPEK ADAMLAR
2012	HAKAN GÜNDAY	PİÇ
2012	MİTHAT CEVDET KUNTAY	ÜÇ İSTANBUL
2012	NERMIN BEZMEN	KURT SEYİT & SHURA
2012	İSMET BERTAN	KAPTAN KRALİÇE
2012	MEHMET ÜNVER	KIRMIZI FENER SOKAĞI
2012	AHMET ALTAN	ALDATMAK
2013	ECE TEMELKURAN	MUZ SESLERİ
2013	MURAT GÜLSOY	İSTANBUL'DA MERHAMET HAFTASI
2013	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ATEŞ GECESİ
2013	ORHAN KEMAL	SUÇLU
2013	AHMET HAMDİ TANPINAR	HUZUR
2013	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	DAMGA
2013	BEYAZIT AKMAN	SON SERENAD İMPARATORLUK 2
2013	SELİM İLERİ	KAFES
2013	ORHAN KEMAL	SOKAKLARIN ÇOCUĞU
2013	SELİM İLERİ	BU YALAN TANGO
2013	SELİM İLERİ	YAŞADIĞIM İSTANBUL
2013	İSMET BERTAN	KRALIN ELÇİSİ
2013	HANDE ALTAYLI	KAHPERENGİ
2013	ORHAN KEMAL	ESKİCİ VE OĞULLARI
2013	ORHAN KEMAL	YALANCI DÜNYA
2013	HAKAN GÜNDAY	AZIL
2013	HAKAN GÜNDAY	AZ

2013	OYA BAYDAR	KAYIP SÖZ
2013	OYA BAYDAR	SICAK KÜLLERİ KALDI
2013	DEMET ALTINYELEKLİOĞLU	CARİYENİN KIZI MİHRİMAH
2013	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ESKİ HASTALIK
2013	AYFER TUNÇ	YEŞİL PERİ GECESİ
2013	AYFER TUNÇ	BİR DELİLER EVİNİN YALAN YANLIŞ ANLATILAN KISA TARİHİ
2013	ORHAN PAMUK	SESSİZ EV
2013	MUHTEREM YÜCEYILMAZ	MİHRİMAH SULTAN
2013	YAPRAK ELDEM	BEN ÖYLE SANDIM
2013	İNCİ ARAL	MOR
2013	YEKTA KOPAN	BİR DE BAKTIM YOKSUN
2013	BEYAZIT AKMAN	DÜNYANIN İLK GÜNÜ
2013	İNCİ ARAL	SADAKAT
2014	NESLİHAN ACU	ARTIK AYRILSAK DİYORUM
2014	REFİK HALİD KARAY	YEZİDİN KIZI
2014	ORHAN KEMAL	SOKAKLARDAN BİR KIZ
2014	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ACIMAK
2014	ZÜLFÜ LİVANELİ	KARDEŞİMİN HİKÂYESİ
2014	AHMET ÜMİT	İSTANBUL HATIRASI
2014	SELİM İLERİ	HEPSİ ALEV
2014	DEMET ALTINYELEKLİOĞLU	PARGALI VE HATİCE
2014	SELİM İLERİ	CEHENNEM KRALİÇESİ
2014	ORHAN KEMAL	KÖTÜ YOL

2014	OYA BAYDAR	KEDİ MEKTUPLARI
2014	MURAT TUNCEL	TRAKYA GÜNEŞİ
2014	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	MİSKİNLER TEKKESİ
2014	BUKET UZUNER	İSTANBULLULAR
2014	AHMET HAMDİ TANPINAR	BEŞ ŞEHİR
2014	ŞUKRAN KOZALI	EĞRETİ GELİNLER
2014	ECE ERDOĞUŞ	YOK OLMA KILAVUZU
2014	ZEYNEP CEMALİ	ANKARALI
2014	BARIŞ BIÇAKÇI	SİNEK ISIRIKLARIN MÜELLİFİ
2014	HASAN BASRİ BİLGİN	FATİH 1453
2014	NESLİHAN ACU	MELTEM K'YI KİM ÖLDÜRDÜ
2014	SABAHATTİN ALİ	İÇİMİZDEKİ ŞEYTAN
2014	MEHMET CORAL	IŞIKLA YAZILSIN SONSUZA ADIM
2014	VEDAT TÜRKALİ	FATMAGÜL'ÜN SUÇU NE?
2014	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ESKİ HASTALIK
2015	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	SON SİĞİNAK
2015	NAZİM HİKMET	YAŞAMAK GÜZEL ŞEY BE KARDEŞİM
2015	ORHAN KEMAL	MURTAZA
2015	JALE SANCAK	FIRTINA TAKVİMİ
2015	ZÜLFÜ LİVANELİ	SON ADA
2015	REFİK HALİD KARAY	DİŞİ ÖRÜMCEK
2015	REFİK HALİD KARAY	ÇETE
2015	AHMET ÜMİT	BEYOĞLU'NDA RAPSODİ
2015	NERMIN BEZMEN	KURT SEYT & MURKA

2015	NERMİN YILDIRIM	UNUTMA BENİ APARTMANI
2015	METİN KAÇAN	AĞIR ROMAN
2015	NURDAN GÜLBİLEK	VİTRİNDE YAŞAMAK KÖTÜ
2015	ADNAN BİNYAZAR	ÖLÜMÜN GÖLGESİ YOK
2015	HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR	ŞİPSEVDİ
2015	MUHTEREM YÜCEYILMAZ	HÜRREM VE MİHRİMAN SULTAN
2015	SELİM İLERİ	HAYAL VE İSTIRAP
2015	PEYAMİ SAFA	FATİH HARBİYE
2015	TARIK BUĞRA	OSMANCIK
2015	ASLI E. PERKER	SUFLE

3.5. YAYINEVLERİ BÜNYESİNDEKİ ÇEVİRİLER

3.5.1. 1944-2005 Arasındaki Çeviriler

1944	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ÇALIKUŞU
1968	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ÇALIKUŞU
1970	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ÇALIKUŞU
1980	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ÇALIKUŞU
1991	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	ÇALIKUŞU
1951	MAHMUT MAKAL MAKALİ	BİZİM KÖY
1956	SABAHATTİN ALİ	İÇİMİZDEKİ ŞEYTAN
1956	SABAHATTİN ALİ	KUYUCAKLI YUSUF
1957	YAŞAR KEMAL	İNCE MEMED
1962	ORHAN KEMAL	MURTAZA
1963	FAKİR BAYBURT	ONUNCU KÖY

1964	YAŞAR KEMAL	TENEKE
1965	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	YEŞİL GECE
1965	SUAT DERVİŞ	FOSFORLU CEVRİYE
1966	MELİH CEVDET ANDAY	AYLAKLAR
1966	ORHAN KEMAL	BEREKETLİ TOPRAKLAR ÜZERİNDE
1967	AZİZ NESİN	ZÜBÜK
1968	FAHRİ ERDİNÇ	ACI LOKMA
1987	FAHRİ ERDİNÇ	ACI LOKMA
1971	HALİDE EDİP ADIVAR	SİNEKLİ BAKKAL
1976	NECATİ CUMALI	ACI TÜTÜN
1976	AZİZ NESİN	GOL KRALI
1976	CENGİZ TUNCER	HACİZLİ TOPRAK
1978	TARIK DURSUN	DENİZİN KANI
1979	AZİZ NESİN	YAŞAR NE YAŞAR NE YAŞAMAZ
1981	YAŞAR KEMAL	ÖLMEZ OTU
1983	SABAHATTİN ALİ	KÜRK MANTOLU MADONNA
1983	YAKUP KADRİ KİRAOSMANOĞLU	YABAN
1984	ORHAN KEMAL	YALANCI DÜNYA
1984	AZİZ NESİN	TEK YOL
1985	AYSEL ÖZAKIN	ALNINDA MAVİ KUŞLAR
1986	FÜRÜZAN	47'LİLER
1989	ADALET AĞAOĞLU	BİR DÜĞÜN GECESİ
1989	ÇETİN ALTAN	BİR AVUÇ GÖKYÜZÜ

1992	NAMİK KEMAL / HALİD ZİYA	İNTİBAH / AŞK-I MEMNU
1992	HALİD ZİYA UŞAKLIGİL	AŞK-I MEMNU
1994	AZİZ NESİN	FUTBOL KRALI
1995	ORHAN PAMUK	KARA KİTAP
2004	ORHAN PAMUK	BENİM ADIM KIRMIZI
2005	ORHAN PAMUK	BEYAZ KALE

Bu yıllar arasında 35 roman yayınevleri tarafından seçilip desteklenerek çevrilmiştir.

3.5.2. 2006-2015 Arasındaki Çeviriler

2006	ORHAN PAMUK	KAR
2007	ORHAN PAMUK	İSTANBUL
2008	ORHAN PAMUK	YENİ HAYAT
2009	SOLMAZ KAMURAN	KİRAZE
2011	MEHMET MURAT SOMER	BUSE CİNAYETİ
2011	ORHAN PAMUK	KAR
2011	ORHAN PAMUK	BEYAZ KALE
2012	HALİT ERTUĞRUL	KENDİNİ ARAYAN ADAM
2012	VİLDAN ÇETİN	KÖK
2012	AYŞE KULİN	NEFES NEFESE
2013	ZÜLFÜ LİVANELİ	SERENAD
2013	İSMET BERTAN	GOLAT KALESİ TUTSAĞI
2014	CEYHAN ALTINYELEKLİOĞLU	DUL KADININ OĞLU
2015	AHMET ALTAY	SON OYUN

Yayınevi tarafından 2006'dan 2015'e kadar çevrilen roman sayısı 12'dir. TEDA desteği olmadan 47 tane roman çevrilmiştir. Bunun sebebi hem yayınevi tarafından bazı yazarların telif hakları alınması hem de Nobel ödüllü yazar Orhan Pamuk'tur.

IV. BÖLÜM

TÜRK YAZARLAR

4.1. TÜRKÇEDEN BULGARCAYA ÇEVİRİLEN ROMANLARIN YAZARLARI, ESERLERİ VE ÇEVİRİ ROMANLARIN ÖZETİ

Bu başlık altında eseri Bulgarcaya çevrilen yazar tanıtılacak, eserleri sınıflandırılacak ve çevirisi yapılan eserin konusu kısaca verilecektir. Çevirisi yapılmış romanlar kronolojik olarak sıralanacaktır.

REŞAT NURİ GÜNTEKİN (1889-1956)

İlköğrenimini Çanakkale’de yaptı. Çanakkale İdadisi ve İzmir Frerler Okulunda okudu. Sınavına kazanarak girdiği İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’nden mezun oldu. Bursa ve İstanbul liselerinde öğretmenlik ve yöneticilik yaptı. Millî eğitim müfettişliği, Çanakkale milletvekilliği, Millî eğitim başmüfettişliği, Paris kültür ataşeliği yaptı. Son görevi sırasında UNESCO’nun Türkiye temsilciliğinde, emekliye ayrıldıktan sonra da İstanbul Şehir Tiyatroları Edebî Kurul üyeliğinde bulundu. Yakalandığı kanser hastalığının TEDAvisi için gittiği Londra’da öldü. Karacaahmet Mezarlığı’na gömülüdür.

Edebiyata, Diken dergisinde çıkan Eski Ahbab adlı uzun hikâyesiyle giren Reşat Nuri’nin ilk hikâyeleri, tiyatro eleştirme yazıları ve araştırmaları Zaman gazetesi ve İnci dergilerinde yayımlandı. Vakit gazetesinde tefrika edilen Çalığı romanıyla ün kazandı. Bu eseri sonraki yıllarda da yazarın adıyla birlikte anılan en ünlü eseri oldu. Bazı ilk hikâye ve piyeslerinde Hayrettin Rüştü, Mehmet Ferid takma adlarını kullandı. Mizah dergilerindeki yazıları ise Yıldız Böceği, Ağustos Böceği gibi imzalarla yazdı. İlk romanı olan Harabelerin Çiçeği de Zaman gazetesinde Cemil Nimet takma adıyla yayımlandı. Roman, hikâye, oyun, gezi, deneme türünde çevirilerle birlikte yüze yakın esere imzasını atan Reşat Nuri Güntekin, Cumhuriyet döneminin en üretken ve tanınmış edebiyatçıları arasında yer aldı. Eserinde gezip gördüğü Anadolu şehir ve kasabalarındaki gözlemlerinden yararlanarak çeşitli tip ve sorunlarıyla Anadolu insanın gerçeklerini anlatmaya çalıştı.⁶²

⁶² İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, Elvan Yayınları, Ankara 2002, s. 451-452.

Eserleri

Roman: Gizli El, Çalığışu, Damga, Dudaktan Kalbe, Akşam Güneş, Bir Kadın Düşmanı, Yeşil Gece, Acımak, Yaprak Dökümü, Kızılılık Dalları, Gökyüzü, Eski Hastalık, Ateş Gecesi, Değirmen, Miskinler Tekkesi, Harabelerin Çiçeğı, Kan Davası, Kavak Yelleri, Son Sığınak, Boyunduruk

Hikâye: Eski Ahşap, Sönmüş Yıldız, Roçıld Bey, Tanrı Misafiri, Gençlik ve Güzellik, Leyla ile Mecnun, Olağan İşler

Oyun: Hançer, Eski Rüya, Ümidin Güneş, Gazeteci Düşmanı-Şemsiye Hırsız-İhtiyar Serseri, Taş Parçası, Bir Köy Hocası, Babür Şah'ın Seccadesi, Bir Kır Eğlencesi, Ümit Mektebinde, Felaket Karşısında, Gözdağı, Eski Borç, İstiklal, Vergi Hırsız, Hülleci, Bir Yağmur Gecesi, Balıkesir Muhasebecisi, Tanrı Dağı Ziyareti, Yaprak Dökümü, Eski Hastalık (Eski Şarkı adıyla)

Gezi: Anadolu Notları

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

- **Çalığışu:** Roman, Feride'nin yaşam mücadelesini anlatmaktadır. Küçük yaşta yetim kalan Feride'ye teyzesi bakar. Feride, Fransız okulunda yatılı okur. Yaramaz olduğu için ona "Çalığışu" lakabını verirler. Teyzesinin oğluyla tutkulu bir aşk yaşar, hatta nişanlanırlar fakat kimi sıkıntılar nedeniyle ayrılırlar. Feride öğretmen olarak çalışır. Romanın sonunda aşk, engellere ve zorluklara üstün gelir.

- **Dudaktan Kalbe:** Roman, Hüseyin Kenan hayatını anlatır. Müzikle uğraşan bir gencin bir gün fakir bir hayat süren Lamia adlı kızla tanışır ve ona âşık olur. Bu gençlerin arasındaki ilişkiindeki zorluklar nedeniyle hayatları bir süre sonra başka yerlere, başka kişilere kayar ve roman sonunda Lamia'ya kavuşamayan Hüseyin Kenan intihar eder.

- **Son Sığınak:** Roman, gezici bir tiyatro grubunun kuruluşunu, ilden ile gezisini ve sonunda dağılışını anlatır. Aynı zamanda yazarın çocukluk anıları, umutsuz aşkları, yıkılmış umutları gibi konulara değinmektedir.

- **Miskinler Tekkesi:** Padişah II. Mahmut dönemini anlatmaktadır. Olaylar gerçeğe yakındır ve kişiler ustaca tahlil edilmiştir.

- **Acımak:** Dramatik bir roman olan eser Zehra Öğretmen ve babası Mürşit'i, aile içi ilişkilerini ve sorumluklarını anlatmaktadır. Sosyal konulu bu romanda yaşanan sorunları ve hayatları sade bir dille, modern kavramlar kullanılmadan aktarılmıştır.

-Eski Hastalık: Genç bir kadın ve erkeğin öyküsünü anlatan roman, sadakat, tutku vefa gibi duyguları ustalıkla kaleme alır.

-Damga: Roman, Osmanlı İmparatorluğu'nun son yıllarını anlatmaktadır. II. Meşrutiyet'in ilanından sonraki dönemleri, yazarın hayatından ve çocukluğundan izleri paylaşır.

-Ateş Gecesi: Ege'de geçen olayda umutsuz ve unutulmaz bir aşk anlatılır. Burada başkahraman Afife'nin hayatı anlatılırken II. Meşrutiyet döneminden de bahsedilmektedir.

-Yaprak Dökümü: Romanda Ali Rıza'nın ve ailesinin verdiği mücadeleler anlatılır. Beş çocuğun babası olan Ali Rıza ailesine önem veren ve onlar için her şeyi yapan biridir. Roman ayrı ayrı her çocuğun hayatını ele alır. Ali Rıza çocukların çektiği sorunları, umutsuzlukları, pişmanlıkları görür, dayanamayıp roman sonunda vefat eder.

-Akşam Güneşi: Roman, Nazmi adlı bir gencin hayatını anlatmaktadır. Aynı zamanda Nazmi'nin çevresindeki insanların hayatlarını anlatır. Roman 19.yy'daki Osmanlı ailesini ele alır.

-Yeşil Gece: Yeşil Gece romanında genç öğretmen Şahin'in öğretmenlik yılları anlatılır. İlk görevini İstanbul'da yaptıktan sonra Anadolu'da görev almak istediği yere atanır. Burada hiç beklenmedik sorunlarla ve sefaletlerle karşılaşır. Kurtuluş Savaşı yıllarını ve ilk Cumhuriyet yıllarını anlatan bu romanda Şahin, Türk kuvvetlerine istihbaratta yardım etmek çabasını anlatılır.

MAHMUT MAKAL (1933-2018)

Konya İvriz Köy Enstitüsü, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü mezunu. Aksaray'ın Nurgöz, Çardak ve Demirci köylerinde öğretmenlik, Antakya ve Ankara'da ilköğretim müfettişliği, Kültür Bakanlığı Danışmanlığı yaptı.

Toros'un Eteğinde adlı ilk şiiri Türk'e Doğru dergisinde yer aldı. Ürünlerini ayrıca yılından itibaren Ülkü, Varlık, Türk Dili, Çağdaş Türk Dili, Türk Dili Dergisi, ABC dergileri ile Cumhuriyet, Vatan, Öncü, Ulus, Yenigün gazetelerinde yayımlandı. 1976 yılında Değişenler ile Türk Dil Kurumu Ödülü'nü aldı. Eserlerinin bir bölümü çeşitli dünya dillerine çevrildi.⁶³

⁶³ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, 2. Cilt, Elvan Yayınları, Ankara, 2002 s. 1225.

Eserleri

Roman: Bizim Köy, Köyümden (1957’de Hayal ve Gerçek adıyla), Memleketin Sahipleri, Kuru Sevda, 17 Nisan, Köye Gidenler, Kalkınma Masalı, Eğitimde Yolumuz Nerede, İplik Pazarı, Kamçı Teslimi, Ötelerin Havası, Yer Altında Bir Anadolu, Bu Ne Biçim Ülke, Zulüm Makinesi, Korkmuş Bir Düzendeki, Açlık Pınarı, Bizim Köy, Karanlığı Zorlayanlar, Köy Enstitüleri ve Ötesi, Bir İşçinin Günlüğünden, Hayal ve Gerçek-Değişenler, Ağlattı, Anımsı Acımsı, Faust’un Dediği, Deli Mehmet’in Türküsü, Bozkırdaki Kıvılcım, Memleketin Sahipleri

Gezi: Ötelerin Havası, Yeraltında Bir Anadolu

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Bizim Köy: Romanı bir anı kitabı olarak nitelendirmek mümkündür. Köylülerin sorunlarını dile getirir, bunları da başkahraman olan genç öğretmenin köyde eğitim için verdiği mücadelelerle anlatır.

SABAHATTİN ALİ (1907-1948)

İstanbul’da Üsküdar Doğancılar’daki Füyuzat-ı Osmaniye Mektebi’nde başladığı öğrenimini Çanakkale ve 1921’de bitirdiği Edremit iptidai mekteplerinde sürdürdü. 1922’de yazıldığı Balıkesir Muallim Mektebi’ndeki öğrenciliği sırasında arkadaşlarıyla birlikte çıkardığı okul gazetesinde ilk öykü ve şiir denemelerini yayımladı. 1926’da nakledildiği İstanbul Muallim Mektebi’ni 1927’de bitirdi, öğretmen olarak Yozgat Merkez Cumhuriyet İlkokulu’na atandı. 1928’de Millî Eğitim Bakanlığınca açılan sınavı kazanarak dil öğrenimi için Almanya’ya gitti; Potsdam ve Berlin’de dil kurslarına devam etti. Komünist etkinliklerde bulunduğu iddiasıyla tutuklandı, Aydın Cezaevi’nde üç ay kadar tutuklu kaldıktan sonra Eylül 1931’de beraat etti. Aynı gün Konya Ortaokulu Almanca öğretmenliğine atandı. Aralık 1932’de özel bir toplantıda okuduğu “hicviye” nedeniyle tutuklandı. Cumhuriyetin 10. kuruluş yıldönümü dolayısıyla çıkarılan aftan yararlanarak 29 Ekim 1933’te serbest bırakıldı. 1932 yazında İstanbul’da tanıştığı Aliye Hanım ile evlendi. Türk Dili Kurumunda da görev aldı. 25 Kasım 1946’da Aziz Nesin’le birlikte haftalık mizah gazetesi Marko Paşa’yı çıkarmaya başladı. Hakkında birçok dava açıldı. 16 Mayıs-10 Eylül 1947 arasında hapis yattı.

Sabahattin Ali edebiyat yaşamına 1925-26’da Irmak (Balıkesir), Çağlayan (Balıkesir), Güneş, Hayat, Servet-i Fünun, Meşale dergilerinde yayımladığı şiir ve öykülerle başladı. Öyküden romana, şiirden oyuna kadar çeşitli edebi türlerde yapıtlar vermesine karşın Sabahattin Ali’nin asıl sanatçı kişiliğinin öykülerinde ortaya çıktığı

kabul edilir. Sabahattin Ali'nin öyküsü Ömer Seyfettin geleneğini geliştirerek sürdürür. Ekseninde Anadolu insanının yer aldığı bu öyküler belli bir olaya dayanan, belli bir zaman ve mekân içinde geçen, belli bir giriş, gelişme, sonuç çizgisi izleyen klasik bir kuruluşa sahiptir. Ama gerçeği kavrama ve ifade etme biçimindeki farklılık onu Türk öykücülüğünde Kemal Tahir, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Samim Kocagöz çizgisiyle sürececek yeni bir çığırın başlatıcısı yapar. İlk romanı Kuyucaklı Yusuf kişilerinin canlılığıyla, ayrıntıları kullanmaktaki ustalığıyla, olay örgüsündeki mükemmellikle, mahalli renkleri vermekteki üstün başarısıyla, sosyal gerçeklikle insanı gerçeği tam bir uyum içinde dengeli olarak yansıtmamasıyla eskimeyecek, tazeliğini sürdürecektir roman biçiminde değerlendirilir. İkinci ise kahramanı Ömer'in bireysel çelişkileri ve bunalımları üzerine kurulan İçimizdeki Şeytan Anadolu'dan İstanbul'a geçer. İkinci Dünya Savaşı öncesi üniversite ve sanat çevreleri, siyasi yönelişleri, bu çevrelerdeki ahlaki bakımından yozlaşmış kişilikleri ele alır. Üçüncü roman da Kürk Mantolu Madonna romantik yanı ağır basan bir aşk öyküsüdür. Sabahattin Ali'nin öykü ve romanlarındaki toplumsallığa karşılık hece vezniyle yazdığı şiirlerinde alabildiğine bir duygusallık egemendir. Sabahattin Ali'nin tek oyunu Esirler 7. yy'da Çin başkentlerinden Si-Gan-Fu'daki esir Türklerin Kür-Şad'ın önderliğinde ayaklanmalarını ve yenilmelerini konu alır.

Sabahattin Ali Varlık, Tercüme, Yurt ve Dünya, Ulus, Yeni Türk, Zincirli Hürriyet, Tan gibi gazete ve dergilerde edebî ve siyasi yazılar yazdı. Özellikle 1946-1948 arasında Marko Paşa ve onun kapatılması üzerine çıkarılan Malum Paşa, Merhum Paşa, Ali Baba gibi mizah gazetelerinde hiciv yanı ağır basan mizah yazıları kaleme aldı. "Kağnı", "Ses" ve "Gramofon Avrat" öyküleri (Azap yolu adıyla; yön. F. Tunç, 1985), "Gramofon Avrat" adlı öyküsü (aynı adla; yön. Y. Kurçenli, 1987), "Hanende Melek", "Yeni Dünya" ve "Çilli" adlı öyküleri (Develerin Ölümü adıyla, yön. İ. Tözüm, 1990), "Hasan Boğuldu" öyküsü (aynı adla; yön. O. Aksoy, 1990) filme alındı.⁶⁴

Eserleri

Şiir: Dağlar ve Rüzgâr (Kurbağanın Serenadı ve Öteki Şiirlerle birlikte), Bütün Şiirler

Öykü: Değirmen, Kağnı, Ses, Yeni Dünya, Sırça Köşk

Roman: Kuyucaklı Yusuf, İçimizdeki Şeytan, Kürk Mantolu Madonna

Oyun: Esirler

⁶⁴ *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (II. Cilt), YKY Yayınları, İstanbul, 2001, s. 840- 843.

Mektup: İki Gözüm Ayşe

Yazılar: Marco Paşa Yazıları ve Ötekiler

Diğer: Çalocı'nın İlk Kurşunu (Öyküler, Şiirler, Derlenmemiş Yazılar)

Çeviri: Tarihte Garip Varlıklar (M. Mimmerich), Antigona (Sophokles), Minna von Barnhelm (G.E. Lessing), Üç Romantik Hikâye ("Duka ile Karısı", E. T. Amadeus Hofmann; "Peter Schlemihl'in Acayip Sergüzeşti", Adalbert von Chamisso: "San Domingo'da Bir Nişanlanma", Heinrich von Kleist), Fontamara (I. Silone), Gyges ve Yüzüğü (C.F.Hebbel)

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-İçimizdeki Şeytan: Roman Ömer ve Macide aşkını anlatır. İki gencin hayat mücadeleleri, acıları ve mutluluklarını anlatmaktadır. Hayatın zorluklardan dolayı iki genç bir araya yaşamaya başlar fakat bir süre sonra Ömer'in arkadaşı Bedri kızın kalbini çalar. İçimizdeki Şeytan, İkinci Dünya Savaşı'ndan önceki yılları anlatır. Yazar, aydınların oluşturduğu bir kitle hakkında yazar.

-Kuyucaklı Yusuf: Roman, genç Yusuf'un hikâyesini anlatmaktadır. Yetim kaldıktan sonra Yusuf'un hayatı daha da zorlaşır. Köyün kaymakamlığı onu evlat olarak alır ve esas sorunlar aileye girince başlar. Yusuf, ailenin kızı Muazzez'e aşık olur ve aşkı için zorluklara katlamaya başlar. Romanın sonu Muazzez ölümüyle biter, Yusuf da gözden kaybolur.

-Kürk Mantolu Madonna: Aşk her zaman hayatımızın kaçınılmaz bir ögesidir. Bazen öyle bir tutkuya dönüşür ki takıntı derecesinde olur, gözler başka bir şey görmez ve insan tutkularının peşinden gider, hayatın içinde sürüklenir. Eser, aşkın barındırdığı mutluluğu ve acıyı Raif Efendi'nin hayat hikâyesi ile anlatır.

YAŞAR KEMAL (1923-2015)

Kadirli Cumhuriyet İlkokulu'nu bitirdi. Adana'da ortaokul son sınıfından ayrıldı (1941). Adana ve yöresinde ırgatlık, kâtiplik, inşaat denetçiliği, arzuhâlcilik, kunduracılık gibi çeşitli işlerde çalıştı. CHP iktidarının son aylarında siyasal düşüncelerinden dolayı Kozan'da bir süre hapis yattı. İlk yazısı 1939 yılında Adana Halkevi'nin yayın organı Görüşler dergisinde çıkmıştı. 1951 yılında geldiği İstanbul'da Cumhuriyet gazetesinde çalıştı. Bu gazetede çıkan röportajlarıyla tanınmaya başladı. Arkadaşlarıyla birlikte haftalık Ant (1967-71) dergisinin kurucuları arasında yer aldı. Edebiyat hayatı Adana Halkevi dergisi Görüşler'de çıkan bir şiiriyle başladı (1939). Uzun süre uğraştığı folklor

derleme çalışmaları aynı dergide çıktı. Ülkü, Kovan, Millet, Başpınar dergilerinde şiirlerini asıl adıyla yayımladı (1942-43).

Giderek hikâye ve romana yöneldi. 23 dile çevrilen ilk romanı İnce Memed'in kazandığı başarıyla dünyaca tanınan bir yazar oldu. 1955 yılında Varlık Roman Armağanı'nı kazanmış olan İnce Memed'in ikinci, üçüncü ve dördüncü ciltlerini de yazdı. 1983 yılında on sekizinci basımına ulaşan bu romanı aynı yıl İngiltere'de Peter Ustinov tarafından filme alındı. Demirciler Çarşısı Cinayeti ile 1974 Madaralı Roman Ödülü'nü kazanan Yaşar Kemal'e, 1982 yılında Fransa Uluslararası Del Duca ödülü, 1984 yılında Fransız Cumhurbaşkanı Mitterand tarafından "Legion d'Honneur" nişanı verildi. Kale Kapısı romanıyla da 1986 Orhan Kemal Roman Armağanı'nı kazandı. Aldığı diğer ödüllerden bazıları: Fransa Kültür Bakanı tarafından verilen Commandeur Des Arts Et Des Letters nişanı (1988), TÜYAP Halk Ödülü (ikinci kez, 1988), Kültür Bakanlığı Büyük Ödüllü (1993), Mülkiyeliler Birliği Rüştü Koray Armağanı (1994) vd. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Pen Derneği, Türkiye Yazarlar Sendikası, Akademie Universalle Des Cultures vd. üyesidir. 20. yüzyılda dünyaca en ünlü Türk yazarları arasında yer aldı. Eserleri dünyanın pek çok diline çevrilmiştir.⁶⁵

Eserleri

Roman: İnce Memed I, Ortadirek (Dağın Öte Yüzü 1), Yer Demir Gök Bakır (Dağın Öte Yüzü 2), Üç Anadolu Efsanesi, Ölmez Otu (Dağın Öte Yüzü 3), İnce Memed II, Ağrıdağı Efsanesi, Binboğalar Efsanesi, Çakırcalı Efe, Demirciler Çarşısı Cinayeti (Akçasazın Ağaları 2), Al Gözlüm Seyreyle Salih, Yılanı Öldürseler, Kuşlar da Gitti, Deniz Küstü, Yağmurcuk Kuşu (Kimsecik I), Hüyükteki Nar Ağacı, İnce Memed III, Kale Kapısı (Kimsecik II), İnce Memed IV, Kanın Sesi (Kimsecik III).

Hikâye: Sarı Sıcak, Teneke, Bütün Hikâyeler

Röportaj: Yanan Ormanlarda 50 Gün, Çukurova Yana Yana, Peri Bacıları, Bu Diyar Baştan Başa, Bir Bulut Kaynıyor, Allah'ın Askerleri, Alain Bosquet ile Konuşmalar (çev. Altan Gökâlp)

Deneme: Taş Çatlarsa, Baldaki Tuz, Ağacın Çürüğü

Çocuk Kitabı: Filler Sultanı ile Kırmızı Sakallı Topal Karınca

Derleme: Ağıtlar, Ağıtlar I, Gökyüzü Mavi Kaldı

⁶⁵İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 992- 993.

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-İnce Memed: İnce Memed romanı Cumhuriyet dönemin ilk yıllarını anlatır, Anadolu (Çukurova köyü) insanının hayatı üzerine yazılmış bir romandır. Çukurova'nın yamaçlarındaki Dikenlidüze'de beş köy bulunur ve hepsi de Abdi Ağa'ya aittir. Roman İnce Memed'in ve annesiyle yaşadığı hayatı, Hatçe adlı kıza aşkı bağlamında Memed'in hayatını, zorlukları, aşkı, mücadeleyi anlatır. Roman sonunda Hatçe ölür, Memed de kayıplara karışır.

-Ölmez Otu: Olay Çukurova'da geçmektedir. Bu romanda kahramanlar üç mutsuz kişidir: Sefer, Memidil ve Uzunca Ali. Üç ayrı kişiliği anlatan bu romanda asıl önemli olan güçlü bayan tipi çizilmesidir.

-Teneke: Roman Çukurova'nın bir kasabasında geçer. Resul Bey'in kaymakam olarak çektiği sorunları, mücadeleleri anlatır. Zengin ağaların baskıları ve hükümdarlık yüzünden halkın çektiği sorunları anlatır. Resul Bey'in baş edememesi sonucu köye yeni muhtar gelir. Genç bir kaymakam olduğundan zor günler geçirir ve adaletsizlikle savaşmaya devam eder. En sonunda onu başka bir köye tayin ederler, çünkü köylüler ondan memnun kalmaz ve onu teneke çalarak gönderirler. Mücadeleyi anlatan bir romandır.

ORHAN KEMAL (1914-1970)

Babası, Adana'da kurduğu Ahali Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılması üzerine Suriye'ye kaçınca, ortaokul son sınıfında öğrenimini yarıda bırakmak zorunda kaldı. Bir yıl Suriye'de kalıp Adana'ya döndüğünde çırçır fabrikalarında işçilik, dokumacılık, kâtiplik yaptı. Askerliği sırasında yabancı bir rejimi övdüğü iddiasıyla yargılanarak beş yıl hapse mahkûm oldu; Kayseri, Adana, Bursa cezaevlerinde kaldı. Bursa cezaevinde iken Nazım Hikmet'le tanışması sanat hayatında bir dönüm noktası oldu. Özgürlüğüne kavuştuktan sonra bir süre çeşitli işlerle uğraştı. 1950'de İstanbul'a yerleşerek hayatını kalemiyle kazanmaya çalıştı. Bulgaristan'da öldü. Cenazesi İstanbul'a getirilerek Zincirlikuyu Mezarlığı'na gömüldü.

Yedigün ve Yeni Mecmua'da çıkan hece ölçüsüyle yazdığı ilk şiirlerinde Reşat Kemal, Raşit Kemali, serbest ölçüsüyle ilk şiirlerinde ve ilk hikâyelerinde Orhan Reşit imzalarını kullandı. Şiir ve hikâyede kendi adını 1942'den itibaren kullandı. Sonraki ürünleri çoklukla *Varlık*, *Yeni Ses*, *Yurt ve Dünya* vd. dergilerde yayınladı. İlk romanı *Baba Evi* (1949) ile ün kazandı. Eserlerinde yaşadığı ve tanıdığı çevreleri biçim ve süs kaygısı gütmeden doğal ve sürükleyici bir anlatımla yansıtarak geniş bir okur kitlesi

buldu. *Kardeş Payı* ile 1958’de, *Önce Ekmek*’le 1969’da ilk defa Sait Faik Hikâye Armağanı’nı, yine *Önce Ekmek*’le Türk Dili Kurumu 1969 Hikâye Armağanı’nı kazandı. 72. *Koşuş* adlı oyunuyla da Ankara Sanatseverler Derneğince yılın en iyi oyun yazarı seçildi. Ölümünden sonra anısına roman armağanı düzenlendi.⁶⁶

Eserleri

Roman: Baba Evi, Avare Yıllar, Murtaza, Cemile, Bereketli Topraklar Üzerine, Suçlu, Devlet Kuşu, Vukuat Var, Gâvurun Kızı, Küçücük, Dünya Evi, El Kızı, Hanımın Çiftliği, Eskici ve Oğulları (daha sonra Eskici Dükkânı adıyla), Gurbet Kuşları, Sokakların Çocuğu, Bir Filiz Vardı, Müfettişler Müfettişliği, Yalancı Dünya, Evlerden Biri, Arkadaş Islıkları, Sokaklarda Bir Kız, Üç Kâğıtçı, Kötü Yol, Kaçak, Tersine Dünya

Hikâye: Ekmek Kavgası, Sarhoşlar, Çamaşırcının Kızı, 72. Koşuş, Grev, Arka Sokak, Kardeş Payı, Babil Kulesi, Dünyada Harb Vardı, İşsiz, Önce Ekmek, Küçükler ve Büyükler

Oyun: İspinozlar (Yalova Kaymakamı adıyla da oynandı.); 72. Koşuş, Bekçi Murtaza, Eskici Dükkân ve Kardeş Payı hikâye ve romanları sahneye uyarlanarak önce 1967-71 yılları arasında Ankara tiyatrolarında oynandı.

Anı-İnceleme: Nazım Hikmet’le Üç Buçuk Yıl, Senaryo Tekniği ve Senaryoculuğumuzla İlgili Notlar, İstanbul’dan Çizgiler

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Murtaza: Romanda mübadele sırasında Yunanistan’dan Türkiye’ye göç eden Murtaza ve ailesinin hikâyesi anlatılır. Her şeyini bırakıp yeni memlekette geçim derdi yaşayan insanların zorlukları anlatılır. Murtaza trajikomik bir karaktere sahip, adalet uğruna kendi çocuklarının bile hatalarına göz yummayan bir babadır.

-Kötü Yol: Bir Anadolu şehrinde yaşayan Nuran’ın sinema yıldızı olmak için İstanbul’a gitmek istemesi, gidene kadar ve gittikten sonra yaptıklarını anlatır.

-Sokaklardan Bir Kız: Sosyal konulu bu roman arka sokakları, pavyonları ve Nuran’ın hikâyesini anlatır.

-Sokakların Çocuğu: Eser; insan, aile, sosyal değerler, insan sevgisinin nasıl olması gerektiğini anlatır.

⁶⁶ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 451-452.

-Suçlu: Roman, küçük yaşta bir erkek çocuğunun hayatını anlatmaktadır. Geçimini sağlayabilmek için sokağa düşen çocuğun acılı yaşamı anlatılır.

-Kaçak: Romanın ana karakteri olarak Hacer, kocası tarafından terk edilmiş ve geçimini sağlamak için bir otelde çalışan bir kadındır. Habip adlı adama âşık olur. Aşk, heyecan, macera, tutkuyu ele alan bir romandır.

-Hanımın Çiftliği: 60'lı yıllarda yaşanan bir hayat hikâyesi anlatılmaktadır. Bir fabrika çalışan olan Güllü, sevgilisi Kemal'in öldürülmesi sonucu Adana'da büyük çiftliklere sahip olan Muzaffer Bey'in yeğeni Ramazan ile evlenir. Roman, çiftlikte geçen olaylar etrafında aşk, para kazanma hırsı, hayat standartları, çıkarları anlatır.

-Vukuat Var: Eser iki genç insanın hayatını anlatır. 1950'li yıllarda Adana'da pamuk tarlaları olan bir köylünün yaşam öyküsü çevresinde aşk, kadın hakları, maddi bağımlıklar, saf insanların hayal kırıklıkları, adaletsizlik işlenir.

-Yalancı Dünya: Roman, artist olma hayalleriyle yaşayan kasabalı bir kızın yaşam öyküsünü anlatmaktadır. Küçük kasabadan çıkıp büyük İstanbul'un kalabalığında hedeflerin arkasından koşup hayal kırıklığına uğrayan genç kızın kaderi kaleme alınır.

-Eskici ve Oğulları: Romanda baba ve iki oğlunun hayatları anlatılmaktadır. Evlat sevgisi ile bütün mal varlığını satan bir babanın hikâyesidir.

-Bereketli Topraklar Üzerinde: Çukurova'da geçen romanda pamuk tarlalarında çalışan insanların hayatlarından kesitler anlatılmıştır. Roman, üç arkadaşın hayatını anlatmaktadır: İflâsızın Yusuf, Köse Hasan ve Pehlivan Ali. Hasan ve Ali'nin hayatı ölümle sonlanır, bir tek Yusuf kalır.

FAKİR BAYKURT (1929-1999)

Isparta-Gönen Köy Enstitüsünü bitirdikten sonra beş yıl ilköğretim öğretmeni olarak Ankara Gazi Eğitim Enstitüsünden mezun oldu.

Yeşilova, Hafik, Konya ve Şavşat'ta Türkçe öğretmeni olarak, Ankara ilçelerinde ilköğretim müfettişliği yaptı. Kurucuları arasında yer aldığı TÖS ve TÖB-DER'in Genel Başkanlıklarında bulundu. Daha sonra Millî Folklor Enstitüsü uzmanlığı, ODTÜ Halkla İlişkiler ve Yayın Müdürlüğü ve Kültür Bakanlığı danışmanlığı görevlerinde bulundu. Millî Eğitim Bakanlığınca Almanya'ya gönderildi. 12 Mart'tan sonra TÖS davasından yargılanıp tutuklanmış, 1975'te yeniden yargılanarak beraat etmişti. 1979'dan itibaren yerleştiği Almanya'nın Duisburg şehrinde 1995'e kadar eğitim uzmanlığı yaptı.

Fesleğen Kokulum başlıklı ilk ürünü Eskişehir’de çıkan Türk’e Doğru adlı derginin Haziran-Temmuz 1945 sayısında yer aldı. Sonraki yıllarda hikâye, şiir ve düşünce yazılarını Köy Enstitüsü Dergisi (1945-1946), Kaynak (1947-55), Yücel (1949), Yeni Ufuklar (1951-76), Varlık (1949-95), Yeditepe (1952-85), İmece (1960-1970), Türk Dili Dergisi (1965-75), Cumhuriyet (1959-95), Öncü (1960), Abece ve Öğretmen Dünyası (1980-95), Evrensel (1995-1996) gazete ve dergilerinde yayımladı.

Sinemaya da uyarlanan ve Almancaya çevrilen Yılanların Öcü romanıyla 1958 Yunus Nadi Roman Mükâfatında birincilik ödülünü, Tırpan ile 1970 TRT ve 1971 Türk Dil Kurumu roman armağanları ve 1980 Avni Dilligil Tiyatro Ödülü’nü, 1970 TRT Öykü Ödülü’nü, Can Pazarı ile 1974 Sait Faik Hikâye Armağanı’nı, Kara Ahmet Destanı ile 1978 Orhan Kemal Roman Armağanı’nı kazanan Baykurt’un, Sakarca adlı çocuk romanı Tiyatro 79 dergisince 1979’da yılın oyunu seçildi. Baykurt, ayrıca 1984’te Berlin Senatosu Çocuk Yazını Ödülü’nü, 1985’te Alman Endüstri Birliği Kültür Ödülü’nü aldı. Türk Dil Kurumu, Türkiye Yazarlar Sendikası, Edebiyatçılar Derneği ve Alman Yazarlar Birliği üyesiydi.⁶⁷

Eserleri

Roman: Yılanların Öcü, Irazca’nın Dirliği, Onuncu Köy, Kerem ile Aslı, Amerikan Sargısı, Kaplumbağalar, Tırpan, Köygöçüren, Keklik, Kara Ahmet Destanı, Yayla, Yüksek Fırımlar, Koca Ren, Yarım Ekmek

Hikâye: Çilli, Efendilik Savaşı, Karın Ağrısı, Cüce, Anadolu Garajı, Onbinlerce Kağnı, Can Parası, Kale Kale, İçerdeki Oğul, Sınırdaki Ölü, Gece Vardiyası, Barış Çöreği, Duisburg Treni, Bizim İnce Kızlar, Dikenli Tel, Anamla Yıllar, Rur Havzası’nda Türk Bahçeleri, Ateş Dikenleri

Halk Hikâyesi: Kerem ile Aslı

Çocuk Romanı: Topal Arkadaş, Sarı Köpek, Sakarca, Yandım Ali, Dünya Güzeli, Saka Kuşları

Deneme-İnceleme: Efkâr Tepesi, Şamaroğlanları, Yeni Kölelik mi?, Benli Yazarlar

Şiir: Bir Uzun Yol

⁶⁷ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 335-336.

Anı: Özüm Çocuktur, Köy Enstitülü Delikanlı, Kavacık Köyün Öğretmeni, Bir TÖS vardı, Genç Emekli, Sıladan Uzakta, Dost Yüzleri

Gezi: Dünyanın Öte Ucu

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Onuncu Köy: Olay Burdur-Yeşilova'da yoksul bir köyde geçer. Genç bir öğretmenin, Damalı köyünde yaşadığı zorluklar anlatılır. Zengin ama adaletsizlikle dolu bu köyde öğretmen haksızlığa uğrayıp mesleğinden soğur ve başka bir hayata yönelir.

SUAT DERVİŞ (1905-1972)

Asıl adı Hatice Saadet BARANER. Emine Hatip, Saadet Baraner, Hatice Hatip, Süveyda H., Sujet Doli imzalarını da kullandı. Özel bir eğitim aldı, Fransızca ve Almanca öğrendi. 1930'da gittiği Almanya'da Berlin Konservatuvarı ve Edebiyat Fakültesinde okudu fakat öğrenimini tamamlamadan ayrıldı. 1933'te yurda döndükten sonra Son Posta, Cumhuriyet, Tan, Haber ve Son Telgraf gibi gazetelerde tefrika romanları ve tanınmasına neden olan röportajları yayımlandı. 1937'de Tan muhabiri olarak Sovyetler Birliği'ne gitti. 1941'de, 15 günlük sanat edebiyat ve fikir gazetesi Yeni Edebiyat'ı çıkardı.

Sosyalist gerçekçi edebiyatın gelişmesi için çaba gösterdi. Orhan Kemal, Hasan İzzettin Dinamo, İlhan Tarus, A. Kadir, Mehmet Seyda gibi gençlere gazetesinin sayfalarını açtı. Toplumcu görüşler doğrultusunda yazdığı fıkra ve eleştiri yazılarını Yeni Edebiyat'la birlikte Yeni Adam, Ses, Servet-i Fünun-Uyanış dergilerinde yayımladı. 1944'te Niçin Sovyet Rusya'ya Hayranım adlı kitabıyla da bağlantılı olarak Türkiye Komünist Partisi davası sanıkları arasında yer aldı, 8 aya mahkûm oldu. 1953-63 arasında bir tür sürgün olarak İsveç ve Fransa'da yaşadı. Yurda döndükten (1963) sonra çeşitli gazete ve dergilere yazılar yazdı. Devrimci Kadınlar Birliğinin kuruluşunda (1970) aktif görev aldı. Feriköy Mezarlığı'nda gömülüdür.

“Hezeyan” adını taşıyan ilk şiiri on üç yaşındayken yayımlanan (Alemdar, 1918) Suat Derviş ilk romanı Kara Kitap basıldığında 16 yaşındaydı. Öğrenim için Almanya'ya gittiği 1930'a kadar roman ve öyküleri içeren 10 kitabı yayımlandı. Kadın sayfası düzenleyen ilk gazeteci oldu. İlk yapıtlarını “çocukluk tecrübeleri” olarak değerlendiren Suat Derviş, bazıları yabancı dillere de çevrilen, yankılar uyandıran romanlarını 1934-53

arasında İstanbul'da yazdı. İstanbul gazetelerin çoğunda ismine rastlanan Suat Derviş'in birçok romanı tefrika hâlinde gazete sayfaları arasında kalmıştır.⁶⁸

Eserleri

Roman: Kara Kitap, Ne Bir Ses Ne Bir Nefes, Hiç Biri, Fatma'nın Günahı, Buhran Gecesi, Gönül Gibi, Emine, Hiç, Çılgın Gibi, Ankara Mahpusu, May, Aksaray'dan Bir Perihan.

Gazetelerde Tefrika Hâlinde Kitaplaşmış Romanları: Onu Bekliyorum (Cumhuriyet, 1934), Onları Ben Öldürdüm (Son Posta, 1935-36), Baba Oğul (Son Posta, 1935-36), Bu Romanın Olan Şeylerin Romanı (Tan, 1937), İstanbul'un Bir Gecesi (Haber, 1938-39), Kendini Tıpan Kadın (Son Telegraf, 1944-45), Biz Üç Kardeşlik (Son Telegraf, 1944-45), Büyük Ateş (Son Posta, 1947), Yaprak Kımıldamasın (Hürses, 1950), Yeniden Yaşabilseydik (1950-51), Şoför Mustafa (Gece Postası, 1964-65)

Hikâye: Ahmet Ferdi, Behire'nin Talipleri, Beni mi? Hepimiz Birbirimizin Örneğiyiz

Anı: Ben Kimim?

Diğer: Niçin Sovyet Rusya'ya Hayranım

Çeviri: İnsanın Kaderi (M. Şolohof), Ateş (H. Barbusse)

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Fosforlu Cevriye: Romanda fahişe Cevriye'nin hayatını anlatılır. Fosforlu takma adı sokakta iş beklerken ıslak pırıltılardan dolayıdır. Fosforlu Cevriye romanı bu kadının acılı hikâyesini anlatır. Bir gün kara sevdaya kapılır. Roman boyunca bu adamı arar.

MELİH CEVDET ANDAY (1915-2002)

Kadıköy 35. İlkokul (1928), Kadıköy Ortaokulu (1931), Oktay Rifat ve Orhan Veli ile birlikte okuduğu Ankara Gazi Lisesi (1936) mezunu. Memur olarak çalıştığı DDY Genel Müdürlüğü tarafından yükseköğrenim için gönderildiği Belçika'da iki yıl kaldı. İkinci Dünya Savaşı'nın başlaması üzerine yurda dönerek Millî Eğitim Bakanlığı Yayın Müdürlüğünde danışmanlık, Ankara Kitaplığı'nda memurluk, sonra gazetecilik ve çevirmenlik yaptı (1942-51).

⁶⁸ *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (II. Cilt), YKY Yayınları İstanbul, 2001, s. 897- 898.

İstanbul'a geldikten sonra sayfa sekreteri olarak çalışıp sanat edebiyat sayfası da hazırladığı Akşam (1953-54), Tercüman (1958), Büyük Gazete (1969), Tanin (Yaşar Tellioglu takma adıyla, 1961), Cumhuriyet (1961-64) gazetelerinde yazdı. 1954'ten itibaren İstanbul Belediye Konservatuarında diksiyon öğretmenliği yaptı. TRT Yönetim Kurulu üyeliğinde bulundu (1964-69).

Ukde adlı ilk şiiri Varlık dergisinde (15 Kasım 1936) çıktı. Bu dergi dışında şiirleri Ses (1940-41), Yaprak (1948-50), Yeditepe (1951-62), Papirüs, Yeni Ufuklar, Yeni Dergi, Soyut, Ataç, Dönem, Yön dergilerinde yer aldı. Orhan Veli Oktay Rıfat ile birlikte şiirde Garip Hareketi'nin öncülerinden oldu.

Son yıllarda haftalık yazılarını Cumhuriyet gazetesi ve 2000'e Doğru dergisinde yayımladı. Yan Yana (1964) adlı kitabı 142. maddeye aykırı görülerek toplandı, sonra serbest bırakıldı. 1967-68 tiyatro mevsiminde Ankara Sanat Sevenler Derneği tarafından yılın en iyi oyun yazarı seçildiği Mikadonun Çiçeği adlı eseriyle İlhan İskender Armağanı'nı aldı. Gizli Emir'le TRT 1970 Sanat Ödülleri Yarışması'nda roman türünde başarı ödülünü, Buz Saray (Tarjei Vesaas'tan) roman çevirisiyle Türk Dil Kurumu 1973 çeviri ödülünü, Teknenin Ölümü ile 1976 Yeditepe Şiir Armağanı'nı, 1978'de tüm şiirlerini topladığı Sözcükler ile Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü'nü, Ölümsüzlük Ardından Gılgamış ile 1981 Türkiye İş Bankası Ödülü'nü, 1991'de TÜYAP Onur Ödülü'nü, 2000'de Aydın Doğan Vakfı Şiir Ödülü'nü aldı.⁶⁹

Eserleri

Roman: Aylaklar, Gizli Emir, İsra'nın Güncesi, Raziye, Yağmurlu Sokak, Meryem Gibi, Birbirimizi Anlayamayız

Şiir: Garip (Orhan Veli Kanık ve Oktay Rıfat'la birlikte, Rahatı Kaçan Ağaç, Telgrafhane, Yan Yana, Kolları Bağlı, Göçebe Denizin Üstünde, Teknenin Ölümü, Sözcükler (1978'e kadar tüm şiirleri, 1978), Ölümsüzlük Ardında Gılgamış, Tanıdık Dünya, Güneşte, Yağmurun Altında

Deneme: Doğu-Batı, Konuşarak, Yeni Tanrılar, Sosyalist Bir Dünya, Dilimiz Üstünde Konuşmalar, Maddecilik ve Ülkücülük, Yasak, Paris Yazarları, Açıklığa Doğru (ilk iki kitabının ilavelerle yeni basımı, 1984), Sevişmenin Gündüklüğü ve Yüceliği, Yiten Söz, Aldanma ki, İmge Ormanları, Geçmişin Geleceği

⁶⁹ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 168-170.

Gezi-Anı: Sovyet Rusya, Azerbaycan, Özbekistan, Bulgaristan, Macaristan (1965, yeni basımı Anadolu’da ve Sosyalist Ülkelerde adıyla, 1977), Akan Zaman Duran Zaman I

Oyun: İçindekiler, Mikadonun Çöpleri, Dört Oyun (Yarın Başka Koruda, Dikkat Köpek Var, Ölüler Konuşmak İsterler, Müfettişler), Ölümsüzler ya da Bir Cinayetin Söylentisi

Roman: Aylaklar, Gizli Emir, İsrâ’nın Güncesi, Raziye, Yağmurlu Sokak, Meryem Gibi, Birbirimizi Anlayamayız

Mektup: Şevket Rado’ya Mektuplar

Çeviri: Gelişen Komediya (derleme, 1965)

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Aylaklar: Roman padişahın eczacıbaşısı Şükrü Paşa’nın hayatı ile başlar. Şükrü Paşa, üç kez evlenmiş, fakat bütün çocukları ölmüş ve geride bir tek Leman kalmıştır. Eser, Leman adlı kahramanın hayatı üzerinden ilerler. Lüks, zengin hayata alışmış kadının mirası bitince zora düştüğü ve ölümle sonlanan trajikomik bir yaşamını anlatır.

AZİZ NESİN (1915-1995)

İki yıl Darüşşafaka’da okuduktan sonra Kuleli Askerî Lisesini (1935), Harb Okulunu (1937) ve Askerî Fen Okulunu (1939) bitirip teğmen olarak orduya katıldı. “Görev ve yetkisini kötüye kullanmak” iddiasıyla subaylıktan atılınca önce bakkallığa, sonra gazeteciliğe başladı. Yedigün, Karagöz ve Tan gazetelerinde çalıştı (1944-45). Tek başına Cumartesi adlı bir magazin dergisini Sabahattin Ali’yle birlikte Marco Paşa adlı mizah dergisini çıkardı (1946-47). Birkaç defa kapatılan bu dergiyi Malum Paşa, Merhum Paşa, Ali Baba, Bizim Paşa, Hür Marko Paşa, gibi adlarla bir süre devam ettirdi. Bir broşür yüzünden 1947’de 10 ay hapis, 4 ay sürgünle cezalandırıldı. Baştan, Yeni Baştan dergileri çıkardı. Bu dergide çıkan bir çeviri nedeniyle 16 ay hapis, 16 ay da gözaltı cezasına hüküm giydi (1951). Hapisten çıktıktan sonra çeşitli işlerde çalıştı (1953). Bir ara Kemal Tahir’le Düşün Yayınevi’ni kurdu (1956). Zübük (1962) adlı mizah dergisi çıkardı. Yazarlığı uğraş edindi. Adına Aziz Nesin Vakfı kuruldu (1972). Vakfı adına 1976’dan başlayarak Edebiyat Yıllığını çıkardı. Üyesi olduğu Türkiye Yazarlar Sendikası’nın birkaç dönem başkanlığında bulundu. (1988-89 vd.).

Sanat hayatında Millet dergisinde yayımladığı şiir ve hikâyelerle başlamıştı. (1944). Daha sonra birçoğunu kendi yayımladığı ya da yönetimini üstendiği dergilerde

zaman zaman takma adlar kullanarak mizah hikâyeleri yayımladı. Yeni Gazete (1957), Akşam (1958), Tanin (1960), Öncü, Yeni Tanin ve Günaydın gazetelerinde fıkra yazarlığı yaptı. Toplum hayatında gördüğü çarpıklıkları, dikkatli gözlemlerle yansıttığı mizah hikâyeleriyle ününü yurt içinde ve yurt dışında duyurdu. Eserleriyle içeride ve dışarıda çok sayıda ödül kazandı. Üç Karagöz Oyunu (1968) adlı kitabı ile Millet gazetesinin 1968 Karacan Armağanı birinciliğini, Çiçü ile Türk Dil Kurumu 1970 Tiyatro Ödülü'nü, Pırlatan Bal oyunuyla 1974 Arkın Çocuk Edebiyatı Ödülleri ikinciliğini kazandı. Yurt dışında kazandığı ödülleri: Altın Palmiye (İtalya, 1956-57), Altın Kirpi (Bulgaristan, 1966), Krokodis (SSCB, 1969), Lotüs (Asya Afrika Yazarlar Birliği'nin ödülü, Filipinler, 1975), Hitar Petar Büyük Ödüllü (Bulgaristan, 1977).⁷⁰

Eserleri

Roman: Kadın Olan Erkek, Gol Kralı Sait Hop Sait, Erkek Sabahat, Saçkıran, Zübük, Şimdiki Çocuklar Harika, Surnâme, Tek Yol

Hikâye: Geriye Kalan, İt Kuyruğu, Yedek Parça, Fil Hamdi, Damda Deli Var, Koltuk, Kazan Töreni, Toros Canavarı, Deliler Boşandı, Mahallenin Kısmeti, Ölmüş Eşek, Hangi Parti Kazanacak, Havadan Sudan, Bay Düdük, Nazik Alet, Gıdıgıdı, Aferin, Kördöğüşü, Mahmut ile Nigâr, Gözüne Gözlük, Ah Biz Eşekler, Yüz Liraya Bir Deli, Biz Adam Olmayız, Bir Koltuk Nasıl Devrilir, Sosyalizm Geliyor Savulun, İhtilali Nasıl Yaptık, Rıfat Bey Neden Kaşınıyor, Yeşil Renkli Namus Gazi, Bülbül Yuvası Evler, Vatan Sağolsun, Yaşasın Memleket, Büyük Grev, Hayvan Deyip Geçme, 70 Yaşım Merhaba, Kalpazanlık Bile Yapılamıyor, Maçınli Kız İçin Ev

Anı: Bir Sürgünün Hatıraları, Böyle Gelmiş Böyle Gitmez, Poliste, Yokuşun Başı, Benim Delilerim, Çağımızın Nasrettin Hocası Aziz Nesin, Salkım Salkım Asılacak Adamlar, Ben de Çocuktum, Rüyalarım Ziyân Olmasın

Masal: Memleketin Birinde, Hoptirinam, Uysana Tosunum, Aziz Dededen Masallar

Fıkra: Nutuk Makinası, Az Gittik Uz Gittik, Merhaba, Suçlanan ve Aklanan Yazılar, Ah Biz Ödlekle Aydınlar, Soruşturmada, Korkudan Korkmak, Nah Kalkınırız, Bulgaristan'da Türkler, Türkiye'de Kürtler

Taşlama: Azizname

⁷⁰ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 699-700.

Gezi: Duyduk Duymadık Demeyin, Dünya Kazan Ben Kepçe

Oyun: Biraz Gelir misiniz, Bir Şey Yap Met, Toros Canavarı, Düdükçülerle Fırçacıların Savaşı, Çiçü, Tut Elimden Rovni, Hadi Öldürsene Canikom, Beş Kısa Oyun, Bütün Oyunlar (Barbaros'un Torunu, Hakkı mı Ver Hakkı, Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz oyunları basılmadı.)

Şiir: Sondan Başa, Sevgiye On Ölüme Beş Kala, Kendini Yakalamak, Hoşçakalın, Sivas Acısı

Antoloji: Cumhuriyet Döneminde Türk Mizahı

Konuşma: İnsanlar Konuşa Konuşa

Deneme: Sivas Acısı, Çuvala Doldurulmuş Kediler, Sizin Memlekette Eşek Yok mu?

Mektup: Mektuplaşmalar I / Aziz Nesin-Ali Nesin

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Zübük: Olay Anadolu'nun doğusunda yer alan bir kasabada geçmektedir, Zübükzade İbraam karakteri üzerine yazılmıştır. Zübük kurnaz biridir. Kasabadaki herkesin sorunları ile ilgilenen ve hayatına yardımcı olmaya çalışan biri olduğunu gösterir fakat gerçek bunun tam tersidir. Roman sonunda herkes onun gerçek yüzünü görür ve istediği mevkiye ulaşamaz.

-Tek Yol: Küçük bir şaka yüzünden hayatı tek yol üzerine sapan ve toplum tarafından bu yolda seyreden bir sabıkalının trajikomik yaşam hikâyesi anlatılır.

-Yaşar Ne Yaşar, Ne Yaşamaz: Aziz Nesin, bu romanda nüfus kâğıdı olmayan bir gencin başına gelenleri bürokrasiyi bol bol eleştirerek yazmıştır. Herkesin bürokratik engellerle karşılaştığı dünyada insanların duygularına mizahla tercüman olan bu roman Yaşar'ın hayatını anlatmaktadır.

-Gol Kralı: Roman, bir gencin sevdiği kızı etkilemek için futbolcu olmak uğruna verdiği mücadeleyi anlatır.

FAHRİ ERDİNÇ (1917-1986)

Balıkesir İlköğretmen Okulu mezunudur. İki yıl öğretmenlik yaptıktan sonra bir süre Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümü'nde okudu. Ankara Radyosu'nda çalışırken çok sayıda oyunu radyoda yayımladı. Yeni Ufuklar, Şadırvan, Yücel gibi dergilerde

yazdı. 1950'den sonra yerleştiği Bulgaristan'da öldü. Kitapların bir bölümü Bulgaristan'da, bir bölümü Türkiye'de yayımlandı. Adını hikâyeleriyle duyurdu.⁷¹

Eserleri

Roman: Ali'nin Biri, Acı Lokma, Kore Nire, Kardeş Evi

Hikâye: Akrepler, Asi, Memleketimi Anlatıyorum, Diriler Mezarlığı, Canlı Barikat, Türkiye Hikâyeleri

Oyun: Göç

Şiir: Şen Olasın Halep Şehri, İşte Böyle

Anı: Nazım Hikmet ve Bulgaristan, Kalkın Nazım'a Gidelim

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Acı Lokma: Romanda üç arkadaş hayatlarından memnun olmadıkları için Bulgaristan'a gizlice kaçar. Eserin ana karakteri Mustafa'dır. Onun roman boyunca yaşadıkları, sıkıntıları, mutsuzlukları anlatılır.

HALİDE EDİP ADIVAR (1884-1964)

Üsküdar Amerikan Kız Koleji (1901) mezunu. Rıza Tevfik ve Salih Zeki Ökten'den özel dersler aldı. Matematikçi Salih Zeki Bey ilk eşidir. Eşinden ayrıldıktan sonra İstanbul Kız Lisesi ile Öğretmen Okulunda öğretmen ve müfettiş; Cemal Paşa'nın davetiyle gittiği Beyrut ve Şam'da Türk kız mektepleri müfettişi oldu. 1917'de evlendiği Adnan Adıvar'la birlikte Mondros sonrası Anadolu'ya geçerek Millî Mücadele'yi destekledi. İzmir'in işgalini protesto için düzenlenen Fatih, Kadıköy ve Sultanahmet mitinglerinde yaptığı konuşmalar etkili oldu. Eşi ile gittiği İngiltere, Fransa ve Amerika'da on beş yıl kaldı (1925-38) Amerika'da Columbia Üniversitesinde (1931-32), Mahatma Gandhi'nin davetiyle de Delhi İslam Üniversitesinde (1935) misafir profesör olarak ders verdi. Kocasının İzmir suikastıyla ilgili görülerek gıyaben yargılanması nedeniyle bir süre İngiltere'de kaldı. Mustafa Kemal'in ölümünden sonra yurda döndü. İstanbul Edebiyat Fakültesinde batı edebiyatı dersleri verdi. 1950-54 arası eşi ile milletvekilliği yaptı.

İlk yazılarını Meşrutiyet'ten sonra Tanin gazetesinde Salih Zeki imzasıyla yayımladı. Daha sonraki hikâyeleri ve Yakup Kadri, Mehmet Emin, Ömer Seyfettin gibi yazarlar hakkındaki incelemelerini kendi imzasıyla yazdı. Büyük Mecmua'nın

⁷¹ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 360.

başyazarlığını yaptı. İlk ürünlerinde Batı edebiyatının yoğun etkisinde kalan ve duygusal aşk hikâyelerini konu seçen Halide Edip, sonraları daha gerçekçi eserler verdi. Sinekli Bakkal romanıyla CHP Roman Armağanı'nı kazandı (1942). Ölümünden sonra romanları (dili sadeleştirilerek) yeniden basıldı.⁷²

Eserleri

Roman: Raik'in Annesi, Seviye Talip, Handan, Yeni Turan, Son Eseri, Mev'ut Hüküm, Ateşten Gömlek, Kalp Ağrısı, Vurun Kahpeye, Zeyno'nun Oğlu, Sinekli Bakkal, Yolpalas Cinayeti, Tatarcık, Sonsuz Panayır, Döner Ayna, Akile Hanım Sokağı, Hayat Parçaları, Sevda Sokağı Komedyası, Çaresiz, Kerim Usta'nın Oğlu

Hikâye: Harap Mabetler, Dağa Çıkan Kurt, İzmir'den Bursa'ya

Anı: Türk'ün Ateşle İmtihanı, Mor Salkımlı Ev

Oyun: Kenan Çobanları, Maske ve Ruh

İnceleme: İngiliz Edebiyatı Tarihi, Üniversite Kafası ve Tenkit, Edebiyatta Tercümenin Rolü, Türkiye'de Şark-Garp Tesirleri, Dr. Adnan Adıvar

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Sinekli Bakkal: Romanın mekânı Sinekli Bakkal'dır. Sinekli Bakkal Sokağı, İstanbul'da bir yerdir. Roman II. Abdülhamit zamanında geçer. Eser Rabia adlı kızın hayatını, onun hayatının çevresinde diğer hayatları da anlatır. Halide Edib, bu romanında Doğu-Batı, eski-yeni, aşk-mantık, kalp-akıl gibi zıtlıkları işlemiştir. Romanda güzel sanatların birçok dalı bulunmaktadır. Ama en çok öne çıkanlar arasında musiki vardır.

NECATİ CUMALI (1921-2001)

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunudur. Bir süre Toprak Mahsulleri Ofisinde çalıştı. Askerliğinin ardından Millî Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğünde çalıştıktan sonra en sürekli işi olarak Urla ve İzmir'de avukatlık, Paris Basın Ataşeliğinde memurluk, İstanbul Radyosu'nda redaktörlük yaptı. Dışişleri Bakanlığında görevli eşi ile İsrail ve Paris'te bulundu. 1970 yılından itibaren İstanbul'da serbest yazarlık yaptı.

Şiir, hikâye ve denemelerini 1939 yılında Urla Halkevi dergisi Ocak'ta başlayarak Varlık, Servet-i Fünun, Yeni İnsanlık, Küllük gibi dergilerde yayımladı. 1980 sonrası

⁷² İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 25-26.

haftalık 2000'e Doğru dergisinin yazı kurulu ve sürekli yazarları arasında yer aldı. Şiir, hikâye, roman, deneme ve oyun alanında verdiği eserlerle son dönemlerin en üretken yazarlarından biri oldu. Değişik Gözle ile 1957, Makedonya 1900 ile de 1976 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazandı. Yağmurlu Deniz kitabına 1969 Türk Dil Kurumu Şiir Ödülü'nü, bütün şiirlerini topladığı Tufandan Önce'ye de 1984 Yeditepe Şiir Armağanı'nı ve Yunus Nadi Roman Ödülü'nü aldı. Susuz Yaz'dan alınan, Metin Erksan'ın yönettiği film ise 1964 Berlin Film Festivali'nde Altın Ayı Ödülü'nü alarak ülkemizi sinema alanındaki ilk uluslararası ödüllü kazandı. Yararlı Geyik ile 1979 Muhsin Ertuğrul Armağanı'nı, Dün Neredeydiniz oyunuyla da 1982 Kültür Bakanlığı Tiyatro Ödülü'nü aldı. Birçok oyunu çeşitli dillere çevrildi, televizyon ve sinemaya uyarlandı.⁷³

Eserleri

Roman: Tütün Zamanı (Zeliş adıyla 1971), Yağmurlar ve Topraklar, Acı Tütün, Aşk da Gezer, Üç Minik Serçem, Viran Dağlar

Hikâye: Yalnız Kadın, Değişik Gözle, Susuz Yaz, Ay Büyürken Uyuyamam, Makedonya 1900, Kente İnen Kaplanlar, Dilâ Hanım, Revizyonist, Yakubun Koyunları, Aylı Bıçak (Uzun Bir Gece adıyla, 1991).

Oyun: Mine, Oyunlar I (Boş Beşik, Ezik Otlar, Vur Emri), Oyunlar 2 (Susuz Yaz, Tehlikeli Güvercin, Yeni Çıkan Şarkılar), Oyunlar 3 (Nalınlar, Masallar, Kaynana Ciğeri), Oyunlar 4 (Derya Güllü, Aşk Duvarı, Zorla İspanyol), Oyunlar 5 (Gömü, Bakan Bekliyoruz, Kristof Kolomb'un Yumurtası), Oyunlar 6 (Mine, Yürüyen Geceyi Dinle, İş Karar Vermekte), Yaralı Geyik, Dün Neredeydiniz, Bir Sabah Gülerek Uyan, Vatan Diye Diye, Devetabanı, Ceyhan ile Sevdican ve Yalnız Ölü adlı oyunları sahnelenmedi. Çalığışu (R.N.Güntekin'in aynı adı taşıyan romanından sahneye uyarlama).

Deneme: Niçin Aşk, Senin İçin Ey Demokrasi, Etiler Mektupları, Niçin Af, Şiddet Ruhu

Günce: Yeşil Bir At Sirtında

Şiir: Kızılçullu Yolu, Harbe Gidenin Şarkıları, Mayıs Ayı Notları, Güzel Aydınlık, Denizin İlk Yükselişi (ilk üç kitabı), İmdatla Gelen, Güneş Çizgisi, Yağmurlu Deniz (son iki kitabı ve yeni şiirleri), Başaklar Gebe, Ceylan Ağıdı, Aç Güneş (bütün

⁷³ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002,s. 253-255.

şiiirleri), Bozkırda Bir Atlı, Yarasan Beyler, Tufandan Önce (bütün şiiirleri), Aşklar Yalnızlıklar (toplu şiiirleri), Kısmeti Kapalı Gençlik (bütün şiiirleri II), Seçme Şiiirleri

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Acı Tütün: Ege’de tütün üreticilerinin yaşadığı zorluklar ve verdiği mücadeleler Yusuf’un hayatı üzerinden anlatılır.

CENGİZ TUNCER (1931-1981)

Orta öğrenimini tamamlamadan çalışma hayatına başladı. Vatan, Son Posta, Gece Postası, Akşam gazetelerinde sekreterlik ve röportaj yazarlığı yaptı. Akşam gazetesi yazarlığından ayrılarak E Yayınları’nı kurdu. Şiiirleri Gençlik ve arkadaşlarıyla birlikte İzmir’de çıkardığı Kervan dergilerinde çıktı. Gazetecilik yıllarında Bir Cinayet İyüzü röportajıyla 1981’de Gazetecilik Altın Kalem Armağani’nı kazanmıştı.⁷⁴

Eserleri

Roman: Hacizli Toprak, Kerlemez

Şiiir: Devriâlem (Tarık Dursun K. ile)

Senaryo: Sevmek Seni

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Hacizli Toprak: Anadolu insanının yaşadığı sorunları ve mücadeleleri yalın bir dille anlatan roman şimdiye kadar çok işlenene ağa-köylü zıtlığı hakkında yazılmıştır. Burada Cengiz Tuncer köyün daha çok sosyo-ekonomik durumundan bahsetmektedir.

TARIK DURSUN (1931-2015)

Tarık Dursun K. veya tam adıyla Tarık Dursun Kakinç; kısaca Tarık Dursun olarak da anılmaktadır. 1931 yılında İzmir’de doğmuş ve özellikle roman ve hikâye alanında eser vermiş bir Türk yazardır. Aynı zamanda yayınevi yönetimlerinde bulunmuştur. 1950’de ortaokulu bitirdikten sonra gazetelerde çalışmış, senaryo yazarlığı ve rejisörlük yapmıştır. 1969’da Kurul Kitabevi’ni açmış, Milliyet gazetesinde kitap tanıtma yazıları yazmış, Milliyet Yayınları’nı yönetmiştir. 1973’te Günümüzde Kitaplar adlı bir dergi çıkarmış, 1975’te Koza Yayınları’nın kurucuları arasında yer almıştır. Sanata 1949 yılında şiiirle başlamış, 1951’de Cengiz Tuncer ile Devriâlem isimli ortak bir şiiir kitabı yayınlamıştır. Ardından hikâyeye geçmiş ve konularını önce gençlik serüvenlerinden zamanla fabrika, yapı ve deniz işçilerinin, esnaf ve küçük memur

⁷⁴ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002,s. 930.

sınıfının hayat savaşlarından alan ve bu hayat kesitlerini şiirli bir dille işleyen eserler yazmıştır.

“Güzel Avrat Otu” hikâye kitabı ile 1961 Türk Dil Kurumu Armağanı’nı, Yabanın Adamları ile 1967 ve “Ona Sevdiğimi Söyle” ile de 1985 Sait Faik Hikâye Armağanı’nı, Kurşun Ata Ata Biter romanı ile 1984 Orhan Kemal Roman Armağanı’nı, “Ömrüm Ömrüm” hikâye kitabı ile 1987 İş Bankası Büyük Edebiyat Ödülü’nü, “Ağaçlar Gibi Ayakta” ile de 1991 Yunus Nadi Yayınlanmış Roman Armağanı’nı aldı. Soyadını K. olarak kısaltmasının sebebi; kardeşi Faruk Kakınç’la beraber girdiği bir yarışmada soy isimlerinin karışması sonrası K. olarak değiştirmiştir.⁷⁵

Eserleri

Roman: Rıza Bey Aile Evi, İnsan Kurdu, Sabah Olmasın, Denizin Kanı, Kopuk Takımı, Gün Döndü, Hoşça Kal Küçük (çocuk romanı), Kayabaşı Uygarlığının Yükselişi ve Birdenbire Çöküşü, Alçaktan Uçan Güvercin, Kurşun Ata Ata Biter, İnsan Kurdu, İyi Geceler Dünya, Bağışla Onları, Ağaçlar Gibi Ayakta, Bizimkisi Zor Zanaat

Hikâye: Hasangiller, Vezir Düşü, Güzel Avrat Otu, Sevmek Diye Bir Şey, Yabanın Adamları, 36 Kısım Tekmili Birden, Bağrıyanık Ömer ile Güzel Zeynep, Bahriyeli Çocuk, İmbatla Dol Kalbim, Ona Sevdiğimi Söyle, Ömrüm Ömrüm, Öyküler, Aşk Allahısmarladık, Yaz Öpüşleri, Gönderdiğin Mektubu Aldım, Hepsi Hikâye

Masal Kitapları: Deve Tellal, Pire Berber İken, Bir Küçücük Aslancık Varmış, Ezop Masalları, Güzel Uykular Alara

Düzyazı Kitapları: Edebiyat Üstüne Narin, Ben Unutmadan, Gâvur İzmir Güzel İzmir, Kaş Kaş Üstüne Taş Taş Üstüne

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Denizin Kanı: Ege kıyısındaki küçük bir kasabada geçen olaylar anlatılır. Roman denizcilerin yaşamı ve mücadelesinden izler taşıdığı için diğer eserlerden bu yönüyle ayrılmaktadır. Kara Mustafa başkahramandır. Mustafa ve sevdiği İraz’ın hikâyesidir.

⁷⁵ <https://www.turkedebiyati.org/yazarlar/tarik-dursun-k.html> (e.t: 11.11.2017).

YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU (1889-1974)

İlk ve orta öğrenimini altı yaşındayken ailesiyle geldiği Manisa'da Fevziye Mekteb-i İbtidaisi, İzmir İdadisi ve Mısır'a dönerek devam ettiği Frerler mektebi ile İsviçre Lisesinde tamamladı. Meşrutiyet'in ilanından kısa bir süre önce annesiyle birlikte İstanbul'a yerleşti. Bir süre devam ettiği Mekteb-i Hukuk'un üçüncü sınıfından ayrıldı. Bu dönemde Şahabeddin Süleyman aracılığıyla Fecr-i Ati topluluğuna katılarak Muhit, Şiir ve Tefekkür, Servet-i Fünun, Rübab, Peyam-ı Edebi dergi ve gazetelerinde ilk hikâye, oyun ve mensur şiirlerini yayımladı. O yıllarda Paris'ten yeni dönmüş olan Yahya Kemal'in etkisiyle Yunan ve Latin kaynaklarına dayalı bir sanat anlayışını savundu, ayrıca Bektaşilikle ilgilendi. TEDAvi için gittiği İsviçre'den döndükten sonra İkdam, Dergâh, Türk Yurdu, Yeni Mecmua, Akşam dergi ve gazetelerinde Millî Mücadeleyi destekleyen yazılar yazdı. 1921'de Anadolu'ya geçerek Cumhuriyet'den sonra Mardin ve Manisa milletvekili oldu. Burhan Belge'nin kızkardeşi Lemah Hanım'la evlendi. Roman çalışmalarını sürdürürken Cumhuriyet, Hâkimiyet-i Milliye, Milliyet gazetelerinde yazdı. TEDAvi için ikinci defa İsviçre'ye gitti.

Resmî ideolojiyi halka benimsetmek amacıyla çıkarılan Kadro dergisinin editörleri (Şevket Süreyya Aydemir, Vedat Nedim Tör, Burhan Asaf, İsmail Hüsrev Tökin) arasına katılıp derginin imtiyaz sahipliğini yaptı. Kadro dergisinin Atatürkçülüğü marksist bir yorumla anlattığı gerekçesiyle Tiran Elçiliğine atandı. Kısa bir süre sonra kadrosu dağılan Kadro da yayın hayatına son verdi. Daha sonra Prag, Lahey, Bern, Tahran elçiliklerinde bulundu. Aynı yıl emekli olduktan sonra Ulus (eski Hâkimiyet-i Milliye) gazetesinin başyazarlığına getirildi. 27 Mayıs 1961-65 arası ikinci defa Manisa milletvekili oldu. 1962'de Atatürkçü çizgiden uzaklaştığı gerekçesiyle CHP'den istifa etti. Son olarak Anadolu Ajansı yönetim kurulu başkanlığında bulundu. Cenazesi Ankara'dan İstanbul'a getirilerek Beşiktaş'taki Yahya Efendi Mezarlığı'na gömüldü.

Hikâye, oyun, mensur şiir, anı, deneme, makale, fıkra, monografi gibi çeşitli türlerde eserler veren Yakup Kadri, yaygın ününü 1920'den sonra yoğunlaştırdığı romanlarıyla sağladı. Tanzimat ve Cumhuriyet dönemi kuşaklarının yaşadığı tarihsel olay ve toplumsal değişimi konu edindiği romanlarında derinlemesine tahlil ve özeleştirilere yer vererek bu alanda büyük bir usta olduğunu kanıtladı. En önemli ve ünlü eseri olarak gösterilen Yaban romanı ile CHP 1942 Roman Mükâfatı'nda ikincilik kazanmıştır.⁷⁶

⁷⁶ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, 558-559.

Eserleri

Roman: Kiralık Konak, Nur Baba, Hüküm Gecesi, Sodom ve Gomore, Yaban, Ankara, Bir Sürgün, Panorama, Hep O Şarkı

Hikâye: Bir Serancam, Rahmet, Millî Savaş Hikâyeleri

Mensur Şiir: Erenlerin Bağından, Okun Ucundan

Monografi: Ahmet Haşim, Atatürk

Anı: Zoraki Diplomat, Anamın Kitabı (çocukluk anıları), Vatan Yolunda, Politikada 45 Yıl, Gençlik ve Edebiyat Hatıraları

Makale: Kadınlık ve Kadınlarımız, Ergenekon

Oyun: Nirvana, Veda, Sağanak, Mağara

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Yaban: Roman Kurtuluş Savaşı yıllarını anlatmaktadır. Ahmet Celâl, bir paşa oğludur. Emine ve Ahmet Celâl'in kara kaderi, savaş, aşk, tutku kaleme alınır.

AYSEL ÖZAKIN (1942)

Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsünün Fransızca Bölümünü bitirdi. Mezuniyet tezi: Gerçeküstücü Şairlerde Aşk ve Mizah (Fransızca). Nazilli ve Edirne liselerinde Fransızca öğretmenliği; Gazi Eğitim Enstitüsü, Atatürk Eğitim Enstitüsü ve Yıldız Devlet Konservatuarında Fransızca okutmanlığı yaptı. Bir süre Fransa ve Almanya'da bulundu. 1988 yılından bu yana İngiltere'de ikamet ediyor. Salancak adlı ilk şiirini 1960 yılında Demokrat İzmir gazetesinde yayımladı. Bir hikâyesiyle 1973 Sabahattin Ali Hikâye Armağanında Başarı Ödülü'nü, Alında Mavi Kuşlar kitabı ile 1980 Madaralı Roman Ödülü'nü aldı.⁷⁷

Eserleri

Roman: Gurbet Yavrum, Alında Mavi Kuşlar, Genç Kız ve Ölüm, Mavi Maske

Hikâye: Sessiz Bir Dayanışma, Kanal Boyu

⁷⁷ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002,s. 740.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Alnında Mavi Kuşlar: Roman, 1970'li yıllarda, Türkiye'deki toplumsal mücadeleleri anlatır.1 Mayıs 1977'de Taksim'de yaşanan katliamdan sonra yaşananlar gerçekçi bir bakış açısıyla sunulur.

FÜRUZAN (1935)

Karikatürist Turhan Selçuk'la evlendikten (1958) sonra bir süre Füruzan Selçuk imzasını kullandı. Değişik semt okullarında okuduktan sonra Yalova Demir Köyü İlkokulunu bitirdi (1946). Orta öğrenimini yarıda bırakarak kısa bir süre tiyatro oyunculuğu yaptı. Daha sonra kendini tümüyle edebiyat çalışmalarına verdi.

Daha çok gözleme dayalı gerçekçi bir anlayışı benimseyen Füruzan'ın ilk hikâyeleri Seçilmiş Hikâyeler, Türk Dili, Pazar Postası (1956-58); ustalık dönemi ürünlerini Dost, Papirüs, Yeni Dergi (1964-72), dergilerinde yayımladı. İlk hikâye kitabı Parasız Yatılı ile 1972 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, ilk romanı 47'liler ile de 1975 Türk Dil Kurumu Roman Ödülü'nü kazandı. Parasız Yatılı adlı eseri sinemaya uyarlandı.⁷⁸

Eserleri

Roman: 47'liler, Berlin'in Nar Çiçeği

Hikâye: Parasız Yatılı, Kuşatma, Benim Sinemalarım, Gecenin Öteki Yüzü, Gül Mevsimidir (Kuşatma adlı kitabındaki bir uzun hikâyesinin ayrı basımı), Sevda Dolu Bir Yaz

Şiir: Lodoslar Kenti

Röportaj: Balkan Yolcusu, Yeni Konuklar

Gezi: Ev Sahipleri, İşte Bizim Rumeli / Bosna Hersek, Makedonya, Bulgaristan, Yunanistan

Oyun: Redife'ye Güzelleme

Antoloji: Bir Göldeste

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-47'liler: İdealist bir insanın hayatını anlatmaktadır. Aynı zamanda tarihî duygular da barındırmaktadır. Bu roman Türk romanında eylemci sol olarak bilinen, 68

⁷⁸ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002,s. 408-409.

kuşağı da denilen siyasi bir neslin romanıdır. Bu roman 1974 yıllarında Türkiye durumunu, farklı şehirlerdeki sosyal-siyasal ortamı anlatır.

ADALET AĞAOĞLU (1929)

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunudur. TRT Ankara Radyosu'nda dramaturg, radyo tiyatrosu müdürü, program uzmanı olarak çalıştı. 1970'de TRT'den ayrılarak radyo ve sahne için oyunlar, ayrıca roman ve hikâyeler yazdı. İstanbul'da yaşıyor.

Üç Oyun ile 1974 Türk Dil Kurumu Tiyatro Ödülü'nü, Yüksek Gerilim'le 1979 Sait Faik Hikâye Ödülü'nü, Bir Düşün Gecesi'yle 1979 Sedat Simavi ve 1980 Orhan Kemal ve Madaralı roman ödülleri, Çok Uzak Fazla Yakın ile Türkiye İş Bankası 1992 Büyük Ödülü'nü aldı. 1994'te 13. Tüyap Kitap Fuarı'nda Onur Yazarı seçildi. 1995'te Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'nü, 1997'de Romantik Bir Viyana Yazı adlı eseriyle de Aydın Doğan Roman Ödülü'nü aldı. 1997'de aldığı 6 milyar lira para ödülü o dönemin şartlarında rekor telif ücreti sayıldı.⁷⁹

Eserleri

Roman: Ölmeye Yatmak, Fikrimin İnce Gülü, Bir Düşün Gecesi, Yaz Sonu, Üç Beş Kişi, Hayır, Ruh Üşümesi

Hikâye: Yüksek Gelirim, Sessizliğin İlk Sesi, Hadi Gidelim, Romantik Bir Viyana Yazı, Hayatı Savunma Biçimleri, Toplu Öyküler I, Toplu Öyküler II

Oyun: Bir Piyas Yazalım (S. Üzgören ile), Evcilik Oyunu, Tombala, Çandaki Çatlak, Sınırlarda, Bir Kahramanın Ödülü, Kendini Yazan Şarkı, Çıkış, Kozalar, Üç Oyun (Bir Kahramanın Ölümü, Çıkış, Kozalar), Oyunlar, Çok Uzak Fazla Yakın, Duvar Öyküsü

Anı-Roman: Göç Temizliği, Gece Hayatım

Deneme-Eleştiri: Gerçekten, Karşılaşmalar, Başka Karşılaşmalar

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Bir Düşün Gecesi: Roman, Ankara'da, birkaç saatlik düşün sırasında geçmektedir. Eser 12 Mart olaylarını anlatır. Genç kızın Ayşen'in hayatını bağlamında siyasi konular, evlilik, aşk, korkuyu işler.

⁷⁹İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 35-36.

ÇETİN ALTAN (1929)

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunudur. Öğrencilik yıllarda başladığı gazeteciliğini avukatlık stajını yaptıktan sonra da sürdürdü. Ulus, Halk, Tan, Yeni Gazete, Akşam, Millet, Politika, tekrar Milliyet, Güneş, Hürriyet, Sabah, yeniden Millet gazetelerinde günlük fıkra yazdı. 1965'te TİP'ten İstanbul milletvekili seçildi.

Edebiyat şiirle başlayan Altan, sonra roman ve oyun yazarlığına yöneldi. Şiirleri Çınaraltı, İstanbul, Kaynak dergilerinde çıkmıştı. Roman ve oyunlarında toplumsal değişmeye ayak uydurmayan aile ve bireylerin bocalayışlarına ele aldı. Büyük Gözaltı adlı kitabı ile 1973 Orhan Kemal Roman Ödülü'nü, Bir Yumak İnsan ile 1978 Türk Dil Kurumu Deneme Ödülü'nü kazandı. Çeşitli dillerde çevirileri yayımlanan Bir Avuç Gökyüzü adlı romanı, Ümit Elçi'nin yönetmenliğinde sinemaya aktarıldı.⁸⁰

Eserleri

Roman: Büyük Gözaltı, Bir Avuç Gökyüzü, Viski, Küçük Bahçe

Şiir: Üçüncü Mevki

Basılmış ve Oynanmış Oyunları: Çemberler, Mor Defter, Suçlular, Dilekçe ve Tahtirevalli

Basılmamış Oyunları: Beybaba, Yedinci Köpek, Komisyon, Isıkçı

Fıkra ve Deneme: Taş, Sömürücüler Savaşı, Atatürk'ün Sosyal Görüşleri, Çimento Karaborsanın İçyüzü, Hükümet Kapitalist Bir Hükümdür, Bornova Savcısı Lütfen Dinleyin, Onlar Uyanırken, Geçip Giderken, Kopuk Kopuk, Suçlanan Yazılar, Kahrolsun Komünizm Diye Diye, Nar Çekirdekleri, Zurnada Peşrev Olmaz, Gölgelemin Gölgesi, Şeytan Aynaları, 2027 Yılı'nın Anıları, Seçmeler, Sobe, Kral Öldü Yaşasın Kral

İnceleme: İdam Edilen 44 Vezir-i Azamın Dramı, Öldürülmüş Şehzadeler ve Devrilmiş Padişahlar, Kullar ve Sultanlar

Hikâye: Rıza Bey'in Polisiye Öyküleri, Kalem Bahçelerinden Yedi Hayat

Anı: Ben Milletvekili İken, Bir Yumak İnsan, İyi ki Şu Köyceğiz Var

Gezi Notları: Bir Uçtan Bir Uca

Mektup: Dünyada Bırakılmış Mektuplar

⁸⁰ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002,s. 154-155.

Çocuk Kitabı: Alfabe

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Bir Avuç Gökyüzü: Roman İstanbul'da geçer. Kırklı yaşlarında bir yazarın hayatı anlatılmaktadır. Cezaevine girip çıkan, yazılarından dolayı zor bir hayatı yaşayan bir adamın hikâyesidir. Ailesi, evliliği, yaşadığı zorluklar, idealist duruşu anlatılır.

NAMIK KEMAL (1840-1888)

Asıl adı Mehmed Kemal. II. Abdülhamid'in müneccimbaşlarından Mustafa Asım Bey'in oğlu. İstanbul'da Beyazid Rüştiyesi ve Valide Mektebi'nde okuduktan sonra dedesi Abdüllatif Paşa'nın görevi nedeniyle onunla birlikte Kars'a ve Sofya'ya gitti. Bu yıllarda düzenli bir okul öğreniminden çok özel bir öğrenimle kendi kendini yetiştirdi. Namık adını ona Sofya'da iken şiirlerini beğenen Eşref Paşa verdi. İstanbul'a dönüşünde bir süre sonra dedesinin ölümü üzerine Tercüme Odası'nda memurluğa başladı. Ziya Paşa, Şinasi gibi dönemin ünlü edebiyatçılarıyla tanıştıktan sonra Tasvir-i Efkâr gazetesinde yazılar yazmaya başladı.

Şinasi, Paris'e kaçınca gazetenin yönetimine ona bıraktı. Bu gazetede yazdığı siyasi yazılarla kişiliği ve kaleme ustalığını kabul ettirdi. O yıllarda kurulan Yeni Osmanlılar Cemiyeti üyeleri arasında katıldı ve bu cemiyetin üyeleri İstanbul'dan uzaklaştırılınca onlarla birlikte Paris'e kaçtı. Sultan Abdulaziz'in İngiltere'yi ziyareti dolayısıyla Londra'ya geçecek, Ziya Paşa'yla birlikte orada Hürriyet gazetesini çıkarmaya başladı. Ancak bir yıl sonra Ziya Paşa ile siyasî görüş ayrılığına düşünce bu gazetede yazılarına son verdi.

Yazı hayatında Ali Paşa'nın ölümünden sonra kiraladığı İbret gazetesinde yazdığı yazılarla yeniden başladı. Defalarca kapatılan bu gazetede yazılarıyla görüşleri doğrultusunda bir kamuoyunu oluşmasına sağladı. Gazetesinin ilk kapanışında Gelibolu Mutasarrıflığı göreviyle İstanbul'dan uzaklaştırılmıştı. Gelibolu'da iken Vatan Yahut Silistre piyesini yazdı, dönüşünde yine İbret'in başına geçti. Piyesinin Gedikpaşa Tiyatrosu'nda sahnelenişinin uyandırdığı heyecan üzerine kalebend olarak Magosa'ya sürüldü. Üç yıl sonra Abdülaziz'in ölümü ve V. Murad'ın tahta çıkması dolayısıyla çıkarılan aftan yaralanarak İstanbul'a döndü. Üç ay sonra II. Abdülhamid'in padişahlığa geçmesiyle rütbesi yükseltilerek Şuray-ı Devlet ve Yeni Anayasayı hazırlayacak komisyonun üyeliğine getirildi. Ancak hazırlanan Kanun-i Esasi'nin ilanından sonra beş ay hapiste tutulup ardından Midilli Adası'na sürüldü. Bu arada yeni şiirlerini yazdı. İki yıl sonra aynı adanın mutasarrıflığına getirildi. Bu arada yazdığı Celaleddin Harzemşah

adlı eserini Abdülhamid'e takdim ederek Bâla rütbesinde yükseltildi. 1884'te Rodos, 1887'de Sakız Adası mutasarrıflığına atandı. Görev yaptığı adalarda yeni edebî eserlerini kaleme aldı, yeni okul ve camiler kurulması için yoğun çaba harcadı. Sakız Adası'nda yakalandığı zatürreden kurtulamayarak öldü. Mezarı Ebuzziya Tevfik'in gayretleriyle Bolayır'da Rumeli Fatihî Şehzade Süleyman Paşa'nın türbesi yanına nakledildi.

Tanzimat Dönemi'nin en ünlü simalarından olan Namık Kemal, gazete yazıları ile eserlerinde İslâm fihhına dayalı şura sistemi özelliğinde meşrutiyet düzenini, ferdin yasalar önünde eşitliğini ve kanun hâkimiyetini, kültürümüzden kopmadan Batının bilim ve tekniğinden yararlanmayı savundu. Gür sesli şiirlerinde form olarak Divan şiirine sadık kaldı. Şiir, fıkra, makale, piyes, mektup, tarih ve eleştiri türlerinde verdiği eserlerin tümünde toplum sorunlarına öncelik tanıdı.⁸¹

Eserleri

Roman: İntibah, Cezmi

Şiir: Namık Kemal'in Şiirleri

Oyun: Vatan Yahut Silistre, Zavallı Çocuk, Akif Bey, Gülnihal, Celalettin Harzemşah, Karabela

Eleştiri: Tahrib-i Harabât, Takip, Mes Prizon, Renan Müdafaanâmesi

Tarih: Devr-i İstila, Barika-i Zafer, Evrak-ı Perişan, Kaniye, Silistre Muhasarası, Osmanlı Tarihi, Büyük İslâm Tarihi

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-İntibah: Roman zengin bir ailenin çocuğu olan Ali Bey'in hayatını anlatmaktadır. İsteddiği her şeyi elde eden Ali'nin tek eksiği aşktır. Bir gün Mahpeyker adına bir kıza âşık olur. Ailesi ona Dilâşûb adında bir cariye satın alır. Roman sonunda gerçek seven ortaya çıkar.

HALİD ZİYA UŞAKLIGİL (1866-1945)

İstanbul Mercan'daki bir mahalle mektebinde başladığı öğrenimini Fatih Askerî Rüştiyesi'nde sürdürdü (1873-78). Bir mağaza işleten babasının işlerinin bozulması üzerine ailesiyle birlikte İzmir'e gitti. İzmir Rüştiyesi öğrencisiyken Augusta de Jaba adlı bir avukattan Fransızca ders aldı. Sonra Avusturyalı Katolik rahiplerinin yönettiği

⁸¹ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 689-690.

Mechitariste misyoner okulunda okudu. Son sınıfta iken okulu bırakıp babasının yanında çalışmaya başladı (1883). O yıllarda arkadaşlarıyla Nevruz (1884) ve Hizmet (1886) gazetelerini çıkardı. İzmir Rüştüyesi'nde ve Osmanlı Bankası'nda çalışırken İzmir İdadisi'nde Fransızca ve edebiyat öğretmenliği yaptı. Reji Tütün İdaresi'ne başkâtip olarak geldiği (1893) İstanbul'da Servet-i Fünûn topluluğuna katıldı. Meşrutiyetten sonra Reji İdaresi'nde komiserliğe yükseldi. İstanbul Darulfünûnu'nda Batı Edebiyatı okudu. Bir yıl sonra (1909) İttihad ve Terakki'nin tavsiyesiyle Sultan Reşat'ın (V. Mehmet) mabeyn başkâtipliğine getirildi (1909-12). Bu görevinden Âyan meclisine (senato) üye seçilmesi üzerine ayrıldı. Darulfünûn'daki görevine döndü. Hükümet tarafından Fransa, Almanya ve Romanya'ya görevli olarak gönderildi. Mütareke yıllarında yeniden döndüğü Reji İdaresi'nin meclis başkanlığını yaptı. Cumhuriyet'ten sonra Yeşilköy'deki köşküne çekilerek sürekli edebiyat çalışmalarıyla meşgul oldu. Bakırköy Kartaltepe Mezarlığı'na gömülüdür.

Servet-i Fünûn edebiyatının ve Cumhuriyet öncesi dönemin en güçlü romancısı kabul edildi. Romanlarında yakında tanıyıp gözlemlediği, yaşadığı dönemin aydın, varlıklı çevrelerini gerçekçi bir üslup ve psikolojik tahlillere önem vererek anlattı. Hikâyelerinde ise halktan kişileri ele aldı. Bazı eserlerini sonradan bizzat kendisi günümüz Türkçesine uyarladı. Ölümünden sonra da roman ve hikâyeleri Nevzat Kızılcın tarafından sadeleştirildi.⁸²

Eserleri

Roman: Sefile (yarım kaldı, tefrika edildi), Nedime, Bir Ölünün Defteri, Ferdi ve Şürekâsı, Mai ve Siyah, Aşk-ı Memnu, Kırık Hayatlar

Hikâye: Bir Muhtarının Son Yaprakları, Bir İzdivacın Tarih-i Muaşşakası, Nakil, Küçük Fıkralar, Bu mu İdi?, Heyhat, Bir Yazın Tarihi, Solgun Demet, Bir Şi'ri Hayal, Sepet'te Bulunmuş, Bir Hikâye Sevda, Hepsinden Acı, Onu Beklerken, Aşka Dair, İhtiyar Dost, Kadın Pençesi, İzmir Hikâyeleri

Anı: Kırk Yıl, Saray ve Ötesi, Bir Acı Hikâye

Oyun: Kâbus, Fürûzan (A. Dumas Fills'ten adapte), Fave (Eduard Pailleron'dan adapte)

⁸² İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002,s. 960-961.

Diğer Eserleri: Fransız Edebiyatının Numune ve Tarihi, Hikâye Temâşe, Mensur Şiirler, Alman Tarih-i Edebiyatı, İspanya Tarih-i Edebiyatı, Sanata Dair, Valide Mektupları

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Aşk-ı Memnu: Romanda Adnan Bey'in ailesi ve hayatı anlatır. Dul adamın genç bir kızla (Bihter) evlenmesi, Bihter'in Adnan Bey'in yakışıklı yeğeniyle Behlül ile aşk yaşaması anlatılır. Mücadele, acı, nefret içeren ve ölümlerle biten eser, aşkın insana yaptırdığı oyunları işler.

-Mai ve Siyah: Eser, Ahmet Cemil'in başından geçenleri, hayata bakışını iyimser ve kötümser açılardan işleyerek okuyucuya sunar ve hayata tutunmak için dersler içerir.

-Kırık Hayatlar: Roman, aile bütünlüğü, aileden kopma, Modernizm'in getirdiği mutsuzluk hakkındadır. Olay, Osmanlı döneminde, Batı'ya özentiyi işler. İhanet, sadık olmamak, pişmanlıklar ve hayal kırıklığından bahsedilir. Hem bireysel duyguları ele alır hem de toplumdaki aile kurumu ele alınır.

ORHAN PAMUK (1952)

İstanbul Robert Koleji, bir süre İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesinde okuduktan sonra İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Yüksek Okulunu bitirdi. Bitirdiği enstitüde yüksek lisans öğrenimi gördü. Daha sonra yazarlığı uğraş edindi.

Edebiyata Yeditepe dergisinde yayınladığı şiirlerle girmişti. Sonra hikâye ve romana yöneldi. Antalya Film Festivali kapsamında düzenlenen bir yarışmada Hançer adlı hikâyesiyle üçüncülük kazanmıştı. Karanlık ve Işık adlı romanıyla 1979 Milliyet Roman Yarışması'nda birincilik ödülünü Mehmet Eroğlu ile paylaşarak adını duyurdu. Cevdet Bey ve Oğulları adlı ile yayımladığı aynı romanla 1983 Orhan Kemal, 1984 Madaralı roman ödüllerini kazandı.⁸³

Eserleri

Roman: Karanlık ve Işık, Cevdet Bey ve Oğulları, Sessiz Ev, Beyaz Kale, Kara Kitap, Yeni Hayat, Benim Adım Kırmızı, Kar

Senaryo: Gizli Yüz

Söyleşi: Öteki Renkler

⁸³ <https://orhanpamuk.wordpress.com/2006/10/14/orhan-pamuk-kimdir/> (e.t: 16.11.2017).

Anı: İstanbul: Hatıralar ve Şehir

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Kara Kitap: Roman Galip adlı adamın hayatını anlatmaktadır. Evlilik hayatında yaşanan sorunları, ayrılıkları, takıntı hâline gelen araştırmaların sonucunda kendini bulan Galip'in yaşadıkları dile getirilir.

-Benim Adım Kırmızı: Eser 1591 yılında Osmanlı Padişahı III. Murat dönemini anlatmaktadır. Olay İstanbul'da geçer, padişahın emriyle hattatları ve nakkaşları ele alan bir kitabın hazırlaması konusunda yazılmıştır. Aynı zamanda da farklı Halk edebiyatı, Divan edebiyatından isimler kullanılıp meddah eşliğinde değişik hikâyelere tanık olunur.

-Beyaz Kale: 17.yy'da Osmanlı'ya esir düşen bir Venedikli bilim insanının başından geçenler anlatılır.

-Kar: 90'lı yılların Kars'ında geçen bu roman dönemin siyasi meselelerinden bahseder.

-İstanbul: Orhan Pamuk'un hem kendi hikâyesini hem de kendi yaşadığı şehir olan İstanbul'u anlattığı romandır.

-Yeni Hayat: Roman, yeni arayışlar, umutlar, aşk peşinde koşan Osman'ın hayatını anlatmaktadır. Yolculuk, gencin kendisini bulmasını esas almaktadır.

-Cevdet Bey ve Oğulları: Bu roman Sultan Abdülhamid dönemini anlatmaktadır. Nişantaşılı bir ailenin üç kuşak hikâyesini anlatan bir romandır. Müslüman tüccarlardan Cevdet Bey'in hayatı, neslinin (çocukların ve onların çocukların hayatları) dertleri, ümitleri hakkında yazılmıştır. **Masumiyet Müzesi:** Eser, Kemal ve Füsun'un aşkı ve bu aşkın getirdiği çileler anlatılır.

-Sessiz Ev: 12 Eylül öncesi anarşi olayları hakkında yazılmıştır.

-Öteki Renkler: Anı olarak nitelendirilen bu romanda Orhan Pamuk'un çocukluk anıları ile karşılaşılır. Makale olarak yazdığı kısa metinlerde sevdiği yazarlar, sinirlendiği güncel konular dile getirilir. Burada ilk defa kızı Rüya ile olan ilişkisinden bahsedilir.

ZÜLFÜ LİVANELİ (1946)

Sinemaya ilgisi özgün film müzikleri yapmakla başladı. Hikâye kitapları yazdı. Çeşitli ülkelerde konserler verdi. Yorumuyla uluslararası üne sahip oldu. 1996 yılında Paris'te merkezi bulunan UNESCO yani Birleşmiş Milletlerin Eğitim Kültür Bilim

Kurulu tarafından kendisine büyükelçilik payesi ile Genel Direktör Danışmanlığı görevi verildi.⁸⁴

Eserleri

Roman: Arafat'ta Bir Çocuk, Geçmişten Geleceğe Türküler, Dünya Değişirken, Sis, Orta Zekalılar Cenneti, Diktatör ile Palyaço, Sosyalizm Öldü Mü?, Engereğin Gözündeki Kamaşma, Bir Kedi Bir Adam Bir Ölüm, Mutluluk, Gorbaçov'la Devrim Üstüne Konuşmalar, Leyla'nın Evi, Sevdalım Hayat, Son Ada, Harem, Edebiyat Mutluluktur, Serenad, Kardeşimin Hikâyesi, Konstantiniyye Oteli, Huzursuzluk, Elia ile Yolculuk, Arkadaşıma Veda

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Engereğin Gözündeki Kamaşma: Roman, Alman bir tarihçinin bulduğu belgeleri inceler. 17 yy. Osmanlı saraylarında geçen olaylara değinen bir eserdir. Saraydaki oyunlar, taht hırsı, ölüm ve kazanç hakkında bilgi verilmektedir. Valide Sultan da romanda yer almaktadır.

-Mutluluk: Eserde Meryem adlı 17 yaşındaki kızın hayatı anlatılır. Tecavüz, reddedilme, utanma durumları ile günahsız bir kızın hayatını karartan bir hikâyedir. Cemal'in iyi niyeti, iki gencin hayatını iyice zorlaştırır.

-Son Ada: Modern roman olan bu eser darbeci bir başkanın emeklilik döneminde bir adaya yerleşmesi sonucu adada yaşanan değişimleri anlatır.

-Kardeşimin Hikâyesi: Bireysel bir konuya sahip olan bu roman sakin bir balıkçı köyünde genç bir kadının cinayete kurban gitmesiyle başlayan olayları anlatır.

-Serenad: Aşk anlatan bu roman bize Maya Duran'ın ve Profesör Maximilian Wegner'in karşılaşması hakkındadır. Yazar altmış senelik bir aşkın başlangıcından sonuna kadar olanların yanı sıra siyasi konuları da ele alır.

ASLI TOHUMCU (1974)

İngiliz Dili ve Edebiyatı öğrenimi gördü; çeşitli yayınevlerinde editörlük, muhabirlik yaptı, kitap ekleri çıkardı. Gündelik yaşamdaki şiddete karşı farkındalık yaratmayı amaçlayan öyküleri 2003'te *Abis* adıyla yayımlandı. İkinci kitabı *Yok Bana Sensiz Hayat* (2006) çeşitli dillere çevrildi. *Şeytan Geçti* ve *Taş Uykusu* (2010) adlı romanlarında kadına yönelik şiddeti işleyen öykülerini topladı. Çocuklar için *Üç, İki, Bir*,

⁸⁴ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 645.

Birr, Ateş! (2012) adlı öykü kitabından sonra “Eksimus” dizisine başlayan Tohumcu, Günışığı Kitaplığı için de üç kitaplık “Bolbadim Günlükleri” (Kaya Çıkmazı’ndaki Okul, Batık Şehrin İşareti, Kıyamet Kapısı) dizisini yazdı. Edebiyat yazılarıyla da tanınan Tohumcu, yetişkinler ve çocuklar için yazmayı sürdürüyor.⁸⁵

Eserleri:

Roman: Yok Bana Sensiz Hayat, Abis, Sevil De Sevme, Şeytan Geçti, Taş Uykusu, Durmadan Leyla, İstanbul 2009, Ölü Reşat, Kötü Kalp.

Çocuk roman/ öykü: Kaya Çıkmazı’ndaki Okul-Bolbadim Günlükleri 1, Batık Şehrin İşaretleri – Bolbadim Günlükleri 2, Kıyamet Kapısı – Bolbadim Günlükleri 3, Karadankaçanlar, Hışır Hışır Kırt Kırt, Eksimus Serüveni 1 – Üç Kişilik Ordu, Eksimus Serüveni 2 – Yanalcı Cennet, Her Çocuğun Rüyası - Her Eksimus Cenneti 3, Üç, İkiii, Bir, Ateş!- 1, Lea ve Fil, Herkesin Evine Döndüğü Gün, Dünyayı Döndüren Kız, Benim Babam Kötü Örnek.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Yok Bana Sensiz Hayat: Adnan’ın Mine’ye olan aşkı hakkındadır. Mutlu bir beraberlik ardından gelen sorunlar masal, rüya, efsane çağrışımları ile anlatılır.

REHA ÇAMUROĞLU (1958)

İlköğrenimini Ankara’da, ortaöğrenimini İstanbul Bakırköy Lisesinde tamamladı. Üç fakülte değiştirdikten sonra Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü’nden mezun oldu (1985). Önce amatörce sonra profesyonel olarak tiyatroyla ilgilendi. Ana Britanica ve çeşitli yayın organlarında yazarlık, Büyük Larousse ansiklopedilerinde tarih redaktörlüğü yaptı. Genel olarak zihniyet tarihi, özel olarak İslam heterodoksisi tarihi üzerine çalışıyor. İki ile Bir adlı eseriyle Türkiye Yazarlar Birliği’nin 2001 yılı Roman Ödülü’nü aldı.⁸⁶

Eserleri

Roman: İki ile Bir

Araştırma-İnceleme: Tarih Heterodoksi ve Babaîler, Yeniçerilerin Bektaşiliği ve Vak’ayı Şerriye, Günümüz Aleviliğinin Sorunları, Sabah Ruzgârı-Enel Hak Demişti Nesimî, Dönüyordu-Bektaşilikte Zaman Kavrayışı, İsmail, Son Yeniçeri

⁸⁵ <http://gunisigikitapligi.com/kisiler/asli-tohumcu/> (e.t: 17.11.2017).

⁸⁶ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 263.

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Son Yeniçeri: Bu romanında yazar yeniçerileri okuyuculara aktarmaktadır.

-İsmail: Eser, 15. yy başlarında Şah İsmail'in doğumuyla gelişen süreci anlatır. Romanda Anadolu Aleviliğinin ortaya çıkması, Safevi Devleti'nin gelişimi anlatılır.

PINAR KÜR (1945)

İlk ve ortaokulu Bursa'da, liseyi New York'ta okudu. Robert Kolej yüksek bölümünü bitirdikten sonra Fransa'da Sorbonne Üniversitesinde Yirminci Yüzyıl Tiyatrosunda Geçeklik ve Yanılsama konulu doktorasını verdi. Bir süre Ankara Devlet Tiyatrosu'nda dramaturg (1971-73) olarak çalıştıktan sonra İstanbul'a yerleşti, çeviriler yaptı. Hikâyeleri 1971 yılından itibaren Dost, Cumhuriyet, Yazko-Edebiyat, Gösteri dergi ve gazetelerinde yer alan Pınar Kür, Yarın Yarın adlı romanıyla tanındı. Bu romanı, filme alınan Asılacak Kadın (1979) ve Bitmeyen Aşk (1986) romanları müstehcen bulunarak yasakladı. Akışı Olmayan Sular (1983) ile 1984 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazandı.⁸⁷

Eserleri

Roman: Yarın Yarın, Küçük Oyuncu, Asılacak Kadın, Bitmeyen Aşk, Bir Cinayet Romanı, Sonuncu Sonbahar

Hikâye: Bir Deli Ağaç, Akışı Olmayan Sular

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Asılacak Kadın: Roman gerçek olaydan alınmıştır. Bir yalıda gerçekleşen bir cinayet hakkında yazılmıştır. Melek ve Hüsrev'in duyguları, aldatma, nefret, kadın-erkek ayrımı işlenmiştir. Toplum içinde kendi ayakları üzerinde durmaya çalışan kadınların yaşadığı sorunlar anlatılmıştır.

KÜRŞAT BAŞAR (1963)

İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü mezunu. Yazılarını 1982'den itibaren Hürriyet Gösteri, Hürriyet Müzik, Defter gibi gazete ve dergilerde yayımladı. Güneş gazetesinin sanat köşesini yönetti (1989-91). İlk öyküsünde Baran Orgun takma adını kullanmıştı. (1985, H. Gösteri). Kış İkindisinin Evinde adlı eseriyle 1989 Haldun Taner Öykü Ödülü'nü aldı.⁸⁸

⁸⁷ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002,s. 641.

⁸⁸ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 166.

Eserleri

Roman: Konuştuğumuz Gibi Uzaklara, Sen Olsaydın Yapmazdın Biliyorum, Aşk Bulmanın ve Korumanın Yolları

Hikâye: Kış İkindsinin Evinde

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Başucumda Müzik: Roman 50’li ve 60’lı yılları ele alır. Aşk, hüzn, rüya, acı romanda belirgin öğelerdir.

TUNA KİREMİTÇİ (1973)

Galatasaray Lisesini (1994) ve Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema-Televizyon Bölümü’nü (1999) bitirdi. Kumdan Kaleler grubuyla birlikte yarı profesyonel olarak rock müziği yaptı (1991-96); şarkı besteledi. 1998’den beri rejî asistanı ve metin yazarı; kısa filmler çekti. İlk şiiri “Gece Şiirleri” 1991’de Varlık’ta çıktı. Şiirlerini Kitap-lık, Varlık, Gösteri ve Nar dergilerinde yayımladı.⁸⁹

Eserleri

Roman: Git Kendini Çok Sevdirmeden, Dualar Kalıcıdır

Şiir: Ayabakanlar

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Dualar Kalıcıdır: Eser iki kadının hayatı (Pelin ve Rosella Galante) hakkında yazılmıştır. İkinci Dünya Savaşı’nda İstanbul’da hayatlarını sürdüren kadınların mücadeleleri, iki kuşak arasındaki benzerlikler ve farklılıklar hakkında anlatılmış, geçmişle günümüz arasında bir köprü olmuştur.

GÜL İREPOĞLU (1956)

İstanbul Güzel Sanatlar Akademisinde mimarlık eğitimini tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Estetik ve Sanat Tarihi Kürsüsü’nde asistan ve doktora öğrencisi olarak akademik kariyerine başladı. 1984’te doktorasını bitirdi. 1991’de Sanat Tarihi doçenti, 1997’de Sanat Tarihi profesörü unvanını aldı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü Genel Sanat Tarihi Anabilim Dalı’nda 26 yıl hizmetten sonra üniversiteden emekli oldu.

⁸⁹ *Tanzimat’tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (II. Cilt) , YKY Yayınları İstanbul, 2001, s. 607-608.

18-20. yüzyıllarda resim sanatı, doğu ile batının sanatsal ilişkileri ve ayrıca mücevher tarihi alanlarında çalışmaktadır. Bu konularda bilimsel kitapları ve çok sayıda makalesi bulunmaktadır. 2005-06 sezonunda TRT 2 TV kanalında haftada bir yayımlanan "Şehir-Mekân" ve 2006-2007 sezonunda "Sanat-Mekân" programlarını hazırlayıp sunmuştur. UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu üyesidir ve bu kurumda Kültürel Miras İhtisas Komitesi'nin başkanı ve yürütücüsüdür. TAÇ Vakfı'nın (Türkiye Anıt Çevre Turizm Değerlerini Koruma Vakfı) yönetim kurulu başkanı ve mütevelli heyet başkanıdır.⁹⁰

Eserleri

Roman: Gölgeyi Bıraktım Lale Bahçelerinde, Cariye, Feyhaman Duran, Fiyonklu İstanbul Dürbünü, Cariye Haremde Yaşanan İmkânsız Bir Aşkın Hikâyesi

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Cariye: Roman 18. yüzyılda Osmanlı sarayında yaşanan olayları, I. Abdülhamid döneminde bir cariye ve sultan arasındaki ilişkiyi ve mektupları anlatır.

HAKAN YEL (1968)

Ankara Üniversitesinde Arkeoloji ve Sanat Tarihi okudu. 2004 yılında Cosmopolitan dergisinde kadın erkek ilişkileri üzerine yazılar yazmaya başlayan Hakan Yel'in ilk romanı "Sultana Dokunmak", 2005 yılında Altın Kitaplar tarafından yayımlandı. Osmanlı hanedanının tekrar saray kurumunu hayata geçirmek istemesi ve bu amaç için bir tarikatı kullanarak kamu düzeni boşluğu yaratmasını işleyen gerilim-macera romanı, aksiyon dolu tarzıyla ilgi uyandırdı. Yel'in bir yıl sonra yayımlanan "Lokanta" isimli korku gerilim romanı, topluma gün geçtikçe hakim olan 'şiddet'i işliyordu. Romanın, şiddetin bir müddet sonra kendi adalet anlayışını da getireceğini ve bunun yaratacağı karmaşayı işleyen kurgusu, içerdiği şiddet anlatımıyla tepki çekti.

Yazarın kişisel gelişim kategorisi içinde yer alan kitabı "Herşeyi Satarım Ruhumu Hariç" Nisan 2007'de okurla buluşuyor. Hakan Yel hâlen "Rüzgâr Ekenler" isimli korku-gerilim romanı üzerinde çalışıyor.⁹¹

Eserler:

Roman: Rüzgar Ekenler, Sekiz Numaralı Vurucu, Sultana Dokunmak, Gam, Bir

⁹⁰https://tr.0wikipedia.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvR8O8bF_EsHJlcG_En2x1 (e.t: 18.11.2017).

⁹¹ <https://www.dr.com.tr/Yazar/hakan-yel/s=61944> (e.t: 19.11.2017).

Daha, Lokanta.

Kişilik Gelişim: Herşeye Satarım, Ruhum Haric 2.

İş Ekonomi - hukuk: Törkiş Biznıs Sıtayl.

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Sultana Dokunmak: Irak, Gaziantep, MİT ve MOSSAD, tarikat gibi konular işlenmiştir. Selim'in hayatı, intikamı anlatan şiddet dolu bir romandır.

-Lokanta: Polisiye bir romandır. Nişantaşı'nda şık bir restorantta gerçekleşen bir cinayeti hakkındadır.

SABA ALTINSAY (1961)

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi mezunu. İlk romanı Kritimu: Girit'im Benim 2004 yılında yayımlandı. Kritimu Türkiye'den sonra Yunanistan, Bulgaristan ve Hırvatistan'da okurlarıyla buluştu. Yazarın ikinci romanı 2011 yılında Benim Hiç Suçum Yok adıyla yayımlandı. İkinci Dünya Savaşı yıllarını anlatan roman, denize kıyısı olan küçük bir kasabada geçmektedir. Kadınların hayranlık duyduğu hovarda Cihan Nedim ve onun aşık olduğu hayat kadını Mercan etrafında gelişen romanda Altınsay, seçimlerimizin bizi nasıl etkilediğini sergilerken iyilik, kötülük, adalet, hakkaniyet ve ceza gibi kavramları da sorgulamaktadır. Ayrıca kasabanın sıradan insanların yaklaşan savaşın korkusuna, yokluğa, kıtlığa bürünmüş hayatları acı, bencillik, yalnızlık, kin ve öfke ile iyilik, merhamet, sevgi, fedakârlık arasında gidip gelmektedir. Herkesin içinde zaman zaman baş gösteren, hayatın akışını değiştirme ve geleceğe müdahale etme arzusunun alın yazısına karşı verdiği savaş anlatan roman, bizzat yazgının yerine geçerek gücümüzü sınamanın nasıl bir trajediyle sonuçlanabileceğini dile getirir. İki roman da zengin tasvirler içermekte, karakter tahlillerine yer vermektedir. Sabâ Altınsay'ın romanlarında coğrafya, zaman (dönem) ve doğa önemlidir. İlk romanın başkahramanı İbrahim Yarmakamakı olduğu kadar Girit'tir de. Benim Hiç Suçum Yok'ta ise olaylara üçüncü göz olarak bakan ve zaman zaman anlatıma dâhil olan (K), başkahraman Cihan Nedim'le birlikte romanın başat öğelerindedir. Yazarın yayımlanmış iki öyküsü bulunmaktadır. Kadın Öykülerinde İstanbul adlı antolojide "Merhamet, Sevgi, Masumiyet ve İşte Öylesine" adlı öyküsü ile Unser Istanbul, Junge Türkische Literatur adlı antolojide "Kimsecik" adlı öyküsü, Almanca olarak yer almaktadır.⁹²

⁹² http://kalemagency.com/?page_id=1324 (e.t: 19.11.2017).

Eserleri:

Roman: Benim Hiç Suçum Yok, Kritimu.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Kritimu: Roman mübadelenin başladığı dönemi anlatmaktadır. Giritli köklere sahip yazar, bu romanda Hristiyanların ve Müslümanların 1920'li yıllardaki ilişkilerini ele alır. İbrahim Yarmakamakıs'in ve ailesinin hayatının yanı sıra yazar kendi yaşadıklarını, ailesinin yaşamı ve acılarını anlatır.

SOLMAZ KÂMURAN (1954)

İÜ Diş Hekimliği Fakültesini bitirdi. 1995'e kadar diş hekimliği yaptı. "Bir Yudum İnsan" (atv) belgeselinin metinlerini yazdı. Yazıları Sabah ve Yeni Yüzyıl gazetelerinde çevirileri, Yansıma dergisinde yayımlandı (1970-71). Çetin Altan'ın sinopsislerini öyküleştirdi, yazılarını derledi.⁹³

Eserleri

Roman: Bir Levrek İskeleti, Kirâze, Minta

Hikâye: Sarhoş Bir Saydamlık

Biyografi: İpek Böceği Cinayeti

Çeviri: Safiye Sultan (A. Chamberlin), Bir Hürrem Masalı (C. Falconer), Erguvan Güzeli

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Kira Ester (Kiraze): Bu eserde Kiraze veya Kira Ester isimli bir kızın hikâyesi anlatılmaktadır. Roman 1482'te geçer ve Yahudilerin yaşam mücadelelerini anlatır. Bu insanların Osmanlı topraklarına yerleşmesi, genç kızın zekâsıyla herkesi büyülemesi ele alınır.

-Minta: Farklı ülkelerde kölelik yapanların hikâyesidir. Minta, kölelerin yüzyıllık tarihini, aynı zamanında 20. yüzyılın gerçekleri arasındaki benzerlikleri ve farklılıklarını ırkçılık, savaş, göç gibi unsurlarla anlatır.

⁹³ *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (II. Cilt) , YKY Yayınları, İstanbul, 2001, s. 889.

-Macar: Tefrika-i Müteferrika: Roman, 1600'lerin sonlarına doğru bir zaman diliminde Kosovalı bir gencin hayatını anlatır. Bir gencin yolculuk yapması, Orta Avrupa şehirlerinde dolaşması, o dönemde ve bölgelerdeki savaşı dile getirir.

SADIK YALSIZUÇANLAR (1962)

Hacettepe Üniversitesi Türkoloji Bölümünü bitirdi. Bir süre yayıncılık ve öğretmenlik yaptı. 1988'den beri TRT Ankara Televizyonu'nda yapımcı. "Avşar Elleri", "Ozanın Kopuzu Âşığın Sazı" ve "Kırkambar" gibi programları hazırladı. Yeni Dergi'de editörlük yaptı.

İlk öyküsü "Ana" 1980'de Yeni Asya gazetesinde çıktı. Ürünlerini Köprü, Hece, Dergâh, Yeni Türkiye, İzlenim ve Doğu-Batı dergilerinde, Zaman ve Yeni Şafak gazetelerinde yayımladı. Çocukluk anılarından hareketle rüya ile sinemanın ontolojisi arasındaki ilişkiyi irdeleyerek "rüya sineması" kavramını geliştirdi. Geleneksel anlatılara dayanarak öykülerinde yabancılaşmış bireylerin metafizik gerilimlerini yenilikçi bir üslupla dile getirdi.⁹⁴

Eserleri

Roman: Yakaza

Hikâye: Şehirleri Süsleyen Yolcu, Gerçeği İnciten Papağan, Kuş Uykusu, Güzeran, Halvet Der Encümen

Masal: Mavi Kanatlı Kuş, Düş Bahçesi, Kerem ile Aslı, Aşıklık Ne Müşkil Haldır, Mem ile Zin Gözyaşlarının Aydınlığında

Deneme-İnceleme: Rüya Sineması, Korku ve Ümit ve Aşk, Düşkırığı, Televizyon ve Kutsal, Geçen Gün Ömürdendir, Tarafsızlık Masalı

Çeviri: Kelile ve Dimne (Beydeba), Bostan ve Gülistan (Sâdi-i Şirazi), Muallakat-ı Seb'a (Yedi Askı), Gülşen-i Râz (Şebüsteri), Salaman ve Absal (Molla Câmi), Dede Korkut Hikâyeleri, Siyasetnâme (Nizâmülmülk), Mahzen-i Esrâr (Molla Câmi)

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Gezgin: Roman, İbn Arabi'nin küçük yaşından itibaren hayatını anlatmaktadır. Kitap tasavvuf hakkında bilgi vermektedir.

⁹⁴ *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (II. Cilt), YKY Yayınları, İstanbul, 2001, s. 1072-1073.

HIFZI TOPUZ (1923)

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu. Strasburg'da gazetecilik yükseköğrenimi gördü, aynı kentin Hukuk Fakültesinde Türk Basınında Haberleşme konulu tezini tamamlayarak doktorasını verdi. 1947 yılında Akşam'da başladığı gazeteciliğini Vatan, Millet, Cumhuriyet gazetelerinde sürdürdü. TRT'de görev aldı.

Vatan, Öncü, Millet, Cumhuriyet, Milliyet-Sanat gazete ve dergilerinde yazı ve röportajları yayımlandı. ANKA Ajansı'nda danışmanlık görevi yanı sıra İstanbul Üniversitesi Basın-Yayın Yüksek Okulu ile Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde öğretim üyesi olarak görevine devam etti.⁹⁵

Eserleri

Roman: Meyyale, Hatice Sultan

Araştırma-İnceleme: Türk Basınında Dış Haberler ve Uluslararası İletişim, Kongo Kurtuluş Savaşı, Kara Afrika, 100 Soruda Türk Basın Tarihi, Afrika'dan Geliyorum, Lumumba, Basında Tekelleşimler, Seçim Savaşları, Cumhuriyetin Beş Dönemeci, Karikatür ve Toplum, Hoşgörü, Türk Basın Tarihi

Anı: Parisli Yıllar

Söyleşi: Konuklar Geçiyor

Sözlük: Türkçe-Fransızca, Fransızca-Türkçe ve İngilizce Karşılıklı Basın Sözlüğü

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Başın Öne Eğilmesin: Belgesel izleri taşıyan bu roman Sabahattin Ali'yi anlatır. Aynı zamanda Nazım Hikmet, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Orhan Veli, Asaf Halat Çelebi, Aziz Nesin gibi usta yazarlardan bahseder.

-Atatürk ve Fikriye: Eser Mustafa Kemal Atatürk ve onun âşık olduğu Fikriye Hanımı anlatır. Arasındaki ilişki anlatılır, bu ilişkinin sonunda Gazi, Latife Hanımı tercih etmiştir. Aşk, tutku, sadakat ve hayal kırıklığına uğrayan genç bir kızın kederli hayatı işlenir.

⁹⁵ Işık, İhsan, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Ankara, 2002, Elvan Yayınları s. 924.

OYA BAYDAR (1923)

Uzun zaman sosyalist siyasetin içinde yer almıştır. T24 internet gazetesinde yazarlık yapmaktadır. Notre Dame de Sion Fransız Kız Lisesinde okudu. Lise öğrencisi iken Fransız yazar Françoise Sagan'dan etkilenerek ilk romanını yayımladı. Lise son sınıfta iken yazdığı Allah Çocukları Unuttu adlı gençlik romanını hem Hürriyet gazetesinde tefrika oldu hem de kitap olarak yayımlandı. Bu roman yüzünden neredeyse okuldan atılıyordu. Lise yıllarında yazdığı ilk romanlarından sonra yazmaya ara verdi, uzun zaman siyasetle uğraştı, olgunluk çağında yeniden edebiyata döndü. 1964'te İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümünü bitirdi ve bu bölüme asistan olarak girdi. "Türkiye'de İşçi Sınıfının Doğuşu ve Yapısı" konulu doktora tezinin Üniversite Profesörler Kurulu tarafından iki kez reddedilmesi üzerine öğrenciler olayı protesto için üniversiteyi işgal ettiler. Bu olay ilk üniversite işgali eylemi oldu. Baydar, daha sonra Ankara Hacettepe Üniversitesinde asistanlık yaptı.

1971'deki 12 Mart Darbesi sırasında Türkiye İşçi Partisi ve Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) üyesi olarak sosyalist kimliği nedeniyle tutuklandı ve üniversiteden ayrıldı. 1972-1974 arasında Yeni Ortam, 1976-1979 arasında Politika gazetelerinde köşe yazarlığı yaptı. Eşi Aydın Engin ve Yusuf Ziya Bahadınlı ile birlikte İlke dergisini kurdu. Sosyalist yazar, araştırmacı ve eylem kadını olarak tanındı. Yine 12 Eylül Darbesi sırasında yurt dışına çıktı ve 12 yıl boyunca Almanya'da sürgünde kaldı. Burada sosyalist sistemin çöküş sürecini yakından yaşadı. Bu süreci 1991'de yayımladığı Elveda Alyoşa adlı öykü kitabında anlattı.

1992'de Türkiye'ye döndü. Tarih Vakfı ve Kültür Bakanlığının ortak yayımları olan İstanbul Ansiklopedisi'nde redaktör ve Türkiye Sendikacılık Ansiklopedisi'nde genel yayın yönetmeni olarak çalıştı. Türkiye'ye döndükten sonra ardı ardına yayınladığı öykü ve romanları ile çok sayıda ödül kazandı.⁹⁶

Eserleri

Roman: Kedi Mektupları, Hiçbiryer'e Dönüş, Sıcak Külleri Kaldı, Erguvan Kapısı, Kayıp Söz, Çöplüğün Generali, Savaş Çağı Umut Çağı, O Muhteşem Hayatınız

Hikâye: Elveda Alyoşa

⁹⁶<https://tr.0wikipedia.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvT3lhX0JheWRhcg> (e.t: 20.11.2017).

Diğer Eserleri: Cumhuriyetin Aile Albümleri, 75 Yılda Köylerden Şehirlere, 75 Yılda Çarklardan Chip'lere, 75 Yılda Çarkları Döndürenler, 75 Yılda Değişen Yaşam Değişen İnsan-Cumhuriyet Modaları, Cumhuriyet Modaları, Türkiye Sendikacılık Ansiklopedisi, Bir Dönem İki Kadın

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Erguvan Kapısı: Romanda dört karakter kendi öykülerini anlatılıyor. Roman akışında bu insanların hayatları birbiriyle kesişir. Psikoloji, bireysellik ve sosyal konuların yoğun olduğu bir eserdir.

-Kedi Mektupları: Birbirinden uzak ama birbirini bir şekilde tanımış olan çeşitli kedilerin insanlara koku olarak bıraktıkları mektuplar yoluyla iletişim kurmasını ve sahiplerinin yaşadığı ilginç ilişkileri anlatır.

-Sıcak Külleri Kaldı: Siyaset, polisiye, aynı zamanında aşk izleri taşımaktadır. Son kırk yılın Türkiye'si anlatılmaktadır.

-Kayıp Söz: Bir bilim kadının ve başka kahramanların hayatı anlatılır. Şiddetten kaçan bir Kürt genci ve töreden kaçan genç kızın hikâyesidir. Aynı zamanda Güneydoğu'da özel bir kadının yaşamı ve Norveç'te bir adada annesini bekleyen bir çocuğun öyküleri ele alınır. Farklı insanların yaşantılarından söz edilmektedir.

PERİHAN MAĞDEN (1960)

Radikal gazetesinde köşe yazılarıyla 90'lı yılların popüler yazarları arasında yer aldı.⁹⁷

Eserleri

Roman: Biz Kimden Kaçıyorduk Anne?, Haberci Çocuk Cinayetleri, Refakatçi, İki Genç Kızın Romanı, Ali ile Ramazan

Şiir: Mutfak Kazaları, Dünya İşleri

Deneme: Hiç Bunları Kendine Dert Etmeye Değer mi?, Kapı Açık Arkanı Dön ve Çık!, Fakat Ne Yazık ki Sokak Boştu, Herkes Seni Söylüyor Sahi Mutsuz musun?, Topladım Dağılan Kalbimin Herr Köşesini, Korkma Bu Akşam Gelip Çalmam Kapını, Best of Perihan Mağden, Hangimiz Uğramadık Sanki Haksızlıklara?, Politik Yazılar, Son Yazılar, Yaz Kitabı, Kış Kitabı, Tehlikeli Temayüller

⁹⁷ Işık, İhsan, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Ankara, 2002, Elvan Yayınları, s. 647.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Biz Kimden Kaçıyorduk Anne?: Roman anne-kız arasındaki ilişkiler hakkında yazılmıştır. Zor zamanlar geçiren bu ikili nefreti, sevgiyi okurun karşısına çıkarır.

LATİFE TEKİN (1923)

Kısa bir süre İstanbul Telefon Başmüdürlüğünde çalıştı. Bu kurumdan ayrıldıktan sonra bir işte çalışmadı, yazarlığı uğraş edindi. Köyden kente gelen bir ailenin hayatını masalımsı bir anlatımla yazdığı ilk romanı Sevgili Arsız Ölümü ilgiyle karşılandı (1983). Başarısını sonraki ürünlerinde de sürdürdü. 1984 yılında sinema filmi olan Bir Yudum Sevgi ilk senaryosu oldu.⁹⁸

Eserleri

Roman: Sevgili Arsız Ölümü, Berci Kristin Çöp Masalları, Gece Dersleri, Buzdan Kılıçlar, Aşk İşaretleri, Ormanda Ölüm Yoktu

Hikâye: Gümüşlük Akademisi

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Berci Kristin Çöp Masalları: Roman kentin kıyısında, bir kadının zor yaşamı hayatını anlatmaktadır. İstanbul'un gecekondu semtinde, arka sokaklarda tiksilen, kabul edilmeyen, uzaklaşmaya uğraşılan bir yaşam tarzı hakkındadır.

BARIŞ MÜSTECAPLIOĞLU (1977)

Yükseköğrenimini Boğaziçi Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümünde tamamladı. Hikâye ve roman eleştirileri Varlık, Altyazı, Kitap-lık, Radikal Kitap gibi dergilerde ve çeşitli gazete eklerinde yayımlandı. 1995'te İstek Vakfı Mezunları İffet Esen Öykü Ödülü'nü kazandı. Türkiye'nin ilk fantastik kurgu dizisi olan Perg Efsaneleri'nin başlangıç romanı Korkak ve Canavar ve devam kitabı Merderan'ın Sırrı 2002'de, üçüncü romanı Bataklık Ülke ise Ocak 2004'te yayımlandı.

Tanrıların Alfabetesi, dört romandan oluşan Perg Efsaneleri'nin son kitabı oldu. Perg Efsaneleri serisini tamamladıktan sonra üniversite yurdunda tanıştığı İslam misyonerlerini konu alan Şakird isimli bir roman yazan Barış Müstecaplıoğlu, bu konuda Akşam gazetesi için bir yazı dizisi de hazırladı. Bu kitabın ardından sokak çocuklarını ve onları kullanan suç örgütlerini işleyen bir polisiye roman olan Kardeş

⁹⁸ Işık, İhsan, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Ankara, 2002, Elvan Yayınları , s. 908.

Kanı'nı kaleme aldı. 2009'da 14. yüzyılda yaşamış gizemli şamanist ressam Mehmet Siyah Kalem'in eserlerini odağına alan Bir Hayaldi Gerçekten Güzel isimli romanı yayımlandı. Son eseri, Perg Efsaneleri tarzında bir fantastik kurgu romanı olan ve yeni bir serinin müjdesini veren Şamanlar Diyarı oldu. Bu kitapla Mehmet Siyah Kalem'in çizdiği yılan kuyruklu esrarengiz yaratıklara bir isim, bir ülke ve bir tarih yarattı. Çeşitli çalışmaları yurt dışında yayımlanmış bir çizer olan Engin Deniz Erbaş'la birlikte resimli bir çocuk kitabı hazırladı. Bu kitapta Doğu ve Anadolu masallarının, efsanelerinin karakterlerini modern bir bakış açısıyla yeniden yorumlayıp fantastik bir çocuk öyküsünün içine kattı. Gökyüzündeki Ülke isimli bu kitap 2008 Nisan'ında yayımlandı.

Romanları dışında İstanbul Hikâyeleri ve 1002. Gece Masalları gibi çeşitli öykü seçkilerine de katılan yazarın Bir Cinayet Öyküsü adlı eseri 2008'de Amerika'da Akashic Books tarafından hazırlanan İstanbul Noir isimli bir seçkide İngilizce olarak yayımlandı. Bu kitap aynı sene Türkiye'de Everest Yayınları tarafından da basıldı. Yazarın çeşitli öykü ve romanları bugüne kadar İngilizce, Lehçe, Romence, Bulgarca, Çince, Arapçaya çevrildi. 2013'te Sırpça, Almanca ve Hintçe de yayımlanacaktır. 2012'de Fantazy ve Bilimkurgu Sanatları Derneğinin (FABİSAD) kurucuları arasında yer aldı. Barış Müstecaplıoğlu, yazarlık hayatında farklı türlerde eserler vermeye, kendini tekrar etmekten kaçınmaya özen gösterdiğini ifade etmektedir. Ayrıca Türkiye'de daha önce yazılmamış ya da az yazılmış türlerde eserler vermeyi, daha önce işlenmemiş konuları işlemeyi tercih etmektedir.⁹⁹

Eserleri

Roman: Osmanlı Cadısı, Özgürlük Uğruna, Keşifler Zamanı – Şamanlar Diyarı 2. Kitap, Şamanlar Diyarı, Bir Hayaldi Gerçekten Güzel, Gerçekler Kırıldı, Korkak ve Canavar – Perg Efsaneleri 1, Merderan'ın Sırrı – Perg Efsaneleri 2. Kitap, Batakılık Ülke Perg Efsaneleri 3. Kitap, Kardeş Kanı, Şakird,

Kişisel Gelişim: Hayallare Ulaşma Rehberi,

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Korkak ve Canavar: Okuru farklı diyarlarla ve kahramanlarla buluşturan bu eser Perg Efsaneleri serisinin ilk romanıdır. Leoford ve Guorin'in yolculuğa hakkında, maceralı, fantastik bir kitaptır.

⁹⁹ <https://www.idefix.com/Yazar/baris-mustecaplioglu/s=248783> (e.t: 21.11.2017).

-Merda'nın Sırrı: Korkak ve Canavar'daki kahramanlar savaşı engellemek için yola çıkarlar. Mücadele, ölüm, aşk, hastalık, acı üzerinde yazılmıştır.

-Perg Efsaneleri III: Tanrıların Alfabeti: Serinin son cildi olan kitapta aynı kahramanlar yolculuğa çıkar.

-Batalık Ülke: Fantastik romanda düşmanlarla savaşmak, değişik yaratıkların davranışları, farklı Tanrılara inanışlar okur karşısına çıkar.

SİBEL K. TÜRKER (1968)

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde okudu. Yazmaya şiirle başladı. Radikal İki'de çeşitli yazıları, Hayalet Gemi dergisinde öyküleri yayımlandı. İlk kitabı Kalp(Y)azan (2003) ile merak uyandırdı. İkinci kitabı Öykü Sersemi (2005, Yunus Nadi Öykü Ödülü) ile kuşağının olgun yazarlarından oldu. Şair Öldü adlı romanı (2006), Ağula (2007) adlı öyküsü ile her zaman göz önünde tutulacak yazarlar arasında yer aldığını gösterdi. Ağula ile 2007 Haldun Taner Öykü Ödülü'ne değer görüldü.¹⁰⁰

Eserleri:

Öykü: Öykü Sersemi, Aşk'ın Kalplerimizdeki Mutata Yolculuğu, Kalpyazan,

Roman: Meryem'in Birinci Hayatı, Benim Bütün Günahlarım, Burada Kalmak, Mecnun Kelebekler.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Şair Öldü: Eser, melankolik bir dil ve bireysel bir yaklaşımla yazılmıştır. Ersin'in yaşadıklarını anlatan romanda Elif'le birlikte bir hayat sürmek için bakış açılarının değişmesi kaleme alınmıştır.

LEVENT METE (1958)

Şizofrenide düşünce, dil ve dikkat bozukluklarını konu alan çalışmalarıyla üç kez Türk Psikiyatri Derneği Araştırma Ödülü'nü kazandı. Şizofreni, En Uzak Ülke (1998) ve Depresyon, Hüzünden Melankoliye (1999) adlı kitapları, Aşk Romanları Yazan Adam (2000) ve Terapi (2002) adlı romanları, Sokaktan Geçen Dünya (2002) adlı deneme kitabı yayımlandı. İzmir Devlet Tiyatrosunda sahnelenen Albay Kuş adlı oyuna danışmanlık yaptı. Hâlen Atatürk Eğitim Hastanesi Psikiyatri Kliniğinde klinik şefi olarak çalışıyor.¹⁰¹

¹⁰⁰ <http://www.sohbetnesesi.com/biyografi/sibel-k-turker-biyografisi/> (e.t: 21.11.2017).

¹⁰¹ https://www.idefix.com/Yazar/levent-mete/s=217258?gclid=Cj0KCQiAus_QBRDgARIsAIRGNGjVrAYAxif_E4LJiRzh38iB80yD6-hRPU71aifwZu39_TDaRmdWjgwaAsITEALw_wcB (e.t: 21.11.2017).

Eserleri:

Roman: Kadınlar Çağa, Terapi, Rika'nın Beyninde, Aşk Hastalığı, Şizofreni Müzesi, Büyücüler, Aşk Romanları Yazan Adam, Oğlum İçin Bir Masal, İhtidar siz.com

Polisiye: Kar İzleri Örttü,

İnceleme: Şizofreni En Uzak Ülke, Ustasından Depresyon Tahlilleri,

Psikoloji: Depresyon: Huzunden Melankoliye.

Kadın – erkek: Kadınlık Kadınlara Nasıl Gelir.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Aşk Hastalığı: Roman aşk ve tutkunun insana yaptırdıklarını anlatmaktadır.

TAHSİN YÜCEL (1933)

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü (1960) mezunu. Yükseköğrenim yıllarında Varlık Yayınevi'nde çalışmıştı. Bitirdiği bölüme asistan oldu, aynı yerde profesörlüğe yükselerek öğretim üyeliğini sürdürdü.

Hikâyeleri 1950'de Varlık'ta başlayarak Seçilmiş Hikâyeler, Yeryüzü, Beraber, May gibi dergilerde yayımlandı. Hikâyelerinde Elbistan yöresi insanlarını anlattı. Fransız edebiyatından seksen civarında çeviri yaptı. 19.ve 20. yy. Fransız yazını ve göstergebilim alanında uzmanlaştı. Haney Yaşamalı adlı eseriyle 1956 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, 1984 yılında Azra Erhat Çeviri Yazını Üstün Hizmet Ödülü'nü, Peygamberin Son Beş Günü kitabı ile de 1993 Orhan Kemal Ödülü'nü aldı.¹⁰²

Eserleri

Roman: Mutfak Çıkmazı, Peygamberin Son Beş Günü, Bıyık Söylencesi, Komşular

Hikâye: Uçan Daireler, Haney Yaşamalı, Düşlerin Ölümü, Yaşadıktan Sonra, Dönüşüm, Ben ve Öteki, Aykırı Öyküler

Anlatı: Vatandaş

Masal: Anadolu Masalları

¹⁰² İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 1028.

Deneme-İnceleme: Dil Devrimi, Yazın ve Yaşam, Anlatı Yerlemleri, Dil Devrimi ve Sonuçları, Yazının Sınırları, Yapısalcılık, Eleştirinin Abece'si, Yazın Gene Yazın, Alıntılar, Söylemlerin İçinden

Çeviri: Tolstoy'un Yaşamı (Romain Rolland'dan)

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Gökdelen: Can Tezcan adlı avukatın hayatı anlatılmaktadır. Zengin bir iş adamı olan Temel Diker ve onun İstanbul'u modern bir kente dönüştürmek arzusu peşinde şehrin yalnızca gökdelenlerden oluşmasını isteyen bir adamın hırslarını kaleme almıştır.

-Vatandaş: Roman, Şaban Baş'ın hayatını anlatır. Onun aşık olması, ne olursa olsun kendi yazdıklarını ortaya çıkarma uğraşını ve iş hayatında önüne çıkan engeller hakkında yazılmıştır.

CEM MUMCU (1966)

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesini (1989) bitirdi. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalık Hastanesindeki uzmanlık eğitimini 1996'da tamamladı. 1999'dan bu yana psikiyatrist olarak çalışıyor. Okuyanus yayınlarının kurucusu ve genel yayın yönetmeni. Ürünlerini Cogito, Aries, Haliç, Edebiyat, E, Kitaplık, Avra, Yaşasın Edebiyat ve yayın yönetmenliğini yaptığı Artimento, Şizofreni ve Sanat dergilerinde yayımladı.¹⁰³

Eserleri

Hikâye: Üçüncü Sayfa Güzeli / Binbir İnsan Masalları I, Muallakta, Araf'ta ve Düşlerinde / Binbir İnsan Masalları 2

Diğer: Edebiyatta Demans (A. Babaoğlu ile), Desen mi Demesen mi? (S. Demirel, Y.B. Doğan ile), Terapi Şeyi (M. Ulusel, Y. B. Doğan ile)

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Makber: Roman Makber adlı bir kadını hayatını anlatmaktadır. Yaşam, ölüm, kader, iyilik, kötülük sorgulayan bir kadının hikâyesidir. Çocuk, kader, annelik hakkında bilgi verilmektedir.

HANDE ALTAYLI (1971)

Boğaziçi Üniversitesinde Uluslararası İlişkiler ve Siyaset Bilimi okudu. Çeşitli ajanslarda reklam yazarlığı yaptı. İlk romanı Aşka Şeytan Karışır, 2006 yılında

¹⁰³Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, (II. Cilt) , YKY Yayınları İstanbul, 2001, s. 685.

yayımlandı ve o yılın en çok satan kitapları arasında yer aldı. 2009 yılında ikinci romanı Maraz'ı yazdı. Kahperengi adlı romanı dizi olarak uyarlandı ve “Merhamet” adında dizi olarak çekildi.¹⁰⁴

Eserleri

Roman: Kahperengi, Maraz, Aşka Şeytan Karışır

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Aşka Şeytan Karışır: Eser, tabu olan konulara değinmektedir. Aşkın sınır tanımayacağını anlatan eserde bir kızın teyzesinin sevgilisine aşkı hayal kırıklığı, nefret, sevgi bağlamında dile getirilir.

-Kahperengi: Bu romanda küçük bir Anadolu kasabasından İstanbul'a kadar uzanan yolculuğunda Narin'in aşk hikâyesi anlatılır.

-Maraz: Roman mutlu bir evliliğin sona ermesi, ardından gelen sorunları anlatır.

MURAT TUNCEL (1952)

İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümü (1979) mezunu. Sivas, Kocaeli, İstanbul ve Kastamonu'da ilk ve orta dereceli okullarda öğretmenlik (1971-84), muhabir ve düzeltmen olarak gazetecilik (1985-94) yaptıktan sonra Hollanda'ya gitti. 1992'den bu yana Hollanda'da ana dili dersleri öğretmenidir.

İlk öyküsü 1977 yılında Kocaeli Hakimiyet gazetesinde çıkmıştı. 1979'dan sonra ürünlerini Damar, Kıyı, Edebiyat Gündemi, Dünya Kitap, Somut, Yazko Edebiyat, Varlık, Öğretmen Dünyası adlı edebiyat dergileri ile magazin dergisi Prizme'de (Hollanda) yayımladı. Maviydi Adalet Sarayı adlı kitabı ve bazı öyküleri Hollandacaya çevrildi. Dargın Değilim Yaşama adlı kitabı için 1982'de açılan dava beraatle sonuçlandı. Türkiye Yazarlar Sendikası ve Hollanda Yazarlar Sendikası üyesidir.¹⁰⁵

Eserleri

Roman: Maviydi Adalet Sarayı, Üçüncü Ölüm

Hikâye: Dargın Değilim Yaşama, Mengelez, Güneşsiz Dünya, Beyoğlu, Tipi (çocuk hikâyeleri), Buluta Binen Uçak (çocuk hikâyeleri), Beyoğlu Çılgınlıkları

Anı: Yarımamız Anılar

¹⁰⁴ <http://www.biyografi.info/kisi/hande-altayli> (e.t: 23.11.2017).

¹⁰⁵ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 929.

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-İnanna: Roman, Osmanlı'nın son döneminde Anadolu'da yaşayan İnanna'nın devşirilme hikâyesini ve serüvenlerini anlatmaktadır. Aynı zamanında Anadolu'da ve Payitahtta yaşanan sorunlar Beyreoğlu Yarosman Bey ve yeniçeri Bilal çevresinde anlatılmıştır.

-Osmanlılar I-Trakya Güneşi: Dünya tarihinin son büyük İmparatorluğu'nun Anadolu'dan Trakya ve Balkanlar'a geçmesini anlatır.

İSKENDER PALA (1958)

İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü (1979) mezunu. Bitirme tezi: Câmîu'n-Nezâr Transkripsiyonlu Metin. Yüksek lisansını İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü ve ABD'de tamamladı (1979). Doktorasını 1983'te İstanbul'da, Eski Türk Edebiyatı alanında verdi. Doktora tezi: Aşkî / Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Divanı. 1993'te Doçentliğe yükseldi. İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Türkoloji Seminer Kitaplığı Memuru (1979-82), Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Deniz Lisesi Komutanlığında Teğmen (1982-84) ve Üsteğmen (1984-86), Boğaziçi Üniversitesi'nde part-time Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Üyesi (1986-87) olarak görev yaptı. Yüzbaşı rütbesiyle Deniz Kuvvetleri Komutanlığı deniz tarihi arşivi kuruluş ve faaliyet projesinin gerçekleştirilmesi (1987-94) ile deniz tarihi arşiv araştırmaları çalışmaları ve ilgili komutanlığın yayın faaliyetlerinde (1996-97) görev yaparak emekli oldu. 1997'den bu yana İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi'dir.

Çeşitli ansiklopedi ve dergilerde bilimsel ve edebi makaleler yayımladı. Ortaokul ve liseler için ders kitapları yazdı. Osmanlı deniz tarihi ile ilgili araştırmalarda bulundu ve bu çalışmalarının bir bölümü kitaplaştırdı. Özellikle divan edebiyatı alanındaki çalışmalarıyla dikkat çekti. Divan edebiyatının halk kitlelerince anlaşılabilmesi için Bulgarca çalışmalar yaptı. Divan edebiyatından ilham alan denemeler, hikâyeler, fıkralar yazdı. Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü adlı eseriyle 1989'da Türkiye Yazarlar Birliği Dil Ödülü'nü, 1990'da AKDITYK Türk Dil Kurumu Ödülü'nü, 1996'da Şairlerin Dilinden adlı eseriyle de Türkiye Yazarlar Birliği İnceleme Ödülü'nü aldı.¹⁰⁶

Eserleri

Aşkî ve Divanından Örnekler, Hayriye-Şair Nâbî, Namık Kemal'in Tarihî Biyografileri, Hilye-i Saâdat, Hakâni, Göldeste, Edebiyat Şaka ve Nükteleri, Osmanlı

¹⁰⁶ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 781-782.

Deniz Savaşları (Muhârebât-ı Bahriyye-i Osmaniyye, Süleyman Nutkî'den sad.), 99 Soruda Türkçe Kültürü, Turgut Reis (Ali Rıza Seyfioğlu'ndan sad.), Bahriyemiz Tarihinde Flasalar (Safvet Bey'den sad.), Türk Düğmeciliği ve Bahriye Düğmeleri, Osmanlı Bahriyesinin Mazisi (Hüsnü Tengüz'den, resim albümü), Gazâvat-ı Hayrettin Paşa (kom., elyazmadan sad.), Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü, Şi'r-i Kadim Divan Edebiyatı Şiir Şerhleri, Şiirler, Şairler ve Meclisler, Divan Edebiyatında Aşına Güzeller, Kudemanın Kırk Atlısı Edebî Biyografiler (1998), Bâkî (1998), Leyla ile Mecnun (1998), Necatî (1998), Yunus Emre, Âh Mine'î Aşk, Kırklar Meclisi Edebî Biyografiler, İki Dirhem Bir Çekirdek

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Babil'de Ölüm İstanbul'da Aşk: Roman, Kanuni'nin Bağdat'ı fethinden Tanzimat sonrasına kadarki zamanı içerir. Eser, beşerî ve ilahi aşkın yanı sıra devletin ayakta durması için yapılan mücadeleleri Divan edebiyatın izlerini de sergileyerek anlatır.

ASLI ERDOĞAN (1967)

Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümünü (1988) bitirdi. Aynı üniversitede araştırma görevlisi (1990-91, 1993-94), Avrupa Nükleer Araştırma Merkezinde (CERN) yüksek enerji fizikçisi olarak çalıştı (1992-93). Boğaziçi Üniversitesinde yüksek lisans derecesi aldı (1993). Bir süre Rio de Janeiro'da Katolik Üniversitesi Fizik Bölümünde araştırma görevlisi ve öğretim üyesi olarak çalıştı (1994-95). Bilgisayar programcılığı, dansçılık ve İngilizce öğretmenliği yaptı. Radikal gazetesindeki köşesinde haftalık yazılar yazdı (1998-2001). PEN Yazarlar Derneği ve TYS üyesi. İstanbul'da yaşıyor.

İlk öyküsü "Mektup Size" 1991'de Argos'ta çıktı. Öykü ve yazıları Argos, Adam Öykü ve Atlas dergileri ile Radikal gazetesinde yayımlandı. Karayipler'deki tropikal bir adada yaşanan aşk ve yalnızlık duygularını başarıyla işlediği ilk kitabı Kabuk Adam'la dikkat çekti. Almanya'nın Sesi Radyosu'nun düzenlediği yarışmada kendisine birincilik ödülü getiren ve Alman eleştirmenlerce "büyülü gerçekçilik" akımı içinde değerlendirilen Tahta Kuşlar öyküsünün yanı sıra ve yersiz yurtsuz bir insanın kendine ve dışındaki dünyaya bakışının kesitleri niteliğindeki yirmi öyküden oluşan Mucizevi Mandarin'le tanındı. Brezilya'nın "topluluğunluk, kaos ve ölüm" kenti Rio'yu anlattığı Kırmızı Pelerinli Kent adlı romanıyla okur kitlesini genişletti. Otobiyografik özellikler taşıyan ve

başarılı bir kurgu içinde yer yer fantastik bir söylem de yakalayan anlatılarını, güçlü eğretilmelerle şiirsel boyutlara ulaştırdı.¹⁰⁷

Eserleri

Roman: Kabuk Adam, Kırmızı Pelerinli Kent, Kabuk Adam

Hikâye: Mucizevi Mandarin, Tahta Kuşlar

Deneme: Bir Yolculuk Ne Zaman Biter

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Kabuk Adam: Bu roman, Karayipler’de yaşanan acı dolu bir aşkı anlatmaktadır.

AHMET ALTAN (1950)

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinden mezun oldu (1981). Bilgi Yayınevi’nde düzeltmen, Associated Press’te muhabir olarak görev yaptı. Hürriyet, Milliyet ve Yeni Yüzyıl gazetelerinde çalıştı. Gece muhabirliğinden genel yayın müdürlüğüne kadar gazetecilik mesleğinin hemen hemen bütün kademelerinde görev aldı. Özel televizyonlarda N. Düzel’le birlikte programlar hazırladı. Hâlen Aktüel dergisinde yazıyor. Birçok yazısından dolayı yargılandı, Sudaki İz, Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Yasası’ndan yargılanarak toplatıldı.¹⁰⁸

Eserleri

Roman: Dört Mevsim Sonbahar, Sudaki İz, Yalnızlığın Özel Tarihi, Tehlikeli Masallar, Kılıç Yarası Gibi, İsyân Günlerinde Aşk, Aldatmak

Deneme: Gece Yarısı Şarkıları, Karanlıkta Sabah Kuşları, Kristal Denizaltı

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Kılıç Yarası Gibi: Kitap, Şeyh Yusuf’un Mehpare Hanım’la evlenmesinden söz etmiştir. Rukiye adında bir kızları olur. Reşit Paşa’nın oğlu Hüseyin Hikmet, Mehpare’ye âşık olur, daha sonra Mehpare onunla evlenir.

-Aldatmak: Aşk ve aldatma farklı bir açıdan anlatılır.

¹⁰⁷ *Tanzimat’tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (II. Cilt) , YKY Yayınları İstanbul, 2001, s. 372-373.

¹⁰⁸ *Tanzimat’tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (II. Cilt) , YKY Yayınları İstanbul, 2001, s. 92.

-Son Oyun: Eser, cinayet romanıdır. Aynı zamanda da insan ve Tanrı arasındaki çelişkileri dile getirir.

CEM SELCEN (1962)

Yıldız Teknik Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümünü bitirdi. Çeşitli işlerle doldurduğu iş hayatı hâlen gece kulübü işletmecisi olarak devam etmektedir. Uzun yıllar gaSte ve S adlı bir sanat ve şehir dergisi de çıkaran yazarın daha önce 1578-Bir Korsan Hikâyesi (İmge Yayınları, 1999), Saat Kaçtır Acaba (Everest Yayınları, 2003) Elmanın Suçu (Sel Yayıncılık, 2007, 2. baskı, 2013), Tek Kişilik Din (Sel Yayıncılık, 2013) adlı romanları ve Öğle Paydosu (Sel Yayıncılık, 2009, 2013, 2. baskı) adlı bir hikâye kitabı yayımlandı. Elmanın Suçu 8 farklı dilde yayımlandı.¹⁰⁹

Eserleri:

Roman: Elmanın Suçu, Tek Kişilik Din, 1578 Ya Da Bir Korsan Hikayesi.

Öykü: Öğle Paydosu,

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Elmanın Suçu: Aşk, tutku, macera içerikli polisiye bir romandır. Bir hapisanede başlayan roman, bir hırsızın başa gelenleri anlatır.

NAŞİDE GÖKBUDAK (1937)

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesindeki eğitimini bazı ailevi sebeplerden ötürü yarım bırakıp İstanbul'a yerleşti. Hâlen İstanbul'da eşi Yalçın Kaya Gökbudak ile yaşıyor. Yazarın Sıdika Hanım ve Asıl Adı Atiye adlı romanları ve Hüzünlerden Uçurtma Yaptım adlı bir şiir kitabı yayımlandı.¹¹⁰

Eserleri

Sıdika Hanım, Asıl Adı Atiye, Miralayın Kızı Süreyya, Ben Eşkıya Değilim, Perina'nın Hikâyesi, Şelale'nin Bez Bebeği, Hümeyyra, Feraye

Şiir: Bana Allahaismarladık Deme, Hüzünlerden Uçurtma Yaptım

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Hümeyyra: Eser bir ailenin üyeleri olan kadınlar ve yaşantıları hakkındadır.

¹⁰⁹ <http://cemsencen.com/biyografi> (e.t: 23.11.2017).

¹¹⁰ <http://www.sozkimin.com/a/465-naside-gokbudak-kimdir-sozleri-ve-hayati.html>(e.t: 27.11.2017).

-Asıl Adı Atiye: Bir aşk romanı olan bu kitap gerçek bir olaydan yola çıkarak yazılmıştır.

MEHMET MURAT SOMER (1959)

ODTÜ’de mühendislik eğitimi aldı. Kısa süre mühendis, uzun zaman bankacı olarak çalıştı. 1994 yılından bu yana kurumlara yönetim ve bireysel gelişim eğitimleri veriyor ve yönetim danışmanlığı yapıyor. Tamamı ısmarlama sinema filmi ve TV dizi senaryoları yazdı, gazete ve dergilerde klasik müzik eleştirileri yayımlandı. Kendi ifadesiyle, "Hâlen 27. yaşının keyfini kimi zaman İstanbul’da, kimi zaman Tropiklerde sürüyor." Yazarın kitapları, İspanya, İtalya ve Fransa’da da yayınlanmaktadır.¹¹¹

Eserleri:

Roman: Pembe Tütülü Amiral, Üç Pasoral Ve Psstorize Tablo, Kader’in Peşinde Bir Hop, Buse Cinayeti, Huzur Cinayetleri, Podyum,

Polisiye: Jigalo Cinayeti, Buse Cinayeti, Holding Şampanya Üçlemesi -1, Peygamber Cinayeti, Peruklu Cinayeti / Bir Hop – Çıkı Yaya Polisiye, Huzur Cinayetleri, Podyum, Ajda’nın Elmasları, Huzur Cinayetleri, Kaderin Peşinde.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Buse Cinayeti: Roman Burçak adında birinin yaşamını anlatır. Bir travesti kulübü işleten Burçak’ın kulübünde bir cinayet işlenir.

OSMAN NECMI GÜRMEK (1927)

Fransızca kaleme aldığı ilk romanı L’eharpe d’iris 1976 yılında Paris’te Gallimard tarafından basıldı, 1977 yılında Hürriyet Yayınları tarafından Ebem Kuşağı adıyla yayımlandı. 2003 yılında Menler Yayınları, eseri Delibozuklar Çiftliği adıyla yeniden yayımladı. Gürmek’in Türkçe olarak kaleme aldığı ikinci romanı Kılıç Uykuda Vurulur, 1978’de Hürriyet Yayınlarınca basıldı, 1979’da Fransızcaya çevrilip L’espardon adıyla Gallimard tarafından yayımlandı, 1981’de Norveççeye çevrilerek Oslo’daki Aschehoug Yayınevi tarafından Sverdfisken adıyla basıldı. 2003 yılında Menler Yayınları Kılıç Uykuda Vurulur’un yeni baskısını yaptı.

¹¹¹ <https://www.dr.com.tr/Yazar/mehmet-murat-somer/s=254968> (e.t: 27.11.2017).

https://www.wikizero.com/en/Mehmet_Murat_Somer (e.t: 27.11.2017).

Yapıtlarını iki ayrı dilde kaleme alan nadir yazarlardan olan Osman Necmi Gürmen, geçen yıl, uzun bir aradan sonra döndüğü edebiyat dünyasını Râna ile sarsmıştı.¹¹²

Eserleri:

Roman: Rana Beetween Two Worlds, Mühtedi Kiliseden Camiye, Ah Vre Sevda, Mühtedi, La Priere du Renegat, Yaban Gülleri, Delibozuklar Çiftliği,

Tarihi Roman: Neydi Suçu Zeliha!, Renegade From Church to Mosque.

Hikaye: Saint- Michel'in Develeri.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Mühtedi: Roman, Muhteşem Süleyman devrinden başlayıp çöküş sürecine kadar geçen zamanı anlatır. Üç farklı padişahın saltanatı Ali Reis ve Aliko çevresinde dile getirilir.

MİNE SÖĞÜT (1968)

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Latin Dili ve Edebiyat Bölümü (1988) mezunudur. Yüksek lisans çalışmasını aynı bölümde yaptı. Gazeteciliği seçerek 1990 yılında Güneş gazetesinde muhabirliğe başladı. Daha sonra Tempo dergisi ve Yeni Yüzyıl gazetesinde çalıştı. 1993 yılında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin düzenlediği yarışmada "Haber" dalında mansiyon aldı. 1996-2000 yılları arasında "Haberci" aldı televizyon belgeselinin metin yazarlığı yaptı. Öküz dergisinde yazılar yazdı (1999-2001). 2001 yılında bu yana Cihangir Postası adlı yerel bir gazetenin "gönüllü" editörlüğünü yapmaktadır.¹¹³

Eserleri

Roman: Beş Sevim Apartmanı-Rüya Tabirli Cin Peri Yalanları

Biyografi: Adalet Cimcoz-Bir Yaşamöyküsü Denemesi

İnceleme: Sevgili Doğan Kardeş

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Kırmızı Zaman: Eser, 20.yy'ın başından sonuna kadar süren dört farklı kişinin hikâyelerini anlatır.

¹¹² <http://www.kitapyurdu.com/yazar/osman-necmi-gurmen/34364.html> (e.t: 27.11.2017).

¹¹³ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 1624.

-Beş Sevimli Apartman: Masalsı bir anlatıma sahip bu eser bir apartmandaki beş farklı ailenin hikâyesini anlatır.

AHMET HAMDİ TANPINAR (1901-1962)

İstanbul Edebiyat Fakültesini bitirdi (1923). Erzurum, Konya, Ankara liseleri, Ankara Gazi Eğitim Fakültesi ve İstanbul Kadıköy Lisesinde estetik ve İstanbul Kadıköy Lisesinde edebiyat, Güzel Sanatlar Akademisinde estetik ve sanat tarihi öğretmenliği yaptı (1923-39), İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümüne profesör olarak atandı (1939). 1942 yılında Maraş'tan milletvekilli seçildi. 1946 yılından sonra bir müddet Millî Eğitim Bakanlığı müfettişliği ve akademideki hocalığın ardından eski görevi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı profesörlüğüne döndü (1949). Bu görevini ölümüne kadar sürdürdü. Rumelihisarı Mezarlığı'na gömüldü.

İlk şiirleri 1921 yılında itibaren Dergâh, Milli Mecmua, Hayat, Görüş, dergilerinde çıkmıştı. 1932 yılından sonra yazdığı şiirleri Varlık, Ağaç, Görüş, Oluş, Ülkü, İstanbul vd. dergilerde yayımlandı. Şiirlerin küçük bir bölümünü ölümünden bir yıl önce kitaplaştırdı. Şiirlerinden çok romanları ve edebiyat tarihi araştırmalarıyla tanınmıştı. Psikolojik tahlillere geniş yer verdiği hikâye ve romanlarında Batılılaşma ve gelenekler arasında kalarak arayışlar ve tıkanmalar içinde bunalan kişileri anlattı.¹¹⁴

Eserleri

Roman: Huzur, Saatler Ayarlama Enstitüsü, Sahnenin Dışındakiler, Mahur Beste, Aynadaki Kadın

Hikâye: Abdullah Efendi'nin Rüyalari, Yaz Yağmuru

İnceleme: Tevfik Fikret, Namık Kemal Antolojisi, 19. Asır Türk Edebiyat Tarihi I, Yahya Kemal, Edebiyat Üzerine Makaleler

Deneme: Beş Şehir, Yaşadığım Gibi

Mektup: Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Mektupları

Şiir: Şiirler, Bütün Şiirler, Seçmeler

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

¹¹⁴ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 895-896.

-Saatleri Ayarlama Enstitüsü: Cumhuriyet tarihinin özgün romanlarından biri olan roman Osmanlı Devleti'nden Cumhuriyet'e, Doğu'dan Batı'ya uzanırken aydın kent bunalımını ele alır.

-Huzur: Mümtaz ve Nuran'ın aşkı çevresinde İstanbul gözler önüne serilir.

HAKAN BIÇAKÇI (1978)

2001'de Bilkent Üniversitesi İktisat Bölümünü bitirerek İstanbul'a döndü. İlk romanı "Romantik Korku" 2002, ikinci romanı "Rüya Günlüğü" 2003, üçüncü romanı "Boş Zaman" 2004, ilk öykü kitabı "Bir Yaz Gecesi Kâbusu" 2005 yılında ve dördüncü romanı "Apartman Boşluğu" 2008 yılında Oğlak Yayınları'ndan çıktı. Beşinci romanı "Karanlık Oda" 2010 yılında İletişim Yayınları tarafından yayımlandı.

2011 yılında "Apartman Boşluğu", "Boş Zaman" ve "Rüya Günlüğü" İletişim Yayınları tarafından yeniden yayımlandı. Yeni ve eski öykülerden oluşan öykü kitabı "Ben Tek Siz Hepiniz" 2011'de İletişim'den çıktı. "Apartman Boşluğu", 2009 yılında Arnavutçaya, 2010 yılında Arapçaya, 2011 yılında Bulgarçaya ve İngilizceye, 2013 yılında Romenceye çevrildi. Edebi üslubu üzerinde David Lynch filmleri ve Uzak Doğu sinemasının etkileri vardır.¹¹⁵

Eserleri

Roman: Doğa Tarihi, Karanlık Oda, Apartman Boşluğu, Boş Zaman, Rüya Günlüğü, Romantik Korku

Hikâye: Ben Tek Siz Hepiniz, Bir Yaz Gecesi Kâbusu

Bulgarçaya Çevrilen Romanı

-Apartman Boşluğu: Yeni evine taşınmasının ardından paranoyak hale gelen Arif'in hayatı anlatılır.

HAKAN GÜNDAY (1976)

HÜ Fransızca Mütercim-Tercümanlık Bölümü, Univesite de Bruxelles'te ve AÜ SBF Kamu Yönetimi Bölümünde okudu. Reklam ajansında çalışmakta ve İstanbul'da yaşamaktadır. FUQ (Frequently Unasked Questions) dergisinin genel yayın yönetmenliğini yapmaktadır.¹¹⁶

¹¹⁵https://www.wikizero.com/tr/Hakan_B%C4%B1%C3%A7ak%C3%A7%C4%B1(e.t:30.11.2017).

¹¹⁶ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 453.

Eserleri

Roman: Kinyas ve Kayra, Zargana, Piç, Malafa, Azil, Ziyân, Az, Daha

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Ziyân: Roman, zorunlu askerlik hizmetini yapan bir gencin çektiği sıkıntıları anlatır. Bu genç, Mustafa Kemal'e suikast yapan gençtir.

-Az: Roman, genç yaşta evlenen bir çiftin hikâyesini anlatır. Şiddet üzerinde yoğunlaşan yazar bilinen fakat kendisinden kaçılan gerçekleri ele alır.

-Azil: Eser, bireysellik ve teknolojinin insandaki etkisi hakkındadır. Modern zamanların ahlak ve davranışlar üzerine etkisini anlatır.

-Piç: Eleştirel tarzda yazılan bu kitap, piç olarak nitelenen insanları ele alır.

ÖMER ÖZGÜNER

Ömer Özgüner sosyoloji eğitimi aldı, gerçek adıyla gazetecilik, dergicilik ve televizyonculuk, takma adıyla “aşk yazarlığı” yaptı. 2014'te Star Tv'ye genel müdür olarak atandı.¹¹⁷

Eserleri

Roman: Başkasını Seviyorum

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Başkasını Seviyorum: Roman, lüks içinde ve kadınlarla bir arada bir hayat süren Yavuz Erden'in Aylin Duru'yla karşılaştığında yaşadığı değişimleri anlatır.

ENİS BATUR (1952)

Orta Doğu Teknik Üniversitesinde başladığı yükseköğrenimini Paris'te tamamladı. Bir süre Milliyet Yayınları'nda çalıştı. Şiir, deneme ve eleştirileri 1970'den itibaren Ulus gazetesi, Yeni Dergi, Türk Dilli, Soyut, Somut, kendi çıkardığı Yazı, yönettiği Oluşum, Çağdaş Eleştiri, yönettiği Gergedan gibi dergilerde yayımladı. Şiir ve İdeoloji kitabıyla Türk Dil Kurumu 1980 Deneme Ödülü'nü kazandı. Yapı Kredi Yayınları'nın editörlüğünü yapmaktadır.¹¹⁸

¹¹⁷[http://kalemagency.com/?page_id=1304\(e.t:30.11.2017\),](http://kalemagency.com/?page_id=1304(e.t:30.11.2017),)
<http://www.erabooks.net/?action=author&aid=144> (e.t: 30.11.2017).

¹¹⁸ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 171-172.

Eserleri

Roman: Acı Bilgi

Şiir: Eros ve Hgades, Bir Ortaçağ Yalnızlığı, Nil, Ara-Kitab, İblise Göre İncil, Kandil, Meseller Kitabı, Tuğralar, Sarnıç, Gri Divan, Koma Provaları, Perişey, Yazılar ve Tuğralar, Doğu Batı Divanı

Deneme-İnceleme: Ayna, Şiir ve İdeoloji, Tahta Troya, Alternatik Aydın, Babil Yazıları, Otuz Kuş Birden Olmak, Estetik Ütopya, Belki, Bu Kalem Bukalemun, İki'z, Eşittir Sonsuz, Kediler Krallara Bakabilir, Gönderen: Enis Batur, Başkalaşım, Hatay'da Bir Rolly Royce, Sözlük, Küçük Kıpırtı Tarihi, Perc Kullanma Kılavuzu, Yazının Ucu, 40 Pare, Gesualdo, Saatsiz Maarif Takvimi, Modernlerin Gecesi, E / Babil, Seyrüsefer Defteri, Bu Kalem Mel'un, Modernnizmin Serüveni, Frenhoferolmak, Aciz Çağ, Issız Dönme Dolap, Kurşunkalem Portreler, Su, Tüyün Üzerinde Bekler, Fatma Tütün Bir (İki) Sergi Öncesinden Tablolar, Başkalaşım I-X, Başkalaşım XI-XX

Antoloji: Kara Mizah Antolojisi, Modern Dünya Edebiyatı Antolojisi, Unutulmuş Şiirler Antolojisi

Gezi: New York Seyahati

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Elma: Elma romanı Batı'nın sanatı hakkındadır. Sanat tarihçisi, eleştirmenler gibi konulara değinmiştir. Batı sanatını bir araştırma ürünü olarak nitelendirmenin mümkün olduğu roman Osmanlı koleksiyonculuğunu da işler.

YILMAZ KARAKOYUNLU (1936)

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi (1959) mezunu. ABD Georgia Üniversitesinden MBA derecesi, Michigan Üniversitesinden MBA derecesi, Michigan Üniversitesinden Efective Management diploması aldı. Bir ara banka müfettişliği, daha sonra DPT Finans Şubesi Müdürlüğü yaptı. Bu dönemde çeşitli üniversiteler ve kuruluşlarda finansman konularında konferanslar verdi. Özel sektöre geçerek çeşitli kuruluşlarda yöneticilik ve danışmanlık görevlerinde bulundu. Aralık 1995 ve Nisan 1999 genel seçimlerinde ANAP listesinden İstanbul milletvekili seçildi. Sabah gazetesinde siyasi yazılar yayımladı. Oyunlarının tamamı İstanbul Şehir Tiyatroları repertuarına alındı. Makaleleri Sabah gazetesinin Din ve Siyaset köşesinde yayımladı. Güz Sancısı ve Salkım Hanımın Taneleri adlı kitapları yabancı dillere çevirdi. 1990'da Yunus Nadi Roman Ödülü'nü aldığı Salkım Hanımın Taneleri adlı eseri 1999'da filme çekildi. Film,

Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde En İyi Film Ödülü'ne layık görüldü. Metin yazarlığını yaptığı Türk İktisat Tarihi belgeseli 1992 yılında 8 bölüm hâlinde TRT 1 kanalında gösterildi.

Son yıllarda adından en çok söz edilmesini sağlayan Salkım Hanımın Taneleri adlı romanında İkinci Dünya Savaşı yıllarında Türkiye'de iş çevrelerinde gelişmeleri, batan ve yeni gelişen ekonomik kesimleri, Musevi kökenli tüccar ailelerini, sermayenin sınıf değiştirmesini ve bu süreçteki ahlak / kültür değişimleri ile "Varlık Vergisi" faciasını, Saraçoğlu hükümetin konu ile ilgili uygulamalarını anlattı.¹¹⁹

Eserleri

Roman: Salkım Hanımın Taneleri, Üç Aliler Divanı, Güz Sancısı, Çiçekli Mumlar Sokağı

Hikâye: Mor Çiçekli Natürmort

Şiir: O Hayal Aynasından, Rubailer

Oyun: Sokullu / Zirveden Sonra Devlet, Romanos Diyojen, Mithat Paşa/ Önce İnsan, Kuzguncuklu Fazilet

İnceleme: Türk Ekonomisinde Çağdaşlaşma Süreci, Liberalizmin Türkiye Promenadı

Derleme: Yahya Kemal Şarkıları, Parlamenter Bestekârlar

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Salkım Hanımın Taneleri: Bu roman farklı insanların ırk ve dinleri hakkındadır. İkinci Dünya Savaşı sırasında Türkiye'de yaşanan olaylara -sürgünler, azınlıklar, dağılan aileler, ruh hâlleri- değinir.

MEHMET CORAL (1946)

Aynî imzasını da kullanmıştır. İzmir Maarif Koleji, E.Ü. İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi mezunudur. Çokuluslu şirketler konusundaki master çalışmasını Amsterdam Üniversitesi ve Lahey Uluslararası Akademisinde tamamladı. Yazıları Radikal gazetesinde yayımlandı. Çalışmalarını İstanbul'da sürdürmektedir.¹²⁰

¹¹⁹ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 554-555.

¹²⁰ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 467.

Eserleri

Roman: Işıkla Yazılsın Sonsuza Adım

Hikâye: Bizans'ta Kayıp Zaman, Konstantiniyye'nin Yitik Günceleri, Sonsuz Meltem

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Meryem Planı: Roman, Meryem Ana'nın kayıp mezarının peşindeki bir grup insanın hakkındadır. Bilgi, buluş, araştırma ve bilinmeyenler hakkında macera dolu bir eserdir.

-Işıkla Yazılsın Sonsuza Adım: Roman, Mimar Sinan ve tarih üzerine yazılmıştır.

MİNE G. KIRIKKANAT (1951)

Notre Dame de Sion Fransız Lisesini ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji bölümünü bitirdi. Gazeteciliğe Cumhuriyet Gazetesi'nin İspanya muhabiri olarak başladı, Cumhuriyet Gazetesi Fransa temsilciliğine getirildi. 1992 yılında Milliyet Gazetesi'ne geçti. 1996 yılında Milliyet Fransa muhabirliğiyle birlikte Radikal Gazetesi'nde köşe yazarlığı yaptı. 2005-2010 yılları arasında köşe yazılarını Vatan Gazetesi'nde devam ettirdi. Daha sonra kendi deyimi ile "yuvaya dönen" yazar, 2010 sonbaharından itibaren yazılarını Cumhuriyet Gazetesi'nde sürdürmektedir. Fransızca TV5 Monde kanalının yabancı gazeteciler ekibinde yer almaktadır. Yazarın edebî eserleri deneme, araştırma, öykü ve roman türünde olup yapıtlarını Sinek Sarayı, Bir Gün Gece ve Destina, Bir Nehir Roman oluşturmaktadır.¹²¹

Eserleri:

Roman: Destina, Sinek Sarayı, Adı Öküzden Sonra Gelen, Bir Gün Bir Gece, Hiç Kimse,

Din / Tasavvuf: Bir Hıristiyan Masalı,

Gezi: Paris- Dünyanın En Romantik Kenti, New York Amerikan Rüyasının Başkenti, Madrid, Pandispanya, AmerikaAmerika.

Tarih: Gülün Öteki Adı.

Çocuk Öykü / Hikaye: Büyüme İstemiyorum.

¹²¹ <http://minekirkkanat.com/> (e.t: 3.12.2017).

Öykü: Kaf Dağının Ardı Belki.

Politika/ Araştırma: Adnan'ın Tek Taşı.

Deneme/ Yazın: Umudun Kırık Kanatlarında.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Destina: Roman üç Türk ajanın hayatını, iz peşinde olmayı anlatan hayal gücüne dayalı bir eserdir. Haç ile Hilal savaşı, Hristiyanlığın İmparatoru Konstantinopolis hakkındadır.

NESLIHAN ACU (1960)

Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği bölümünü bitirdi. Üniversitede öğrenciyken yazmaya başladı, bazı edebiyat ve çeviri dergilerinde yazı ve çevirileri yayımlandı. Daha sonra uzun yıllar mühendislik ve tekstil pazarlamacılığı yaptı. 2003-2009 yılları arasında İzmir Life dergisinde röportajcı olarak çalıştı. 2004 yılında ilk romanı Meltem K'yı Kim Öldürdü yayımlandı. Daha sonra Kadından Donkişot Olmaz (2004), Ne Güzel Bir Hiçlikti Aşk (2006) ve Kuzgunun Şarkısı (2007) romanları yayımlandı. 2008 yılından bu yana Medyatava internet sitesinde medya yazıları, zaman zaman da kitap ve film eleştirileri yazmaktadır.¹²²

Eserleri:

Roman: Neydik N'olduk Ailesi, Z Yalnızlığı, İyi Tanrının Çocukları, Artık Ayrılacak Diyorum, Ne Güzel Bir Hiçlikti Aşk, Meltem'in K'yı Kim Öldürdü?, -Kadından Don Kişot Olmaz.

Hikaye: Kuzgunun Şarkısı.

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Ne Güzel Bir Hiçlikti Aşk: Roman, genç kızın ve uyumsuz bir adamın -Tarık ve Aysel'in- saplantılı aşkını anlatmaktadır.

-Artık Ayrılacak Diyorum: Aşk, ayrılma, evliliğin imkânsızlıkları hakkında yazılan roman, severek evlenen, zaman geçtikçe birbirinden uzaklaşan ve başka beklentilere kapılan iki gencin hikâyesidir. Esmâ ve Fuat'ın evlilik ve kişiliklerine ışık tutar.

¹²² . <http://www.dogankitap.com.tr/yazar/Neslihan+Acu-736> (e.t: 3.12.2017).

-Kadından Don Kişot Olmaz: Roman, Seher Yelken'in hikâyesidir. İstanbul'da geçirdiği bir haftanın trajikomik anıları çevresinde Türkiye'de son otuz yılda olanlar hakkındadır.

BAŞAK SAYAN (1977)

Marmara Üniversitesi Ekonomi Bölümünden mezun olan sanatçı, lise ve öncesi okul yıllarında sahne sanatlarına ilgi duymuş, tiyatro etkinlikleri içinde yer almıştır. Üniversite eğitimi sırasında özel bir tv kanalında çalışmaya başlayan Sayan, kamera arkasında ve reklam filmlerinde yer aldı. İki yıllık bir aradan sonra tekrar kamera karşısına geçen sanatçı, bir yandan öyküler yazarken diğer yandan çeşitli filmlerde rol aldı. 2009 yılında ilk deneme kitabı *Aşk Üzerine*'yi çıkartan Sayan, hemen ardından 2010'da ilk romanı *Bağlanma Korkusu* ile okurlarının karşısına çıkmıştır. 2015 yılının Kasım ayında yeni romanı *Kelebeğin Kaderi* ile okuyucularıyla yeniden buluşan yazar, üçüncü romanıyla beraber edebiyata hız vermiştir.¹²³

Eserleri

Roman: *Kelebeğin Kaderi*, *Bağlanma Korkusu*, *Aşk ve Baştan Çıkarma Üzerine Bulgarcaya Çevrilen Romanı*

-Bağlanma Korkusu: Bağlanmadan korkan bir adam olan Cem'in bir süre sonra Bahar'a adında bir kıza rastlaması ve o günden sonraki hayatının nasıl değiştiğini anlatır.

HALİT ERTUĞRUL (1956)

Niğde Eğitim Enstitüsü (1979) mezunu. Çeşitli il ve ilçelerdeki okullarda öğretmen ve idareci olarak görev aldı. 1987'den itibaren Gölbaşı (Adıyaman) Millî Eğitim Şube Müdürlüğü yaptı. *Türk Edebiyatı* (1976-77), *Düşünce* (1979), *Yeni Asya* ve *Yeni Nesil* (1970-81), *Türkiye* (1976), *Diyanet Çocuk* (1975-77), *Köprü* (1977), *Sur* (1984) gazete ve dergileri ile Hatay, Kırşehir ve Adıyaman'daki mahalli gazetelerde çıkan yazılarıyla tanındı.¹²⁴

Eserleri

Roman: *Yalnız Öğretmen*, *Kendini Arayan Adam*

¹²³<http://www.wikizero.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvQmHFn2FrX1NheWFu> (e.t: 3.12.2017),

<http://www.basaksayan.com.tr/index.php/kitaplari> (e.t: 3.12.2017).

¹²⁴ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 383.

Araştırma-İnceleme: Yıkılan Hayal, Bütün Yönleriyle Besni, Bütün Yönleriyle Gölbaşı

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Kendini Arayan Adam: Roman Kayseri'den otobüse binen bir adamın öyküsüdür. Tanıştığı genç öğretmen sayesinde yolcuğu bittiğinde bambaşka bir adama dönüşür.

BEYAZIT AKMAN (1981)

Illinois State Üniversitesinde Batı edebiyatında İslam algısı ve Türkler üzerine doktorasına devam ediyor. İngiliz Dili Eğitimi üzerine olan lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesinde bitirdi. Üniversite ikincisi olarak yüksek şerefle mezun oldu. 2004'te Fulbright Bursiyeri olarak Amerika'ya gitti. 2006'da İngiliz edebiyatı master derecesini aldı ve Illinois State Üniversitesinde doktora başladı. Aynı üniversitede hâlen İngiliz edebiyatı ve İslam üzerine ders veriyor. Shakespeare ve Daniel Defoe'da Türk imgesi ve Osmanlılar hakkında uluslararası akademik dergilerde makaleleri bulunan yazar Amerika'da pek çok konferansta bildiriler de sundu. Varlık, Kitap-lık ve Adam Öykü gibi dergilerde öyküleri; Vatan, Radikal ve Sabah gazetelerinde yazıları yayınladı. 2003 Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülleri'nde Dikkate Değer Öykücü olarak değerlendirildi. Akman, İmparatorluk serisine Amerika'da; üniversite kütüphanelerindeki kaynaklarla birlikte yerli ve yabancı yüzü aşkın eseri inceleyerek doktora çalışmalarıyla ilintili beş yıllık bir araştırmanın ardından başlamıştır. Dünyanın İlk Günü, yazarın ilk romanıdır. Yazar, 2010 yılında Washington'daki dünyaca ünlü, kütüphaneler ve müzeler kompleksi olan Smithsonian Enstitüsüne "Batı'daki Türk ve İslam Algısı" adlı araştırmasıyla özel araştırmacı olarak kabul edildi.¹²⁵

Eserleri:

Roman: Son Serenad, Ben Yunus – Bir Garip Aşk, Osman Kanunu 1299, Dünyanın İlk Günü 1453, Osman Kuruluş 1302, Ben Piri- Pusula Elifi'nin Peşinde Ve Diğer Karakterler, Cennetin Kapıları 1492, Osman Birinci Kitap- Aşk

History and Military: 1492 The Games of Heaven.

Literature and Novel: 1453 The Conquest – The Ottoman Empire Trilogy.

¹²⁵ [http://kalemagency.com/?page_id=848_\(e.t: 3.12.2017\).](http://kalemagency.com/?page_id=848_(e.t: 3.12.2017).)

Tarih: Kayıp Tarihin İzinde.

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Dünyanın İlk Günü: İmparatorluk I: Dünyanın İlk Günü: İmparatorluk I; Alexander'ın Doğu Roma'nın merkezinde kaçırılınca yaşadıklarını anlatmaktadır. Bir yeniçerin öyküsü, çocukluk aşkıdan ayrılma, sonradan Müslüman bir kıza, Nilüfer'e âşık olma roman akışında okuyucu karşısına çıkan olaylardır.

-Son Serenad: Roman 21. yüzyılın insanlara getirdiği sorunları anlatır.

MARİO LEVİ (1957)

İÜEF Fransız ve Roman Filolojisi'ni (1980) bitirdi. Bir süre ticaretle uğraştı, Fransızca öğretmenliği yaptı. Şalom gazetesinin kültür-sanat sayfasını bir yıl yönetti; Hokka dergisinin (9 sayı) yayın kurulunda yer aldı. TRT-3 ve Açık Radyo'da uzun süre dünya müzikleri üzerine programlar yaptı. 1998'den beri Yeditepe Üniversitesinde öğretim görevlisi, PEN Yazarlar Derneği üyesidir.

İlk yazısı (F. Kafka Değişim üzerine bir deneme) 1984'te Şalom gazetesinde çıktı. Şalom, Stüdyo İmge, Hokka, Cumhuriyet, Yeni Gündem, Varlık, Argos gibi gazete ve dergilerde öykü, deneme ve eleştirilerinin yanı sıra klasik ve çağdaş müzik üzerine yazıları yayımladı. Hokka dergisinde "Karşı Çık-ma'lar" başlığı altında yer yer aforizmayı andıran yazıları yazdı. 1975'ten itibaren yazmaya başladığı öykülerinde İstanbul'da yaşayan azınlıkların çevrelerine uyum sağlayamamalarından kaynaklanan yalnızlık ve hüznelerini dile getirdi. Bireysel yaşamından yola çıkarak etnik, kültürel ve dinsel azınlık coğrafyasının insanlarını ele aldığı İstanbul Bir Masaldı adlı romanında "azınlık duygusu"nu işlemeye çalıştığı belirtti. Bir Yalnız Adam adlı kitabında Belçikalı besteci, söz yazarı ve şarkıcı Jacques Brel'in yaşamı ve sanatını konu alır.¹²⁶

Eserleri

Roman: En Güzel Aşk Hikâyemiz, İstanbul Bir Masaldı

Hikâye: Bir Şehre Gidememek, Madam Florodos Dönmeyebilir

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Karanlık Çökerken Neredeydiniz?: Roman, altı genci hayatını anlatmaktadır. Farklı ülkelerde yaşayan ve farklı hayatlara sahip olan bu insanların otuz sene sonra

¹²⁶ *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (II. Cilt) , YKY Yayınları İstanbul, 2001, s. 649-650.

yeniden bir araya gelmeleri romanın konusunu oluşturur. Eser 78 kuşağını gözler önüne serer.

-İstanbul Bir Masaldı: Bu romanda 1920-1960 yılları arasındaki İstanbul anlatılır. Farklı insanların öyküleri anlatılırken bireysel deneyimler, etnik yaşamlar, kültürel farklılıklar ve dinî azınlıklar ele alınır.

DEMET ALTINYELEKLIÖĞLU (1955)

1975 yılında Ankara Üniversitesi / Siyasal Bilgiler Fakültesi, Basın Yayın Yüksek Okulunu bitirdi. 1978 yılında Hacettepe Üniversitesinde Eğitim İletişimleri konusunda yüksek lisans yaptı. 1980 yılından itibaren TRT Televizyonu'nda çalışmaya başladı. Bu tarihten itibaren sayısız programın yapımcılığını üstlendi. Çeşitli kademelerde yöneticilik yaptı. Yazarlığı ve prodüktörlüğünün yanı sıra çevirmenlik de yapmakta olan Altınyelekliöğlü'nun çevirileri arasında Philippa Gregory gibi tanınmış yazarların eserleri bulunmaktadır.

İlk romanı Moskof Cariye Hürrem 2009 yılında yayınlandı. Bu romanıyla büyük bir okur kitlesi edindi. Popüler edebiyatta ve TV dizilerinde Osmanlı Sultanları akımının başlamasını tetikleyen Moskof Cariye Hürrem, aylarca çoksatanlar listesinde yer aldı. Ardından Alkışlarla Lamia (2010), Cariyenin Kızı Mihrimah (2010), Cariyenin Gelini Nurbanu (2011), Altın Cariye Safiye (2011), Pargalı ve Hatice (2011), Kara Kraliçe Kösem (2012) romanları geldi. Bu romanlar da büyük ilgi gördü ve uzun süre çok satanlar listesinde kaldı. Moskof Cariye Hürrem Bulgaristan'da yayınlandı. Yunanca, Rusça ve Arapça çeviri çalışmaları devam ediyor.¹²⁷

Eserleri

Roman: Osmanlı Hanedanı Serisi (Moskof Cariye Hürrem, Cariyenin Kızı Mihrimah, Cariyenin Gelini Nurbanu, Altın Cariye Safiye, Pargalı ve Hatice, Kara Kraliçe Kösem)

Diğer Eserleri: Alkışlarla Lamia / 20. yy Kadın Masalı, Ah Bre Sevda Ah Bre Vatan / Bir Mübadele Romanı

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Moskof Cariye Hürrem: Roman, Hürrem Sultanın hayatını, mücadelelerini anlatır.

¹²⁷http://www.wikizero.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvRGVtZXRFQWx0xLFueWVsZWtsaW_En2x1 (e.t: 3.12.2017).

-Pargalı ve Hatice: Köle ve padişah kızı arasındaki sevgiyi anlatır.

-Cariyenin Kızı Mihrimah: Hürrem'in kızı Mihrimah anlatılır.

İNCİ ARAL (1944)

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Bölümü (1964) mezunudur. Samsun (1964-67), Manisa (1967-77), İzmir (1977) ve Ankara (1977-84) ortaokullarında öğretmenlik yaptı. 1984'te emekli oldu. İstanbul'da bir seramik mağazasını yönetti (1986).

İlk hikâyeleri Türk Dili, Varlık sonra Dönemeç, Soyut, Sesimiz dergilerinde yayımlandı. Ağda Zamanı (1979) adlı kitabı ile Akademi Kitabevi Öykü Başarı Ödülü'nü, 1979 Maraş olaylarını konu aldığı ve Fransa'da yayımladığı Kıran Resimleri (1983) ile Nevzat Üstün Hikâye Ödülü'nü; ilk romanı Ölü Erkek Kuşlar' la 1992 Yunus Nadi Roman Ödülü'nü kazandı. Kıran Resimleri Fransızcaya çevrilip Fransa'da yayımlandı. Öykü ve romanlarında genellikle kadınca duygularla yaklaştığı kadın-erkek ilişkileri, kadın kimliği, bağlılık ve özgürlük sorunlarını irdeledi.¹²⁸

Eserleri

Roman: Ölü Erkek Kuşlar, Yeni Yalan Zamanlar, Hiçbir Aşk Hiçbir Ölüm, İçinden Kuşlar Göçüyor, Gölgede Kırk Derece

Hikâye: Ağda Zamanı, Kıran Resimleri, Uykusuzlar, Sevginin Eşsiz Kışı, Gölgede Kırk Derece

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Sadakat: Roman, Azra adında bir kızın yaşadıklarını anlatır.

-Mor: Roman, bir iş adamının hayatını modern bir bakışla anlatılmıştır.

ADNAN BİNYAZAR (1944)

Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümü (1958) mezunudur. Çorum ve Maraş İlköğretmen okullarında edebiyat öğretmenliği, Hacettepe Üniversitesi Temel Bilimler Yüksek Okulu Türkçe Bölümünde öğretim üyeliği yaptı. Türk Tarih Kurumunda uzman olarak çalıştıktan (1972-73) sonra Gazi Eğitim Enstitüsü Yabancı Diller Yüksek Okulu Türkçe öğretmenliğinin (1974) ardından Kültür Bakanlığına getirildi. Daha sonra Almanya'ya yerleşti. Batı Berlin'de Türk işçi çocuklarına ders kitapları hazırlamak için

¹²⁸ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 101.

oluşturulan kurulda görev aldı. Yazıları 1960'tan itibaren Varlık, Türk Dili, kendi çıkardığı Ulusal Kültür, Papirüs, Milliyet Sanat, Sanat Olayı dergileriyle Varlık yıllıklarında (1961-66) yayımladı.¹²⁹

Eserleri

Yazmak Sanatı (Emin Özdemir'le), Dedem Korkut'tan Hikâyeler, Toplum ve Edebiyat, Cumhuriyetin Ellinci Yılında Atatürk Yolunda 40.Yıl, Aşık Veysel, Dede Korkut Kitabı, Kültür ve Eğitim Sorunları, Ağıt Toplumu, Yazın ve Bilim Dilimiz (Metin Öztekin ile birlikte), Türk Dilinde 25 Ünlü Eser, 10 Türk Masalı, 15 Türk Masalı, Elif ile Mahmut, Halk Anlatıları

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Masalını Yitiren Dev: Roman, yazarın kendi hayatını -çocukluk, aile, yaşadığı, büyüdüğü ortamlar- anlatır.

-Ölümün Gölgesi Yok: Eser aşkı, tutkuyu ve bunların ardından gelen yoğun acıyı anlatır.

HACER YENİ

Marmara Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi Bölümünü bitirdi. Yine Marmara Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünde “Foucault Feminizmin Dostu Mudur Yoksa Düşmanı Mı?” başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. Çeşitli üniversitelerde ders verdi. Elle dergisinde muhabirlik ve editörlük, Milliyet gazetesi Cadde ekinde köşe yazarlığı yaptı. İlk romanı Bir Dilek Tut 2011, ikinci kitabı İstanbul'da Günah Öyküleri 2013 yılında yayımlandı. Kar ve cinayet öykülerinden oluşan Kar İzleri Örttü adlı seçkide Karmen adlı öyküsüyle yer aldı. 2014 yılında ikinci romanı Turnalar Sıcak İklimlere Göçüyordu okuyucusuyla buluştu. Gündüz Vassaf'ın Annem Belkıs adlı biyografik eserine 2017 yılında kaleme aldığı Sedef Günleri adlı bölümle katkıda bulundu. Yazarın yeni romanı Temmuz Bahçeleri 2017 yılında yayımlandı.¹³⁰

Eserleri

Roman: Turnalar Sıcak İklimlere Göçüyordu, Bir Dilek Tut (Bulgarca), Metres Rezidans / İstanbul'da Günah Öyküleri

¹²⁹ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 208-209.

¹³⁰ <http://www.haceryeni.com/Default.aspx> (e.t: 4.12.2017).

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Bir Dilek Tut: Farklı kadınların arzuları, çeşitli olaylar karşısında insanların farklı davranışları ele alınır.

EMRAH POLAT (1974)

ODTÜ Sosyoloji Bölümünü bitirdi. Bir süre MESAM'da (Müzik Eseri Sahipleri Meslek Birliği) çalışıp MSÜ Sosyoloji Bölümü Yüksek Lisans Programı'na devam etti. Kimi gazete ve dergilerde (Cumhuriyet Kitap, Gazete Kontrast, Kitap Gazetesi, Radikal 2) yayımlanmış çeşitli türlerde yazıları bulunmaktadır. Um:ag (Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı) yazma seminerlerinde Mehmet Eroğlu ve Cemil Kavukçu'dan dersler alan Emrah Polat, e-hayalet.net yazarlarından'dır.¹³¹

Eserler:

Roman: Yüzler, Köpek Adamlar, Alocu Tilki'nin Serencamı.

Sınav Kitapları: Majör İhtisat – KPSS ve Kurum Sınavlarına Ve Kurum Sınavlarına Yardımcı Tamamı Detaylı Çözümlü Soru Bankası.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Köpek Adamlar: Ankara'nın kenar mahallelerinde yapılan köpek dövüşleri anlatılır.

VİLDAN ÇETİN

Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Reklam bölümünden lisans diplomasını aldı. Amerika'da yabancı dil ve mesleki eğitim kurslarına katıldı. Çeşitli televizyon ve prodüksiyon şirketlerinde prodüktör ve yönetmen asistanlığı görevlerini sürdürürken aynı zamanda Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo Televizyon Sinema bölümünden yüksek lisans diplomasını aldı. Bu süreçte reklam yazarlığına başladı. Yerli ve uluslararası pek çok reklam ajansında reklam yazarı ve yaratıcı yönetmen olarak görev aldı. TRT Çocuk televizyonunda yayınlanan Ciciki adlı dizinin hikâye ve senaryolarını yazdı.¹³²

Eserler:

Roman: Ses – Kutsal Hayat Üçlemesi 1, Kök.

¹³¹ <http://www.pupayayinlari.com.tr/index.php/tr/yazarlarimiz/181-emrah-polat> (e.t: 4.12.2017).

¹³² <https://vildancetin.wordpress.com/biyografi/> (e.t: 4.12.2017).

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Kök: Roman, bir ailenin etrafında aşk, nefret, sadakat hakkındadır.

MİTHAT CEMAL KUNTAY (1885-1956)

Bir süre Saint Joseph Lisesine devam ettikten sonra Vefa İdadisini ve ardından Hukuk Mektebini bitirdi. Adalet Bakanlığına bağlı kuruluşlarda görev aldı. Kendi isteğiyle geçtiği Beyoğlu 8. Noteri iken akciğer kanserinden öldü. Karacaahmet Mezarlığı'na gömüldü. 2. Meşrutiyetten sonra millî duyguları işlediği şiirleriyle tanınmıştır. Aruz ölçüsüyle yazan Mithat Cemal'in şiirleri Güneş (1927), Çınaraltı (1943-44) dergilerinde çıktı. 2. Abdülhamit, meşrutiyet ve mütareke yıllarını anlattığı Üç İstanbul adlı tek romanı (1984'te TV dizisi olarak gösterildi) en ünlü eseri oldu.¹³³

Eserleri

Roman: Üç İstanbul

Şiir: Türkün Şehnâmesinden

Oyun: Kemal (manzum oyun), Yirmi Sekiz Kanun-ı Evvel (Çanakkale hakkında üç perdelik manzum oyun)

Diğer: Nefais-i Edebiyye (güldeste), İftira-yı Taassub, Hitabet ve Münazara Dersleri, Hitabet Dersleri, Edebiyat Defteri (ders kitabı), Mehmet Akif, İlkeler ve Ötekiler, Namık Kemal, Sarıklı İhtilalci Ali Suavi

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Üç İstanbul: Üç İstanbul, imparatorluk başkentinin üç dönemini, II. Abdülhamid, İkinci Meşrutiyet, Mütareke dönemlerini anlatır.

AYŞE KULİN (1941)

Arnavutköy Amerikan Kız Koleji mezunu. Çeşitli gazetelerde editör ve muhabir olarak çalıştı. Uzun yıllar televizyon, reklam ve sinema filmlerinde sahne yapımcısı, sanat yönetmeni ve senarist olarak görev yaptı. Hayatının büyük bir bölümünü Amerika'da geçirdi. Radomisli Cates'in hayatını Adı: Aylin isimli romanında anlattı. Füreya adlı romanında aralarında Cevat Şakir'in de bulunduğu Şakir Paşa ailesinin en tanınan isimlerinden Türkiye'nin ilk seramik sanatçısı Füreya Koral'ın hayatını; Bir Tatlı Huzur adlı romanında Münir Nurettin Selçuk'un hayat hikâyesini anlattı.

¹³³ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 1178.

Güneşe Dön Yüzünü adlı kitabında yer alan Gülizar adlı öyküsü Kırık Bebek adıyla sinemaya uyarlandı ve 1986 yılında Kültür Bakanlığı Ödülü'nü kazandı. Aynı yıl Ayaşlı ve Kiracıları adlı dizedeki çalışmasıyla Tiyatro Yazarlar Derneği tarafından verilen En İyi Sanat Yönetmeni Ödülü'nü kazandı. 1996 yılında Foto Sabah Resimleri adlı öyküsüyle Haldun Taner Öykü Ödülü'nü, bir yıl sonra da aynı adı taşıyan kitabıyla 1997 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı aldı. Adı: Aylin adlı biyografik romanı ile İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi tarafından yılın yazarı seçildi.¹³⁴

Eserleri

Roman: Bir Tatlı Huzur, Adı: Aylin, Sevdalinka, Füreya

Hikâye: Güneşe Dön Yüzünü, Foto Sabah Resimleri, Geniş Zamanlar

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Nefes Nefese: Eser, II Dünya Savaşı'nda yaşanan bir aşkı anlatır, Evlenmelerine karşı çıkan aileleri nedeniyle iki genç başka ülkeye kaçar fakat orada da huzur bulamazlar.

NERMİN BEZMEN (1954)

1972'de Nevada Basic High School'u, 1974'te Sekreterlik Yüksek Okulunu bitirdi. Yoga ve resim eğitmenliği, tezhip, minyatür, kalem işi, dekoratif duvar resimleri ve tezyinatı ile uğraştı. Dokuz kişisel, on bir karma sergiye katıldı. Yurt içinde ve dışındaki koleksiyonlarda resimleri varır. TRT-2'de "Ondan Sonra" programını sundu. TÜRSAK (Türkiye Sinema ve Audiovisiuel Kültür Vakfı) üyesidir. 1991'den itibaren yayımlamaya başladığı romanlarında izlenimci bir anlayışla bazı tarihsel kesitleri ele aldı.¹³⁵

Eserleri

Roman: Kurt Seyt ve Shura, Kurt Seyt ve Murka, Mengene Göçmenleri, Bir Gece Yolculuğu

Hikâye: Kırk Kırık Küp

Şiir: Uyandıran Aşk

Deneme: Zihnimin Kanatları

¹³⁴ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 624.

¹³⁵ *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (I. Cilt) , YKY Yayınları İstanbul, 2001, s. 217.

Derleme: Turkuaz'a Dönüş, Bir Duayenin Hatıratı

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Kurt Seyt & Shura: Aşk ve tarih bir araya getiren bu roman Kurt Seyt'in hayatını anlatır.

-Kurt Seyt & Murka: Roman unutulmaz bir aşkı, yalnızlık, anlaşılmazlık ve gururu anlatır.

İSMET BERTAN (1959)

Erzurum Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Bir süre öğretmenlik yaptıktan sonra İzmir'e yerleşerek TRT İzmir Bölge Müdürlüğünde çalışmaya başladı. Hâlen TRT'de eğitim, kültür ve belgesel programları hazırlayan Bertan'ın Hızlı Tosbi adlı ilk çocuk romanı 2005 yılında Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği (ÇGYD) tarafından Yılın Çocuk Kitabı seçildi.¹³⁶

Eserleri

Minik Tosbi Evini Arıyor, Hızlı Tosbi, Muhteşem İkili, Golat Kalesi Tutsağı, Kaplan Kraliçe, Kralın Elçisi, Midas ve Sihirbaz, Boğa Güreşçisi

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Kaplan Kraliçe: Karadeniz kıyısında, yetim kalan bir kızın hayatı ve mücadeleleri ele alınır.

-Kralın Elçisi: Hititler'i, Anadolu tarihini en ince ayrıntılarıyla anlatan roman, habercilerin, elçilerin, tüccarların ve kervanların hikâyesinden söz etmektedir.

-Golat Kalesi Tutsağı: Tarihi olan bu roman Anadolu'da Kapadokya'nın yeraltı hayatı, tapınakları, vadilerini anlatır.

MEHMET ÜNVER (1956)

Deniz Astsubay Hazırlama Okulu mezunudur. Uzun bir süre Deniz Kuvvetleri'nde görev yaptı. Bir Kızgın Yaz (2002) adlı bir romanı vardır.¹³⁷

¹³⁶<http://www.wikizero.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvxLBzbWV0X0JlcnRhbG> (e.t: 4.12.2017).

¹³⁷ <https://www.dr.com.tr/Yazar/mehmet-unver/s=248711> (e.t: 4.12.2017).

Eserler:

Roman: İzansız Mahalle, Kırmızı Fener Sokağı, Bir Kuzgun Yaz, İblisler ve Yıldızlar, Yarım Kalan Hikayeler, Gemi Mezarlığı, Zingara'nın Aşkı.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Kırmızı Fener Sokağı: Bu roman gündelik yaşantıları ve cinsel fantezileri anlatmaktadır.

ECE TEMELKURAN (1956)

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezunu oldu. 1993'te gazeteciliğe başlayan Temelkuran, Fransa'da Cenese, Almanya'da Emma dergilerinde yazdı. Artı Haber ve Aktüel dergileri için röportaj yaptı, CNN Türk'te serbest muhabir olarak çalıştı. 1999 yılında aktif gazetecilikten de ayrılarak Milliyet'te köşe yazarlığı yaptı.

Yazı ve şiirleri ayrıca Yeni Yüzyıl gazetesinin Pazar eki ile Patika, Birikim ve NTV Mag gibi gazete ve dergilerde yayımlandı. 1988'de Bekaret Testi Suçtur başlıklı araştırmasıyla İstanbul Tabipler Odası Ödülü'nü aldı. Eserlerinde çağını, kent ve toplum hayatını "aydınlanma" ve "bilimselliği" cesurca sorguladı.¹³⁸

Eserleri

Roman: Muz Sesleri

Şiir: Kıyı Kitabı

Araştırma-Anlatı: Bütün Kadınların Kafası Karışıktır, Oğlum, Kızım, Devletim: Evlerden Sokaklara Tutuklu Anneleri, İç Kitabı

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Muz Sesleri: Eser aşk, acı ve haysiyet duyguları hakkında yoğunlaşır.

MURAT GÜLSOY (1967)

Boğaziçi Üniversitesi Elektronik Mühendisliği'nden mezun oldu. Aynı üniversitenin psikoloji bölümünde yüksek lisans, İTÜ Biyomedikal Mühendisliği'nde doktora yaptı. Hayalet Gemi dergisinin kurucularındandır. Açık Radyo'da "Hayalet

¹³⁸ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 1740-1741.

Gemi” programını hazırladı. İlk öyküsü Requiem 1992’de Hayalet Gemi’de çıktı. Öykü ve yazılarını Altzine, Adam Öykü, Yazınca ve Matbua dergilerinde yayımladı.¹³⁹

Eserleri

Hikâye: Oysa Herkes Kendisiyle Meşgul, Bu Kitabı Çalın, Âlemlerin Sürekliliği ve Diğer Hikâyeler

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-İstanbul’da Merhamet Haftası: Roman, farklı kahramanların duyguları, yaşadıkları hakkında bilgi verir.

SELİM İLERİ (1949)

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nden mezun oldu. 1967’de Yeni Ufuklar dergisinde yazmaya başladı. Çalışmaları Papirüs, Yeni Gazete, Yeni Edebiyat, Yeni Dergi, Varlık, Tür Dili, Soyut, Gösteri, Cumhuriyet, Milliyet, Dünya Milliyet- Sanat, Türkiye Defteri, Politika, Somut gibi gazete ve dergilerde yer aldı. Dostlukların Son Günü eseriyle Sait Faik 1976 Hikâye Armağanı’ni, Her Gece Bodrum ile Türk Dil Kurumu 1977 Roman Ödülü’nü kazandı. Senaryo çalışmalarından dolayı sinema yazarlarınca 1982-83 sinema sezonunun en iyi senaryo ödülü kendisine verildi.¹⁴⁰

Eserleri

Roman: Destan Gönüller, Her Gece Bodrum, Ölüm İlişkileri, Cehennem Kraliçesi, Bir Akşam Alacası, Yaşarken ve Ölürken, Ölünceye Kadar Seninim, Yalancı Şafak; Saz, Caz, Düğün, Varyete; Hayal ve İstirap, Kafes, Mavi Kanatlarınla Yalnız Benim Olsaydın, Kırık Deniz Kabukları

Hikâye: Cumartesi Yalnızlığı, Pastırma Yazı, Dostlukların Son Günü, Bir Gençlik Çağına Öyküler, Bir Denizin Eteklerinde, Eski Defterlerde Solmuş Çiçekler, Son Yaz Akşamı

Deneme: Çağdaşlık Sorunları, Düşünce ve Duyarlık, Seni Çök Özledim, Ay Hâlâ Güzel

İnceleme: Aşk-ı Memnu ya da Uzun Bir Kışın Siyah Günleri, Kamelyasız Kadınlar, Kırık İnceliklerin Şairi: Behçet Necatigil, Türk Romanın Hikâyesi

¹³⁹ *Tanzimat’tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (I. Cilt) , YKY Yayınları İstanbul, 2001, s. 450.

¹⁴⁰ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 496.

Senaryo: Kırık Bir Aşk Hikâyesi

Anı: Annem İçin, Hatırlıyorum, O Yakamoz Söner, Gramofon Hâlâ Çalışıyor

Şiir: Ayıışığı

Oyun: Cahide Ölüm ve Elmas

Derleme: İlk Gençlik Çağına Öyküler I-II, Türk Romanında Altın Sayfalar I-II

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Kafes: Tarih ve dramın iç içe olduğu bu hikâye II. Abdülhamit dönemi ile 1990 yılları arasını anlatır.

-Bu Yalan Tango: Son yüz yıl içinde olanları, Türk aydınlarını ele alır.

-Yaşadığım İstanbul: Roman İstanbul tarihinden ve mimarisinden izler taşır.

-Hayal ve Isdırap: Eserde İkinci Dünya Savaşı esnasında Türkiye'deki sosyal ve siyasal yaşamı bir aşk hikâyesi üstünden anlatır.

-Cehennem Kraliçesi: İşadamı Korkut ve ressam Belkıs arasındaki aşkı anlatır.

-Hepsi Alev: III. Leon'un aynı adı taşıyan torunuyla evlenen İrene'nin yaşamını ve yaşadığı ikilemleri anlatır.

AYFER TUNÇ (1964)

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunudur. Edebiyat üzerine ilk yazısını Edebiyat 81 dergisinde (1983), diğer ürünlerini de aynı yıldan itibaren Kitaplık, Hayalet Gemi, Öküz vb. dergilerde yayımladı. Saklı adlı öyküsüyle 1989 yılı Yunus Nadi Öykü Armağanı Birincilik Ödülü'nü kazandı.¹⁴¹

Eserleri

Roman: Kapak Kızı

Hikâye: Saklı, Mağara Arkadaşları, Aziz Bey Hadisesi

Araştırma: İkiyüzlü Cinsellik

Yaşantı: Bir Maniniz Yoksa Anneler Size Gelecek

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

¹⁴¹ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 932-933.

-Yeşil Peri Gecesi: Romanda bir gencin hayatı üzerinden farklı kesimlerin hayatları anlatılmaktadır.

-Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi: Akıl hastanesinde yaşananlar üzerinden yüz yıllık bir dönemdeki siyasal ve toplumsal dönüşümler anlatılır.

MUHTEREM YÜCEYILMAZ (1953)

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümü mezunudur.¹⁴²

Eserleri

Roman: Rüya Ressamı

Hikâye: Çeşmibülbül Mevsimi, Haliç Hikâyeleri, Uzak Dur Körfezimden

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Mihrimah Sultan: Roman, Orta Avrupa'nın fatihi, Akdeniz'in hükümdarı hakkındadır.

YAPRAK ELDEM

Yaprak Eldem uzun yıllardır çok uluslu şirketlere yeniden yapılanma, değişim ve satış geliştirme alanlarında hizmet veren bir yönetim danışmanıdır. Eldem'in ilk gençlik yıllarında dans eğitmeni olarak başladığı öğretmenlik serüveni Akademi İstanbul'da eğitmen ve bölüm başkanı olarak sürdükten sonra 2000'li yıllar boyunca yönetim geliştirme başlıklarında verdiği kurumsal gelişim programlarıyla devam etmiş ve kurumsal akademilerin kurulması ve geliştirilmesi alanında birçok çalışmaya imza atmıştır.

Yaprak Eldem'in, aralarında iş ve özel yaşamda kadın erkek iletişim kodlarını anlattığı *Anla Artık Anla Beni* ve Bulgarcaya da çevrilen *Ben Öyle Sandım* adlı romanları vardır.¹⁴³

Eserler:

Roman: Ben Öyle Sandım,

Meslek Kitapları: İnsan Kaynakları Beni Kurtar!

¹⁴² İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 932-933., s. 1984.

¹⁴³ <https://www.merakettiklerin.com/egitmenlerimiz/yaprak-eldem> (e.t: 5.12.2017).

Kadın – Erkek: Anla Artık Anla Beni,

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Ben Öyle Sandım: Roman, bekâr, 30’lu yaşlarda olan bir kadını, doğru eşi, hayatı canlı tutan sevginin cevaplarını anlatır.

YEKTA KOPAN (1968)

Hacettepe Üniversitesi İşletme bölümünü bitirdi. Seslendirmeci, oyuncu, radyocu ve televizyoncu olarak çalıştı. İnternet ortamında yayın yapan altkitap.com’un kurucuları arasında yer aldı. İlk ürünlerini Doğan Kardeş, Milliyet Çocuk, Yarın ve Yeni Olgu dergilerinde yayımladı. Hayalet Gemi ile kurucusu ve editörü olduğu internet dergisi altzine.net’te yayımlanan öyküleriyle tanındı. Öykülerini Fildişi Karası’nda topladı.¹⁴⁴

Eserleri

Hikâye: Fildişi Karası, Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Bir de Baktım Yoksun: Bu eserde kentler, kitaplar, resimler, şarkılar, fotoğraflar ve insanlar arasında okura yolculuk yaptırır.

REFİK HALİD KARAY (1888-1965)

Galatasaray Lisesindeki öğrenimini (1900-1904) tamamlamadı. Sınavda girdiği Mekteb-i Hukuk’u ve aynı yıllarda başladığı Maliye Nezaretindeki kâtipliği de bırakarak Tercüman-ı Hakikat gazetesinde çalışmaya başladı (1909). Fecriati topluğuna katıldı. Kale ve Cem gibi mizah dergilerinde Kirpi imzasıyla yazdığı yazılarla ün kazandı. İtiraf ve Hürriyet Fırkası hükümeti sırasında Altıncı Belediye Dairesi Başkâtibi oldu (1912). İttihad ve Terakki Fırkası işbaşına gelince İttihad ve Terakki ileri gelenleri aleyhine yazılar yazmış olduğu için Sinop’a sürüldü (1913); oradan Çorum’a, Ankara’ya ve Bilecik’e nakledilerek beş yıl sürgünde tutuldu. İttihad ve Terakki’nin kültür dergisi Yeni Mecmua’da hikâyeler yayımladı. Ziya Gökâlp’in aracılığıyla İstanbul’a döndükten (1918) sonra Robert Kolejde Türkçe öğretmenliği yaptı, gazetelerde makaleler yazdı. Mütareke döneminde Hürriyet ve İtilaf Fırkası’na üye oldu. Posta Telegraf Umum Müdürlüğüne atandı (1919). Millî Mücadele’ye karşı yazıları nedeniyle 150’likler listesine alınarak yurdu terk etmek zorunda kaldı (1922). Beyrut ve Halep’te on beş yıl gurbet ve sürgün hayatı yaşadıkten sonra 150’liklerin affedilmesiyle yurda döndü (1938).

¹⁴⁴ *Tanzimat’tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (II. Cilt) , YKY Yayınları İstanbul, (2001), s. 615.

Dönüşünde aktif politikaya girmeyerek Aydede gazetesini ikinci defa çıkardı (1948-59). Zincirlikuyu Mezarlığı'na gömülüdür.

Sabah gazetesinde başyazarlık yaptı. Alemdar ve Peyam-ı Sabah gazetelerinde de yazıları yayımlandı. Kurduğu Aydede dergisinde çıkan yazılarıyla mizahçılığı büyük üne ulaştı (1922). Hikâye ve romanları kadar güçlü mizah yazarlığıyla tanınmış olup en fazla roman alanında eser vermiştir.¹⁴⁵

Eserleri

Roman: İstanbul'un İçyüzü, Yezidin Kızı, Çete, Sürgün, Anahtar, Bu Bizim Hayatımız, Nilgün, Yer Altında Dünya Var, Dişi Örümcek, Bugünün Saraylısı, 2000 Yılı'nın Sevgilisi, İki Cisimli Kadın, Kadınlar Tekkesi, Karlı Dağdaki Ateş, Dört Yapraklı Yonca, Sonuncu Kadeh, Yerini Seven Fidan, Ekmek Elden Su Gölden, Ayın On Dördü, Yüzen Bahçe

Hikâye: Memleket Hikâyeleri, Gurbet Hikâyeleri

Fıkra: Bir Avuç Saçma, Bir İçim Su, İlk Adım, Üç Nesil Üç Hayat, Makyajlı Kadın, Tanrıya Şikâyet

Mizah-Hiciv: Sakın Aldanma İnanma Kanma, Kirpi'nin Dedikleri, Agop Paşa'nın Hatıratı, Ay Peşinde, Guguklu Saat

Anı: Tanıdıklarım, Minelbab İlelmihrab, Bir Ömür Boyunca

Oyun: Deli, Kaniye Müdafaası ve Tiryaki Hasan Paşa

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Yezid'in Kızı: Suriye çöllerinde geçen bu roman Yezid'in başından geçen bir aşk hikâyesini anlatır.

-Çete: Roman, savaş sırasında Anadolu'da vatanını savunan bir öğretmen olan Nezh Suat'ın başından geçenleri anlatır.

-Dişi Örümcek: Romanın erkek-kadın ilişkilerini, güven, hırs, aşk, tutku gibi konuları ele alır.

AHMET ÜMİT (1960)

Marmara Üniversitesi Kamu Yönetimi'nden mezun oldu. Yine Hişt dergisini çıkardı. Şiir, öykü ve yazılarını Adam Sanat, Yine Hişt, Öküz ve Cumhuriyet Kitap

¹⁴⁵ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s. 561-562.

dergileriyle Yeni Yüzyıl gazetesinde yayımladı. Romanları, sürükleyici anlatımı, kurgusu ve sinematografik özellikleriyle eleştirmenler tarafından Türk edebiyatında polisiye roman türünün en başarılı örnekleri olarak gösterildi.¹⁴⁶

Eserleri

Roman: Sis ve Gece, Kar Kokusu, Patasana, Kukla

Hikâye: Çıplak Ayaklıydı Gece, Bir Ses Böler Geceyi, Agatha'nın Anahtarı

Masal: Masal Masal İçinde

Bulgarcaya Çevrilen Romanları

-Beyoğlu Rapsodi: Polisiye bir roman olan Beyoğlu Rapsodi, bu ilçede yaşayan üç gencin hayatını konu alır.

-İstanbul Hatırası: Eser Bizans döneminden günümüz İstanbul'una uzanan bir polisiye romandır.

BUKET UZUNER (1955)

Hacettepe Üniversitesi mezunudur. Hikâye ve yazıları Yarın, Türk Dili, Varlık, Gergedan, Argos ve Rapsodi dergilerinde yer aldı. Hikâyeleriyle 1989 Yunus Nadi Öykü Yarışması'nda mansiyon, Balık İzlerinin Sesi kitabıyla 1993 Yunus Nadi Roman Ödülü'nü kazandı.¹⁴⁷

Eserleri

Roman: İki Yeşil Susamuru; Anneleri, Babaları, Sevgilileri ve Diğerleri, Balık İzlerinin Sesi, Kumral Ada, Mavi Tuna

Hikâye: Benim Adım Mayıs, Ayın En Çıplak Günü, Güneş Yiyen Çingene, Karayel Hüznü, Şairler Şehri

Gezi: Bir Siyah Saçlı Kadının Gezi Notları

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-İstanbulullar: Atatürk Havalimanı'nda bekleyen kişilerin hikâyelerini anlatır.

ŞÜKRAN KOZALI (1948)

¹⁴⁶ *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (II. Cilt) , YKY Yayınları İstanbul, (2001), s. 1052.

¹⁴⁷ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, s. 967.

İzmir Buca Eğitim Fakültesi Matematik bölümü mezunudur. Edebiyatçılar Derneği kurucu üyesidir. Toplumsal konuların yanı sıra aşk ve umut gibi duyguları işlediği şiirlerini başta Varlık olmak üzere çeşitli dergilerde yayımladı. Eğreti Gelin adlı romanı T. Günersel tarafından sahneye uyarlandı.¹⁴⁸

Eserleri

Roman: 3 Gen, Ege'ye Akan Irmak, Kostak Kızı (Eğreti Gelin)

Şiir: Etekleri Yelde Kız, Ay Boy Attı Bahçelerde, Şiiraltı

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Eğreti Gelinler: Lâdik bölgesinde eğretilik adında eski bir geleneğin anlatıldığı bu eser beyaz perdeye de aktarılmıştır.

ECE ERDOĞUŞ (1982)

Yeditepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tiyatro bölümü mezunudur. 1998'de Ferhan Şensoy'un Nöbetçi Tiyatro sınavını kazandı. 2000-2005 yılları arasında Ortaoyuncular'da rol aldı ve yönetmen yardımcılığı yaptı. İlk romanı Kolpa Ekim 2009'da, ikinci romanı Yok Olma Kılavuzu Mayıs 2011'de Doğan Kitap tarafından yayımlandı. İTEF İstanbul Tanpınar Edebiyat Festivali'nin Kasım 2010'da Kalem Ajans tarafından yayımlanan Şehir ve İnsan tema ve isimli 2010 Festival Kitabı'na Kah Ka Ha, aynı festivalin Ekim 2011'de yine Kalem Ajans tarafından yayımlanan Şehir ve Yemek tema ve isimli 2011 Festival Kitabı'na ise Hayatım Roman Olur isimli öyküsüyle katıldı. 2010 yılında Yitik Ülke Yayınları tarafından yayımlanan Seksenlerde Çocuk Olmak ve aynı yayınevi tarafından 2012'de yayımlanan Doksanlar Kitabı, Çocuk mu Genç mi? Kitaplarında Seksenlerde Büyük Olmak ve Kurt Cobain Ölmüş öyküleri ile yer aldı. 2012 Ekim'inde Galata Perform'un, yedincisini düzenlediği Görünürlük Projesi kapsamında Eski Hamursuz Fırını adlı mekândan esinlenerek yazdığı Dört Matsa, İki Yumurta isimli monoloğu oyuncu Ayşe Selen tarafından yorumlandı. Erdoğan, Şubat 2011'den beri Taraf Kitap'ta, kitap inceleme ve tanıtım yazıları yazmaktadır. Diğer yazı çalışmaları Karakalem, Kırk, Roman Kahramanları gibi dergilerde / eklerde yayımlanmıştır.¹⁴⁹

Eserleri:

Roman: Yanlış Tercihler Mahallesi, Kolpa, Tuhaf Hikayeleri Sever Misiniz?

¹⁴⁸ *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (II. Cilt) , YKY Yayınları İstanbul, 2001, s.619.

¹⁴⁹ <http://www.eceerdoğuş.com/> (e.t: 5.12.2017)

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Yok Olma Kılavuzu: Genç bir adamın buhranlarını işler.

ZEYNEP CEMALİ (1950)

Ortaokul ve lise yıllarından başlayarak el sanatları, halı ve kilim ticareti yapan babasıyla birlikte Anadolu'yu dolaştı. Babasının sık sık yinelediği “yaşamak öğrenmektir” deyişi yaşamını büyük ölçüde yönlendirdi. Çocuk öyküleri 1991'den bu yana Kumbara (İş Bankası Yayınları), Türkiye Çocuk ve Buğday gibi dergilerde ve Almanya'da dağıtılan Vitamin Çocuk Gazetesi'nde yer aldı. Günışığı Kitaplığı tarafından 1999 yılında yayımlanan ilk kitabı *Ben, Çınar Ağacı ve Pufböreği* ve ertesi yıl çıkan *Gül Sokağı'nın Dikenleri*, onun güçlü bir öykü anlatıcısı olduğunu kanıtladı. Cemali, kendine özgü öyküsel dilini romanlarında da başarıyla geliştirmeyi sürdürdü *Patenli Kız ve Ballı Çörek Kafeteryası* gibi öykülerle örülü romanlarının yanı sıra *Çılgın Babam ve Öykü Öykü Gezen Kedi* gibi öykü kitaplarıyla her yaşta okuyucuya ulaştı. Kasım 2009'da İstanbul'da yaşama veda eden Zeynep Cemali'nin, ardında bıraktığı son romanı *Ankaralı*, 2011 Türkan Saylan Sanat ve Bilim Ödülleri Sanat Ödülü'ne değer görüldü.¹⁵⁰

Eserleri:

Roman/ Öykü: Ballı Çörek Kafeteryası, Gül Sokağı'nın Dikenleri, Güzelce'de Bir Kaçak, Memo.

Gençlik: Öykü: Çılgın Babam, Patenli Kız, Ankaralı, Öykü Öykü Gezen Kedi, Ben Çınar Ağacı Ve Puf Böreği,

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Ankaralı: 1940 senesinde geçen bu eser doğa temasını işler.

BARIŞ BIÇAKÇI (1966)

ODTÜ Makine Mühendisliği'nden mezun oldu. 1998'den beri TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları serisinin editörlüğünü yapmaktadır.¹⁵¹

Eserleri

Roman: Herkes Herkesle Dostmuş Gibi..., Veciz Sözler

¹⁵⁰ <http://gunisigikitapligi.com/kisiler/zeynep-cemali/> (e.t: 6.12.2017).

¹⁵¹ *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (II. Cilt) , YKY Yayınları İstanbul, 2001, s.217.

Çeviri: Eski Yunan ve Roma’da Mühendislik, Bilim İş Başında (J. Lenihan)

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Sinek Isırıklarının Müellifi: Kapitalizmin insanlara yaşattığı zorluklara değinir.

HASAN BASRİ BİLGİN (1945)

10 yıl çeşitli liselerde ve bir süre Eğitim Enstitüsü’nde öğretmenlik yaptı. 1977 seçimlerinde, Belediye Başkanlığı ile başlayan kısa siyaset denemesi 1980 ihtilali ile sona erdi. Yazı dünyasına ünlü eseri Çakıl Taşları ile 1967’de girdi. Uzun bir aradan sonra; hayatın anlamını sorgulayan Tut Elimi İstanbul, tarih serisinden Bu Topraklarda Güller Kırmızı Açar Paşam ve Çanakkale 1915 romanlarını yazdı. Bu romanların peşinden de Ben Fatih’ ve Yavuz Sultan Selim’in anlatıldığı Efetürk Yavuzhan romanlarını yazdı. Türklerin Altın Çağı (Mazideki Adamlar) eseri de sıra dışı romansal pasajlardan ve tarihe ve günümüze yolculuklarını anlatan bir kitap Yediveren Yayınlarından yayınlandı. Son olarak da bir sahabenin hayatını anlattığı Ebu Zer romanını yayınlattı.¹⁵²

Esenler:

Tarih: Yalnız Hünkar 2. Abdulhamid, Söyleyemeyen Tarih.

Roman: Son Zafer Kutulamare, Efe Türk Yavuz Sultan Selim, Kuruluş Osman Gazi 1302, Aşk Ve Dua, Bir Ulu Destan Çanakkale 1915, Paşam – Bu Topraklarda Güller Kırmızı Açar, Kızıldan Beyaza Aksultan Abdulhamid.

Din/ Tasavvuf: Ebu Zer, Aşkın Mihrabı Yusuf, Yaşamak Ödev Yaşatmak İbadet.

Politika/ Araştırma: Türklerin Altın Çağı.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Fatih 1453: Fatih Sultan Mehmet’in hayatından bahseder.

¹⁵²<http://www.wikizero.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvSGFzYW5fQmFzcmlfQmlsZ2lu> (e.t: 6.12.2017).

VEDAT TÜRKAİ (1919)

İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü mezunu. Akşehir, İstanbul Maltepe ve Kuleli Askerî liselerinde edebiyat öğretmenliği sırasında 141. Maddeye aykırı faaliyette bulunmaktan dokuz yıl hapis cezasını çarptırıldı. Yedi yıl tiyatro yazarlığı, film yönetmenliği yaptı. Dallar Yeşil Olmalı oyunu ile 1970 TRT Sanat Ödülleri Yarışması'nda Başarı Ödülü, Bir Gün Tek Başına romanı ile de Milliyet Yayınları 1974 Roman Yarışması'nda birincilik, aynı eserle 1976 Orhan Kemal Roman Armağanı'nı kazandı.¹⁵³

Eserleri

Roman: Bir Gün Tek Başına, Mavi Karanlık, Yeşilçam Dedikleri Türkiye, Tek Kişilik Ölüm

Oyun: 141. Basamak, Bu Ölü Kalkacak, Dallar Yeşil Olmalı

Senaryo: Üç Film Birden (Kara Çarşafı Gelin, Güneşli Bataklık, Analık Davası), Eski Filmler

Şiir: Eski Şiirler Yeni Türküler

Deneme-Anı: Bu Gemi Nereye, Savunmalar, Yanıtlar

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Fatmagül'un Suçu Ne: Eser mağdur bir kadın olan Fatmagül'ün başından geçenleri anlatır.

ECE VAHAPOĞLU (1978)

İşletme okuduğu The American University of Rome'ü 2000 yılında birincilikle bitirdi. Fransa IEHEI'de AB ve Uluslararası İlişkiler yüksek lisansı yaptı. 2001 yılında JC Derneği tarafından "Türkiye'nin En Başarılı Genci" seçildi. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın 'Uluslararası Yükselen Yıldızlar Liderlik Programı'na katıldı. Çok satanlar listelerinde yer alan yedi kişisel gelişim kitabı ve bir romanı var. Sağlıklı Yaşam ve Spor üzerine dört kitabı var. İlk kitabı 23 yaşındayken yayınlandı. Öteki adlı romanı beş dile çevrildi. Milliyet, Sabah, Akşam, Takvim gazetelerinde köşe yazarlığı ve röportajlar yaptı. ecevahapoglu.com, patronlardunyasi.com, halklailiskiler.com sitelerinde, CEO Life Dergisi, Super Haber ve Fitnews gazetesinde yazdı. Ulusal ve uluslararası

¹⁵³ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, s. 943.

pek çok etkinlikte Türkçe, İngilizce, Fransızca ve İtalyanca moderatörlük ve sunuculuk yapıyor.¹⁵⁴

Eserleri

Öteki, Ece'nin Vip Konukları, Bugün Zengin Ol, Yabancı Dil Öğrenme Yolları

Sağlıklı Yaşam Kitapları: Ece Gibi Hisset, 21 Günde İyi Hisset, 60 Günde İdeal Vücut, 60 Tarifte İdeal Mutfak

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Öteki: Esin ve Kübra adında iki kızın hikâyesi üzerinden sosyal ve toplumsal farklılıkları konu alır.

NAZIM HİKMET (1888-1965)

Göztepe Taş Mektep, Galatasaray Lisesi ve Nişantaşı Numune Mektebi'nde okudu. Heybeliada Bahriye Mektebi'ni bitirdi, ama hastalığı nedeniyle askerlikten ayrılmak zorunda kaldı. Millî Mücadele'ye katılmak için Anadolu'ya geçerek Bolu Lisesi'nde kısa bir süre öğretmenlik yaptı (1921). Arkadaşı Vâlâ Nurettin ile birlikte Batum üzerinden Moskova'ya geçerek Kutv Üniversite'nde ekonomi ve toplum bilimi öğrenimi gördü. Dönüşünde Aydınlik gazetesinin diğer yazarlarıyla birlikte hakkında on beş yıla varan gıyabi mahkûmiyet kararı verilince yeniden Rusya'ya kaçtı. 1928'de çıkarılan af yasasından yararlanmak düşüncesiyle Türkiye'ye döndü, Hopa'ya geldiğinde yakalanarak Rize'de yargılandı. Bu mahkemede ve Ankara'daki duruşmasında hakkındaki mahkûmiyet kararları bozulunca İstanbul'a gelerek Resimli Ay dergisi ve film stüdyolarında çalıştı.

1932'de dört yıla hüküm giydiyse de Cumhuriyetin 10. Yıldönümü nedeniyle çıkarılan af nedeniyle tahliye edildi. Gazetecilik hayatını sürdürerek Akşam, Son Posta ve Tan gazetelerinde Orhan Selim imzasıyla fıkra yazarlığı yaptı; oyun, roman, şiir çalışmalarlarıyla uğraştı (1933-38), 1938'de Harb Okulu'nda yapılan bir arama dolayısıyla, orduya isyana teşvik ve örgüt kurma iddialarıyla hakkından toplam 28 yıl 14 ay hapis cezası verildi. İstanbul, Çankırı, Bursa cezaevlerinde on iki yıla kadar hapis hayatı yaşadı. Ahmet Emin Yalman ve aynı görüşü paylaşan yazarların açtığı kampanya sonucu 1950 af kanundan yararlanması sağladı. Serbest bırakılınca kısa bir süre senaryo yazarlığı yaptı. Kendisine sağlam raporu verilerek askerlik yapması istenilince bir Romanya

¹⁵⁴ <https://www.ecevahapoglu.com> (e.t: 17.11.2018).

şilebiyle Romanya üzerinden son kez Moskova'ya kaçtı. Aynı yıl T.C. vatandaşlığından çıkarıldı. Polonya ve Varşova'da yaşadı.

Doğa sevgisi, Mevlânâ hayranlığını dile getirdiği hece ölçüsüyle yazdığı ilk şiirleri Yeni Mecmua (1918), Birinci Kitap ve İkinci Kitap (1919-20) dergilerinde çıktı. Rusya'da öğrenim gördüğü yıllarda tesirinde kaldığı Mayokovski tarzını benimseyerek serbest ölçüyle ideolojik konularda yazdığı şiirleri ise, Aydınlık, Resimli Ay, Hareket, Her Ay (1924-37); İbrahim Sabri, Mazhar Lütfi gibi imzalarla Yeni Edebiyat, Ses, Yürüyüş, Gün, Yığın, Baştan, Barış gibi dergilerde (1940-50) yayımlandı. Toplumcu şiirin öncüsü olarak kendisinden sonra gelen çok sayıda şairi etkiledi.¹⁵⁵

Eserleri

Roman: Kan Konuşmaz, Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim

Şiir: 835 Satır, Jokond ile Si-ya-u, Varan 3, 1+1= 1, Sesini Kaybeden Şehir, Gece Gelen Telegraf, Benerci Kendini Niçin Öldürdü?, Taranta Babu'ya Mektuplar, Portreler, Simavna Kadısı Oğlu Şeyh Bedrettin Destanı, Kurtuluş Savaşı Destanı (Kuvay-ı Milliye adıyla, 1968), Saat 21-22 Şiirleri, Dört Hapishaneden, Memleketimden İnsan Manzaraları, Son Şiirleri

Oyun: Kafatası, Bir Ölü Evi Yahut Merhumenin Hanesi, Unutulan Adam, Ferhad ile Şirin, Sabahat, İnek, Ocak Başında / Yolcu, Yusuf ile Menofis, İvan İvanoviç Var mıydı Yok muydu

Fıkra: İt Ürür, Kervan Yürür

Masal: Sevdalı Bulut

Mektup: Kemal Tahir'e Mahpushaneden Mektuplar, Oğlum Canım Evladım Memedim, Vâ-Nûlara Mektuplar, Nazım ile Piraye, Tüm Eserleri

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim: Eser hayatı, yaşamı, sorunları, mutlulukları ve acıları anlatır.

¹⁵⁵ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, s. 643-645.

JALE SANCAK (1958)

Sekreterlik, düzeltmenlik, redaktörlük, desinatörlük yaptı. 1984'ten beri tekstil sektöründe modelist ve tasarımcı olarak çalışıyor. Resim çalışmaları da var. İstanbul'da yaşıyor; evli, bir çocuk annesi.

İlk ürünü 1985'te TRT İstanbul Radyosu'nda seslendiren "Yitik Sesler" adlı oyunudur. Öyküleri Argos, Adam Öykü ve Varlık'ta yayımlandı. 1998'de TRT'ye "Ateşe Çalmak" adlı TV programını hazırladı. "Mırıl Mırıl Münevver" adlı öyküsü TRT'ye TV filmi yapıldı. TRT radyolarında 20 kadar oyunu yayınlandı. Özel TV ve radyolara tanıtım programları hazırladı. "Bu Gece Pera'da" adlı öyküsü Finceye çevrildi. G. Aytaç, "Jale Sancak, öykü türünün, düzyazı olsa da romandan çok şiire akraba oluşunun, yani yoğun anlatım ilkesini kavramış bir yazar. Anlatım biçimlerinin birinden ötekine geçişi ustaca" değerlendirmesini yaptı.¹⁵⁶

Eserleri

Hikâye: Bu Gece Pera'da, Aynadaki Yüzler, Bahçedeki Tuhaf Adam, Ansızın Gelen, Hayatın Bu Yakası, Aşkla Dayanmak

Derleme: Kenti Dinlemek: Büyülü Kent İstanbul'dan Öyküleri

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Fırtına Takvimi: Roman, Doğu'nun Yelen nehir kasabasında hayata tutunmaya çalışan birkaç kişinin hayatını anlatır.

METİN KAÇAN (1961)

Bazı yazılarında Jalk Laban ve Andante imzalarını kullandı. K. Aratan'la birlikte gerçekleştirdikleri İstedikleri Yere Gidenler (1996) çizgi romanı hakkında "toplumun ahlakını rencide etmek" iddiasıyla 1996'da açılan dava düştü. TYS üyesi. İlk yazısı 1985'te Gırgır'da çıktı. Daha sonra Leman, Ustura, Mizah Kültür ve Amanın dergilerimde mizahi öyküleri yayımlandı. Dolapdere'deki Romanların renkli ve hareketli yaşamını fantastik bir dille anlattığı Ağır Roman 1997'de M. Altıoklar tarafından sinemaya aktarıldı. İkinci kitabı Fındık Sekiz ise "bir 'New Age' romanı" (Y. Ecevit) olarak değerlendirildi.¹⁵⁷

¹⁵⁶Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, (II. Cilt) , YKY Yayınları İstanbul, 2001, s. 857.

¹⁵⁷ Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, (II. Cilt) , YKY Yayınları İstanbul, 2001, s. 540.

Eserleri

Roman: Ağır Roman, Fındık Sekiz, Harman Kaplan

Hikâye: Adalara Vapur

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Ağır Roman: Kolera'da yaşananları anlatır.

PEYAMİ SAFA (1899-1961)

İki yaşında iken, babası şair İsmail Safa'nın sürgünde olduğu Sivas'ta ölmesi nedeniyle çocukluğu annesi ve akrabalarının yanında geçti. Dokuz yaşında iken yakalandığı bir kemik hastalığı yüzünden düzenli bir öğrenim görmedi, kendi kendine yetiştirdi. Henüz on üç yaşında iken çalışmak zorunda kaldı. Önce açılan bir sınavı kazanarak Posta Telegraf Nezareti'ne memur olarak girdi (1912). Bir süre de öğretmenlik (1914-1918) yaptıktan sonra kardeşi İlhami Safa'nın teşvikiyle gazetecilik hayatına başlayarak Yirminci Asır adlı bir akşam gazetesi çıkardı (1918). Bu gazetede Asrın Hikâyeleri genel başlığı altında yayımladığı hikâyelerle dikkati çekti. Daha sonra hikâye, roman, makale ve fıkra yazarı olarak verdiği eserlerle döneminin en verimli ve özellikle roman alanında usta edebiyatçıları arasında yer aldı.

Sırf geçim kaygısı ile yazdığını kabul ederek yayımladığı macera romanlarında Servet Bedi imzasını kullandı. Kendi adıyla yayımladığı ve olaydan ziyade psikolojik tahlillere ağırlık verdiği romanları içinde en ünlüsü otobiyografik özellik taşıyan Dokuzuncu Harbiye Koşuşu romanıdır. Bu romanı adına ithaf ettiği Nazım Hikmet'le daha sonra tümüyle farklı düşüncelere sahip olarak ünlü bir kalem kavgası vermiştir. Batı-Doğu muhasebesine ağırlık verdiği Fatih-Harbiye, Sözde Kızlar, Bir Tereddüdün Romanı, Matmazel Noralya'nın Koltuğu, Yalnızız diğer önemli romanlarıdır.

Kültür Haftası (1936, 21 sayı) ve Türk Düşüncesi (1953-60) dergileri de çıkarmış olan Peyami Safa, son olarak Son Havadis gazetesinin başyazarlığını yapıyordu. Anısını yaşatmak amacıyla adına 1974 yılında düzenlenmeye başlanan Peyami Safa Roman Yarışması'na 1978 yılında sona verildi.¹⁵⁸

¹⁵⁸ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, s. 803-804.

Eserleri

Roman: Mahşer, Sözde Kızlar, Canan, Bir Akşamdı, Şimşek, Dokuzuncu Harbiye Koğuşu, Atilla, Fatih Harbiye, Bir Tereddüdün Romanı, Matmazel Noralya'nın Koltuğu, Yalnızız, Biz İnsanlar

Hikâye: Bir Mekteplinin Hatıratı, Karanlıklar Kralı, İstanbul Hikâyeleri, Gençliğimiz, Siyah Beyaz Hikâyeler, Aşk Oyunları, Süngülerin Gölgesinde, Ateş Böcekleri, Hikâyeler

Deneme-İnceleme: Türk İnkılabına Bakışlar, Büyük Avrupa Anketi, Felsefi Buhran, Büyük Avrupa Anketi, Felsefi Buhran, Millet ve İnsan, Mahutlar, Sosyalizm, Mistisizm, Nasyonalizm, Doğu-Batı Sentezi, Osmanlıca-Türkçe Uydurmaca, Sanat-Edebiyat Tenkit, Din-İnkılap-İrtica, Yazanlar, Sanatçılar, Meşhurlar

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Fatih Harbiye: Roman 1930'ların İstanbul'unu, Batı ve Doğu arasındaki ikilemleri anlatmaktadır.

TARIK BUĞRA (1918-1994)

İstanbul Üniversitesi Tıp, Hukuk ve Edebiyat Fakültelerine ikişer, üçer yıllık aralıklarla devam ettiyse de bitirmeden ayrıldı. Akşehir'de çıkardığı Nasrettin Hoca gazetesıyla (1947-48) gazeteciliğe başladı. İstanbul'a yerleştikten sonra Milliyet (1955-56), Yeni İstanbul (1960-66), Haftalık Yol (1968), Tercüman (1969-76) gazetelerinde sayfa düzenledi, fıkra yazarlığı ve yazı işleri müdürlüğü yaptı. Günlük yazılarını bıraktıktan sonra Tercüman gazetesinde haftalık sohbet yazıları yazdı. Edebiyat dünyasında, önce Çınaraltı dergisinde yayımladığı hikâyeleriyle tanındı. Oğlumuz adlı hikâyesi Cumhuriyet gazetesinin hikâye yarışmasında ikincilik kazandı (1948). 1955'te çıkan Siyah Kehribar adlı romanı beğenilmeyince romana bir süre ara verdi. Aynı yıllarda egzistansiyalizmin etkisinde moda hâline gelen bunalım hikâyeciliğinin öncülerinden oldu.

1956 Macaristan olaylarında Macar halkının Sovyetler'e direnişini anlattığı Peşte 56 adlı oyunuyla oyun yazarlığına başladı. Asıl ününü ise, üzerinde 1959'dan beri çalıştığı üç ciltlik Küçük Ağa romanıyla sağladı. Millî Mücadele yıllarında Kuva-yı Milliye hareketi ve halkın işgal kuvvetlerine direnişini konu alan bu eseri daha sonra yine kendisinin yazdığı senaryoyla Yücel Çakmaklı tarafından TV dizisi haline getirildi ve geniş beğeni topladı. TRT 1970 Sanat Ödülleri yarışmasında başarı ödülü alan İbişin Rüyası adlı romanı 1972'de oyunlaştırıldı. 1979'da televizyona uyarlandı. Firavun İmanı

romanyla 1978, yine Çakmaklı yönetiminde TV dizisi haline getirilen ve Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarını konu alan Osmancık romanı ile de 1985 Millî Kültür Vakfı Armağanı'nı kazandı. Akümülatörlü Radyo ile Türkiye Yazarlar Birliği Tiyatro Ödülü'nü aldı (1981). İnanç dergisince 1984'te yılın romancısı seçildi.¹⁵⁹

Eserleri

Roman: Küçük Ağa Ankara'da, İbişin Rüyası, Firavun İmanı, Dönemeçte, Gençliğim Eyvah, Yağmur Beklerken, Yalnızlar, Osmancık, Dünyanın En Pis Sokağı

Hikâye: Oğlumuz, Yarın Diye Bir Şey Yoktur, İki Uyku Arasında, Hikâyeler

Fıkra-Deneme: Gençlik Türküsü, Düşman Kazanmak Sanatı

Gezi: Gagaringrad, Bu Çağın Adı

Oyun: Ayakta Durmak İstiyorum, Üç Oyun (Ayakta Durmak İstiyorum, Akümülatörlü Radyo, Yüzlerce Çiçek Birden Açtı), Güneş ve Arslan, Sıfırdan Doruğa. (Ayrıca çeşitli dergi ve gazetelerde tefrika edilip kitaplaşmayan Aşk Esirleri, Şehir Uyurken, Yanıyor mu Yeşil Köşkün Lambası, Ölü Nokta, Sonradan Yaşamak, Abaza Paşa'nın Rüyası

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Osmancık: Tarih konulu olan bu roman Osmanlı dönemini anlatır.

ASLI E. PERKER (1975)

Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Amerikan Kültürü ve Edebiyatı bölümünden mezun olduktan sonra sırasıyla Aktüel dergisi, Radikal, Yeni Binyıl ve Sabah gazetelerinde gazeteci/röportör olarak çalıştı. 2001 yılında New York'a taşınmasıyla birlikte edebiyat çalışmalarına ağırlık verdi ve ilk romanı Başkalarının Kokusu 2005 yılında yayımlandı. 2009 yılında çıkan ikinci kitabı Cellat Mezarlığı sekiz, 2011'de onu takip eden Sufle yirmi üç dile çevrildi. Perker, Kar İzleri Örttü adlı karma öyküler kitabında Ziu'nun Kar Küresi adlı öyküsüyle yer aldı. Aynı hikâye Almanya'da Random House tarafından yayımlanan "Einmal werdet ihr noch wach..." isimli suç antolojisinde de yer aldı. On dört kadın yazarın öykülerinden oluşan Alis, Harikalar Diyarı'ndan Tüymüş Bulunuyor'a Terapi adlı kısa hikâyesiyle katkıda bulundu. Yazarın son romanı Bana Yardım Et, Eylül 2015'te yayımlandı.¹⁶⁰

¹⁵⁹ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, s. 222-223.

¹⁶⁰ http://kalemagency.com/?page_id=783 (e.t: 7.12.2017).

Eserler:

Roman: Flamingolar Pembedir, Sufle, Başkaların Kokusu, Bana Yardım Et.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Sufle: Roman üç ayrı insanın hayal kırıklıkları ve hayatları hakkındadır. Paris, İstanbul ve New York'ta yaşayan üç insanın güzel hayatları için Sufle tarifesi bulmak için yaşanan mücadelelerini anlatılır.

CEYHAN ALTINYELEKLIÖĞLU (1942)

Gazeteciliğe 1965 yılında Anadolu Ajansı'nda başladı. Anadolu Ajansı'nda İstihbarat Şefliği ve Parlamento Haberleri Müdürlüğü yaptı. İngilizce ve Almanca biliyor.¹⁶¹

Eserleri:

Roman: Dul Kadının Oğlu Nuh Ve Lut'a Dek Uzanan Sırlar.

Tarih: Güneşin İmparatoru Fatih.

Siyaset: Acayip Muhalefetim Geldi.

Bulgarcaya Çevrilen Romanı

-Dul Kadının Oğlu: Romanda yakın arkadaşını öldüren bir adam anlatılmaktadır.

4.2. BULGULAR VE YORUMLAR

Yukarıda yapılan araştırmada 102 yazarın öz geçmişi ve yazdığı eserler ve eserlerin kısaca içeriği verilmiştir. Bu bölüm sayesinde yazarların hayatları, eğitimleri, eserleri hakkında kapsamlı bir bilgi edinmiş olunur. 1944 ile 2015 yılları arasında Bulgar okuyucular 102 farklı tarzı, akımları ve mensup olduğu dönemleri göreceklerdir.

Yaptığımız araştırmalar sonucunda 1944-2015 yılları arasında 187 romanın Türkçeden Bulgarcaya çevrildiği belirlenmiştir. Bu romanların listesi TEDA ve Sofya Millî Kütüphanesi aracılığı ile derlenmiştir ve sayısı basımevleri tarafından kütüphaneye teslim edilen romanların sayısı olarak tespit edilmiştir. Kimi kitapların Sofya Millî Kütüphanesinde bulunamama nedeni yayınevleri tarafından kütüphaneye nüsha teslim edilmemiş olmasıdır.

¹⁶¹ <https://www.kitapyurdu.com/yazar/ceyhan-altinyeleklioglu/21420.html> (e.t: 2.4.2020).

Listedeki romanlar üç ana dönemde sınıflandırılmıştır. Birinci dönemin 1944-1989 arası olarak belirlenme nedeni o yılların Bulgaristan'daki komünist rejimin başlangıç ve bitiş yılları olmasıdır. 1989-1992 arasında herhangi bir çeviri yapılmamıştır.

İkinci dönem 1992-2005 arasını kapsamaktadır. Bu dönemde çevirilerin yalnızca basımevleri tarafından yapılması ikinci dönemi belirlemede etkin unsur olmuştur.

Üçüncü bölüm ise 2006-2015 arasıdır. Bu dönemde çeviriler TEDA projesi kapsamında yapılmıştır ve çevirinin en çok bu dönemde yapıldığı görülmektedir. TEDA'dan önce 35, TEDA'dan sonra 152 roman çevrilmiştir. Bu nedenle TEDA sayesinde Bulgar okuyucuların Türk yazarlarını, kültürünü, klasik ve modern eserlerini yakından tanımak fırsatı bulduğunu belirtmek gerekir.

Listede bulunan eserler belirtilen dönemlere göre sıralanmış ve böylece bibliyografik bilgiler kronolojik olarak verilmiştir. Yazarlar ve eserler hakkındaki bilgilere, eserlerin özetlerine kütüphanedeki taramaların yanı sıra çeşitli internet sitelerinden de erişilmiştir. Bu bilgilerin verilme sebepleri arasında okurların yazar, eser ve özet bilgisine tek kaynaktan öz olarak ulaşmasının kolaylık sağlayacağı düşüncesi; yazarı tanımının eser hakkında daha iyi fikir edinme imkânı tanımının yapısalılık kuramına uygun düşmesi söylenebilir.

Tezimizde yazarlar mensup olduğu dönem, akıma göre; romanlar ise türüne göre bir sıralamaya da tabi tutulmuştur. Bunun için aşağıda verilen altı ana başlığa göre romanlar ele alınmıştır.

1. Öncü (Klasik veya Popüler Yazar)
2. Yazarın Eğilimlere Göre (Bireysel, Marksist-Toplumcu Gerçekçi Eğilimler, Milliyetçi, Türkçü, İslamcı...)
3. Mensup Oldukları Dönemlere Göre Sıralaması
4. Roman Türünün Evreleri (Modern, Postmodern, Klasik)
5. Kurgusuna Bağlı Roman Türleri (Tarihî, Suç, Yaşamöyküsel vb.)
6. Roman Konusuna Göre (Sosyal, Aşk vb.)

Aşağıda söz konusu üç dönem ayrıntıları ile ele alınmıştır.

4.2.1. Birinci Dönem: 1944-1989 Yılları

Birinci dönemde toplam 30 kitap çevrilmiştir. Çevirisi yapılan romanlara bakıldığında eserlerin Cumhuriyet döneminden seçildiği görülmüştür. Cumhuriyet

dönemindeki sanatçılardan kimileri daha önce Fecri Atı, Millî Edebiyat dönemlerine mensup olan yazarlardır (Halide Edip, Yakup Kadri vb.). Bu sanatçılar, millî konuları ön planda tutarak eser vermiştir. Yazarların arasında dikkat çeken isim, Garip Akımının temsilcisi olan ve şair kimliği ile ün kazanmış Melih Cevdet Anday'dır.

Bu dönemde roman çevirisi en çok yapılan yazarlar; Reşat Nuri Güntekin, Sabahattin Ali, Yaşar Kemal ve Aziz Nesin'dir. Toplumcu gerçekçi akımın temsilcileri olarak Kemal Tahir, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Fakir Baykurt'un romanları çevrilmiştir. Toplumcu gerçekçilik Marksist dünya görüşü üzerine oturan, dünyayı ve insanı bu görüş doğrultusunda algılayan bir yazınsal akımdır.¹⁶² Bu yazarlar aynı zamanda köy edebiyat romanının ilk yazarlardan sayılmaktadır. Çeviri romanlar listesinin ilk sıralarında daha çok Anadolu toprakları ve köy konulu romanlar olsa da sonradan bireysel ve psikolojik, günümüze yaklaştıkça da bireysel konular ağırlık kazanmıştır.

Aziz Nesin, İnci Enginün'e göre yazar 1946-1980 dönem yazarlarından ve alt sıralamasında mizah yazarları arasındadır.¹⁶³ Mizah ve hiciv anlayışı üst seviyede olan yazarın birçok romanı çevrilmiştir. Nesin'in 89'lu yıllarda yakından takip ettiği Bulgaristan ile ilgili çalışması da mevcuttur. Bulgaristan'daki Türkler, Türkiye'deki Kürtler adlı eserleri yazmıştır.

Çeviri romanların konularına bakıldığında aşağıdaki sınıflandırmayı yapmak mümkündür.

Sosyal gerçekçi konuları ele alan romanlar: Aylaklar, Acı Lokma, Sinekli Bakkal, Gol Kralı, Denizin Kanı, Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz, Yalancı Dünya, Tek Yol, Alında mavi Kuşlar, 47li, Bir Avuç Gökyüzü

Evlilik, ilişki, aile sorunlarını ele alan romanlar: İçimizdeki Şeytan, Çalıkuşu, Fosforlu Cevriye, Acı Tütün

Aile, evlatlık sorunlarını ele alan romanlar: Kuyucaklı Yusuf, Kürk Mantolu Madonna

Zenginlik, fakirlik konularını ele alan romanlar: Murtaza, Eskici ve Oğulları

¹⁶² <https://www.turkedebiyati.org/toplumcu-gercekci-edebiyat.html> (erişim 14.5.2018).

¹⁶³ İnci Enginün, , *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı* , (tek cilt), Dergâh Yayınları, , İstanbul, 2004, s.365.

Anadolu'nun küçük kasaba ve köylerindeki yaşam tarzları, sorunlarını ele alan romanlar: Çalığışu, Onuncu Köy, İnce Memed, Bizim Köy, Teneke, Yeşil Gece, Bereketli Topraklar Üzerinde, Hacizli Toprak, Ölmez Otu, Yaban, Dügün Gecesi

4.2.2. İkinci Dönem: 1992-2005 Yılları

İkinci dönemde sadece altı roman çevrilmiştir. Bu süreçte Tanzimat Dönemi, Cumhuriyet Dönemi romanlarının yanı sıra Postmodern akımının romanlarından da çeviriler yapılmıştır. Türk edebiyatının tarihsel olarak birbirinden uzak döneminin belirgin temsilcilerinden Namık Kemal ve Orhan Pamuk'un romanlarının bu süreçte çevirisinin yapılması dikkat çekicidir.

4.2.3. Üçüncü Dönem: 2006-2015 Yılları

Bu dönem roman çevirisinin en çok olduğu dönemdir. Bunda TEDA projesinin etkisi büyüktür. Bu dönemde sıralanan romanlar Sofya Millî Kütüphanesi'ndeki verilerin yanı sıra TEDA'nın desteklemiş olduğu kitaplar listesinden alınmıştır.

Bu dönemde de Türk edebiyatının farklı dönemlerindeki yazarlarından çeviriler yapıldığı görülmektedir. Aşk ve insan ilişkilerinin her dönemde romanlarda yer alması bu süreçte de görülmektedir. Önceki dönemlerden farklı olarak roman konularının arasına yavaş yavaş depresiflik, yalnızlık, modern hayatın getirdiği egoistlik gibi kişilik sorunları girmiştir. Psikolojik tahlillere dayalı eserlerin de bu dönemde arttığı söylenebilir.

Romanların çoğu yeni tekniklerle okur karşısına çıkmıştır. Klasik eserlerde görülen açık anlatım yerine kapalı ve okuru düşünmeye yönelten bir anlatım gözlenmektedir.

Romanların türü önceki dönemlerden farklı olarak tarih, macera ve polisiye romanlarının yanı sıra otobiyografik ve biyografik romanlarla çeşitlenmiştir.

2011'de çevrilen romanların arasında klasik ve çağdaş yazarlar bir aradadır. 2012'de çevrilen romanlarda dikkat çeken durum klasik yazar olarak yalnızca Halit Ziya'nın olması, diğer yazarların çağdaş yazar olmasıdır. Dikkat çeken bir diğer durum ise psikolojik ve kişisel gelişim içerikli bir roman olan Kendini Arayan Adam'ın ve anı romanı olan Masalını Yitiren Dev'in bu dönemde çevrilmesidir. Türk dizilerinin Bulgaristan'da izlenmesinin etkileri ile romanların çevrilmesi de bu yılda başlar.

2013'teki çeviriler modern bir yazarla başlar: Ece Temelkuran. Bu yılda Reşat Nuri, Orhan Kemal, Ahmet Hamdi Tanpınar gibi klasik yazarlar da yer almaktadır. Selim İleri ve İsmet Bertan'ın romanlarının çevrilmesinin dışında 2013'te farklı bir yazarın eseri

çevrilmemiş, hepsi daha önce çevirisi yapılan eserlerin tekrarı olmuştur. Bu durumu tekrar çevirisi yapılan romanların Bulgar okuyucu tarafından beğenilmesi şeklinde yorumlamak mümkündür.

2014 yılı Neslihan Acu ile başlar, ardından Refik Halit Karay ve Orhan Kemal gelir. Burada da klasik ve çağdaş yazarlar çevrilmiştir. 2014'te romanları yeni çevrilen yazarlar arasında Ceyhan Altınyeleklioğlu, Ahmet Ümit, Oya Baydar ve Vedat Türkali görölmektedir.

2015'te Nazım Hikmet'ten ilk defa çevirinin yapılmış olması dikkat çekicidir. Jale Sencak da şimdiye kadar rastlanmayan kadın yazarlardandır. Peyami Safa, Tarık Buğra, Zülfü Livaneli, Refik Halit Karay, Ahmet Altay, Nermin Bezmen ve Aslı E. Perker listede ilk defa yer almış yazarlardır.

Burada belirtmekte yarar görölen husus, çeviri romanların 2015 yılına kadar ele alınmasıdır. Bunun nedeni tezin başladığı yıl olmasıdır. Zira bu listenin her gün güncellenerek artacağı malumdur.

V. BÖLÜM

ÇEVİRMENLER

İnsanlık tarihi boyunca çevirmenler sayesinde birçok eser farklı dillere çevrilmiştir. Kültürlerarası etkileşimde büyük payı olan çevirmenler önemli niteliklere sahip olmalıdır. Yeniliğe açık, değişen dünya ve dil hızına yetişen, yazınsal anlatımı güçlü olmalıdır. Dili, açık ve anlaşılır kullanılmalıdır. Çevirmenlerin aynı zamanda hem kendi kültürünü hem çevirisini yaptığı eserin ait olduğu kültürü bilmesi gerekir. Yani kaynak ve erek dillerin kültürünü bilmelidir. Çevirmen, kaynak metni çözümlendiği ölçüde başarılı bir çeviri yapar.

Goethe, çeviri yüzde yüz aktarılamadığından dolayı az da olsa kayıplara uğradığını söyler.¹⁶⁴ Çevirmenin işi bu kayıpları en aza indirmektir. Faruk Yücel, bazı çevirmenlerin çevirinin dışında kaldığını, bunun nedeninin kendi yazarlıklarını göstermek olduğunu ifade eder.¹⁶⁵

Nida'ya göre çevirinin doğru, doğal ve etkileyici olabilmesi için çevirmenin;

1. Kaynak dili çok iyi bilmesi,
2. Erek dil üzerinde tam bir denetime sahip olması,
3. Çeviri alanındaki konuya doğal bir yakınlığının olması,
4. Öykünme yeteneğine sahip olması,
5. Gönderici yazar rolünü oynayarak onun konuşma ve edasını en yakın biçimde kişileştirebilmesi,
6. Çevirisini yaptığı kaynak metnin konusunu iyi bilmesi,
7. Yazarı ve kaynak toplumun kültürel geçmişini iyi tanınması,
8. Yazara sadık kalması,
9. Yazınsal çeviri yapıyorsa yazınsal anlatım yetkinliğine sahip olması,

¹⁶⁴ Faruk Yücel, *Çevirinin Tarihi*, (2. Baskı), Dost Yayınevi İstanbul, 2016, s.7-10.

¹⁶⁵ Faruk Yücel, *Çevirinin Tarihi*, (2. Baskı), Dost Yayınevi İstanbul, 2016, s.7-10.

10. Kişisel görüş, inanç, duygu ve zaaflarından arınmış bir şekilde nesnel olması,
11. Kendisini bilmesi,
12. Doğru karar verebilmesi gerekir.¹⁶⁶

Nasıl yetiştirilir ve davranılırsa öyle bir çeviri dünyaya gelir. Yine aynı dilbilimciye göre her dil kendine göre bir özgüdür fakat çeviri ile eş değer kılınması mümkündür. Bu eş değerlilik çevirmenin mantıksal, kültürel-sosyal bağ kurması ile olur. Yazarların ortaya koydukları çeşitli eserlerle edebiyat tarihindeki yeri yadsınamaz ancak bu eserlerin diğer dillerdeki okuyuculara ruhunu kaybetmeden ulaşması çevirmenler aracılığıyla olur.

Çevirmenler sayesinde Bulgaristan'daki okurlar Türk edebiyatının klasik ve modern romanlarına ulaşma fırsatı bulmuştur. Böylece dönemin sosyal, kültürel, siyasi hayatına da ulaşmışlardır. Çevrilen eserlerle Bulgaristan ve Türkiye arasındaki kültürel ilişkiler canlı tutulmuştur.

Tezin bu bölümünde yukarıda sözü edilen sebepler de göz önüne alınarak Bulgar çevirmenler tanıtılmıştır.

Çeviri listesinde yer alan çevirmenler hakkındaki bilgilere ulaşmak için çeşitli yollar izlenmiştir. Çevirmenlerden bir kısmına elektronik ortamdan, diğer bir kısmına ise basımevleri aracılığı ile ulaşılmıştır. Çevirmenlerden bazıları ile doğrudan görüşülmüş, bazıları hakkındaki bilgiler diğer çevirmenlerden alınmış, kimi bilgilere ise farklı dillerdeki kaynaklardan ulaşılarak tarafımdan Türkçeye çevrilmiştir. Hayatta olmayan çevirmenlerin akrabalarından bilgi alınmıştır. Hakkında bilgiye ulaşılamayan çevirmenlerin ise yalnızca isimleri ve çevirdiği eserler listede yer almıştır. Bu çevirmenler hakkında bilgiye ulaşılmamasının birkaç nedeni vardır: Bunlardan biri kendilerinin hayatta bulunmamasıdır. Araştırma boyunca tezimizde ismi verilen bu çevirmenlerin ailesine, yakın çevresine ya da yayınevlerine ulaşılmaya çalışılmış ancak bir bilgiye ulaşmak mümkün olmamıştır. Bir diğer neden ise şudur: Bu çevirmenler, 1940-1950'li yıllarda çeviri yapmışlardır. Bu isimlerden bir kısmının müstear isim olduğu da düşünülürse ne Sofya Kütüphanesinde ne internet aramalarımızda bir bilgiye ulaşmanın mümkün olmayışı ortaya çıkacaktır. Kaynaklarda da haklarında bilgi verilmemesi nedeniyle bu çevirmenlerin tanıtım kısımları boş bırakılmıştır. Bu durum çevirmenlerin isminden sonra verilen dipnotla vurgulanmıştır. Çevirmenler hakkındaki bilgilerin

¹⁶⁶ Mine Yazıcı , *Çeviribilimin Temel Kavram ve Kuramları*, Multilingual Yayınevi, 2010, s. 84.

uzunluk ve kısalığı yukarıda anlatılan nedenlerle değişmekte ve ortak bir bütünlük göstermemektedir. Çevirmenler, çevirilerin tarihine göre sıralanarak tanıtılmıştır. İki çevirmen tarafından çevrilen eserlerde her iki çevirmen de tanıtılmıştır.

Çevirmenlerle gerek yüz yüze görüşmelerden gerek e-posta veya sosyal ağlardan edinilen, Bulgarca veya İngilizce olan bilgiler tarafımdan Türkçeye çevrilmiştir.

5.1. ÇEVİRMENLER

Kaynaklarda da haklarında bilgi verilmemesi nedeniyle bu çevirmenlerin tanıtım kısımları boş bırakılmıştır. Bu durum çevirmenlerin isminden sonra verilen dipnotla vurgulanmıştır. Çevirmenler hakkındaki bilgilerin uzunluk ve kısalığı yukarıda anlatılan nedenlerle değişmekte ve ortak bir bütünlük göstermemektedir.

Bu çevirmenlerin doğum tarihlerine göre sıralanması uygun görülmüştür. Doğum tarihleri belirlenemeyen çevirmenler romanların çeviri tarihine göre başta verilmiş; daha sonra doğum tarihlerine göre diğer çevirmenler sıralanmıştır. Bunun nedenlerinden biri çeviri tarihlerinin farklılık göstermesi; diğeri ise bir eserin bir başka çevirmen tarafından da Bulgarcaya aktarılmasıdır. İki çevirmen tarafından çevrilen eserlerde her iki çevirmen de tanıtılmıştır.

Çevirmenlerle gerek yüz yüze görüşmelerden gerek e-posta veya sosyal ağlardan edinilen, Bulgarca veya İngilizce olan bilgiler tarafımdan Türkçeye çevrilmiştir.

Vladimir Vladimirov / Владимир Владимиров¹⁶⁷

Çevirdiği eser sayısı: 1

GÜNTEKİN, Reşat Nuri (1944), *Çalığısu*, yayınevi: Narodna prostveta

Süleyman Hafızov / Сюлейман Хафъзов

Süleyman Hafızov, Sviştov şehrinde dünyaya gelmiştir. Eğitimini bu şehirde alarak bütün hayatını orada geçirmiştir. Paruş Paruşev ile birlikte 1944 ile 1989 yılları arasında en çok çeviri yapanlardan biridir. Kendisi sol görüşe sahip yazarlardandır ve bir süre Sviştov belediye başkanlığı yapmıştır.¹⁶⁸

¹⁶⁷ Vefat etmiştir, hakkında bilgiye ulaşamadım.

¹⁶⁸ Gülçin Çeşmedjjeva ile yapılan görüşme yapılmıştır. Sınırlı bilgi edinilmiştir. Görüşme yeri: Bulgaristan / Görüşme tarihi: 01.12.2018

Çevirdiği eser sayısı: 7

GÜNTEKİN, Reşat Nuri (1968), *Çalikuşu*, baskı 1, yayınevi: Narodna prosveta

GÜNTEKİN, Reşat Nuri (1970), *Çalikuşu*, baskı 2, yayınevi: Narodna prosveta

GÜNTEKİN, Reşat Nuri (1980), *Çalikuşu*, baskı 3, yayınevi: Narodna prosveta

GÜNTEKİN, Reşat Nuri (1991), *Çalikuşu*, yayınevi: Zlatorog

NESİN, Aziz (1967), *Zübük*, yayınevi: Narodna prosveta

ERDİNÇ, Fahri (1987), *Acı Lokma*, yayınevi: Bılgarski Pisatel

KEMAL, Namık / UŞAKLIGİL, Halid Ziya (1992), *İntibah/ Aşk-ı Memnu*, yayınevi: Narodna kultura, Hubavinka Filipova ile ortak çeviri

Svetlana Grigороva / Светлана Григорова (1954-2015)

Svetlana Vladimirova Grigороva, 1972-1974 yılları arasında Veliko Tırnovo'daki üniversitede Rus Dili ve Tarihi bitirmiştir. Rusya'dan burs kazanarak Sanktpeterburg Üniversitesinde 1975-1979 yılları arasında Rus Dili okumuştur. Bulgaristan'a döndüğünde kısa süreliğine öğretmen olarak, daha sonra Şumen şehrinde Yüksek Askeri Okulda öğretmen olarak 2000 yılına kadar çalıştı. Askerî öğrencilerin eğitimi için birçok Rusça makale, yardımcı ders kitabı yazmıştır. Lisans eğitimine ek olarak İngiliz Dili Öğretmenliği için temel kurs bitirmiş ve Shumen Üniversitesinde Türk Filolojisi konusunda eğitim almıştır. Rusçadan, İngilizceden, Türkçeden eserler çevirerek çevirmen olarak çalışmıştır.¹⁶⁹

Çevirdiği eser sayısı: 1

GÜNTEKİN, Reşat Nuri (2009), *Çalikuşu*, yayınevi: Uniskorp

El Yotzova Ел.Йоцова¹⁷⁰

Nik. Kapıszov Ник.Капъсьзов¹⁷¹

Çevirdiği eser sayısı: 1

MAKAL, Mahmut (1951), *Bizim Köy*, yayınevi: NS OF

¹⁶⁹ Uniskorp Yayınevi'nin yardımıyla Svetlana Grigороva'nın kızına ulaşılmıştır. Marina Staneva annesi hakkındaki bilgileri 24.10.2018 tarihinde e-posta olarak tarama göndermiştir.

¹⁷⁰ Vefat etmiştir, hakkında bilgiye ulaşılamamıştır.

¹⁷¹ Vefat etmiştir, hakkında bilgiye ulaşılamamıştır.

Donka Melamed/ Донка Меламед (1919-2000)

Kızıyla irtibata geçilmiş ve hakkında bilgi alınmıştır. Donka Melamed, Sliven şehrinde dünyaya gelmiştir. Çocukluk yıllarında Fransa, Çek Cumhuriyeti ve Romanya gibi birçok ülkede ikamet etmiş fakat en çok İstanbul'da yaşamıştır. 1926 ile 1932 yılları arasında orada eğitim görmüştür. Bulgaristan'a döndüğü zaman Sofya Üniversitesinde Roma Filolojisi üzerine eğitim almış, 1944 yılında mezun olmuştur. Basım Müdürlüğünde işe başlamış, bu kurum sonradan Bulgar Telgraf Ajansı olarak adlandırılmıştır. İlk çeviri döneminde yer alan en aktif, en bilgili çevirmenlerden biri olmuştur. Türkçe, Fransızca ve Rusçadan çeviri yapan Melamed, Gazeteciler Birliği Üyesi ve Çevirmenler Birliği Kurucu Üyesi olarak görev yapmıştır. Çevirmenler Birliği tarafından madalya "Kiril ve Metodu" büyük ödülüne layık görülmüştür.¹⁷²

Çevirdiği eser sayısı: 4

SABAHAATTİN, Ali (1956), *İçimizdeki Şeytan*, yayınevi: NS OF

KEMAL, Yaşar (1957), *İnce Memed*, yayınevi: Narodna Kultura

KEMAL, Orhan (1962), *Murtaza*, yayınevi: Narodna Kultura

KEMAL, Orhan (1996), *Bereketli Topraklar Üzerinde*, yayınevi: Hr. G. Danov

Zoya Dimitrova / Зоя Димитрова (1949)

Zoya Hristova Dimitrova, Sviştov şehrinde dünyaya gelmiştir. 1973 yılında Sofya Üniversitesinde Türk Dilli ve Edebiyatı bölümünden mezun olmuş ve gazetecilik yapmıştır. Türkçe bilgisinden dolayı Türkiye'deki haberler hakkında yazılar yazan Dimitrova, Bulgar Telgraf Ajansı'nda röportör ve editör olarak çalışmıştır. Bulgar Telgraf Ajansı'nda Uluslararası bilgi bölümünde Genel Yayın Yönetmeni yardımcısı olarak çalışmış, radyo ve televizyon kanallarında Türkiye hakkında yayın yapmıştır.

Reşat Nuri Gültekin'den Akşam Güneşi, Ece Vahapoğlu'ndan Öteki ve İnci Aral'dan Sadakat adlı eserlerin redaktörlüğünü de yapmıştır.¹⁷³

Çevirdiği eser sayısı: 1

SABAHAATTİN, Ali (2014), *İçimizdeki Şeytan*, yayınevi: Emas

¹⁷² Çevirmenin kızı tarafından bilgiler e-posta olarak tarafıma gönderilmiştir.

¹⁷³ Emas Yayınevi yardımıyla çevirmenin e-posta adresine ulaşılmıştır. 2.12.2018 tarihinde çevirmen, öz geçmişini e-posta olarak tarafıma göndermiştir.

Paraşkev S. Paruşev / Парашкев С.Парушев (1932-2003)

Kızıyla irtibata geçilmiş ve hakkında bilgi alınmıştır. Gazetecilik ve çevirmenlik yapmış olan Paruşev aynı zamanda diplomat olarak görev yapmıştır. Kavarna’da dünyaya gelmiş, orta eğitimini burada almış, daha sonra üniversite eğitimini Sofya’da Türk Dili ve Edebiyat bölümünde sürdürmüştür. Bulgar Telgraf Ajansına bağlı olan “Lik” adlı dergide baş editörlük yapmıştır. Gazeteci olarak ise “Oteçestven Front” gazetesinde uluslararası bölümünde çalışmış, bundan sonra da baş editör olarak “Yeni Işık” gazetesinde çalışmıştır. Birçok Bulgar gazetesinde muhabir olarak çalışan Paruşev, genç yaşlarda çeviri yapmaya başlamıştır. Önemli birçok Türk şair ve yazarın eserlerini çevirmiştir (Aziz Nesin, Yaşar Kemal, Nazım Hikmet, Sabahattin Ali, Orhan Kemal, Suat Derviş, Cengiz Tuncer, Necati Cumalı; Melih Cevdet Anday, Kemal Özer, Ömer F. Toprak, Orhan Arıburnu, Cahit Külebi, Cahit Irgat, Oktay Rıfat, Fazıl H. Dağlarca, Cahit S. Tapıncı, Cevdet Kudret, Ercüment B. Lav).

Aziz Nesin ile yakın arkadaş olan Paruşev, Türk şiirinin ve öykülerinin derleyicisi ve editörü olmuştur. “Mustafa Kemal Atatürk” adlı kitabı 1973 yılında Oteçestven Front basımevi tarafından çıkarılmıştır. Kitap, 2000 yılında Marin Drinov basımevi tarafından “Atatürk-Diktatör Demokrat” ismiyle piyasaya çıkmış ve Türkçe olarak da yayımlanmıştır. Bir diğer kitabı ise Şeyh Bedreddin Simavi hakkındadır ve aynı basımevi tarafından 1982 yılında çıkarılmıştır. İş hayatının son on beş yılında Türkiye’de konsolos olarak ve daha sonra Bulgaristan Başkonsolosluğu’nda İstanbul Başkonsolosu olarak görev yapmıştır. Bulgaristan’daki Çevirmenler Birliği’nin kurucu üyesi ve Gazeteciler Birliği üyesi olarak da çalışan Paruşev, döneminin bilinen çevirmenleri arasında yer almıştır.¹⁷⁴

Çevirdiği eser sayısı: 7

SABAHATTİN, Ali (1956), *Kuyucaklı Yusuf*, yayınevi: Narodna kultura

KEMAL, Yaşar (1964), *Teneke*, yayınevi: Narodna kultura

DERVİŞ, Suat (1965), *Fosforlu Cevriye*, yayınevi: Narodna kultura

KEMAL, Orhan (1969), *Eskici ve Oğulları*, yayınevi: Narodna kultura

CUMALI, Necati (1976), *Acı Tütün*, yayınevi: Narodna kultura

TUNCER, Cengiz (1976), *Hacizli Toprak*, yayınevi: OF

¹⁷⁴ Çevirmen Rozia Samuilova yardımıyla Paruşev’in kızının telefon numarasına ulaşılmış, kızı çevirmen hakkındaki bilgileri 5.11.2018 tarihinde e-posta olarak tarafıma bilgileri göndermiştir.

NESİN, Aziz (1979), *Yaşar ne yaşar ne yaşamaz*, yayınevi: Narodna kultura

Tsvetanka Peşeva/Цветанка Пешева (1951)

Sofya’da dünyaya gelen Peşeva, 1973 yılında Sofya’da Sv. Kliment Ohridski Üniversitesinde Türkçe bölümünü bitirmiştir. Bunun yanı sıra aynı üniversitede Radyo Gazeteciliği bölümünü bitirmiştir. 1984 senesine kadar Bulgar Ulusal Radyosu’nda Türkçe editörlüğünü yapmıştır. 1999 yılına kadar Hristo Botev programının sabah bloğunda sunucu olarak çalışmış ve daha sonra Radyo Bulgaristan’da kıdemli editör olarak çalışmış, 2011 yılında emekli olmuştur. Edebiyata olan düşkünlüğü ile Türkçeden Bulgarcaya birçok çeviri yapmış, editör olarak çalışmıştır. Aynı zamanda Fransızca, Rusça ve İngilizceye hakimdir. Gazetecilik alanında da birçok konuda yazıları bulunmaktadır.¹⁷⁵

Çevirdiği eser sayısı: 2

KEMAL, Orhan (2015), *Murtaza*, yayınevi: Delakort

TÜRKALİ, Vedat (2014), *Fatmagül’un Suçu Ne?* Yayınevi: Kolibri

İl. Atanasov/ Ил. Атанасов¹⁷⁶

Çevirdiği eser sayısı: 1

BAYKURT, Fakir (1963), *Onuncu Köy*, yayınevi: Narodna Kultura, editör: Svoboda Stefanova

Svoboda Stefanova / Свобода Стефанова

Kendisi ile görüşülmemiş, bir başka çevirmenle görüşülerek hakkında bilgiye ulaşılmıştır. Svoboda Stefanova Petrova-Germanova 1950-1960 yılları arasında Radyo Sofya’da tercüman ve konuşmacı olarak çalışmıştır. 1963 yılına kadar Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde ve uzun yıllar boyunca Almanya Berlin’de Humboldt Üniversitesinde öğretmenlik yapmıştır. Hâlen Berlin’de yaşamaktadır. Birçok hikâye kitabı çevirmiştir. Çevirileri Türk hikâyeleri koleksiyonunda yer almaktadır.¹⁷⁷

¹⁷⁵ Çevirmen Rozia Samuilova yardımıyla Peşeva’nın telefon numarasına ulaşılmış, kendisi ile görüşme sonucunda hakkındaki gerekli bilgiler çevirmen tarafından 7.11.2018 tarihinde e-posta olarak tarafıma gönderilmiştir.

¹⁷⁶ Vefat etmiştir, hakkında bilgiye ulaşılamamıştır.

¹⁷⁷ Çevirmen Emiliya Slavkova ile görüşülmüş, Stefanova hakkındaki bilgiler 30.11.2018 tarihinde e-posta olarak tarafıma gönderilmiştir.

Çevirdiği eser sayısı: 1

GÜNTEKİN, Reşat Nuri (1965), *Yeşil Gece*, yayınevi: Narodna kultura

Editörlüğünü yaptığı kitaplar:

BAYKURT, Fakir (1963), *Onuncu Köy*, yayınevi: Narodna Kultura, editör:
Svoboda Stefanova

Gülçin Çeşmedjjeva / Гюлчин Чешмеджиева (1936)

Kendisi ile görüşülmüş ve gerekli bilgiler edinilmiştir. Sofya’da dünyaya gelmiş, bütün eğitimini Sofya’da almıştır. Annesi ve babası, o dönemde Bulgarca ve Türkçe yayınlanan tek gazete olan “Yeni Işık” gazetesinin, o zamanki ismiyle “Işık” gazetesinin kurucularındandır. Fransız Lisesini bitirdikten sonra üniversite eğitimini Rusya Leningrad’da almış, Gazetecilik ve Rus Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirmiştir. Türk dili eğitimi almamış, ailesinden Türkçe öğrenmiştir. Rusya’dan döndükten sonra o dönemin yabancı edebî eserlerini çeviren basımevi “Narodna Kultura’da” editör ve çevirmen olarak çalışmıştır. Narodna Kutura basımevinde çalıştığında Ankara’da iş seyahatine gelmiş ve birçok klasik Türk yazarıyla yakından tanışma fırsatı bulmuştur. Emekli olduğu 1993’e kadar orada çalışmıştır. Beş yıl Moskova’da çevirmen olarak görev almış, emekli olduktan sonra da çeviriler yapmaya devam etmiştir.¹⁷⁸

Çevirdiği eser sayısı: 9

ANDAY, Metih Cevdet (1966), *Aylaklar*, yayınevi: NS OF

ADIVAR, Halide Edip (1971), *Sinekli Bakkal*, yayınevi: Narodna Kultura

ADIVAR, Halide Edip (2010), *Sinekli Bakkal*, baskı 2, yayınevi: Riva

KEMAL, Yaşar (1981), *Ölmez Otu*, yayınevi: Narodna kultura

PAMUK, Orhan (1995), *Kara Kitap*, yayınevi: Narodna kultura

PAMUK, Orhan (2006), *Kara Kitap*, baskı 2, yayınevi: Ednorog

PAMUK, Orhan (2009), *Cevdet Bey ve Oğulları*, yayınevi: Ednorog

MAĞDAN, Perihan (2010), *Biz Kimden Kaçtıyorduk Anne*, yayınevi: Riva

LEVİ, Mario (2012), *Karanlık Çökerken Neredeydiniz?* Yayınevi: Ednorog

¹⁷⁸ Görüşme yeri: Bulgaristan / Görüşme tarihi: 01.12.2018

Diğer Çeviriler:

ÜSTÜN, Nevzat (1968), *Akrep Üretim Çiftliği*, öykü

TANER, Haldun (1968), *Kırıl Saçlı Amazon*, öykü

FİKRET, Tevfik (1967) *Хоризонт и полумесеу*, şiir kitabı – seçkin şiirler

BALIKÇISI, Halikarnas (1976) *Merhaba Akdeniz*, öykü

ABASIYANIK, Sait Faik, *Hikâyeler*

YILDIZ, Bekir (1976) *Şahinler Vadisi*, hikâyeler

ERDİNÇ, Fahri (1976), *Еликсирът*, hikâyeler

GÜRSEL, Nedim (1982), *Uzun Sürmüş Bir Yaz*, öykü

SOYSAL, Sevgi, *Yenişehir'de Bir Öğle Vakti*

NESİN, Aziz, *Hikâyeler*

Redakte ettiği çeviriler:

NESİN, Aziz, (1979), *Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz*

NESİN, Aziz, (1967), *Zübük*

DERVİŞ, Suat , (1967) , *Fosforlu Cevriye*

DURSUN, Tarık, (1978), *Denizin Kanı*

KEMAL, Orhan (1969) , *Eskici ve Oğulları*

Levent Çivganov / Левент Чивгънов¹⁷⁹

Çevirdiği eser sayısı: 1

ERDİNÇ, Fahri, (1987), *Acı Lokma*, yayınevi: Bılgarski Pisatel

Diyana Nehrizova Nikolova / Диана Нехризова Nikolova (1951)

Diyana Nehrizova, Sofya'da dünyaya gelmiştir. Lise eğitimini bitirdikten sonra lisans eğitimini Türk Filolojisi bölümünde Sofya Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Osmanlı-Türk arşivleri ile ilgilenmiştir. Bilim Akademisinde makaleleri yayınlanmıştır. Bir süreliğine Ulusal Radyosu'nda Gençlik Ekibi'nde çalışmış, 1976'da Ulusal Televizyon, Belgesel Stüdyoları'nda müdür yardımcılığına atanmıştır. Yönetmen ve senaryo yazarı olarak ilk filmini 1985'te, ilk uzun metrajlı filmini ise 1978'de çekmiştir.

¹⁷⁹ Vefat etmiştir, hakkında bilgiye ulaşılamamıştır.

Bunların dışında üç film daha çekmiştir. Sofya Üniversite'sinde Televizyon Gazeteciliği bölümünü ve Ulusal Tiyatro ve Sinema Sanatları Akademisinde Sinematografi bölümünü bitirmiştir. 1989'da sinema sektöründe iş fırsatı bulamadığı için emlak sektöründe devam etmiştir. Bu da uzun süre devam etmemiş, Diyana Nehrizova tercüme bürosunu açmıştır. Bulgaristan'da ilk olarak "Film Çeviri" adlı pratik kursu başlatmış, 7 yıl boyunca devam ettirmiştir. Ticaretin büyümesi sebebiyle yeniden emlak sektörüne dönmüştür.

Sofya'da Oxford Üniversitesiyle birlikte "Mimarlık Fakültesi, İnşaat Mühendisliği ve Jeodezi" üniversitesine bağlı olan "Arazi ve Mülk Yönetimi" bölümünü bitirmiş, ardından da bir gayrimenkul şirketi açmıştır. Hastalık sebebiyle 2008'de emekli olmuştur. Bundan sonra çeviri alanına yönelmiştir.¹⁸⁰

Çevirdiği eser sayısı: 4

POLAT, Emrah, (2012), *Köpek Adamları*, yayınevi: Delakort

KEMAL, Orhan, (2013), *Eskici ve Oğulları*, yayınevi: Delakort

ALTAYLI, Hande (2013), *Kahperengi*, yayınevi: Delakort

GÜNDAY, Hakan (2013), *Az*, yayınevi: Delakort (Tezdeki listede İvaylo Hranov çevirmiştir.)

Hubavinka Filipova / Хубавинка Филипова (1941)

Hubavinka Filipova, 1959-1964 yılları arasında Sofya Üniversitesi Şarkiyat Bölümünde okumuştur. Edebiyatçı, gazeteci, muhabir, dramaturg, yazar, çevirmen olarak çalışmış; üniversitede öğretim üyeliği görevlerinde bulunmuştur. 1965-1985 yılları arasında Bulgaristan Milli Radyosunda edebiyat programları hazırlamış, redaktör ve müellif; 1985-1987 yılları arasında Bulgaristan Milli Radyosunun "Hristo Botev" Programında redaktör; 1987-1997 Bulgaristan Milli Radyosunun Tiyatro ve Dramlaştırma bölümünde dramaturg ve redaktör olarak çalışmıştır. Bulgarca, Türkçe, Fransızca, Rusçaya dillerinde hâkim olan Filipova, en çok kitap çevirisi yapan ve tanınan bir çevirmendir.¹⁸¹

Çevirdiği eser sayısı: 18

ALİ, Sabahattin (1983), *Kürk Mantolu Madonna*, yayınevi: Narodna kultura

¹⁸⁰ Delakord yayınevi yardımıyla kendisiyle irtibata geçilmiş, önce telefonda görüşülmüştür. 7.11.2018 tarihinde öz geçmişi e-posta olarak tarafıma gönderilmiştir.

¹⁸¹ Tzvetanka Peşeva yardımıyla Filipova'nın telefon numarasına ulaşılmış, önce telefonda görüşülmüştür. 5.11.2018 tarihinde öz geçmişi e-posta olarak tarafıma gönderilmiştir.

- ÖZAKIN, Aysel (1985), *Alında Mavi Kuşlar*, yayınevi: Narodna kultura
- KEMAL, Namık / UŞAKLIGİL, Halid Ziya (1992), *İntibah / Aşk-ı Memnu*, yayınevi: Narodna kultura
- UŞAKLIGİL, Halid Ziya (2011), *İntibah / Aşk-ı Memnu*, yayınevi: Slintze
- BAYDAR, Oya (2010), *Erguvan Kapısı*, yayınevi: Letera
- GÖKBUDAK, Naşide, (2011), *Hümevra*, yayınevi: Investpres
- UŞAKLIGİL, Halid Ziya (2011), *Kırık Hayatlar*, yayınevi: Slintze
- GÖKBUDAK, Naşide, (2012), *Asıl Adı Atiye*, yayınevi: Slintze
- UŞAKLIGİL, Halid Ziya (2012), *Mai ve Siyah*, yayınevi: Slintze
- GÜNTEKİN, Reşat Nuri, (2013), *Ateş Gecesi*, yayınevi: Slintze
- GÜNTEKİN, Reşat Nuri, (2013), *Damga*, yayınevi: Slintze
- BAYDAR, Oya (2013), *Kayıp Söz*, yayınevi: Letera
- ALTINYELEKLİOĞLU, Demet (2013), *Cahinin kızı Mihrimah*, yayınevi: Letera
- ALTINYELEKLİOĞLU, Demet (2014), *Pargalı ve Hatice*, yayınevi: Letera
- GÜNTEKİN, Reşat Nuri, (2014), *Miskinler Tekkesi*, yayınevi: Slintze
- GÜNTEKİN, Reşat Nuri, (2013), *Son Sığınak*, yayınevi: Slintze (çevirme ve önsöz)
- HİKMET, Nazım, (2015), *Yaşamak güzel şey be kardeşim*, yayınevi: Slintze
- KAÇAN, Metin, (2015), *Ağır roman*, yayınevi: Slintze
- Aziz Celil / Азиз Джелил¹⁸²**
- Çevirdiği eser sayısı: 1
- NESIN, Aziz, (1976), *Gol Kralı*, yayınevi: Meditsina i Fizkultura
- Penko Tzonevski / Пенко Цоневски¹⁸³**
- Çevirdiği eser sayısı: 1
- DURUN, Tarık, (1978), *Denizin Kanı*, yayınevi: Narodna kultura

¹⁸² Vefat etmiştir, hakkında bilgiye ulaşılamamıştır.

¹⁸³ Vefat etmiştir, hakkında bilgiye ulaşılamamıştır.

Tanya Obretenova/Татяна Обретенoва (1952)

Tanya Obretenova, Sofya'da dünyaya gelmiştir. Üniversite eğitimini Sofya Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde tamamlamıştır. Aynı zamanda Yunan Dili ve Edebiyatı Bölümünden de mezun olmuştur. Hakim olduğu diller: Türkçe, Yunanca, Azerice, Rusça, İngilizce, Fransızcadır. 1991-1998 yılları arasında Hak ve Özgürlük" gazetesinde gazeteci, editör ve tercüman; 2003-2015 yılları arasında Bulgaristan Ulusal Radyosunun Bulgaristan Radyosu Programında radyocu, editör, muhabir olarak çalışmış ve 2015'ten bugüne dek serbest meslek olarak Yargıtay ve Başsavcılığa bağlı adli yeminli tercüman olarak çalışmaktadır. Ayrıca Bulgaristan ile Türkiye arasında yapılan çeşitli resmî, diplomatik görüşmelerde, birçok uluslararası toplantıda Bulgarca-Türkçe ve Rusça-Türkçe sözlü çevirmenlik yapmıştır. Bunun yanı sıra Bulgarcadan Türkçeye bir film çevirmiş, Türk oyuncularının da katıldığı birkaç yabancı filmin yapımında çevirmen olarak görev almıştır.¹⁸⁴

Çevirdiği eser sayısı: 1

KARAOSMANOĞLU, Yakup Kadri, (1983), *Yaban*, yayınevi: Narodna kultura

Yordanka Bibina / Йорданка Бибина (1954)

Yordanka Bibina Sofya'da dünyaya gelmiştir. 1977 yılında Sofya Üniversitesi Türkoloji Bölümünü bitirmiş, 1988'de doktorasını "Savaş Sonrası Türkiye'nin Kültür Politikası (1945-1960)" başlıklı tezi ile tamamlamıştır. 2001'den bugüne dek Balkan Çalışmaları Enstitüsünde kıdemli araştırma görevlisi olarak çalışmaya devam etmektedir. İngilizce, Rusça, Bulgarca, Türkçeye hakimdir.¹⁸⁵

Çevirdiği eser sayısı: 7

KEMAL, Orhan, (1984), *Yalancı Dünya*, yayınevi: Narodna kultura

KEMAL, Orhan (2013), *Yalancı Dünya*, baskı 2, yayınevi: Delakort

KÜR, Pınar, (2008), *Asılacak Kadın*, yayınevi: Letera

PALA, Iskender, (2010), *Babil'de Ölüm, İstanbul'da Aşk*, yayınevi: Ednorog

ÜMİT, Ahmet , (2014) , *İstanbul Hatırası*, yayınevi: Kolibri

TANPINAR, Ahmet Hamdi, (2014), *Beş Şehir*, yayınevi: Prometey İ.L

¹⁸⁴ Hocamız Jana Jeliaskova yardımıyla kendisinin e-posta adresine erişilmiş, kendisiyle 10.10.2018 tarihinde irtibata geçilmiş ve bilgilere ulaşılmıştır.

¹⁸⁵ Hocamız Bibina ile irtibata geçilmiş, 12.10.2018 tarihinde e-posta olarak bilgilere ulaşılmıştır.

ÜMİT, Ahmet, (2015), *Beyoğlu Rapsodi*, yayınevi: Prozoretz

Rumen Kovaçev / Румен Ковачев

Kovaçev'in 1930-1940'lı yıllarda doğmuş olabileceği bilgisine ulaşılmıştır. Rumen Kovaçev, VSS Akademisinde eğitimlik yapmıştır.¹⁸⁶

Çevirdiği eser sayısı: 1

NESİN, Aziz (1984), *Tek Yol*, yayınevi: Hr. G.Danov

Stefka Pırvanova / Стефка Първанова

Stefka Pırvanova da yaşı itibariyle ilk dönem tercümanların arasında yer almaktadır. Kendisi Türkiye'de dünyaya geldiğinden dolayı Türkçeyi iyi derecede bilmektedir. Sonradan Bulgaristan'a dönmüş. Radyoda uzun yıllar çalışmıştır.¹⁸⁷

Çevirdiği eser sayısı: 1

FİRÜZAN, (1986) , *47'liler*, yayınevi: Narodna kultura

Rozia Samuilova/Розия Самуилова

Roziya Samuilova 1969 senesinde Sofya Üniversitesi Şarkiyat Bölümünden mezun olmuştur. Bulgar Ulusal Radyosu'nda çalışmış, aynı zamanda "Narodna Kultura" basımevinde edebiyat editörlük yapmıştır. "Zlatorogi" basımevinde yayıncı, editör ve çevirmenlik yapmıştır. Bulgar Gazeteciler Birliği ve Bulgar Çevirmenler Birliği üyesidir. Yayıncılık, editörlük ve çeviri faaliyetleri için Rosia Samuilova, Bulgaristan'da "Benim Adım Kırmızı" adlı romanın çevirisi ile Bulgaristan'daki Çevirmenler Birliği tarafından; Bulgar Kültürü'nün geliştirilmesine ve teşvikine katkı sağladığı için de Bulgaristan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı tarafından ödüle layık görülmüştür.¹⁸⁸

Çevirdiği eser sayısı: 18

AĞAOĞLU, Adalet, (1989), *Bir Düğün Gecesi*, yayınevi: Narodna kultura

PAMUK, Orhan, (2004), *Benim Adım Kırmızı*, yayınevi: Ednorog

PAMUK, Orhan, (2007), *Benim Adım Kırmızı*, baskı 2, yayınevi: Ednorog

¹⁸⁶ Hakkında bilgiye ulaşılamamıştır.

¹⁸⁷ Bu bilgilere Gülçin Çeşmedjeva ile 01.12.2018 tarihinde yapılan röportaj sırasında ulaşılmıştır.

¹⁸⁸ Janet 45 yayınevi yardımıyla Samuilova'nın telefon numarasına ulaşılmış, kendisiyle telefon görüşmesinden sonra 3.11.2018 tarihinde öz geçmişi tarafıma e-posta olarak göndermiştir.

PAMUK, Orhan, (2007), *Benim Adım Kırmızı*, baskı 2, yayınevi: Ednorog

PAMUK, Orhan, (2005), *Beyaz Kale*, yayınevi: Ednorog

PAMUK, Orhan, (2008), *Beyaz Kale*, baskı 2, yayınevi: Ednorog

PAMUK, Orhan, (2011), *Beyaz Kale*, baskı 3, yayınevi: Ednorog

PAMUK, Orhan, (2006), *Kar*, yayınevi: Ednorog

PAMUK, Orhan, (2011), *Kar*, baskı 2, yayınevi: Ednorog

PAMUK, Orhan, (2007), *İstanbul*, yayınevi: Ednorog

PAMUK, Orhan, (2008), *Yeni Hayat*, yayınevi: Ednorog

KURŞAT, Başar (2008), *Başucumdaki Muzik*, yayınevi: Kolibri

PAMUK, Orhan, (2009), *Masumiyet Müzesi*, yayınevi: Ednorog

GÜNTEKİN, Reşat Nuri, (2010), *Dudaktan Kalbe*, yayınevi: Riva

PAMUK, Orhan (2011), *Öteki Renkler*, yayınevi: Ednorog

TANRIPAR, Ahmet Hamdi, (2013), *Huzur*, yayınevi: Prozortz

PAMUK, Orhan (2013), *Sessiz Ev*, yayınevi: Ednorog

KOPAN, Yekta (2013), *Bir de baktım yoksun*, yayınevi: Siela

Önsöz ve bitiş bölümün yazarı:

CUMALI, Necati, (1976), *Susuz Yaz*, yayınevi: Narodna kultura

HİKMET, Nazım Hikmet, (1989) , *Ferhat ve Şirin, Yusuf ve Züleyha, Şiirler*,
yayınevi: Народна култура

KADRI, Yakup, (1983), *Yaban*, yayınevi: Narodna kultura

KEMAL, Orhan, (1984), *Yalancı Dünya*, yayınevi: Narodna kultura

GÜRSEL, Nedim (1982) , *Uzun sürmüş bir yaz*, yayınevi: Narodna Kultura

SABAHATTİN, Ali (1983), *Kürk Mantolu Madona*, yayınevi: Narodna kultura

TES, Tatyana, (1984), *Пазители на времето*, yayınevi: Narodna kultura.

Apostol Sariivanov / Апостол Саръиванов (ö.2007)

Apostol Sariivanov, gazetecilik yapmış, 30 yıl Bulgar Telgraf Ajans'ta çalışmış, Sofya Üniversitesi Türkoloji Bölümünde eğitim vermiş, Türkiye tarihi, edebiyatı ve siyasi durumları hakkında uzman bir çevirmendir.¹⁸⁹

Çevirdiği eser sayısı: 5

ALTAY, Çetin, (1989), *Bir Avuç Gökyüzü*, yayınevi: Narodna kultura

LİVANELİ, Zülfü, (2006), *Engereğin Gözündeki Kamaşma*, yayınevi: Balkani

LİVANELİ, Zülfü Livaneli, (2009), *Mutluluk*, yayınevi: Janet 45, Ayten Delihüseynova ile ortak çeviri

GÜNTEKİN, Reşat Nuri, (2010), *Yaprak Dökümü*, yayınevi: İntense, Kadriye Cesur ile ortak çeviri

KULİN, Ayşe, (2012), *Nefes Nefese*, Kadriye Cesur ile ortak çeviri

Ayser Ali / Айсер Али (d.1978)

Ayser Ali Bulgaristan'ın İspirih şehrinde dünyaya gelmiştir. Lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Ekonomisi Bölümünde, Yüksek lisansını ise Marmara Üniversitesi Yönetim ve Organizasyonda İşletme Bölümünü tamamlamıştır. 2002-2008 arasında mütercim-tercümanlık yapmış; 2006-2010 arasında Kalem ajansta çalışmıştır. Bulgaristan Ulusal Radyosu'nda Türk programında editör olarak ve A&A Rights Agency şirketinde 2011'den beri pazarlama stratejileri, edebî haklar, yabancı kitap fuarları organizasyonu ve yazar temsilciliğinde çalışmaktadır. Türkçe, İngilizce, Bulgarca, Rusça, Fransızcaya hakimdir.¹⁹⁰

Çevirdiği eser sayısı: 1

TOHURLU, Aslı, (2007), *Yok Bana Sensiz Hayat*, yayınevi: İk Steno

Rüstüm Azis Karakurt / Рюстюм Азис Каракурт

Tercüme hayatına 1973'te Almanya'da başlayan Karakurt, idari makam belgelerinden teknik, sosyoloji, ekonomi ve tıp belgelerine kadar değişik konularda çevirmenlik yapmıştır. 1992-1999 yılları arasında Karakurt Tercüme Büromu kurup yönetmiş ve çevirmenlik yapmış, 1999-2005 yılları arasında İstanbul'da tercüme

¹⁸⁹ <https://www.mediapool.bg/pochina-dalgogodishniyat-zhurnalist-ot-bta-apostol-saraivanov-news129044.html> (e.t: 9.10.2018).

¹⁹⁰ Kendisine ulaşılmış, 16.11.2018 tarihinde öz geçmişi tarafıma e-posta olarak gönderilmiştir.

bürolarında çevirmenlik yapmıştır. İstanbul'dayken Almancadan kadın sağlığıyla ilgili beş kitap çevirmiş, TÜSTAV'da bir dönem Rusça kursları vermiştir. Almancadan Türkçeye resimli 10 çocuk kitabı çeviren Karakurt, daha sonra Şumnu'da Türkçe yayımlanan Mozaik dergisinin editörlüğünü beş yıl boyunca yapmış. Birçok çeviri roman, araştırma ve şiir kitabının da editörlüğünü de üstlenmiştir.¹⁹¹

Çevirdiği eser sayısı: 6

ÇAMUROĞLU, Reha, (2007), *Son Yeniçeri İmparatorluk I*, yayınevi: İk Steno

METE, Levent, (2010), *Aşk Hastalığı*, yayınevi: Steno

TUNCEL, Murat , (2010), *Inana*, yayınevi: Ednorog

GÜRMENT, Osman Neci (2011), *Mühtedi*, yayınevi: İk Steno

TUNÇ, Ayfer, (2013), *Yeşil Peri Gecesi*, yayınevi: Ednorog

TUNÇ, Ayfer, (2013), *Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi*, yayınevi: Ednorog

Paulina Mateeva / Паулина Матеева (d.1978)

Sofya'da doğmuş, üç buçuk yaşında ailesiyle birlikte Ankara'ya gitmiş ve 13 yıl Türkiye'de yaşamıştır. Bulgaristan'da Sofya Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun olmuş, Sofya'da bir lisede Türkçe öğretmeni olarak çalışmıştır. Türkçe, Fransızca ve İngilizceye hakimdir.¹⁹²

Çevirdiği eser sayısı: 4

KİREMİTÇİ, Tuna (2008), *Dualar Kalıcıdır*, yayınevi: Trud

ALTINÇAY, Saba, (2009), *Kritimu, Giritim Benim*, yayınevi: Trud

SELCEN, Cem, (2010), *Elmanın Suçu*, yayınevi: Trud

TANPINAR, Ahmet Hamdi, (2011), *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*, yayınevi: Trud

Mement Şukrieva / Мемонт Шукриева (d.1973)

Mement Şukrieva, Şumen şehrinde dünyaya gelmiştir. 1999 yılından beri Şumen Episkop Konstantin Preslavski Üniversitesinde öğretim üyesidir. Şişecam Trakya Glass Bulgar'la EAD resmî evrakların tercümesiyle yükümlü olan Şukrieva, 2014'ten bu yana

¹⁹¹ Kendisine ulaşılmış, 23.10.2018 tarihinde öz geçmişi tarafıma e-posta olarak gönderilmiştir.

¹⁹² Kendisine ulaşılmış, 28.10.2018 tarihinde öz geçmişi tarafıma e-posta olarak gönderilmiştir.

Kuzeydoğu Bulgaristan Ticaret ve Sanayi Odası (BULTİŞAD) uzman olarak çalışmaktadır.¹⁹³

Çevirdiği eser sayısı: 2

İREPOĞLU, Gül, (2009), *Cariye*, yayınevi: Damyan Qkov

TOPUZ, Hıfzı, (2010), *Gazi ve Fikrîye*, yayınevi: Letera

Alina Karahova /Алина Караханова (d.1965)

Alina Asparuhova Karahanova, Sofya’da dünyaya gelmiştir. Şumen kenti “Sv. K.Preslavski” Üniversitesinde Türk Filolojisi bitirmiştir. Kalotina Gümrük Kapısında, “Rabotniçesko Delo” gazetesinin eğitim merkezinde, “Yeni Işık” gazetesinde, “Reporter 7” gazetesinde, “Pari” gazetesinde çeşitli görevlerde bulunmuştur. 1998’den beri yeminli tercüman olarak Adliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığında görev yapmaktadır.

Bulgarca, Türkçe, Rusçaya hakim olan çevirmen, Bulgar Televizyonu BTV’nin tercüman ekibinde televizyon dizilerinin tercümesi çalışmalarına katılmakta ve her yıl Bulgaristan’da Türkiye Film Günleri için beyaz perde filmleri tercüme etmektedir. “Kız Kardeşim ve Momo”, “Beynelminel”, “Seni Seviyorum Adamım” filmlerini beyaz perde için tercüme etmiştir.¹⁹⁴

Çevirdiği eser sayısı: 4

YEL, Hakan, (2009), *Sultana Dokunmak*, yayınevi: Siela

YEL, Hakan, (2010), *Lokanta*, yayınevi: Siela

MÜSTECAPLIOĞLU, Barış, (2010), *Korkak ve Canavar*, yayınevi: İK Arka

ÜNVERİN, Mehmet, (2012), *Kırmızı Fener Sokağı*, yayınevi: Uniskorp

Ayten Delihüseyinova / Айтян Делихюсеинова

Ayten Hasanova Delihüseyinova, Veliko Tırnovo Üniversitesi Slav Dilleri ve Edebiyatı Bölümü içinde yer alan Sırp ve Hırvat Dilleri ve Edebiyatları Anabilim Dalından mezun olmuştur. Belgrad Üniversitesi ile Sırp Bilim ve Sanat Akademisinin ortaklaşa düzenlediği yaz okuluna katılmış, kısa süreli değişim programlarına katılmış, Millî Eğitim Bakanlığı bursu ile Zagreb Üniversitesinde bir süre eğitim görmüştür. VelikoTırnovo Üniversitesi Slav Dilleri ve Edebiyatı Bölümünde asistanlık yapan

¹⁹³ Kendisine ulaşılmış, 27.10.2018 tarihinde öz geçmişi tarafıma e-posta olarak gönderilmiştir.

¹⁹⁴ Gazeteci Mariya MİTEVA yardımıyla Karahanova’nın e-posta adresine ulaşılmış, kendisi 21.10.2018 tarihinde öz geçmişini e-posta olarak tarafıma göndermiştir.

Delihüseynova, “Big Encyclopedia About The Countries” adlı çeviri projesinde, Veliko Tırnovo Üniversitesi koordinatörlüğünde “Balkan Linguoculturological Projections” ve “Centre and Periphery On The Balkans” adlı bilimsel araştırma projelerinde yer almıştır. Bulgaristan Ulusal Radyosu Sırpça yayınlar bölümünde uzman çevirmen olarak çalışmaktadır.¹⁹⁵

Çevirdiği eser sayısı: 3

LİVANELİ, Zülfü, (2009), *Mutluluk*, yayınevi: Janet 45, Hüseyin Mevsim ile ortak çeviri

ÇETİN, Vildan, (2012), *Kök*, yayınevi: Fond na bılgarskata literatura

ERDOĞUŞ, Ece, (2014), *Yok Olma Kılavuzu*, yayınevi: Paradoks

Panayotka Panayotova / Панайотка Панайотова

Panayotka, Panayotova Aytos'ta dünyaya gelmiştir. 1987 senesinde Varna Tıp Üniversitesini bitiren 1997 senesinden beri İstanbul'da doktor olarak çalışmakta ve çevirmenlik yapmaktadır.¹⁹⁶

Çevirdiği eser sayısı: 8

KAMURAN, Solmaz, (2009), *Kiraze*, yayınevi: İK Pamet

ALTAN, Ahmet, (2010), *Kılıç Yarası Gibi*, yayınevi: İK Pamet

KAMURAN, Solmaz, (2011), *Macar: Tefrika-i Müteferrika*, yayınevi: İK Pamet

BEZMEN, Nermin, (2011), *Kurt Seyt & Shura*, yayınevi: İK Pamet

ALTAN, Ahmet, (2012), *Aldatmak*, yayınevi: İK Pamet

BEZMEN, Nermin, (2015), *Kurt Seyt & Murka*, yayınevi: İK Pamet

BİNYAZAR, Adnan, (2015), *Ölümün Gölgesi Yok*, yayınevi: İK Pamet

PERKER, Aslı, (2015), *Sufle*, yayınevi: İK Pamet

Jana Jelyazkova / Жана Желязкова (d.1962)

Jana Jelyazkova, Burgas doğumludur. Sofya Üniversitesi Türkoloji mezunu olan Jelyazkova, Türkoloji ve Altayistik bölümünde kadrolu olarak çalışmaktadır. Türkçe ve

¹⁹⁵ Paradox yayınevi yardımıyla çevirmene ulaşılmış, kendisi 14.11.2020 tarihinde öz geçmişi e-posta olarak tarafıma göndermiştir.

¹⁹⁶ Kendisiyle sosyal ağlardan irtibata geçilmiş, 15.10.2018 tarihinde öz geçmişi tarafıma göndermiştir.

İngilizceden çeviri yapmaktadır. Bulgar televizyon kanallarına Türk film ve dizilerinin çevirisini üstlenen ekiplerde yer almıştır (*1001 Gece, Muhteşem Yüzyıl, Annem, Asi, Aşk ve Ceza, Karadayı, Selvi Boylum Al Yazmalım, Karagül*). Bulgarca-Türkçe konuşma kitabı ve cep Bulgarca-Türkçe konuşma kitabının yazarıdır.¹⁹⁷

Çevirdiği eser sayısı: 3

TEKİN, Latife, (2010), *Berci Kristin Çöp Masalları*, yayınevi: Riva

GÜNTEKİN, Reşat Nuri, (2013), *Eski Hastalık*, yayınevi: Riva

GÜNTEKİN, Reşat Nuri, (2014), *Acımak*, yayınevi: Riva

Diğer çeviriler:

Rüyalar Anlatılmaz (Nermin Yıldırım), 2016, Riva Yayınevi; Diana Kaya ile birlikte *İstanbul İstanbul* (Burhan Sönmez), 2017, Riva Yayınevi. Şu anda Burhan Sönmez'in *Labirent* romanının çevirisi üzerinde çalışmaktadır. *Ekmek ve Yıldızlar. XX Yüzyıl Türk Şiiri* (Хляб и звезди. Турска поезия от XX век) adlı antolojiyi yayımlamıştır.

Emilia Boriana Slavkova / Емилия-Боряна Славкова

Emilia Slavkova, Sofya'da dünyaya geldi. Sofya Üniversitesi Şarkiyat bölümünden mezun olan Slavkova, 1967-1972 arasında Bulgaristan Ulusal Askeri Akademisinde Türkçe Kıdemli Öğretim Görevlisi olarak çalışmış, 1972-1992 arasında Bulgar Bilimler Akademisi, Uluslararası İlişkiler Enstitüsünde bilimsel araştırmalar yapmıştır.

1994-2000 seneler arasında birçok kurumda (Dışişleri Bakanlığı, Güneydoğu Avrupa Bölümü; Bulgaristan Büyükelçiliği) resmî çevirmen olarak görev yapmıştır. Tercüme büroları için Türkçe ve Rusça çevirmenlik yapmaktadır.¹⁹⁸

Çevirdiği eser sayısı: 9

MÜSTECAPLIOĞLU, Barış, (2010), *Merdan'ın Sırrı*, yayınevi: IK Arka

MÜSTECAPLIOĞLU, Barış, (2011), *Bataklık Ülke*, yayınevi: IK Arka

KIRIKKANAT, Mine. G. (2011), *Destina*, yayınevi: Uniskorp

¹⁹⁷ Çevirmen 27.11.2018 tarihinde öz geçmişi tarafıma e-posta olarak göndermiştir.

¹⁹⁸ Uniskorp yayınevi yardımıyla çevirmene ulaşılmış, kendisi 11.11.2018 tarihinde öz geçmişi e-posta olarak tarafıma göndermiştir.

MÜSTECAPLIOĞLU, Barış, (2011), *Perg Efsaneleri III: Tanrıların Alfabeti*, yayınevi: İK Arka

BERTAN, İsmet, (2012), *Kaptan Kraliçe*, yayınevi: İK Arka

BERTAN, İsmet, (2013), *Golat Kalesi Tutsağı*, yayınevi: İK Arka

BERTAN, İsmet, (2013), *Kralın Elçisi*, yayınevi: İK Arka

BAYDAR, Oya, (2013), *Sıcak Külleri Kaldı*, yayınevi: Letera

CEMALİ, ZEYNEP, (2014), *Ankaralı*, yayınevi: İK Arka

Bilge Mehmed / Билге Мехмед (d.1979)

Mehmed, Kırcaali (Kırdjali) şehrinde dünyaya gelmiş; üniversite eğitimini Türkiye’de Gazi Üniversitesinde, yüksek lisans eğitimini ise Sofya’da Ulusal ve Dünya Ekonomisi Üniversitesinde Pazarlama Bölümünde tamamlamıştır. Bulgar Ulusal Radyo’sunda Türkçe internet sitesinde editörlük yapmış, bunun yanı sıra birçok tiyatro oyunu çevirmiştir.¹⁹⁹

Çevirdiği eser sayısı: 1

TÜRKER, Sibel K., (2010), *Şair Öldü*, yayınevi: Paradoks

Nahide Deniz / Нахиде Дениз

Bulgaristan doğan Nahide Deniz, üniversite eğitimini Sofya Üniversitesinde Bulgar Dili ve Edebiyatı Bölümünü okuyarak tamamlamıştır. Hakim olduğu diller Bulgarca, Rusça, Türkçe ve Fransızcadır.²⁰⁰

Çevirdiği eser sayısı: 6

GÜNTEKİN, Reşat, (2010), *Akşam Güneşi*, yayınevi: NSM Media

ÖZGÜNER, Ömer, (2011), *Başkasını Seviyorum*, yayınevi: Era

SAYAN, Başak, (2012), *Bağlanma Korkusu*, yayınevi: Era

ARAL, İnci, (2012), *Sadakat*, yayınevi: NSM Media

ARAL, İnci, (2013), *Mor*, yayınevi: NSM Media

VAHAPOĞLU, Ece, (2014), *Öteki*, yayınevi: NSM Media

¹⁹⁹ Kendisiyle sosyal ağlardan irtibata geçilmiş, 9.11.2018 tarihinde öz geçmişini tarafıma göndermiştir.

²⁰⁰ Kendisiyle sosyal ağlardan irtibata geçilmiş, 7.11.2018 tarihinde öz geçmişini tarafıma göndermiştir.

Imren Tasinova / Имрен Тасинова

Şumen (Şumnu) doğumlu Tasinova, Şumnu Piskopos Konstantin Preslavski Üniversitesinin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde lisans eğitimimi tamamlamış, aynı üniversitenin Turizm ve İş Dünyasına Yönelik Dil Hizmetleri yüksek lisans programından mezun olmuştur. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde doktora yapmakta ve 2006 yılından itibaren yeminli tercüman olarak çalışmaktadır.²⁰¹

Çevirdiği eser sayısı: 2

YÜCEL, Tahsin, (2010), *Gökdelen*, yayınevi: Uniskorp

YÜCEL, Tahsin, (2010), *Vatandaş*, yayınevi: Uniskorp

Daniela Deniz / Даниела Дениз

(d.1984)

Daniela Deniz, Varna şehrinde doğmuştur. Sofya Üniversitesinde Türkoloji Bölümünü bitirmiş, insan kaynakları alanında çalışmaktadır.²⁰²

Çevirdiği eser sayısı: 2

MUMCU, Cem, (2010), *Makber*, yayınevi: Delikort

ALTAYLI, Hande, (2010), *Aşka Şeytan Karışır*, yayınevi: Delikort

Kadriye Cesur / Кадрие Джесур (d.1968)

Bulgaristan doğumlu Cesur, Plovdiv Paisiy Hilendarski Üniversitesinde Okul Öncesi Pedagoji, Şumen Episkop Konstantin Preslavski Üniversitesinde Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerini bitirmiştir. 1990'da Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç etmiş, yüksek lisansını İstanbul Üniversitesi Rus Dili ve Edebiyatı Bölümünde tamamlamıştır. Doktora çalışmalarını İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsünde sürdürmektedir. 1991'den itibaren Bilecik, Bursa ve İstanbul'da farklı ilk ve ortaöğretim kurumlarında Çocuk Gelişimi ve Eğitimi alanında uzman öğretmen olarak çalışmıştır. Rusça ve Bulgarcadan Türkçeye simultane çeviri alanında etkinlik göstermekte olup ulusal ve uluslararası birçok edebiyat ve sanat festivalinde moderatör ve çevirmen olarak görevler almıştır. Bulgarcadan Türkçeye ve Türkçeden Bulgarcaya otuzun üzerinde edebiyat eseri

²⁰¹ Çevirmen Mement Şükrieva yardımıyla çevirmene ulaşılmış, kendisi 19.11.2018 tarihinde öz geçmişi e-posta olarak tarafıma göndermiştir.

²⁰² Jana Jeliakova yardımıyla çevirmene ulaşılmış, kendisi 30.10.2018 tarihinde öz geçmişi e-posta olarak tarafıma göndermiştir.

çevirmiştir. Balkanlar'da Türk edebiyatı, edebiyat eleştirisi ve şiir kuramı alanındaki yazıları Bulgar ve Türk basınında hâlen yayımlanmaktadır. Türkçe araştırma, söyleşi, çeviri edebiyat ve özgün yazıları Balkanlar'da Türk Kültürü, Öner Sanat, Bursa TÖMER-Çeviri, Semender, Yeni Biçem, Varlık, İnsan, Mozaik, Altamira, Yedi İklim, Morca, Yasak Meyve, Düşler, Düşler-Öyküler, Deliler Teknesi, Eşik Cini, Özgür Edebiyat, Akatalpa, ÇN (Çevirmen'in Notu) adlı edebiyat dergilerinde ve Bursa Hâkimiyet, Kül Öykü, Cumhuriyet, Bursa 2000 gazetelerinde yayımlandı. Bulgarca yazı, çeviri ve şiirlerini Prostoni, Orpheus, Yeni Hayat, Antimovski Han, Vezni, Kulturna Palitra vb. dergilerin yanı sıra www.public-republic.com; www.liternet.com; www.plovdive-online.com, www.litclub.com elektronik edebiyat sitelerinde yayımlamaya devam etmektedir.²⁰³

Çevirdiği eser sayısı: 2

GÜNTEKİN, Reşat Nuri, (2010), *Yaprak Dökümü*, yayınevi: İntense Hüseyin Mevsim ile ortak çeviri

KULİN, Ayşe, (2012), *Nefes Nefese*, yayın ev: İntense, Hüseyin Mevsim ile ortak çeviri

Azis Taş / Азис Таш (d.1973)

Güney Bulgaristan'ın Smolân şehrinde doğmuş, ilk şiirlerini buradaki dil lisesinde İngilizce eğitimi aldığı esnada yayımlamıştır. Eğitim hayatı Sofya Üniversitesinin Arapça Filoloji ve Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinde devam edip İstanbul Üniversitesinin Bilim Tarihi Bölümünde “Edirne ve Civarında Osmanlı Kültür ve Bilim Muhitinin Oluşumu” konulu bir doktora tezinin müdafaasıyla sona ermiştir. Hâlen Sabancı ve Okan üniversitelerinde Arapça okutmanı olarak çalışmaktadır. 1990'dan itibaren Bulgaristan'da ve Türkiye'de yirminin üzerinde şiir, nesir ve çeviri (Türkçe, Arapça, İngilizce ve Rusçadan Bulgarcaya ve Bulgarcadan Türkçeye) kitabı basılmıştır. Orijinalleri Bulgarca, Türkçe, İngilizce ve Arapça olan şiirlerinin bir kısmı İngilizceye, Macarcaya, Malaycaya, Hırvatçaya, Arapça ve Rusçaya çevrilmiş ve yayımlanmıştır. Bunların arasında kendisine ait *Gökyüzü Bahanesi* (1993), *Yaş 22 / Yağmur Apokrif* (2004 ve 2009), *33'ünde Gökyüzü* (2007) ve *Yokluğun Devriâlemi* (2016) başlıklı şiir kitapları ve *Vedalaşmayla Randevu: Çağdaş Filistin Şiiri Antolojisi* (1999), *Çağdaş Kuveyt Edebiyatı Antolojisi* (2003), *Osmanlı'da Bir Papaz: Günahkâr Sofroni'nin Çileli*

²⁰³ Kendisiyle sosyal ağlardan irtibata geçilmiş, 17.10.2018 tarihinde öz geçmişi tarafıma göndermiştir.

Hayat Hikâyesi 1739-1813 (2003), *Bulgarlara ve Bizansa Dair Bir Kitap* (2006) vs adlı çevirileri yer almaktadır. Bulgaristan Türk yazarlarını temsilen dünyanın çeşitli noktalarında düzenlenen çok sayıda şiir okumalarına katılmıştır.²⁰⁴

Çevirdiği eser sayısı: 1

ERDOĞAN, Aslı, (2010), *Kabuk Adam*, yayınevi: Paradoks

Hasine Şen / Хасине Шен

Hasine Şen Karadeniz, Kırdjali şehrinde dünyaya geldi.. İstanbul Üniversitesinde Amerikan Kültürü ve Edebiyatı eğitimi almış, yüksek lisans ve doktorasını tamamlamış, Profesör Doktor unvanını almıştır. Birçok dergide yayın yapmış, uluslararası bilimsel toplantılarda bildiriler sunmuştur. İngilizce, Bulgarca, Rusçaya hakimdir.²⁰⁵

Diğer çeviri:

(Bulgarca-Türkçe roman)

Georgi Gospodinov, *Doğal Roman*, İstanbul: Metis, 2018.

Georgi Gospodinov, *Hüznün Fiziği*, İstanbul: Metis, 2017

Ludmila Filipova, *Aramızdaki Duvar*, Doğan Kitap, 2011.

Georgi Gospodinov, *Doğal Roman*, İstanbul: Apollon Yay., 2010.

Alek Popov, *Köpekler Alçaktan Uçar*, İstanbul: Özgür Yay., 2007.

Alek Popov, *Bulgar Kondüktör*. İstanbul: Hit Kitap, 2007.

(Öykü-şiir)

Mirela İvanova, “İçimizde ve Etrafımızda Bunca Kış.” *Dünyanın Öyküsü*, Haziran Temmuz 2014, 24-29.

Venko Andonovski “Naum Manilov’un Deneyi” *Kaçak Yayın Dergisi*, Kasım 2006, sayı 42, s. 26.

Mirça Kartaresku “Akşam Çökerken” *Kaçak Yayın Dergisi*, Ekim 2006, sayı 41, s. 23.

²⁰⁴ Kendisi 10.11.2020 tarihinde öz geçmişini e-posta olarak tarafıma göndermiştir.

²⁰⁵ Paradox yayınevi yardımıyla ve sosyal ağ kanalıyla kendisine ulaşılmış, 6.11.2018 tarihinde öz geçmişini tarafıma e-posta olarak göndermiştir.

Svetislav Basara, “Dilin Törensiz Katliamı.” *Kaçak Yayın Dergisi*, Ağustos 2006, sayı 40, s. 22-23.

Petr Çuhov, “Meydan”, “Kuyu Satıcısı”, “1.Takip Edilen”, “2.Takip Edilen”, “Dil”, “Besili Berta” (öyküler) *Kaçak Yayın Dergisi*, Ağustos 2006, sayı 39, s.23

Nenad Velickovic “Gençliğin Yarımküreleri.” *Kaçak Yayın Dergisi*, Temmuz 2006, sayı 38, s.26

Aleksandır Prokopiev “Baykuş ne Görür.” *Kaçak Yayın Dergisi*, Nisan 2006, sayı 36, s. 62.

Simo Maoviç “Hadi Size Mutlu Yıllar.” *Kaçak Yayın Dergisi*, Mart 2006, Sayı 35, s. 62.

Alek Popov “Edebiyat ve Stres” *Kaçak Yayın Dergisi*, Şubat 2006, sayı 34, s. 62.

Georgi Markov “Sofya Denizi” *Kaçak Yayın Dergisi*, Haziran 2003, Sayı 2, s.70-72.

Komşunun Sıkı Öykücüsü İstanbul’da (röportaj), *Kaçak Yayın Dergisi*, Haziran 2003, Sayı 2, s. 24-27.

Blaga Dimitrova, Şiirler, *E Dergisi*, Temmuz 2003, Sayı 52, s.45.

(Öyküler)

Aslı Erdoğan “Yitik Gözün Boşluğunda.” *Balkani*, 2007.

Metin Kaçan “İstanbul-Çocukluk Oyunağım.” *LİK*, Sofya, 2006, s.80.

Aslı Erdoğan “Kendine Ait Bir Kalem.” *Posledna Stranitsa Zlatnite Pera na Poluostrova*. BTA: Sofya, 2006, s. 56-61.

Metin Kaçan “İstanbul-Çocukluk Oyunağım.” *Posledna Stranitsa Zlatnite Pera na*

Poluostrova. BTA: Sofya, 2006, s. 20-25.

(İngilizce-Türkçe öykü)

Mario Suarez, “El Hoyo” .” *Dünyanın Öyküsü*, sayı 8, Nisan/Mayıs 2013, 22-23.

Julio Cortazar, “Axolotl.” *Dünyanın Öyküsü*, sayı 7, Şubat/Mart 2013, 6-9.

John Barth, “Ekho.” *Dünyanın Öyküsü*, sayı 5, Ekim/Kasım 2012, 6-10.

John Barth “Özgeçmiş: Kendi Kaydını Yapan bir Kurgu.” *Adam Öykü*, Mart-Nisan 2002, sayı 39, s.38-41

Orlin Sıbeu / Орлин Сьбев (d.1970)

Bulgaristan Őumnu kasabasında Orhan Salih adıyla dűnyaya gelmiŐ, 1985'te Bulgar hűkűmetince adı Orlin Sabeu olarak deęiŐtirilmiŐtir.

Veliko Tırnovo Üniversitesi Dil ve Edebiyat Fakültesinde Bulgarca Dili ve Edebiyatı ve Tarih Bۆlűműnde lisans ve yűksek lisans eęitimini tamamladı. Sofya Bulgaristan Bilimler Akademisi Balkan AraŐtırmaları Enstitűsűnde Osmanlı Eęitim Műesseseleri konulu tez ile doktorasını tamamladı. 2000'den itibaren Sofya Bulgaristan Bilimler Akademisi Balkan AraŐtırmaları Enstitűsűnde Profesۆr Doktor unvanı ile çalıŐmaktadır.²⁰⁶

evirdiği eser sayısı: 6

KEMAL, Orhan, (2011), *Vukuat Var*, yayınevi: İK Hermes

KEMAL, Orhan, (2011), *Hanımın iftliği*, yayınevi: İK Hermes

KEMAL, Orhan, (2011), *Kaçak*, yayınevi: İK Hermes

KEMAL, Orhan, (2013), *Suçlu*, yayınevi: İK Hermes

KEMAL, Orhan, (2013), *Sokakların çocuğu*, yayınevi: İK Hermes

KEMAL, Orhan, (2014), *Sokaklardan Bir Kız*, yayınevi: Hermes

Yedi akademik kitabı basılmıştır:

1. *XV-XVIII. Yűzyıllarda Bulgaristan'da Osmanlı Okulları*, Sofya: Lyubomidrie Yayınevi, 2001 (Bulgarca).

2. *Matbu Kitap Dűnyasında İlk Osmanlı Seyahati (1726-1746). Yeniden Deęerlendirme*, Sofya: Avangard Prima Yayınevi, 2004 (Bulgarca).

3. *İbrahim Műteferrika ya da İlk Osmanlı Matbaa Serűveni (1726-1746). Yeniden Deęerlendirme*, İstanbul: Yeditepe Yayınevi, 2006 (Tűrke).

4. *Spiritus Roberti: Shaping New Minds and Robert College in Late Ottoman Society (1863-1923)*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, 2014 (İngilizce).

5. *Robert Kolej ve Bulgarlar*, Sofya: Iztok-Zapad Yayınevi, 2015 (Bulgarca).

6. *Kitap ve Kitabın Kutsal Yeri (Bulgaristan'daki Osmanlı Kűtűphaneleri Tarihi)*, Sofya:, 2017 (Bulgarca).

²⁰⁶ Kendisi 11.10.2018 tarihinde ۆz geçmişini tarafıma e-posta olarak gۆndermiŐtir.

7. *Waiting for Müteferrika. Glimpses of Ottoman Print Culture*, Boston: Academic Studies Press, 2018 (İngilize).

Timur Halilov / Тимур Халилов (d.1975)

Timur Halilov, Kayseri, Erciyes Üniversitesinde Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirmiş, aynı üniversitede yüksek lisansını tamamlamıştır. Türkçe ve İngilizceyi ileri düzeyde bilmektedir. Bulgar Ulusal Televizyonu’da tercüman, redaktör ve sunucu olarak Türkçe Haberler bölümünde çalışmıştır.²⁰⁷

Çevirdiği eser sayısı: 1

SÖMER, Mehmet Murat, (2011), *Buse Cinayeti*, yayınevi: Entusiast

Darya İvanova/ Даря Иванова208

Çevirdiği eser sayısı: 1

SÖĞÜT, Mine, (2011), *Kırmızı Zaman*, yayınevi: Vesela Lutzkanova

İvaylo Hranov/ Ивайло Хранов (d.1980)

İvaylo Hranov, Sofya Üniversitesinde Türkoloji bölümünde okumuş, yüksek lisansını da aynı üniversitede ve aynı bölümde tamamlamıştır. 2010 yılından itibaren çeşitli basımevlerinde çevirmen, çeşitli tercüme bürolarında yeminli tercüman olarak çalışmaktadır. Bulgaristan ulusal televizyonunda yayınlanan dizilerin tercümesini yapmaktadır.²⁰⁹

Çevirdiği eser sayısı: 6

GÜNDAY, Hakan, (2011), *Ziyan*, yayınevi: Delakort

ALTAYLI, Hande, (2012), *Maraz*, yayınevi: Delakort

GÜNDAY, Hakan, (2012), *Piç*, yayınevi: Delakort

GÜNDAY, Hakan, (2013), *Azıl*, yayınevi: Delakort

GÜNDAY, Hakan, (2013), *Az*, yayınevi: Delakort

BIÇAKÇI, Barış, (2014), *Sinek Isırıklarının Müellifi*, yayınevi: Agata A

²⁰⁷ Çevirmen Alina Karahanova yardımıyla kendisine ulaşılmış, 8.1.2019 tarihinde öz geçmişi tarafıma göndermiştir.

²⁰⁸ Vefat etmiştir, hakkında bilgiye ulaşılamamıştır.

²⁰⁹ Kendisiyle sosyal ağlardan irtibata geçilmiş, 12.10.2018 tarihinde öz geçmişi tarafıma göndermiştir.

Semiha Bekir / Семиха Бекир (d.1984)

Semiha Bekir (Sözeri), Momçilgrad (Mestanlı)'da dünyaya gelmiştir. Boğaziçi Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler lisans programı ve Utrecht Üniversitesi Göç, Etnik İlişkiler ve Çok Kültürlülük araştırma yüksek lisans programı mezunu olan çevirmen, Amsterdam Üniversitesinde Eğitim Bilimleri dalında doktora eğitimi almaktadır.²¹⁰

Çevirdiği eser sayısı: 1

BATUR, Enis, (2011), *Elma*, yayınevi: Paradoks

Maria Petrova / Мария Петрова (d.1984)

Maria Petrova, Sofya Tıp Üniversitesinde Tıp, daha sonra Sofya Üniversitesinde Hukuk eğitimi almıştır. Şu an tıp ve hukuk alanında teknik çevirilerle uğraşmaktadır.²¹¹
Çevirdiği eser sayısı: 2

KARAKOYUNLU, Yılmaz, (2011), Salkın *Hanımın Taneleri*, yayınevi: Pamet

CORAL, Mehmet, (2011), *Meryem Planı*, yayınevi: Pamet

Daniela Trifonova / Даниела Трифонова (d.1962)

Daniela Trifonova, Sofya doğumludur. Yükseköğrenimini Sofya Üniversitesinde tamamlamıştır. Hâlen mezun olduğu Türkoloji bölümünde kadrolu olarak çalışmaktadır. Yeni Türk Edebiyatı ve Çağdaş Türk Edebiyatı alanında ders vermektedir. Daniela Trifonova, film ve dizi çevirmenliği de yapmaktadır.²¹²

Çevirdiği eser sayısı: 4

ACU, Neslihan, (2012), *Ne Güzel Bir Hiçlikti Aşk*, yayınevi: Jar Janet Argirova

ACU, Neslihan, (2012), *Kadından Don Kişot olmaz*, yayınevi: Jar Janet Argirova

TEMELKURAN, Ece, (2013), *Muz Sesleri*, yayınevi: Jar Janet Argirova

ACU, Neslihan, (2014), *Artık Ayrılısak Diyorum*, yayınevi: Jar Janet Argirova

Diğer çeviri:

ACU, Neslihan, (2017), *Meltem K'yı Kim Öldürdü*,

²¹⁰ Paradox yayınevi yardımıyla kendisine ulaşılmış, 9.11.2018 tarihinde öz geçmişi tarafıma e-posta olarak göndermiştir.

²¹¹ Çevirmen Panayotka Panayotova yardımıyla gerekli bilgilere 04.12.2018 tarihinde ulaşılmıştır.

²¹² Gerekli bilgilere bir başka çevirmen yardımıyla 1.12.2019 tarihinde ulaşılmıştır.

Süleyman Süleymanov / Сюлейман Сюлейманов²¹³

Çevirdiği eser sayısı: 1

ERTUĞRUL, Halit, (2012), *Kendini Arayan Adam*, yayınevi: Bulgaristan Baş Müftülüğü

Elen Kırçeva İvanova / Елен Кирчева (d.1951)

Elen Kırçeva, Sofya’da dünyaya gelmiş, Sofya Üniversitesinde Türkoloji Bölümünü tamamlamıştır. 1995-1997 arasında Plovdiv Üniversitesinde asistan profesör olarak Türkoloji bölümünde çalışmıştır. 1998’den bugüne dek Savunma Bakanlığı’nda tercüman ve başuzman olarak çalışmaktadır.²¹⁴

Çevirdiği eser sayısı: 4

AKMAN, Beyazıt, (2012), *Dünyanın İlk Günü*, yayınevi: Siela

AKMAN, Beyazıt, (2013), *Son Serenad İmparatorluk 2*, yayınevi: Siela

ALTINYELEKLİOĞLU, Ceyhan, (2014), *Dul Kadının Oğlu*, yayınevi: Siela

ALTAN, Ahmet, (2015), *Son Oyunu*, yayınevi: Siela

Diğer çeviri kitaplar:

“Breathing techniques” by Mustafa Kartal to be published by Ciela Norma AD;

“Family Tea Garden” by Yekta Kopan to be published by Ciela Norma AD;

“Killing The Sultan” by Ahmet Umit to be published by Ciela Norma AD;

“Soraya” by Meltem Yılmaz to be published by Softpress;

“Osman: Love” and “Osman: War“ by Beyazıt Akman to be published by Ciela Norma AD.

“The People” by Ahmet Umit to be published by Ciela Norma AD.

²¹³ Vefat etmiştir, hakkında bilgiye ulaşılamamıştır.

²¹⁴ Gerekli bilgilere bir başka çevirmen yardımıyla 5.11.2018 tarihinde ulaşılmıştır.

Diana Petkova Kaya / Диана Динова Кая (d.1983)

Diana Petkova Kaya, Sofya’da dünyaya gelmiştir. Sofya Üniversitesi Gazetecilik bölümünü ve ayrıca Türkoloji bölümünü bitirmiştir. Yüksek lisansını da aynı üniversitede Uygulamalı Dil Bilimsel Türkoloji bölümünde tamamlamıştır.²¹⁵

Çevirdiği eser sayısı: 1

ALTINYELEKLİOĞLU, Demet, (2012), *Moskof Cariye Hürrem*, yayınevi: Letera

Diğer çevirdiği kitaplar:

Mevlana’dan Hayat Dersleri, İstanbul, Yakamoz Kitap, 2011 (Bulgarca tercümesi 2012 yılında Prozorets Yayınevi tarafından yayınlanmıştır.)

Nevzat Tarhan, Mesnevi Terapi, Timaş Yayınları 2012 (Bulgarca tercümesi 2014 yılında Prozorets Yayınevi tarafından yayınlanmıştır.)

Nermin Yıldırım, “Unutma dersleri”, Doğan Kitap 2015 (Bulgarca tercümesi 2016 yılında Riva Yayınevi tarafından yayınlanmıştır.)

Burhan Sönmez, “İstanbul, İstanbul”, İletişim 2015 (Bulgarca tercümesi 2017 yılında Riva Yayınevi tarafından yayınlanmıştır. Tercümanlar – Jana Jelyazkova ve Diana Kaya).

Maria Milanoval/ Мария Миланова²¹⁶

Çevirdiği eser sayısı: 1

BİNYAZAN, Adnan, (2012), *Masalarımı Yitiren Dev*, yayınevi: Vesela Lutzkanova

Dobromira Kiroval/ Добромира Кирова²¹⁷

Çevirdiği eser sayısı: 5

SÖĞÜT, Mine, (2012), *Beş Sevimli Apartmanı*, yayınevi: Vesela Lutzkanova

YENİ, Hacer, (2012), *Bir Dilek Tut*, yayınevi: Vesela Lutzkanova

İLERİ, Selim, (2013), *Bu Yalan Tango*, yayınevi: Vesela Lutzkanova

SANCAK, Jale, (2015), *Fırtına Takvimi*, yayınevi: Aviana

²¹⁵ Bir başka çevirmen yardımıyla kendisiyle irtibata geçilmiş, öz geçmişini 21.10.2018 tarihinde tarafıma e-posta olarak göndermiştir.

²¹⁶ Vefat etmiştir, hakkında bilgiye ulaşılamamıştır.

²¹⁷ Vefat etmiştir, hakkında bilgiye ulaşılamamıştır.

KARAY, Refik Halid, (2015), *Çete*, yayınevi: Aviana

Sabriye Tete / Сабрие Тете (d.1939)

Kendisiyle yüz yüze görüşülmüştür. Şumen şehrine yakın Studenitza köyünde dünyaya gelmiştir. Liseyi Razgrad'ta Türkçe eğitim alarak tamamlamıştır. Türkçe öğretmeni olarak iki sene çalışmış, Sofya'da Pedagoji ve Tarih bölümlerini bitirmiştir. İçişleri Bakanlığı Akademisine bağlı yüksekokulda öğretmen olarak 1967-1990 yılları arasında çalışmış, 1990'da emekli olmuş ve çeviriler yapmıştır.²¹⁸

Çevirdiği eser sayısı: 1

KUNDAY, Mithat Cevdet, (2012), *Üç İstanbul*, yayınevi: İK Emas

Diğer çeviri:

DERVİŞ, Suat, (2011), *Efsane Bir Kadın Ve Dönemi Lis Behmoamas*

SEYFETTİN, Ömer, (2015), *Hayatı*

Çocuk kitapları:

ORAL, Feridun, (2016), *Benekli Faremi Gördünüz Mü?*

ORAL, Feridun, (2016), *Böğürtlen Cini ve Sarı Gaga*

ORAL, Feridun, (2015), *Kırmızı Elma*

ORAL, Feridun, (2017), *Pirinç Lapası ve Küçük Ejderha*

ORAL, Feridun, (2017), *Kırmızı Kanatlı Baykuş*

Bulgarcadan Türkçeye çeviri:

“Аз, Анна Комнина” “Ben, Anna Komnene”, 2006

Silviya Dimitrova / Силвия Димитрова (d.1976)

Silviya Dimitrova, Bulgaristan'ın Loveç şehrinde dünyaya gelmiş, Sofya Üniversitesinde Türkoloji Bölümünü bitirmiştir. Sofya Üniversite'sinde Türk Dili Öğretim Elemanı olarak ve Bulgar Ulusal Televizyonda kıdemli editör olarak çalışmıştır. Türkçeden Bulgarcaya, Bulgarcadan Türkçe haberler çevirmiştir.²¹⁹

²¹⁸ Görüşme yeri: Bulgaristan / Görüşme tarihi: 30.11.2018

²¹⁹ Knigopis yayınevi yardımıyla kendisine ulaşılmış, 17.11.2018 tarihinde öz geçmişi tarafıma e-posta olarak göndermiştir.

Çevirdiği eser sayısı: 3

LİVANELİ, Zülfü, (2013), *Serenad*, yayınevi: Knigopis

LİVANELİ, Zülfü, (2014), *Kardeşimin Hikâyesi*, yayınevi: Knigopis

LİVANELİ, Zülfü, (2015), *Son Ada*, yayınevi: Knigopis

Şevkiye Osman Çakır-Nihatova / Шевкие Чакър-Нихатова (d.1965)

Kuzeydoğu Bulgaristan'ın Silistra bölgesinde Tsar Samuil (eski adı Kütüklü) köyünde doğmuştur. Silistra Ortaokul Öğretmenleri Yetiştirme Enstitüsünde eğitimini tamamladıktan sonra Tsar Samuil'de öğretmenlik yapmıştır. Sofya'da Bulgaristan Radyosu Türkçe Yayınlar Bölümünde programcı ve sunucu olarak çalışmakta, Bulgarcadan Türkçeye, Türkçeden Bulgarcaya çeviriler yapmaktadır.²²⁰

Çevirdiği eser sayısı: 4

İLERİ, Selim, (2013), *Kafes*, yayınevi: Vesela Lutzkanova

İLERİ, Selim, (2013), *Yaşadığım İstanbul*, yayınevi: Vesela Lutzkanova

İLERİ, Selim, (2014), *Hepsi Alev*, yayınevi: Vesela Lutzkanova

İLERİ, Selim, (2015), *Hayal ve İstirap*, yayınevi: Vesela Lutzkanova

Yayınlanacak olan:

İLERİ, Selim, *Son Yaz Akşamı*

Ivaylo Ferdinandov /Ивайло Фердинанов

Sofya Üniversitesi Türkoloji bölümünü bitirmiştir. Bulgarcadan Türkçeye resmî yazı çevirileri yapmaktadır. Bunun yanı sıra freelance olarak Türkçe-Bulgarca, Bulgarca-Türkçe çeviriler ve edebî çeviriler yapmaktadır.²²¹

Çevirdiği eser sayısı: 2

YÜCEYILMAZ, Muhterem, (2013), *Hürrem ve Mihrimah Sultan*, yayınevi: Uniskorp

CORAL, Mehmet, (2014), *Işıkla Yazılsın Sonsuza Adım*, yayınevi: Uniskorp

²²⁰ Kendisi 3.11.2018 tarihinde öz geçmişini tarafıma göndermiştir.

²²¹ Bir başka çevirmen yardımıyla kendisiyle irtibata geçilmiş, öz geçmişini 31.10.2018 tarihinde tarafıma e-posta olarak göndermiştir.

Nevena Mateeva / Невена Матеева (d.1948)

Mateeva, Sofya'da doğmuştur. Sofya Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun olmuş, Dışişleri Bakanlığında çevirmen olarak çalışmaya başlamıştır. Daha sonra Bulgaristan'ın Ankara Büyükelçiliğinde ve Ankara'da Bulgaristan Büyükelçiliğinde Hükümet Tercümanı görevinde bulunmuştur. Türkçe ve Fransızcaya hakimdir.²²²

Çevirdiği eser sayısı: 2

ELDEM, Yaprak, (2013), *Ben Öyle Sandım*, yayınevi: Balkani

Diğer çeviri:

ŞAHİNER, Seray (2016), *Gelin Başı*, hikâye

Nadejda İvanova / Надежда Иванова (d.1987)

Nadejda Ivanova, Montana şehrinde doğmuştur. Salzburg (Austria)'da lisans olarak Politik Bilimler bölümünü, Şumen Üniversitesinde Pedagoji ve Türk Dili ve Edebiyatı bölümü bitirmiştir. İngilizce, Almanca, Türkçeye hakimdir.²²³

Çevirdiği eser sayısı: 1

İLERİ, Selim, (2014), *Cehenemin Kraliçesi*, yayınevi: Vesela Lutzkanova

Diğer çeviriler:

Bachelor's Degree - Book translation;

USLU, Muzaffer Tayyip, (2015), *Şimdilik*

ÇAĞLAROĞLU, Nurefşan, (2016), *İstanbul Masallar*

ÖZE, Özkan, (2016), *Kur'an'ı Merak Ediyorum*

TUFAN, Tarık, (2017) *Şanzelize Düğün Salonu*

KİREMİTÇİ, Tuna, (2018), *Sonun Geldi Sevgilim*

KESAL, Ercan, (2018), *Nasipse Adayız*

TUFAN, Tarık , (present), *Ve Sen Kuş Olur Gidersin (Project)*

²²² Çevirmenin kızıyla irtibata geçilmiş, kendisinin ve annesinin bilgilerini 28.10.2018 tarihinde tarafıma e-posta olarak göndermiştir.

²²³ Vesela Lutzkanova yayınevi yardımıyla kendisiyle irtibata geçilmiş, öz geçmişi 7.1.2019 tarihinde tarafıma e-posta olarak göndermiştir.

Mariya Kalitsin / Мария Калицин

Kendisiyle yüz yüze görüşülmüştür. Doçent unvanına sahip olan Mariya Kalitsin,. Sofya Üniversitede Şarkiyat bölümü bitirmiş, Balkan Araştırmaları Enstitüsünde işe başlamış ve 2010 yılına kadar emekli olana kadar çalışmıştır. Çevirmen ve derleyici olarak “Bulgar Tarihi İçin Türk Kaynak” düzenlemiştir. XV-XVI yüzyılın önemli Osmanlıca kaynaklarını çevirip analiz etmiştir.²²⁴

Çevirdiği eser sayısı: 1

KEMAL, Orhan, (2014), *Kötü Yol*, yayınevi: İK Hermes

Diğer çeviriler:

NEŞRİ, Mehmet, (1987), *Cihannüma*, birinci baskı

NEŞRİ, Mehmet, (2016), *Cihannüma*, ikinci baskı

SADEDDİN, Hoca, (2000), *Tacüt-Tevarih*, 1ci bölüm

Gazavatname-i Sultan Murad bin Mehmedhan-1992

Sevcan Kence / Севджан Кендже

Sevcan Kence, Bulgaristan’da doğmuş ve 1989 yılında diğer binlerce Bulgaristanlı Türk gibi Türkiye’ye göçe zorlanmıştır. Sinema, Pedagoji ve Güzel Sanatlar mezunu olan Sevcan, 20 yıl görsel sanatlar öğretmenliği yaptıktan sonra ticari çevirmenlik, dizi ve şiir çevirmenliğini yapmıştır.²²⁵

Çevirdiği eser sayısı: 1

BAYDAR, Oya, (2014), *Kedi Mektupları*, yayınevi: Letera

Diğer Çevirileri

(Türkçeden Bulgarcaya)

BURCUOĞLU, Şebnem, (2016), *Kocan Kadar Konuş*, yayınevi: Egmont Bulgaria

BEZMEN, Nermin, (2016), *Sır*, yayınevi: Egmont Bulgaria

ŞAFAK, Elif, (2016), *Sakız Sardunya*, yayınevi: Egmont Bulgaria

ASENA, Duygu, (2017), *Kadının Adı Yok*, yayınevi: Prozoretz

²²⁴ Görüşme yeri: Bulgaristan / Görüşme tarihi: 22.12.2018

²²⁵ http://kalemagency.com/?page_id=7174 (e.t:07.10.2018).

ERSİN, Saygın, (2018), *Pir-i Lezzet*, yayınevi: Prozoretz
KUMRULAR, Özlem, (çeviri aşamasında), *Sultanın Mutfağı*, yayınevi: Prozoretz.

Maya Karailieva / Мая Караилева (d.1984)

Kazanlık doğumlu Maya Karailieva, Sofya Aziz Kliment Ohridski Üniversitesi, Uygulamalı Dilbilim: Türk Dili yüksek lisans programından mezun olmuştur. Ofis asistanı, çevirmen ve öğretmen olarak çalışmaktadır.²²⁶

Çevirdiği eser sayısı: 1

TUNCEL, Murat, (2014), *Trakya Güneşi*, yayınevi: Ednorog

Diğer Çevirileri:

(Türkçeden Bulgarcaya)

TUNCEL, Murat, (2014), *Beyoğlu Çiğlikleri*, öykü

Nazım Bekir / Назъм Бекир²²⁷

Çevirdiği eser sayısı: 2

KOZALI, Şükran, (2014), *Eğreti Gelinler*, yayınevi: Kışta Arka

BİLGİN, Hasan Basri, (2014), *Fatih 1453*, yayınevi: İK Arka

Diğer çeviriler:

(Türkçeden Bulgarcaya)

GÜRPINAR, Hüseyin Rahmi, *Cehennemlik*

GÜRPINAR, Hüseyin Rahmi, *Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç*

GÜRPINAR, Hüseyin Rahmi, *Şıpsevdi*

(Bulgarcadan Türkçeye)

HADJİEV, Yordan, (2016), *At Üzerinde Çırak*

Sibel Tırmazova / Сибел Търмазова²²⁸

Çevirdiği eser sayısı: 1

KARAY, Refik Halid, (2015), *Dişi Örümcek*, yayınevi: Aviana

²²⁶ Çevirmen, gerekli bilgileri tarafıma 21.10.2018 tarihinde göndermiştir.

²²⁷ Hayattadır ancak kendisine ulaşılamamış, hakkında bilgi edinilememiştir.

²²⁸ Hayattadır ancak kendisine ulaşılamamış, hakkında bilgi edinilememiştir.

Semra Ahmed / Семра Ахмед (d.1967)

Semra Ahmed, Plovdiv şehrinde dünyaya gelmiştir. Lisans ve yüksek lisansını Varna Üniversitesinde Eczacılık ve Türkoloji bölümlerinde tamamlamıştır. Bulgar İlimler Akademisinde Balkan Kültür Tarihini Araştırma Bölümünde doktora öğrencisidir.²²⁹

Çevirdiği eser sayısı: 2

BUĞRA, Tarık, (2015), *Osmancık*, Prometei

SAFA, Peyami, (2015), *Fatih Harbiye*, yayınevi: Prometei

Kitap ve Hikâye Çevirileri:

BUĞRA, Tarık, *Osmancık* (Türkçeden Bulgarcaya)

SAFA, Peyami, *Fatih Harbiye* (Türkçeden Bulgarcaya)

SAFA, Peyami *Dokuzuncu Hariciye Koğusu* (Türkçeden Bulgarcaya)

TANPINAR, Ahmed Hamdi, *Yaz Yağmuru* – (Türkçeden Bulgarcaya)

NESİN, Aziz, *Memleketin Birinde* (Türkçeden Bulgarcaya) öykü

KİREMİTÇİ, Tuna, (2018), *Gönül Meselesi* (Türkçeden Bulgarcaya)

YÜCEL, Tahsin, (2016), *Mutfak Çıkmazı* (Türkçeden Bulgarcaya) 2016

YÜCEL, Tahsin, (2016), *Bıyık Söylencesi* (Türkçeden Bulgarcaya) 2017(Türkçeden Bulgarcaya) 2017

TÜRKALİ, VEDAT, *Yalancı Tanıklar Kahvesi* (Türkçeden Bulgarcaya) нищо не излиза

UŞAKLIGİL, Haliz Ziya, (2018), *Ferdi ve Sürekası* (Türkçeden Bulgarcaya)

5.2. BULGULAR ve YORUMLAR

Yukarıda 63 çevirmene ait bilgilere yer verilmiştir. Çevirmenlerden birçoğunun Türk Dili ve Edebiyatı eğitimi aldığı görülmektedir. Sofya Üniversitede Türk Dili ve Edebiyatı bölümü 1952 yılında kurulmuştur. Bölüm daha önce “Şarkiyat” ismini taşımaktadır. Sofya’nın yanı sıra Plovdiv, Şumen gibi şehirlerde de Türk Dili ve Edebiyatı

²²⁹ Kendisiyle sosyal ağlardan irtibata geçilmiş, 3.11.2018 tarihinde öz geçmişi tarafıma göndermiştir.

bölümünde eğitim görülmektedir. Bu da Bulgaristan gibi küçük bir ülke için büyük avantajlar sağlandığının göstergesidir.

Çevirmenler, çoğunlukla gazeteci ve öğretmen olarak çalışmışlardır. Kimi çevirmenler emekli olduktan sonra çeviri ile yoğun bir şekilde ilgilenmiştir. Kimi çevirmenler klasik yazarları tercih ederken bir kısmı da çağdaş, postmodern ve ün kazanmış genç yazarların kitaplarını çevirmeyi tercih etmiştir.

Bulgarcaya çevrilen romanların çevirmenleri ve çevirdikleri eser sayıları; yayınevleri ve hangi yayınevinden kaç eserin çıktığı da iki ayrı tablo hâlinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Bulgarcaya Çevrilen Roman Sayısı

Vladimir Vladimirov	1
Süleyman Hafızov	7
Svetlana Grigorov	1
El Yotzova Nik. Kapısızov	1
Donka Melamed	4
Zoya Dimitrova	1
Paraşkev Paruşev	7
Tzvetanka Peşeva	2
İl. Atanasov	1
Svoboda Stefanova	1
Gülçin Çeşmedjjeva	9
Levent Çıvgınov	1

Diyana Nehrizova	4
Hubavinka Filipova	18
Aziz Celil	1
Penko Zonevski	1
Tanya Obretenova	1
Yordanka Bibina	7
Rumen Kovaçev	1
Stefka Pırvanova	1
Roziya Samuilova	18
Apostol Sariivanov	1
Hüseyin Mevsim	4
Ayser Ali	1
Rüstüm Aziz Karakurt	6
Paulina Mateeva	4
Mement Şukrieva	2
Ali Karahanova	4
Ayten Delihyüseyinova	3
Panayotka Panayotova	8
Jana Jelqzkova	3

Emilia Boryanova Slavkova	9
Bilge Mehmed	1
Nahide Deniz	6
İmren Tasinova	2
Daniela Deniz	2
Kadriye Cesur	2
Aziz Taş	1
Hasine Şen	1
Orlin Sıbev	6
Timur Halilov	1
Darya İvanova	1
İvaylo Hranov	6
Semiha Bekir	1
Mariya Petrova	2
Daniela Trifonova	4
Süleyman Süleymanov	1
Elen Kirçeva	4
Diyana Petrova Kaya	1
Mariya Milanova	1

Dobromira Kirova	5
Sabriye Tete	1
Silviya Dimitrova	3
Şevkiye Çakır	4
İvaylo Ferdinanov	2
Nevena Mateeva	2
Nadejda İvanova	1
Mariya Kalitzin	1
Sevdan Kence	1
Maya Karailieva	1
Nazım Bekir	2
Sibel Tırmazova	1
Semra Ahmed	2

Tablo 2. Bulgarcaya Çevrilen Romanlar, Yayınevleri ve Çeviri Eser Sayısı

Çalığışu	Narodna Prosveta	3
Çalığışu	Zlatorog	1
Bizim Köy, İçimizdeki Şeytan, Aylaklar, Hacizli Topraklar	Ns Of	4
Bereketli Topraklar Üzerinde, Tek Yol	Hr. G. Danov	2

Aşk-ı Memnu, Kırık Hayatlar	Slintze	2
Futbol Kralı	Deniz	1
Kuyucuklu Yusuf, İnce Memed, Murtaza, Onuncu Köy, Teneke, Yeşil Gece, Fosforlu Cevriye, Zübük, Acı Lokma, Eskici ve Oğulları, Sinekli Bakkal, Acı Tütün, Denizin Kanı, Yaşar Ne Yaşar, Ne Yaşamaz, Ölmez Otu, Kurt Mantolu Madonna, Yaban, Yalancı Dünya, Alnında Mavi Kuşlar, 47'liler, Bir Düğün Gecesi, Bir Avuç Gökyüzü, İntibah, Aşk-ı Memnu, Kara Kitap	Narodna Kultura	23
Kara Kitap, Benim Adım Kırmızı, Beyaz Kale, Kar, İstanbul, Yeni Hayat, Masumiyet Müzesi, Öteki Renkler Sessiz Ev, Cevdet Bey ve Oğulları, İnanna, Babil'de Ölüm İstanbul'da Aşk, Karanlık Çökerken Neredeydiniz, Yeşil Peri Geceleri, Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi	Ednorog	15
Engereğin Gözündeki Kamaşma, Ben Öyle Sandım	Balkani	2
Yok Bana Sensiz Hayat, Son Yeniçeri, İsmail, Mühtedi.	Steno	4
Asılacak Kadın, Erguvan Kapısı, Kayıp Söz, Sıcak Küller Kaldı, Kedi Mektupları, Atatürk ve Fikriye, İstanbul Bir Masaldı, Moskow Cariye Hürrem, Cariyenin Kızı Mihrimah, Pargalı ve Hatice	Letera	10
Başucumda Müzik, İstanbul Haritası, Fatmagül'ün Suçu Ne	Kolibri	3
Dualar Kalıcıdır, Kritimu, Elmanın Suçu, Saatler Ayarlama Enstitüsü	Trud	4

Cariye	Damyay Yakov	1
Sultana Dokunmak, Lokanta, Dnyanın İlk Günü, Son Serenad, İmparatorluk 2, Bir De Baktım Yoksun, Dul Kadının Oğlu, Son Oyun	Siela	8
Mutluluk	Janet 45	1
Kiraze, Kılıç Yarası Gibi, Kurt Seyt & Shura, Aldatmak, Kurt Seyt & Murka, Ölümün Gölgesi Yok, Sufle	Pamet	7
Sinekli Bakkal, Biz Kimden Kaçıyorduk Anne, Dudaktan Kalbe, Eski Hastalık, Acımak, Berci Kristin Çöp Masalları	Riva	6
Korkak ve Canavar, Merda'nın Sırrı, Bataklık Ülke, Perg Efsaneleri III: Tanrıların Alfabetesi, Kaptan Kraliçe, Golat Kalesi Tutsağı, Kralın Elçisi, Eğreti Gelinler, Ankaralı, Fatih 1453	Arka	10
Şair Öldü, Kabuk Adam, Elma, İstanbul'da Merhamet Haftası, Yok Olma Kılavuzu	Paradoks	5
Akşam Güneşi, Sadakat, Öteki	Nsm Media	3
Çalıkuşu, Gökdelen, Vatandaş, Destina, Kırmızı Fener Sokağı, Hürrem ve Mihrimah Sultan, Işıklarla Yazılan Sonsuza Adım	Uniskorp	7
Eskici ve Oğulları, Yalancı, Murtaza, Ziyay, Piç, Maraz, Kahperengi, Azıl, Az, Köpek Adamlar	Delakort	9
Yaprak Dökümü, Nefes Nefese	Intense	2
Vukuat Var, Hanımın Çiftliği, Kaçak, Suçlu, Sokakların Çocuğu, Sokaklardan Bir Kız, Kötü Yol	Hermes	7

İstanbullar	Fondaciya Kom	1
Beş Şehir	Prometei I. L	1
Sinek Isırıkların Müellifi	Agata A	1
İçimizdeki, Şeytan, Üç İstanbul	Emas	2
Hümeyra	Investpres	1
Buse Cinayeti	Entusiast	1
Kırmızı Zaman, Beş Sevim Apartmanı, Apartman Boşluğu, Masalını Yetiren Dev, Bir Dilek Tut, Kafes, Bu Yalan Tango, Yaşadığım İstanbul, Hepsi Alev, Cehennem Kraliçesi, Hayal ve Izdırap	Vesela Lutzkanova	2
Başkasını Seviyorum, Bağlanma Korkusu	Era	2
Ne Güzel Bir Hiçlikti Aşk, Kadından Don Kışot Olmaz, Artık Ayrılacak Diyorum, Muz Sesleri	Jar Janet Argirova	4
Kendini Arayan Adam	Bulgaristan Başmüftülük Yayınevi	1
Kök	Bulgar Edebiyatın Fonu	1
Huzur, Beyoğlu'nda Rapsodi	Prozorets	2
Serenad, Kardeşimin Hikâyesi, Son Ada	Knigopis	3
Yezidin Kızı, Dişi Örümcek, Fırtına Takvim	Aviana	3
Beş Şehir, Fatih-Harbiye, Osmancık	Prometey	2

VI. BÖLÜM

BULGARİSTAN'DA TÜRK İZLERİ

Bu bölümde Bulgaristan'da Türklere ve Türkçeye dair önemli çalışmaların çıkış ve desek noktası olarak sayılabilecek hususlardan söz edilecektir. Türk film ve dizilerinin yayınlanması roman çevirilerinde etkili olmuştur. Türkçe olarak yayınlanan gazete ve dergilerin varlığı da Türk diline hizmet etmiştir. Bunun yanı sıra Bulgaristan'daki çeşitli kurumlar da Türklere hizmet vermekte, dilin toplum içindeki devamlılığını sağlamaktadır.

6.1. BULGARİSTAN'DA YAYINLANAN TÜRK DİZİLERİ, FİMLERİ ve ÇEVİRİYE ETKİSİ

Tezimizde bu başlık altında Türk dizilerinden söz edilmesinin sebebi, dizilerin Türk kültürü destekleyen bir unsur olarak görülmesi, romanlardan uyarlanan dizilerin söz konusu romanların okunurluğunu artırması ve yazarlarının Bulgar okurlar nezdinde daha bilinir olmasıdır. Yukarıda belirtilen nedenlerle romanlardan uyarlanan diziler hakkında kısaca bilgi verilecektir.

Kaynaklara göre Bulgaristan'da ilk Türk dizisi 2008'de yayınlanmıştır. Binbir Gece adlı dizi Bulgaristan'da Nova TV'de yayınlanmış ve o tarihten 2018 yılına kadar toplam 107 dizi Bulgar izleyici ile buluşmuştur.

Bu dizilerden Yaprak Dökümü, roman olarak 1930'da yayınlanmış; 1957, 1967 ve 1988'de filme uyarlanmıştır. Türk televizyonunda 2006'da dizi olarak yayınlanan Yaprak Dökümü, Bulgar televizyonunda 2010'da yayınlanmıştır. Eser, aynı yıl roman olarak piyasaya çıkmıştır.

Çalığışu, 1922 senesinde yayınlanmış bir roman olup 2013 ve 2014'te dizi olarak Türk televizyonunda, ardından 2015'te Bulgar televizyonunda yayınlanmıştır. Bu romanın Bulgarcaya çevirisi 1944, 1968, 1970, 1980, 1991 ve 2009 yıllarında yapılmıştır.

Dudaktan Kalbe, Reşat Nuri Güntekin'in 1925 yılında yayımlanan romanıdır. 2007'de Türk televizyonunda, 2009'da ise Bulgar televizyonunda izleyici karşısına çıkmıştır. Eser, 2010'da Bulgar okuyucu ile roman olarak buluşmuştur.

Kavak Yelleri de Reşat Nuri Güntekin'in 1950'de yayımlanan romanlardandır. 1988'de TRT 1 Türk Ulusal Kanalı mini dizi yapmış, 2010'da Bulgaristan'da yayınlanmıştır. Fakat bu roman bizim listemizde yer almamaktadır.

Aşk-ı Memnu, Halit Ziya Uşaklıgil'in 1899'da yayımlanmış romanıdır. 1975 yılında ilk kez Türk televizyonunda yayınlanmış, 2008 yılında tekrar TV'ye uyarlanmıştır. 2008'de yayınlanan dizi 2010'da Bulgaristan'da yayınlanmış ve 2011'de romanın çevirisi yapılmıştır.

Kurt Seyit ve Şura ile Kurt Seyit ve Murka, Nermin Bezmen tarafından yazılmıştır. Kurt Seyit ve Şura 1992'de, Kurt Seyit ve Murka 1994'te yayımlandı. 2014'te dizi olarak Türk televizyonunda, 2015'te Bulgar televizyonunda yayınlandı. Çeviri kitap olarak Bulgar okurla buluşma ilk kitap için diziden önce 2012'de, ikinci kitap için 2015'te gerçekleşti.²³⁰

Yukarıdaki bilgilerden yola çıkarak Türk romanlarından 7 tanesinin Bulgar televizyonunda dizi olarak yayınlandığı, bunlardan Yaprak Dökümü, Dudaktan Kalbe, Aşk-ı Memnu ve Kurt Seyit ve Murka'nın diziden sonra çevirisinin yapıldığı görülmektedir. Bu da ortaya çıkarır ki diziler, romanlara olan ilgiyi uyandırmış, böylece eserlerin Bulgarcaya çevirisi yapılmıştır.

6.2. BULGARİSTAN'DA TÜRK BASINI (DERGİLER, GAZETELER)

Bu bölümde Bulgaristan'daki Türklerin sesi olan dergi, gazete ve kurumlardan Türk kültür ve dilini yaşatmaları nedeni ile söz edilecektir.

Çarlık döneminde, 1908-1944 arasında hem Türk partileri kurulmuş hem de 80 sayı dergi çıkarılmıştır (Sofya'da 26, Filibe'de 16, Kırcaali'de 10, Şumnu'da 9 gazete ve dergi yayımlanmıştır.). Bu yıllar arasında eserler de çevrilmiştir fakat 1944'ten önceki çoğu eser gazete olarak çıkmıştır. Çarlık döneminde çıkan gazetelerden birçoğu iki ile dört sayfa arasında değişmiş, haftalık ve aylık olarak çıkmıştır.

Halk Cumhuriyeti döneminde (1945-1985) komünist devriminden sonra Türk basınında köklü değişiklikler olmuştur. Her türlü basın organının devlet elinde olduğu o dönemde Vatan gazetesi yayınlamaya başlamış, bir sene çıktıktan sonra kapanmıştır. Daha sonra çıkarılan Işık gazetesi, 1947'den sonra Yeni Işık ismini almıştır ve haftada bir kere yayınlanmaya başlamıştır. Sonra tekrar yapılan bir değişiklikle Türkçe-Bulgarca olarak yayınlanmaya başlamış ve ismi Nova Svetlina olmuştur. Daha sonra çıkarılan

²³⁰ <http://tvnovellas.blogspot.com/2018/12/10-107.html> (e.t: 02.02.2019).

Çağdaş ve Yeni Hayat gazeteleri, edebiyat ve sanat hakkında yazmış, Bulgar, Türk ve dünya klasikleri hakkında bilgiler vermiştir. Yeni Hayat dergisinde çocuklar için de öyküler, masallar, bilmece ve şiirler yazılmış, 1970’te “Stranitza za Detsata” yani çocuk sayfası olarak sadece Bulgarca öyküler yayınlanmıştır. 1976 yılından itibaren de sadece Bulgarca yazılmıştır.

1954 yılında Sofya’da bir de aylık Türkçe dergisi çıkarılmıştır. Bu dergi, sosyal, siyasal, resimli bir edebiyat ve sanat dergisi olup 1957’de edebî ilavelerle zenginleştirilmiştir. Fakat dergi uzun soluklu olmamıştır. Sonraki yıllarda çıkarılan Şafak adlı edebiyat ve sanat ekinde kimi sanatçılar Marksist ideolojiye uygun eserler yayınlamıştır.

Tezimizde Cumhuriyet dönemi Türk basını için ele alınan yıllar 1990-2010 arasındadır. Bu yıllarda Türk basınında canlanma görülmüştür. Dönemin gazete ve dergileri aşağıda verilmiştir.

6.2.1. Çıkmış Süreli Yayınlar

Hak ve Özgürlük: 1991’de çıkarılmış, Türkçe olarak basılmıştır. Aynı gazete, Prava İ Svoboda adıyla Bulgarca yayınlanmıştır. Uzun ömürlü olmamış, ekonomik sıkıntılardan dolayı 1998’de sona ermiştir. Daha çok siyasi ağırlıklı olan bu gazete Türkleri ilgilendiren iç ve dış haberleri yayınlamıştır.

Filiz: Filiz önceleri Hak ve Özgürlük gazetesinin eki olarak çıkmış, 1992’den itibaren de çocuk ve öğrenci gazetesi olarak yayımlanmaya başlamıştır. Orada çocuklara eğitici bir araç olarak düzenlenen dergi, Türkçe öğretmeye yöneliktir. 1998’den beri Filiz Vakfının yayını olarak çıkmaktadır.

Işık Svetlina: 1991 senesinde çıkmaya başlayan gazete, içerik bakımından önceki yıllarda yayınlanmış hâlden farklı olsa da Yeni Işık gazetesinin devamı olarak görüldüğü için tercih edilmemiştir. Bu nedenle ömrü sadece bir buçuk sene olmuştur.

Güven-Doverie: Işık kapandıktan sonra 1992’de çıkarılmıştır. Dergide Bulgarca ve Türkçe yazıların yanı sıra çocuklar için de yazılar yazılmıştır. 1996’da sona ermiştir.

Balon: Çocuk dergisi olan Balon 1994 yılında çıkarılmış, 10 yıl boyunca devam eden aylık bir dergi olmuştur.

Ümit: 1995’te çıkmaya başlatan aylık dergisi tarafsız bir yayın ilkesi ile her partiye eşit uzaklıkta bir mesafede olmuştur. Dergi, her yaş grubundan insana hitap etmeyi hedefleyen sosyal, kültürel, siyasi her konuyu içeren bir dergi niteliği taşımıştır.

Zaman-Bulgaristan: Zaman Gazetesi Türkiye’de çıkan bir gazete olmanın yanı sıra birçok ülkede de yayınlanmıştır. 1992’de Sofya’da çıkmaya başlamıştır.

Müslümanlar Gazetesi: Başmüftülük tarafından 1990’da çıkarılan gazete Bulgarcadır. 1995’ten sonra Bulgaristan’da iki başmüftülük ortaya çıkmıştır. Her iki gazete de ekonomik sıkıntılardan dolayı düzensiz çıkmıştır. Filibe bölge müftülüğü 1996 sonlarında Müslümanlara Çağrı adlı bir gazete çıkarmaya başlamıştır. Fakat bu gazete de çok kısa ömürlü olmuştur.

Nasrettin Hoca Gazetesi: 1996’da Unesco tarafından Nasrettin Hoca yılı ilan edilmiştir. Bulgaristan’da bununla ilgili bir sempozyum düzenlenmiş ve Nasrettin Hoca ile ilgili dört kitapçık hâlinde sekiz sayfalık bir özel bir gazete çıkarılmıştır.

Müslümanlar Dergisi: Bulgaristan Cumhuriyeti Müslümanları Başmüftülüğünün yayını olan resimli Müslümanlar Dergisi Türkçe ve Bulgarca olarak Sofya’da çıkıyordu. Çocuklar için de yaşlarına uygun Türkçe ve Bulgarca yazılar bulunuyordu.

Kaynak: Sabri Alagöz tarafından 2000’de Türkçe çıkarılmış tarih, kültür, edebiyat ve sanat dergisidir.

6.2.2. Çıkmaya Devam Eden Süreli Yayınlar

Hoşgörü: Bu dergi Türklerin yoğun olarak yaşadığı Razgrat şehrinde çıkmaktadır. Araştırma ve yorum dergisi olarak nitelendirilebilecek üç aylık bir dergidir.

Alev: Kırcaali’de Türkçe ve Bulgarca olarak yayınlanan bir dergidir.

Mozaik: Türklerin yoğun olarak Şumen şehrinde çıkmaktadır. Kültür, sanat, eğitim konularında çocuklar ve gençler için çıkarılmıştır.

Kırcaali Haber: Kırcaali’de çıkarılan e-gazete (www.kircaalihaber.com)’dir.

Nöbettepe Dergisi: Aralık 2018’de çıkarılmaya başlanan yeni bir edebiyat, kültür, sanat dergisidir. Kırcaali şehrinde çıkarılan bu dergi iki dilde yayınlanmakta ve yılda 4 defa çıkarılmaktadır.

Bulgaristan’da 1865’ten günümüze oldukça zengin bir basın hayatı var olmuştur. Bu süreçte Türkçe basın kimi zaman renklenmiş ve büyümüş, kimi zaman susturulmuştur. Tezimizde 1944’ten sonraki Türkçe gazete ve dergiler ele alınmış, maddi zorluklar nedeniyle bunların uzun soluklu olmadığı tespit edilmiştir. 2017’deki araştırma sonucunda Bulgaristan’da Türkçe olarak 4 adet gazetenin çıktığı görülmüştür.

Günümüzde Avrupa Birliği üyesi olan Bulgaristan'da kısıtlamalardan söz edilmese de birtakım sorunlar Türkçe basının gelişmesine engel teşkil etmiştir. Bunları şöyle sıralamak mümkündür.

- Türk okullarının 1959-1960'ta kapatılması, günümüzde de Türk çocuklarının serbest seçmeli de olsa ana dilinde eğitim görmemesi, Türkçe okuyup yazarların sayısının giderek azalması, sonuç olarak Türkçe basına ilginin azalması

- Süreli basına yazı yazacak aydınların sayısı giderek azalması
- Çıkarılan gazete ve dergilerin ekonomik olumsuzluklarla karşılaşması
- Türkçe basının dağıtımında sorunlar yaşanması ve özellikle yurt dışına göndermenin çok pahalı olması
- Yayımlanan gazete ve dergilerin tirajının düşük olması

Bu olumsuzluklara rağmen yükseköğretim kurumlarında okuyan gençlerin sayısının artması ve bu gençler içinden Türkçe basının gelişmesine hizmet edeceklerin bulunması olumlu bir gelişmedir. Bu gençlerin başarılı olabilmeleri için ana dilleri olan Türkçeyi iyi bilmeleri ve eğitimde bu hususa dikkat edilmesi gerektiği göz önünde tutulmalıdır.

6.3. BULGARİSTAN'DA TÜRKÇE YAYIN YAPAN TELEVİZYON VE RADYOLAR

Ulusal Bulgar Televizyonu'nda 2000 yılından bu yana her gün 10 dakikalık Türkçe haber yayını yapılmaktadır. Televizyonda yayınlanan haberler arasından üç kişilik bir ekip tarafından seçilenler tercüme edilir ve yayına hazırlanır.

Radyo programlarına bakıldığında ise 1946 yılından bu yana düzenli olarak Türkçe haberlerin verildiği görülmektedir. Radyo Sofya, Radyo Stalin, Radyo Stara Zagora bu programı hazırlayan radyolardır. 1984 yılında durdurulan programlar 1994 yılında tekrar başlamıştır. Yayın Kırçali, Salmanovo, Samuil, Dulovo, Tırgovişte ve BNR yukarıdaki radyo programlarına eklenen yeni kanallardır. Radyo Bulgaristan 2012'ye kadar yurt dışına da yayın yapmıştır.

6.4. BULGARİSTAN'DAKİ TÜRK KURUMLARI

Bankalar: Bulgaristan'da iki tane Türk bankası bulunmaktadır. Ziraat Bankası ve D-Bank.

Dört şubesi olan Ziraat Bankası Sofya, Plovdiv, Varna ve Kırçali'de faaliyet göstermektedir. 1998'de Ulusal Bulgar Bankasından alınan izinle kurulmuştur ve özellikle tarım alanında sponsorluk yapmaktadır.

D-Bank ise 1999'de kurulmuş, ismi Demirbank'tan gelen, küçük, orta ve büyük ticari şirketlere sponsor olma çabasındaki bir bankadır.

Başmüftülük: Sofya'da bir Başmüftülük de bulunmaktadır. 1879'dan beri var olan Müftülüğün 1944'ten önceki işleyişinin siyasi durumlardan dolayı sağlıklı bir şekilde yürüdüğünden söz etmek mümkün değildir. 1944'ten sonrasına bakıldığında ise şunlar söylenebilir: 1945-1947 yılları arasında Süleyman Ömer Efendi başmüftü olarak seçilmiştir. 1947'den 1964'e kadar Akif Efendi göreve devam etmiştir. Akif'in yönetiminde 27 müftülük, 1194 cami, 706 mescit, 1133 imam vardır. 1956'da Todor Jivkov Müslümanlarla ilgili bazı yeni kanunlar düzenlemiştir. 1965-1976 arasında Hasan Âdem Efendi, 1976-1988 arası Mehmed Topçiev, 1988-1991 arası Nedim Gendje başmüftü olarak seçilmiştir. Komünist rejim sona erdiğinde 1992'de Birinci Demokrat Müslüman Konferansı düzenlenmiş, Müslüman Yüksek Konseyi Başkanı olarak Kırçali şehrinden Fikri Salih seçilmiştir. 1997'de değişen parti ile birlikte Müslüman Yüksek Konseyi Başkanı da değişmiş ve Mustafa Hacı göreve gelmiştir. 2003'te yeniden Fikri Salih ve 2008'de yeniden Mustafa Hacı seçilmiştir.

Hastaneler: Sofya'da Acıbadem Hastanesi bulunmaktadır. Sahibi Türk olan bu hastane yüksek kadrolu doktorlarla hizmet vermektedir. 2006'da hastanenin ismi Acıbadem City Klinik olarak değiştirilmiştir.

Türk Okulları: Bulgaristan'daki Türk okullarının seyrini üç dönemde takip etmek mümkündür.

Birinci dönem, 1878-1944 arasını kapsamaktadır. 1878'de 2700 anaokulu, 150 medrese ve 40 ortaokul bulunmakta iken 1878-1886 arasında 1500 Türk okulu yıkılmıştır. 1921-1922 yıllarında 1713 okul bulunmaktadır.

İkinci dönem, komünist rejimin hakim olduğu bir dönemdir. İki tane pedagoji enstitüsü kurulmuş ve Türk okullarında eğitim verecek kadrolar yetiştirilmiştir. Türkler için okul ihtiyacı belirlenmiş ve kabul edilen yasalarla kreş, anaokulu, ortaokul ve liseler

kurulmuştur. Bu durum yalnızca Türkler için değil, Ermeni ve Yahudiler için de geçerlidir. Bunun yanı sıra Türkoloji okumak isteyenler için fırsatlar sunulmuştur. Pedagoji bölümü ve Tiyatro Enstitüsüne bağlı Folklor bölümleri de açılmıştır. Daha sonra 16 Türk lisesi ile Bulgar lisesi yanı sıra kreşler ve anaokullar birleştirilmiştir. Bu birleşmelerin gerçekleştiği 1960'larda kanunla Türk okulları kapatılmış ve 1971'e kadar Türkçe yalnızca seçmeli ders olarak seçilmiştir. Bütün bu olaylar 1984'teki göç döneminin başlangıcı sayılmaktadır.

Üçüncü dönem olan 1991'de Türk vatandaşlara isimler geri verilmiş, kanunla anadili okuma fırsatı sunulmuştur. Fakat öğrenciler öncelikle Bulgarca öğrenmek, ardından belediye okullarında Türkçe eğitim almak zorunluluğu içinde bırakılmıştır. 2004'te Türkçe eğitim fırsatı verilmiş fakat yeterli kadronun ve ders kitaplarının bulunmadığı belirlenmiştir. 1998'de açılan Drujba Lisesinde Türkçe ve başka Batı dillerinde eğitim verilmiştir. 2015'te Türk Partisi kanunla Bulgar okullarda Türkçenin resmî bir dil olmasını önermiş fakat bu öneri kabul edilmemiştir. Türkçe günümüzde de resmî dil değildir.

Üniversiteler: Bulgaristan'da Sofya, Şumen, Plovdiv'deki üniversitelerde Türk Dili ve Edebiyatı bölümü vardır. Bu bölümde okuyan birçok kişi çevirmenlik, yazarlık, gazetecilik yapmıştır.

Sofya Üniversitesi: Sofya Üniversitesindeki bölüm Türkoloji adıyla 1952'de kurulmuştur. Ağırlıklı olarak Doğu dilleri eğitimi veren üniversitede bu bölümler 1952 öncesinde Orientalistik olarak adlandırılmıştır. Daha sonra Doğu Dilleri ve Kültürleri, 2000 yılından sonra da FKNF (Klasik ve Modern Filoloji Fakültesi) adını almıştır. Türkoloji bölümünde lisans eğitiminin yanı sıra yüksek lisans eğitimi de verilmektedir.

Şumen Üniversitesi: Şumen şehrinde bulunan Şumen Üniversitesinde Türkoloji bölümü bulunmaktadır. Yüksek lisans eğitimi Türkoloji ve Balkan Etütleri, Türkoloji ve Turizm ve Türkoloji-Dilbilim ve Çeviri alanlarında verilmektedir.

Plovdiv Üniversitesi: Plovdiv Üniversitesindeki Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde hem Türkçe hem Bulgarca eğitim verilmektedir. 2009 yılında kurulan bölüm Filoloji Fakültesinde yer almaktadır.

Türk ve Bulgar Kadınların Dostluk ve Dayanışma Derneği: Dernek 2006'da kurulmuş, Sofya'da faaliyet gösteren bir yardım kuruluşudur. Çocuklara ve gençlere eğitim ve iş imkânları sağlamanın yanı sıra kadınların da iş hayatında yer alabilmeleri için gerekli desteği sağlamak derneğin amaçları arasındadır.

VII. BÖLÜM

ÇEVİRİ ROMANLARIN KAPAK FOTOĞRAFLARI

Bu başlık altında çeviri romanların hem orijinal hem çeviri hâli ile kapak fotoğraflarına yer verilmiştir. Aynı zamanda yazarı, Türkiye’deki basım tarihi, kitapların çeviri tarihi, çevirmeni, yayınevi, sayfa sayısı gibi künye bilgileri de verilmiştir.

Çalıkuşu

Yazar: Reşat Nuri GÜNTEKİN

Yayınevi: Zvezda

Çevirmen: Vl. Vladimirov

Çeviri tarihi: 1944

Sayfa sayısı: 400

Fotoğraf 1. Çalıkuşu

Çalıkuşu

Yazar: Reşat Nuri GÜNTEKİN

Yayınevi: Narodna Prosveta

Çevirmen: Süleyman Hafızov

Çeviri tarihi: 1980

Sayfa sayısı: 368

Çalıkuşu

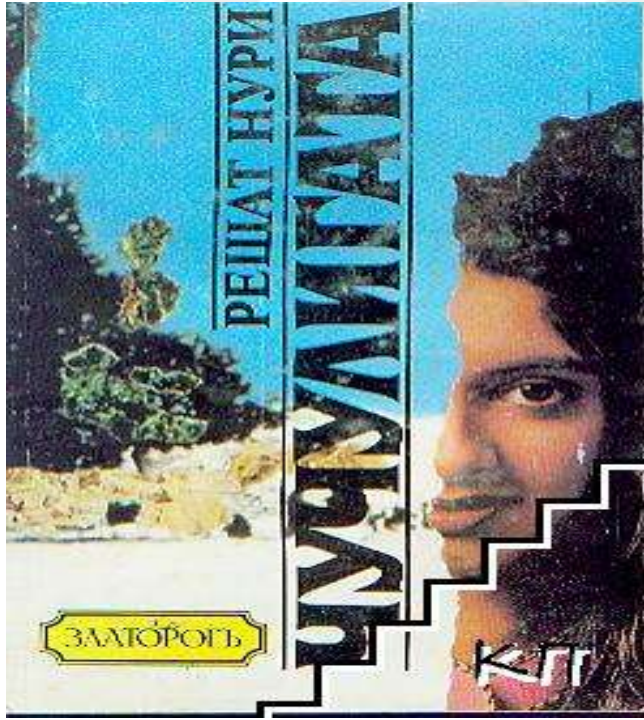
Yazar: Reşat Nuri GÜNTEKİN

Yayınevi: Sofya: Zlatorog

Çevirmen: Süleyman Hafızov

Çeviri tarihi: 1991

Sayfa sayısı: 318

Fotoğraf 3. Çalıkuşu

Çalıkuşu

Yazar: Reşat Nuri GÜNTEKİN

Yayınevi: İK Uniskorp

Çevirmen: Svetlana Grigorova

Çeviri tarihi: 2009

Sayfa sayısı: 440

Fotoğraf 4. Çalıkuşu

Bizim Köy

Yazar: Mahmut Makal

Yayınevi: NS OF

Çevirmen: Nik. Kapsızov

Çeviri tarihi: 1951

Sayfa sayısı: 180

Fotoğraf 5. Bizim Köy

İçimizdeki Şeytan

Yazar: Sabahattin Ali

Yayınevi: NS OF

Çevirmen: Donka Melamed

Çeviri tarihi: 1956

Sayfa sayısı: 224

Fotoğraf 6. İçimizdeki Şeytan

İçimizdeki Şeytan

Yazar: Sabahattin Ali

Yayınevi: Emas

Çevirmen: Zoya Dimitrova

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 224

Fotoğraf 7. İçimizdeki Şeytan

Kuyucaklı Yusuf

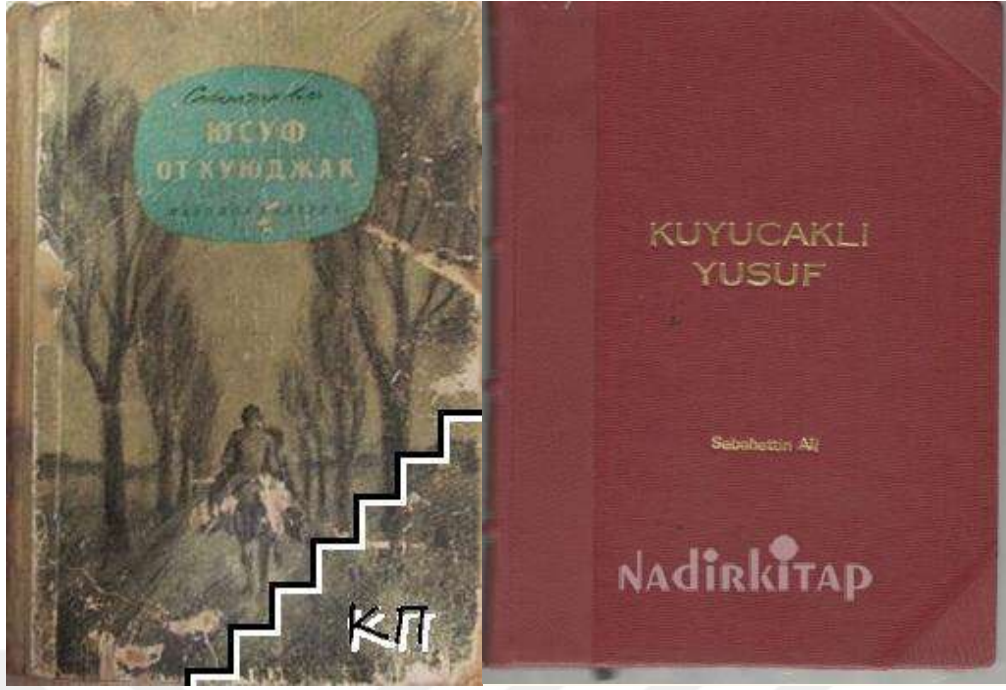
Yazar: Sabahattin Ali

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Paraşkev S. Paruşev

Çeviri tarihi: 1956

Sayfa sayısı: 198

Fotoğraf 8. Kuyucaklı Yusuf

İnce Memed

Yazar: Yaşar Kemal

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Donka Melamed

Çeviri tarihi: 1957

Sayfa sayısı: 346

Fotoğraf 9. İnce Memed

Murtaza

Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: Narodna Kultura

Çevirmen: Donka Melamed

Çeviri tarihi: 1962

Sayfa sayısı: 176

Fotoğraf 10. Murtaza

Murtaza

Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: Delakort

Çevirmen: Tsvetanka Peşeva

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 388

Fotoğraf 11. Murtaza

Teneke

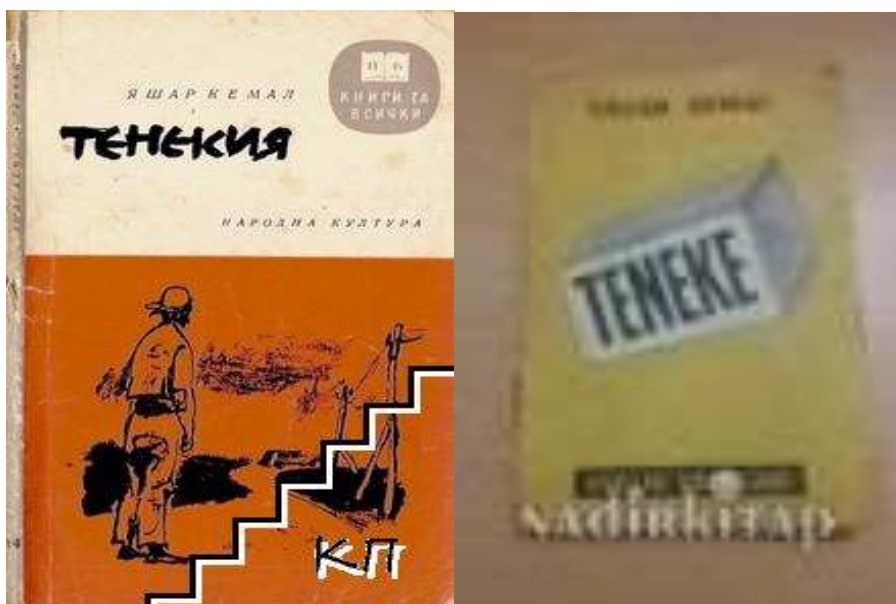
Yazar: Yaşar Kemal

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Paraşkev Paruşev

Çeviri tarihi: 1964

Sayfa sayısı: 96

Fotoğraf 12. Teneke

Yeşil Gece

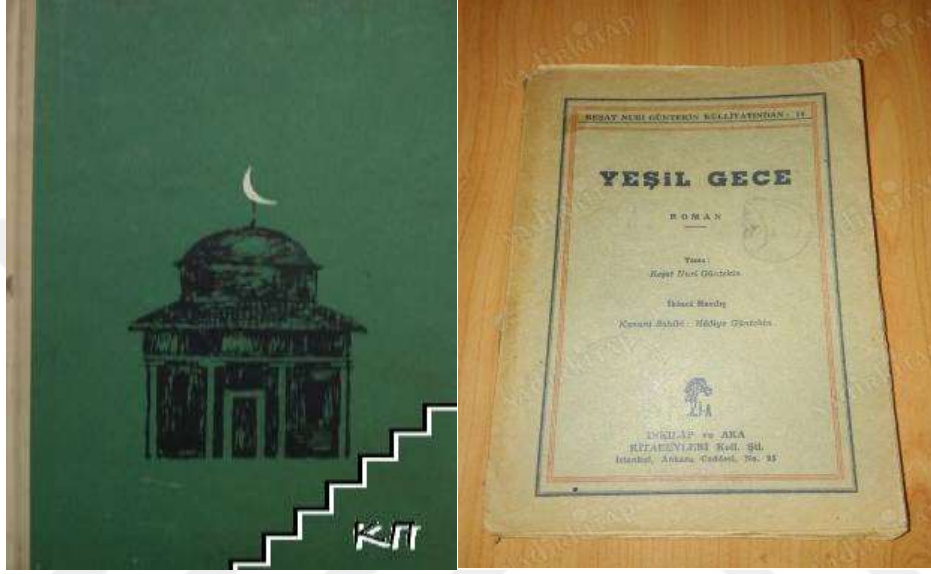
Yazar: Reşat Nuri Gültekin

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Svoboda Stefanova

Çeviri tarihi: 1965

Sayfa sayısı: 242

Fotoğraf 13. Yeşil Gece

Fosforlu Cevriye

Yazar: Suat Derviş

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Paraşkev Paruşev

Çeviri tarihi: 1965

Sayfa sayısı: 248

Fotoğraf 14. Fosforlu Cevriye

Aylaklar

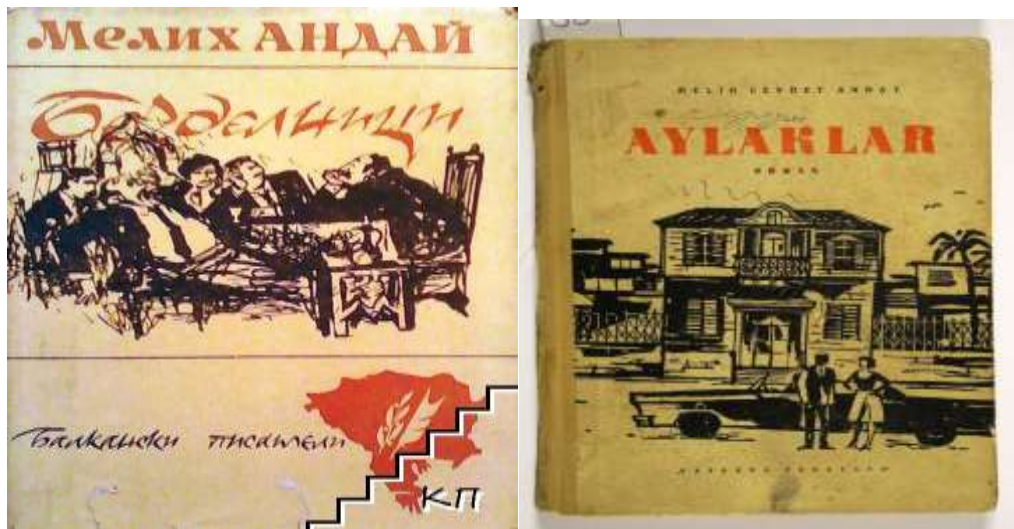
Yazar: Melih Cevdet Anday

Yayınevi: NS OF

Çevirmen: Gülçin Çeşmedjiewa

Çeviri tarihi: 1966

Sayfa sayısı: 343

Fotoğraf 15. Aylaklar

Bereketli Topraklar Üzerinde

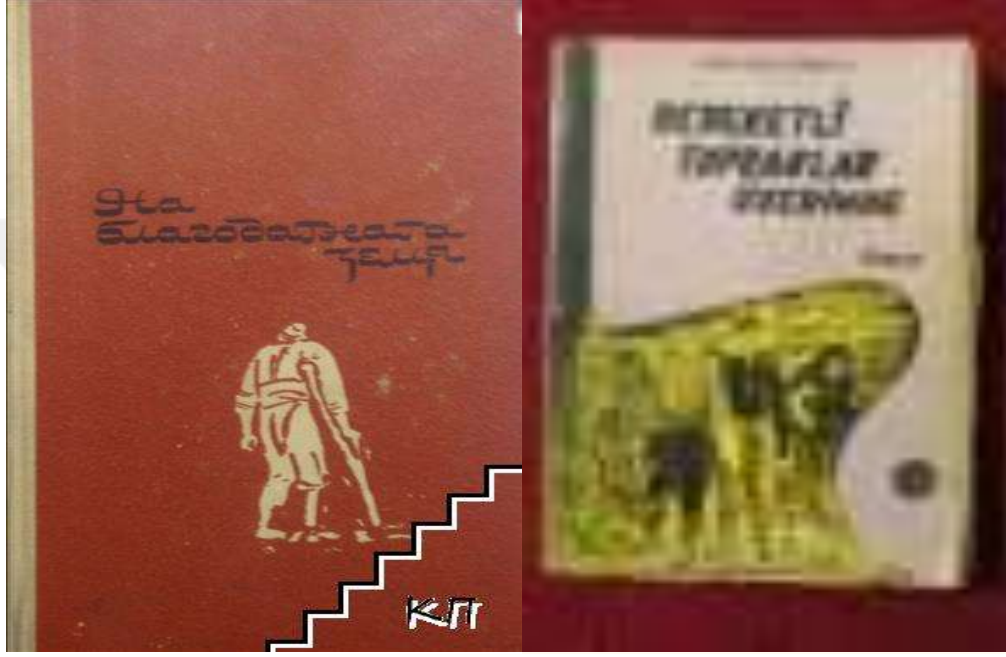
Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: Hr. G. Danov

Çevirmen: Donka Melamed

Çeviri tarihi: 1966

Sayfa sayısı: 368

Fotoğraf 16. Bereketli Topraklar Üzerinde

Zübük

Yazar: Aziz Nesin

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Süleyman Hafızov

Çeviri tarihi: 1967

Sayfa sayısı: 280

Fotoğraf 17. Zübük

Acı Lokma

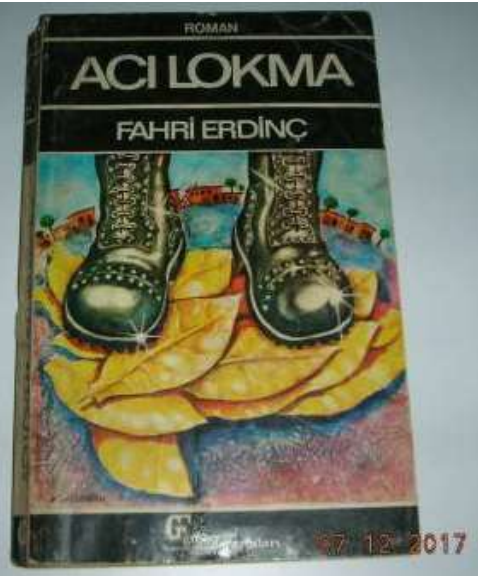
Yazar: Fahri Erdinç

Yayınevi: Nar. Mladej

Çevirmen: Süleyman Hafızov

Çeviri tarihi: 1968

Sayfa sayısı: 380

Fotoğraf 18. Acı Lokma

Acı Lokma

Yazar: Fahri Erdiñ

Yayınevi: Bulg. Pisatel

Çevirmen: Levent Çivginov

Çeviri tarihi: 1987

Sayfa sayısı: 235

Fotoğraf 19. Acı Lokma

Eskici ve Oğulları

Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Jan Kovaçev vd.

Çeviri tarihi: 1969

Sayfa sayısı: 332

Fotoğraf 20. Eskici ve Oğulları

Eskici ve Oğulları

Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: Delakort

Çevirmen: Diana Nehrizova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 356

Fotoğraf 21. Eskici ve Oğulları

Sinekli Bakkal

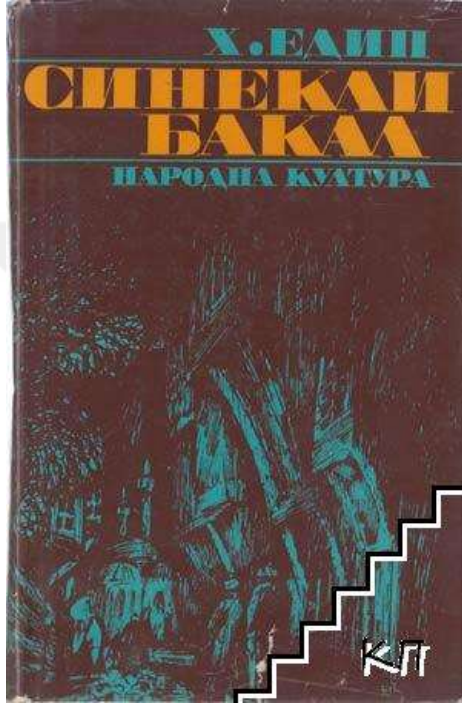
Yazar: Halide Edip Adıvar

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Gülçin Çeşmedjieva

Çeviri tarihi: 1971

Sayfa sayısı: 312

Fotoğraf 22. Sinekli Bakkal

Sinekli Bakkal

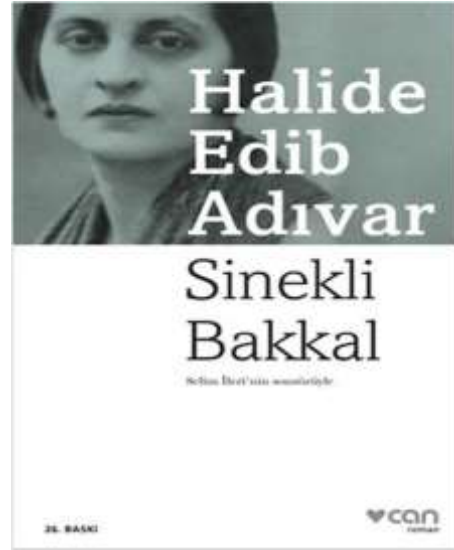
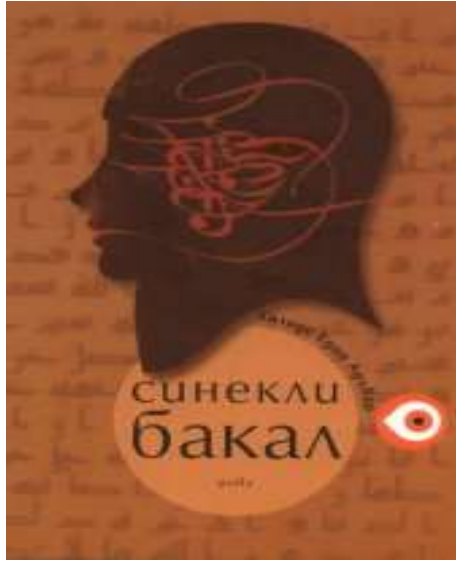
Yazar: Halide Edip Adıvar

Yayınevi: Riva

Çevirmen: Gülçin Çeşmedjieva

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 320

Fotoğraf 23. Sinekli Bakkal

Acı Tütün

Yazar: Necati Cumalı

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Paraşkev Paruşev, Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 1976

Sayfa sayısı: 296

Fotoğraf 24. Acı Tütün

Gol Kralı

Yazar: Aziz Nesin

Yayınevi: Tıp ve Beden Eğitimi

Çevirmen: Aziz Celil

Çeviri tarihi: 1976

Sayfa sayısı: 207

Fotoğraf 25. Gol Kralı

Gol Kralı

Yazar: Aziz Nesin

Yayınevi: Deniz

Çevirmen: Aziz Celil

Çeviri tarihi: 1994

Sayfa sayısı: 207

Fotoğraf 26. Gol Kralı

Hacizli Toprak

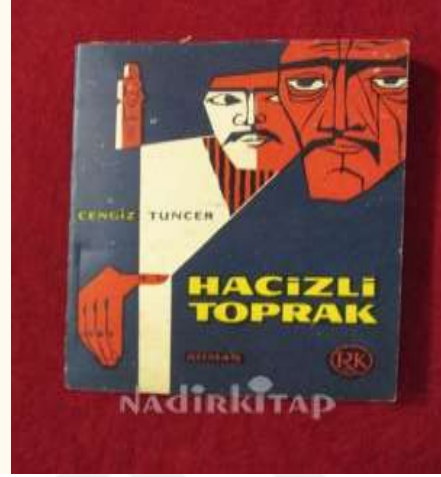
Yazar: Cengiz Tuncer

Yayınevi: NS OF

Çevirmen: Paraşkev P. Paruşev

Çeviri tarihi: 1976

Sayfa sayısı: 199

Fotoğraf 27. Hacizli Toprak

Denizin Kanı

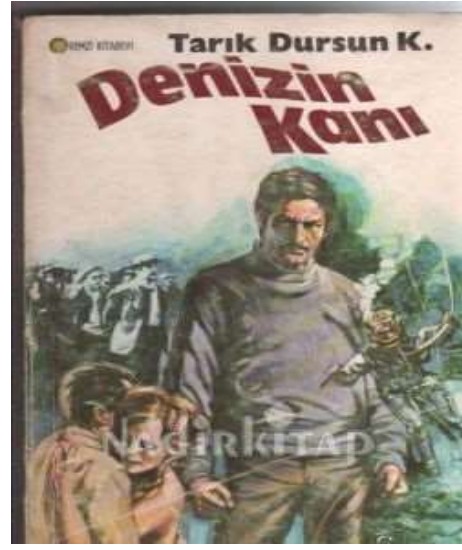
Yazar: Tarık Dursun

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Penko Tsonevski

Çeviri tarihi: 1978

Sayfa sayısı: 304

Fotoğraf 28. Denizin Kanı

Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz

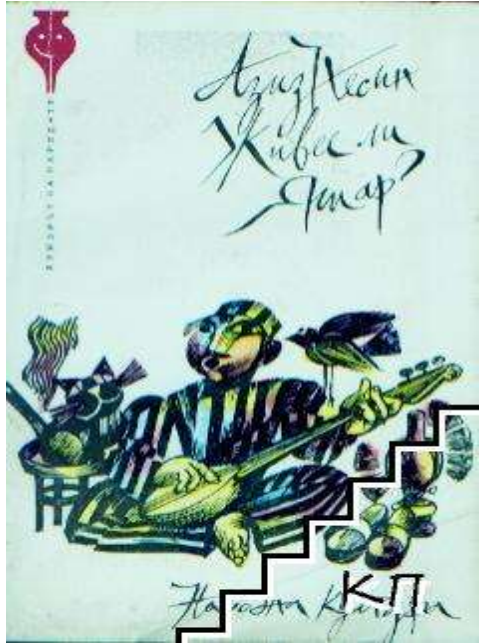
Yazar: Aziz Nesin

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Paraşkev Paruşev

Çeviri tarihi: 1979

Sayfa sayısı: 312

Fotoğraf 29. Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz

Ölmez Otu

Yazar: Yaşar Kemal

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Gülçin Çeşmedjiewa

Çeviri tarihi: 1981

Sayfa sayısı: 356

Fotoğraf 30. Ölmez Otu

Kürk Mantolu Madonna

Yazar: Sabahattin Ali

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 1983

Sayfa sayısı: 204

Yaban

Yazar: Yakup Kadri Karaosmanoğlu

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Tanya Obretenova

Çeviri tarihi: 1983

Sayfa sayısı: 167

Fotoğraf 31. Yaban

Yalancı Dünya

Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: Nar Kultura

Çevirmen: Jordanka Bibina

Çeviri tarihi: 1984

Sayfa sayısı: 327

Fotoğraf 32. Yalancı Dünya

Yalancı Dünya

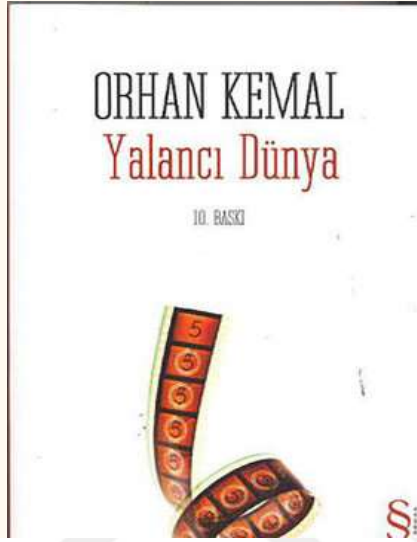
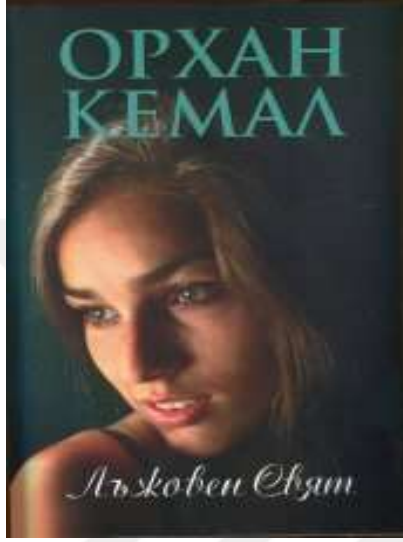
Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: Delakort

Çevirmen: Jordanka Bibina

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 327

Fotoğraf 33. Yalancı Dünya

Tek Yol

Yazar: Aziz Nesin

Yayınevi: Hr. G. Danov

Çevirmen: Rumen Kovaçev

Çeviri tarihi: 1984

Sayfa sayısı: 384

Fotoğraf 34. Tek Yol

Alında Mavi Kuşlar

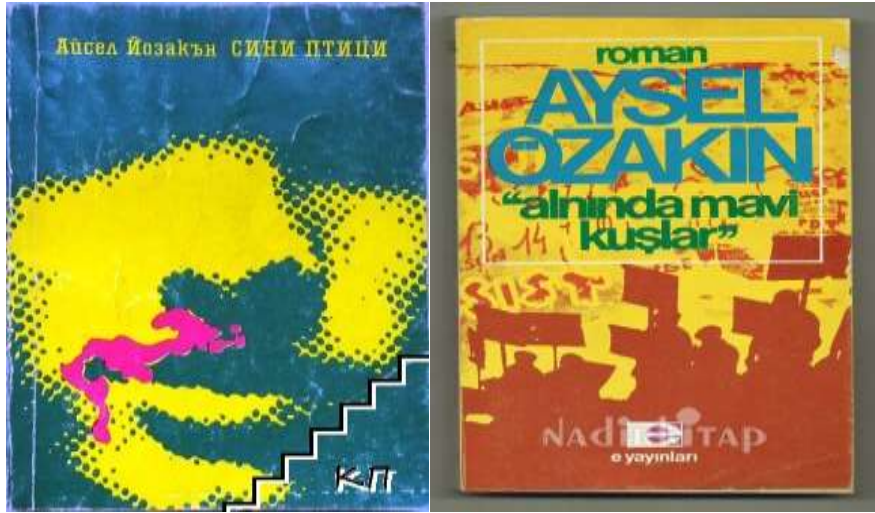
Yazar: Aysel Özakin

Yayınevi: Nar.Kultura

Çevirmen: İlona Aleksandrova

Çeviri tarihi: 1985

Sayfa sayısı: 208

Fotoğraf 35. Alında Mavi Kuşlar

47'liler

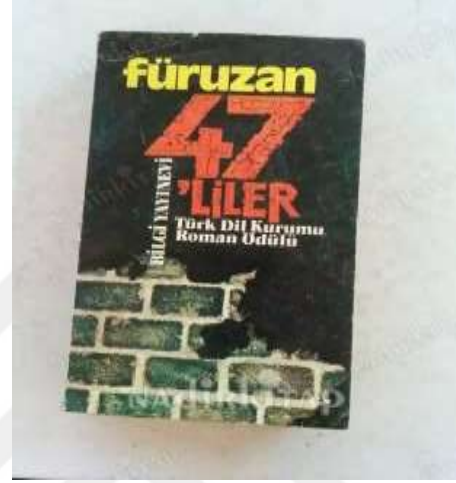
Yazar: Füzuzan

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Stefka Pırvanova

Çeviri tarihi: 1986

Sayfa sayısı: 479

Fotoğraf 36. 47'liler

Bir Düğün Gecesi

Yazar: Adalet Ağaoğlu

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Rosiya Samuilova

Çeviri tarihi: 1989

Sayfa sayısı: 416

Fotoğraf 37. Bir Düğün Gecesi

Bir Avuç Gökyüzü

Yazar: Çetin Altan

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Apostol Sarıvanov

Çeviri tarihi: 1989

Sayfa sayısı: 192

Fotoğraf 38. Bir Avuç Gökyüzü

İntibah ve Vatan yahut Silistre

Yazar: Kemal Namık

Yayınevi: Nar. Kultura

Çevirmen: Süleyman Hafızov

Çeviri tarihi: 1992

Sayfa sayısı: 448

Fotoğraf 39. İntibah ve Vatan yahut Silistre

Aşk-ı Memnu

Yazar: Halit Ziya Uşaklıgil

Yayınevi: Slintze

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 400

Fotoğraf 40. Aşk-ı Memnu

Kara Kitap

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Nar.Kultura

Çevirmen: Gülçin Çeşmedjieva

Çeviri tarihi: 2000

Sayfa sayısı: 454

Fotoğraf 41. Kara Kitap

Kara Kitap

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: İvestpres

Çevirmen: Gülçin Çeşmedjiev

Çeviri tarihi: 2006

Sayfa sayısı: 559

Fotoğraf 42. Kara Kitap

Benim Adım Kırmızı

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2004

Sayfa sayısı: 565

Fotoğraf 43. Benim Adım Kırmızı

Benim Adım Kırmızı

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2007

Sayfa sayısı: 568

Fotoğraf 44. Benim Adım Kırmızı

Benim Adım Kırmızı

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 539

Fotoğraf 45. Benim Adım Kırmızı

Beyaz Kale

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2005

Sayfa sayısı: 223

Fotoğraf 46. Beyaz Kale

Beyaz Kale

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Multiprint

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2008

Sayfa sayısı: 223

Fotoğraf 47. Beyaz Kale

Beyaz Kale

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Multiprint

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 223

Fotoğraf 48. Beyaz Kale

Engereğin Gözündeki Kamaşma

Yazar: Zülfü Livaneli

Yayınevi: Balkani

Çevirmen: Hüseyin Mevsim

Çeviri tarihi: 2006

Sayfa sayısı: 155

Fotoğraf 49. Engereğin Gözündeki Kamaşma

Kar

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2006

Sayfa sayısı: 574

Fotoğraf 50. Kar

Kar

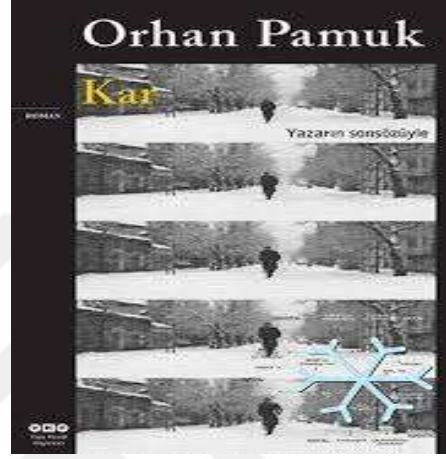
Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 574

Fotoğraf 51. Kar

Yok Bana Sensiz Hayat

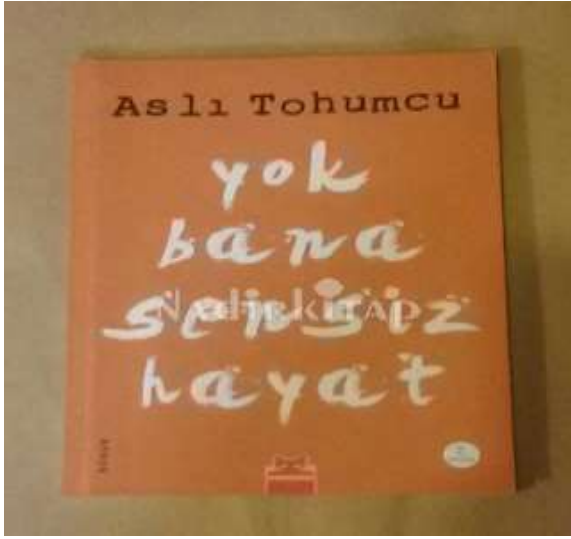
Yazar: Aslı Tohumcu

Yayınevi: İK Steno

Çevirmen: Ayser Ali

Çeviri tarihi: 2007

Sayfa sayısı: 48

Fotoğraf 52. Yok Bana Sensiz Hayat

İstanbul

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2007

Sayfa sayısı: 420

Fotoğraf 53. İstanbul

Son Yeniçeri

Yazar: Reha Çamuroğlu

Yayınevi: İK Steno

Çevirmen: Rüstem Aziz Karakur

Çeviri tarihi: 2007

Sayfa sayısı: 392

Fotoğraf 54. Son Yeniçeri

Beyaz Kale

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Multiprint

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2008

Sayfa sayısı: 223

Fotoğraf 55. Beyaz Kale

Asılacak Kadın

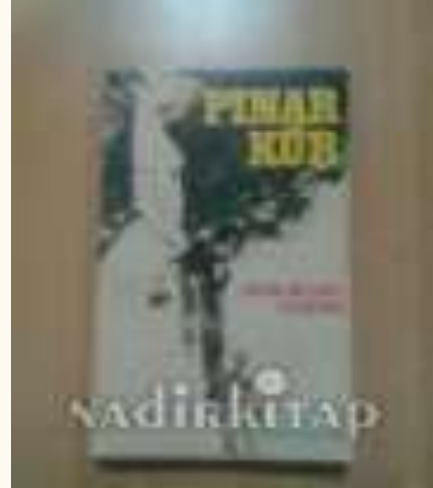
Yazar: Pınar Kür

Yayınevi: Letera

Çevirmen: Jordanka Bibina

Çeviri tarihi: 2008

Sayfa sayısı: 152

Fotoğraf 56. Asılacak Kadın

Yeni Hayat

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2008

Sayfa sayısı: 316

Fotoğraf 57. Yeni Hayat

Başucumda Müzik

Yazar: Kürşat Başar

Yayınevi: İK Kolibri

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2008

Sayfa sayısı: 350

Fotoğraf 58. Başucumda Müzik

Dualar Kalıcıdır

Yazar: Tuna Kiremitçi

Yayınevi: TRUD

Çevirmen: Paulina Mateeva

Çeviri tarihi: 2008

Sayfa sayısı: 144

Fotoğraf 59. Dualar Kalıcıdır

Cariye

Yazar: Gül İrepoğlu

Yayınevi: Damyan Yakov

Çevirmen: Mement Şukrieva

Çeviri tarihi: 2009

Sayfa sayısı: 280

Fotoğraf 60. Cariye

Sultana Dokunmak

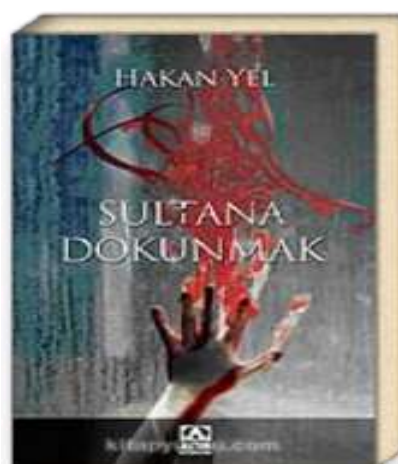
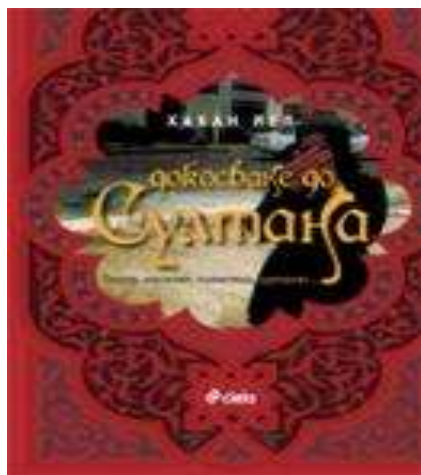
Yazar: Hakan Yel

Yayınevi: Ciela

Çevirmen: Alina Karahanova

Çeviri tarihi: 2009

Sayfa sayısı: 356

Fotoğraf 61. Sultana Dokunmak

Mutluluk

Yazar: Zülfü Livaneli

Yayınevi: Janet 45

Çevirmen: Hüseyin Mevsim, Ayten Delihüseyinova

Çeviri tarihi: 2009

Sayfa sayısı: 431

Fotoğraf 62. Mutluluk

Mutluluk

Yazar: Zülfü Livaneli

Yayınevi: İnoDar

Çevirmen: İrina Manuşeva

Çeviri tarihi: 2009

Sayfa sayısı: 371

Fotoğraf 63. Mutluluk

Kritimu

Yazar: Saba Altınsay

Yayınevi: Trud

Çevirmen: Paulina Mateeva

Çeviri tarihi: 2009

Sayfa sayısı: 328

Fotoğraf 64. Kritimu

Kira Ester

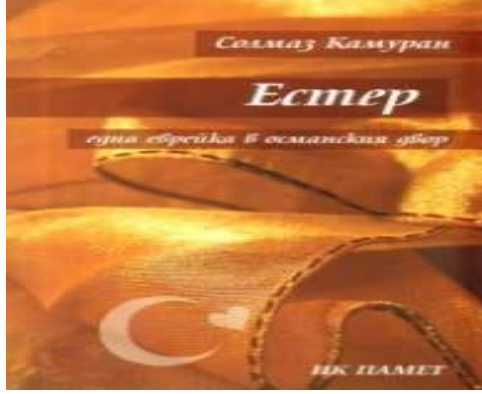
Yazar: Solmaz Kâmuran

Yayınevi: İk Pamet

Çevirmen: Panayotka Panayotova

Çeviri tarihi: 2009

Sayfa sayısı: 351

Fotoğraf 65. Kira Ester

İsmail

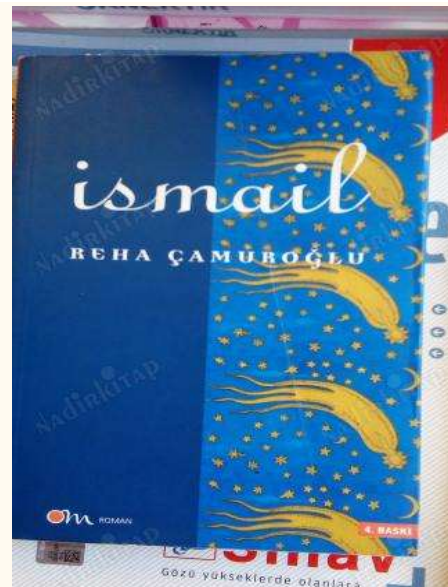
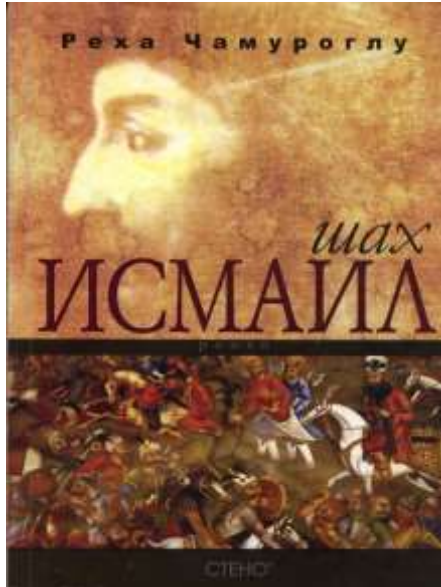
Yazar: Reha Çamuroğlu

Yayınevi: İK Steno

Çevirmen: Rüstem Azis Karakurt

Çeviri tarihi: 2009

Sayfa sayısı: 335

Fotoğraf 66. İsmail

Cevdet Bey ve Oğulları

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Gülçin Çeşmedjjeva

Çeviri tarihi: 2009

Sayfa sayısı: 694

Fotoğraf 67. Cevdet Bey ve Oğulları

Masumiyet Müzesi

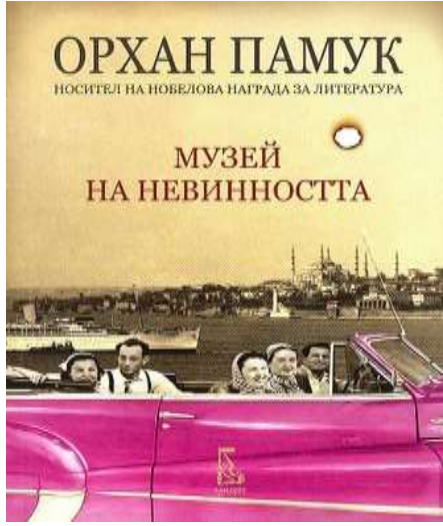
Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2009

Sayfa sayısı: 637

Fotoğraf 68. Masumiyet Müzesi

Gezgin

Yazar: Sadık Yalsızuçanlar

Yayınevi: Steno

Çevirmen: Azis Karakurt

Çeviri tarihi: 2009

Sayfa sayısı: 168

Fotoğraf 69. Gezgin

Başın Öne Eğilmesin

Yazar: Hıfzı Topuz

Yayınevi: Steno

Çevirmen: Azis Karakurt

Çeviri tarihi: 2009

Sayfa sayısı: 280

Fotoğraf 70. Başın Öne Eğilmesin

Erguvan Kapısı

Yazar: Oya Baydar

Yayınevi: Letera

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 536

Fotoğraf 71. Erguvan Kapısı

Biz Kimden Kaçıyorduk Anne?

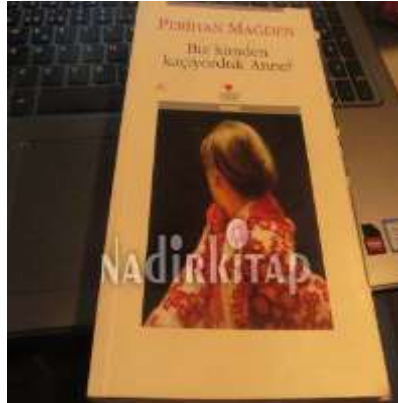
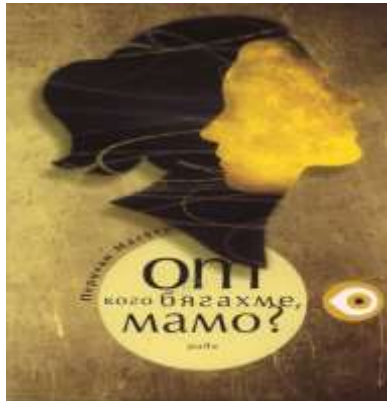
Yazar: Perihan Mağden

Yayınevi: Riva

Çevirmen: Gülçin Çeşmedjieva

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 160

Fotoğraf 72. Biz Kimden Kaçıyorduk Anne?

Atatürk ve Fikriye

Yazar: Hıfzı Topuz

Yayınevi: Letera

Çevirmen: Menent Şukrieva

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 380

Fotoğraf 73. Atatürk ve Fikriye

Berci Kristin Çöp Masalları

Yazar: Latife Tekin

Yayınevi: Riva

Çevirmen: Jana Jelyazkova

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 128

Fotoğraf 74. Berci Kristin Çöp Masalları

Korkak ve Canavar

Yazar: Barış Müstecaplıoğlu

Yayınevi: İK Arka

Çevirmen: Alina Karahanova

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 299

Fotoğraf 75. Korkak ve Canavar

Merdera'nın Sırrı

Yazar: Barış Müstecaplıoğlu

Yayınevi: İK Arka

Çevirmen: Emilya Slavkova

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 289

Fotoğraf 76. Merdera'nın Sırrı

Şair Öldü

Yazar: Sibel K. Türker

Yayınevi: Paradoks

Çevirmen: Bilge Mehmed

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 270

Fotoğraf 77. Şair Öldü

Akşam Güneşi

Yazar: Reşat Nuri Güntekin

Yayınevi: NSM Media

Çevirmen: Nahide Deniz

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 348

Fotoğraf 78. Akşam Güneşi

Aşk Hastalığı

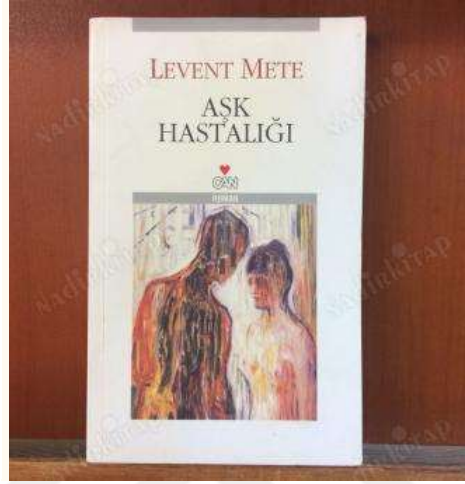
Yazar: Levent Mete

Yayınevi: Steno

Çevirmen: Rüstem Azis Karakurt

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 200

Fotoğraf 79. Aşk Hastalığı

Gökdelen

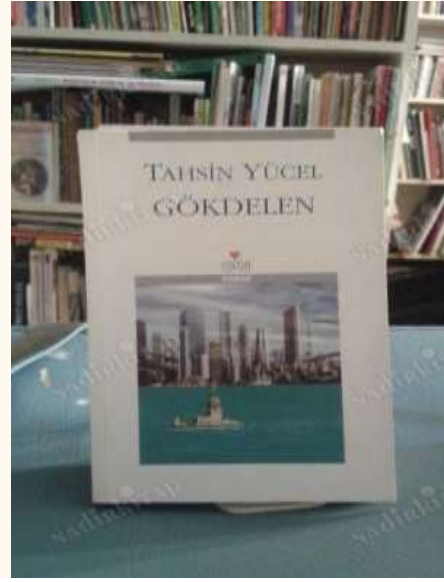
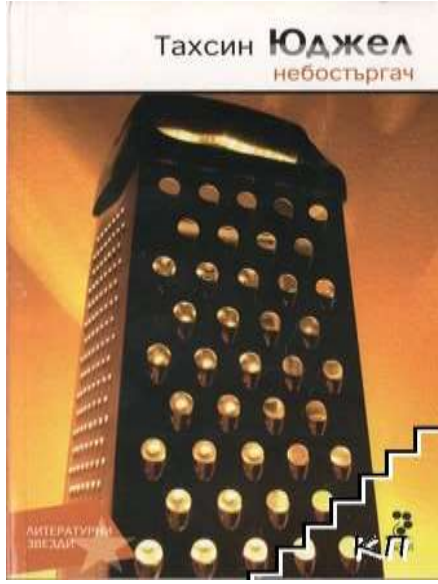
Yazar: Tahsin Yücel

Yayınevi: Uniskorp

Çevirmen: İmren Tasinova

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 360

Fotoğraf 80. Gökdelen

Vatandaş

Yazar: Tahsin Yücel

Yayınevi: Uniskorp

Çevirmen: İmren Tasinova

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 164

Fotoğraf 81. Vatandaş

Makber

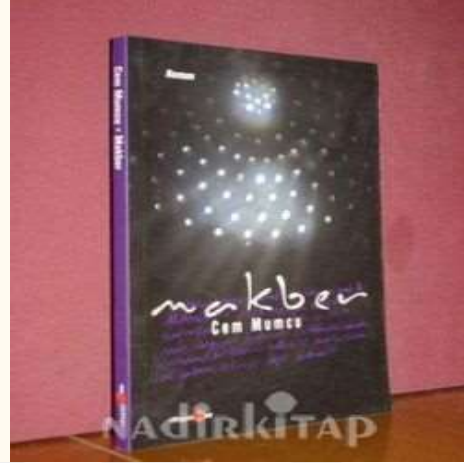
Yazar: Cem Mumcu

Yayınevi: Delakort

Çevirmen: Daniela Deniz

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 100

Fotoğraf 82. Makber

Aşka Şeytan Karışır

Yazar: Hande Altaylı

Yayınevi: Delakor

Çevirmen: Daniela Deniz

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 174

Fotoğraf 83. Aşka Şeytan Karışır

İnanna

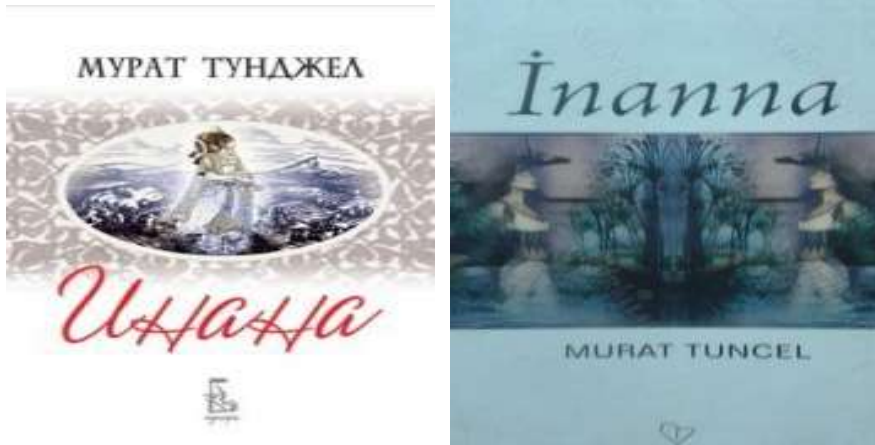
Yazar: Murat Tuncel

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Rüstem Azis Karakurt

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 536

Fotoğraf 84. İnanna

Babil’de Ölüm İstanbul’da Aşk

Yazar: İskender Pala

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Yordanka Bibina

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 400

Fotoğraf 85. Babil’de Ölüm İstanbul’da Aşk

Yaprak Dökümü

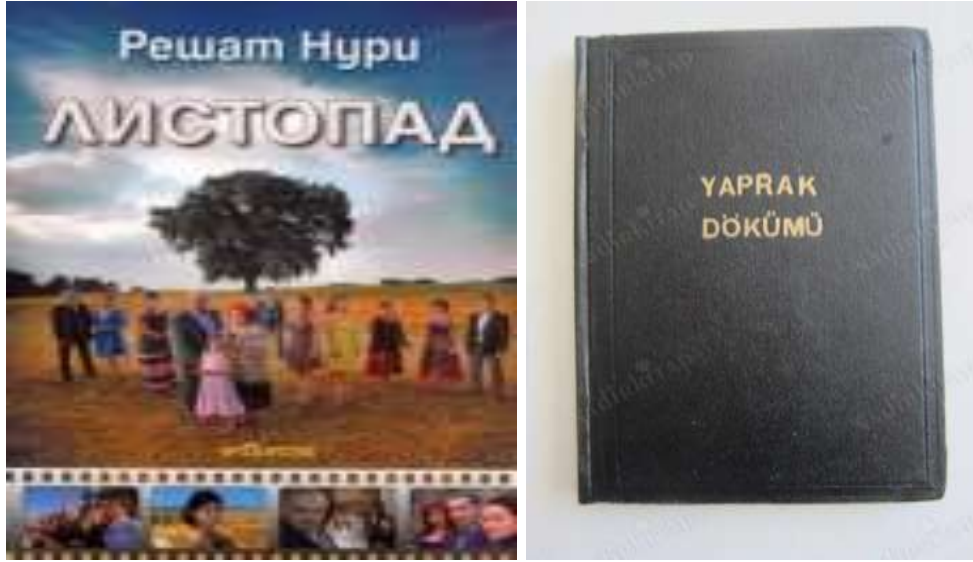
Yazar: Reşat Nuri Gültekin

Yayınevi: İntense

Çevirmen: Kadriye Cesur, Hüseyin Mevsim

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 215

Fotoğraf 86. Yaprak Dökümü

Kabuk Adam

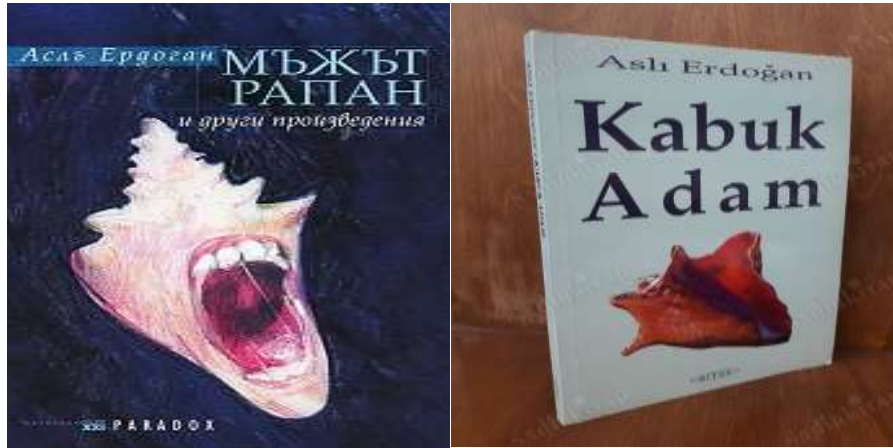
Yazar: Aslı Erdoğan

Yayınevi: Paradoks

Çevirmen: Azis Taş, Hasiye Şen

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 304

Fotoğraf 87. Kabuk Adam

Kılıç Yarası Gibi

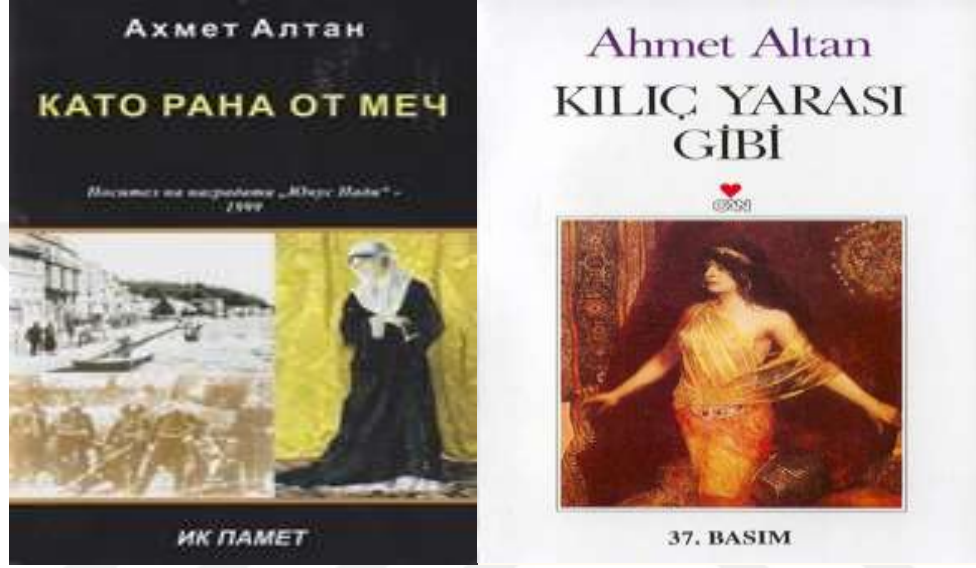
Yazar: Ahmet Altan

Yayınevi: İK Pamet

Çevirmen: Panayotka Panayotova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 303

Fotoğraf 88. Kılıç Yarası Gibi

Elmanın Suçu

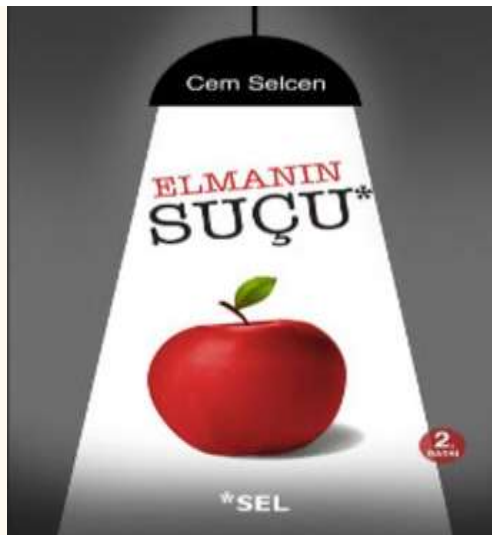
Yazar: Cem Selcen

Yayınevi: TRUD

Çevirmen: Paulina Mateeva

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 324

Fotoğraf 89. Elmanın Suçu

Vukuat Var

Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: İk Hermes

Çevirmen: Orlin Sıbev

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 351

Fotoğraf 90. Vukuat Var

Hümeyra

Yazar: Naşide Gökbudak

Yayınevi: Sİntze

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 390

Fotoğraf 91. Hümeyra

Kırık Hayatlar

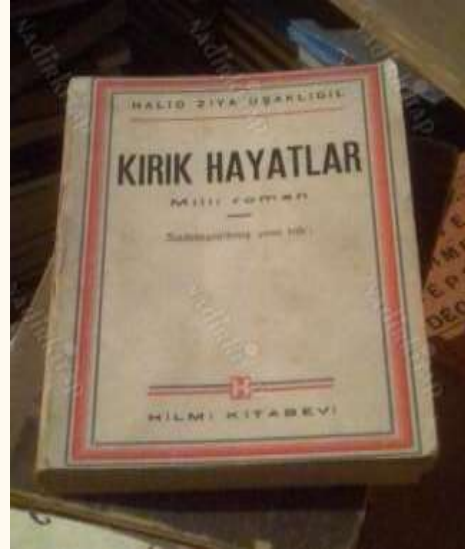
Yazar: Halit Ziya Uşaklıgil

Yayınevi: Sİntze

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 424

Fotoğraf 92. Kırık Hayatlar

Hanımın Çiftliği

Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: Hermes

Çevirmen: Orlin Sıbev

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 336

Fotoğraf 93. Hanımın Çiftliği

Buse Cinayeti

Yazar: Mehmet Murat Somer

Yayınevi: Entusiast

Çevirmen: Timur Halilov

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 304

Fotoğraf 94. Buse Cinayeti

Mühtedi

Yazar: Necmi Osman Gürmen

Yayınevi: İk Steno

Çevirmen: Rüstem Azis Karakurt

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 318

Fotoğraf 95. Mühtedi

Kırmızı Zaman

Yazar: Mine Söğüt

Yayınevi: Vesela Lutzkanova

Çevirmen: Darya İvanova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 192

Fotoğraf 96. Kırmızı Zaman

Saatleri Ayarlama Enstitüsü

Yazar: Ahmet Hamdi Tanpınar

Yayınevi: Trud

Çevirmen: Paulina Mateeva

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 392

Fotoğraf 97. Saatleri Ayarlama Enstitüsü

Apartman Boşluğu

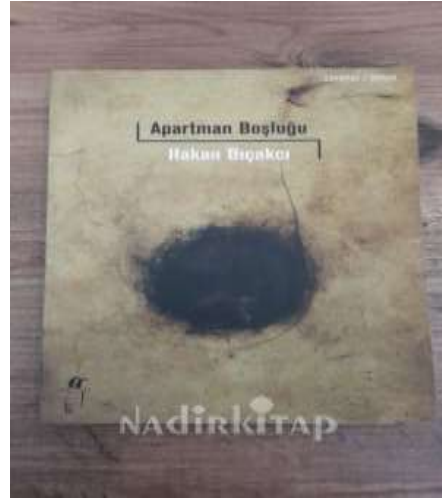
Yazar: Hakan Bıçakçı

Yayınevi: Vesela Lutzkan

Çevirmen: Darya İvanova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 224

Fotoğraf 98. Apartman Boşluğu

Kaçak

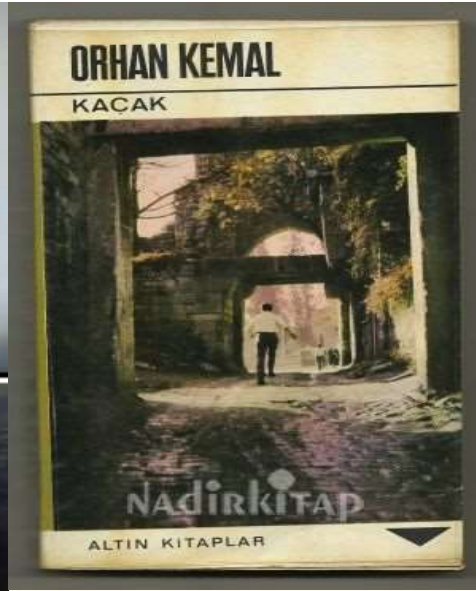
Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: İK Hermes

Çevirmen: Orlin Sıbiv

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 240

Fotoğraf 99. Kaçak

Ziyan

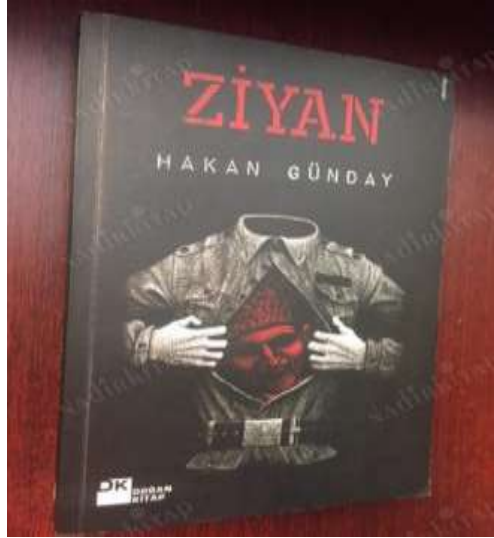
Yazar: Hakan Günday

Yayınevi: Delakort

Çevirmen: İvaylo Hranov

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 365

Fotoğraf 100. Ziyan

Kar

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 574

Fotoğraf 101. Kar

Beyaz Kale

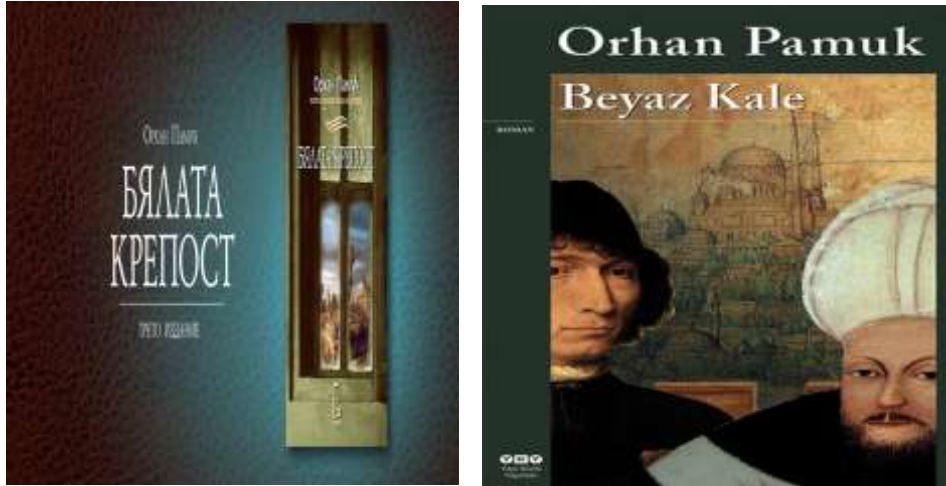
Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: Multiprint

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 223

Fotoğraf 102. Beyaz Kale

Başkasını Seviyorum

Yazar: Ömer Özgüner

Yayınevi: Era

Çevirmen: Nahide Deniz

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 264

Fotoğraf 103. Başkasını Seviyorum

Bataklık Ülke

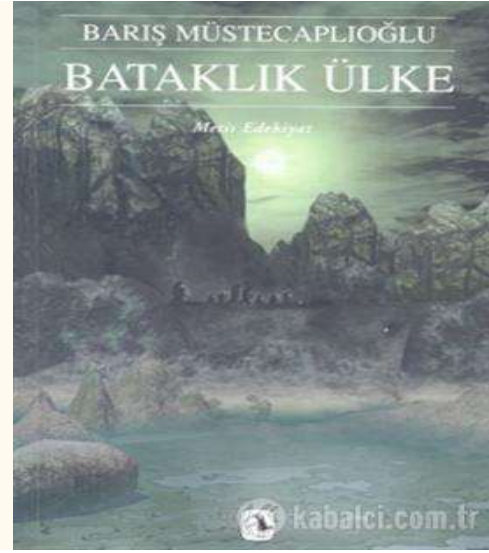
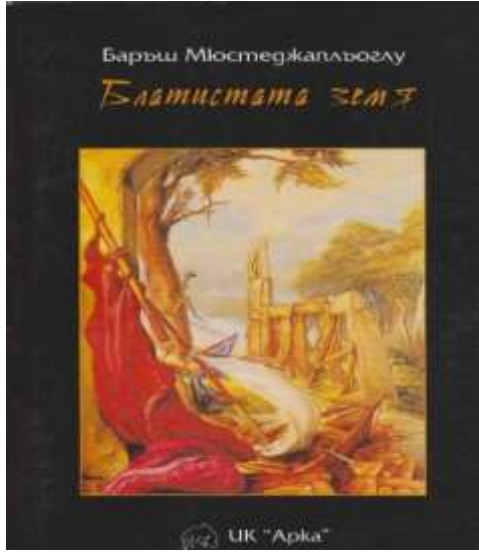
Yazar: Barış Müstecaplıoğlu

Yayınevi: İk Arka

Çevirmen: Emiliya-Boryanova Slavkova

Çeviri tarihi: 2010

Sayfa sayısı: 291

Fotoğraf 104. Bataklik Ülke

Elma

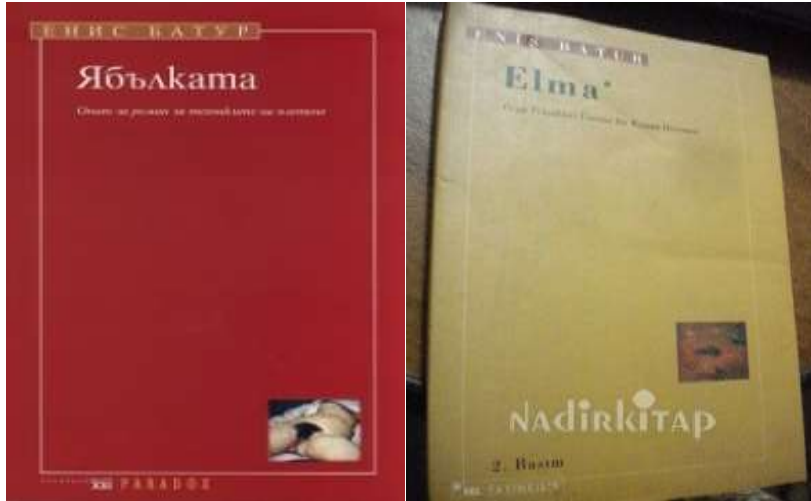
Yazar: Enis Batur

Yayınevi: Paradoks

Çevirmen: Semiha Bekir

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 141

Fotoğraf 105. Elma

Macar: Tefrika-i Mütferrika

Yazar: Solmaz Kamuran

Yayınevi: İK Pamet

Çevirmen: Panayotka Panayotova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 352

Fotoğraf 106. Macar: Tefrika-i Mütferrika

Salkın Hanımın Taneleri

Yazar: Yılmaz Karayonlu

Yayınevi: İk Pamet

Çevirmen: Maria Petrova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 208

Fotoğraf 107. Salkım Hanımın Taneleri

Meryem Planı

Yazar: Mehmet Coral

Yayınevi: İk Pamet

Çevirmen: Maria Petrova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 304

Fotoğraf 108. Meryem Planı

Destina

Yazar: Mine Kırıkkanat

Yayınevi: Uniskorp

Çevirmen: Emilya Boryanova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 204

Fotoğraf 109. Destina

Perg Efsaneleri III: Tanrıların Alfabeti

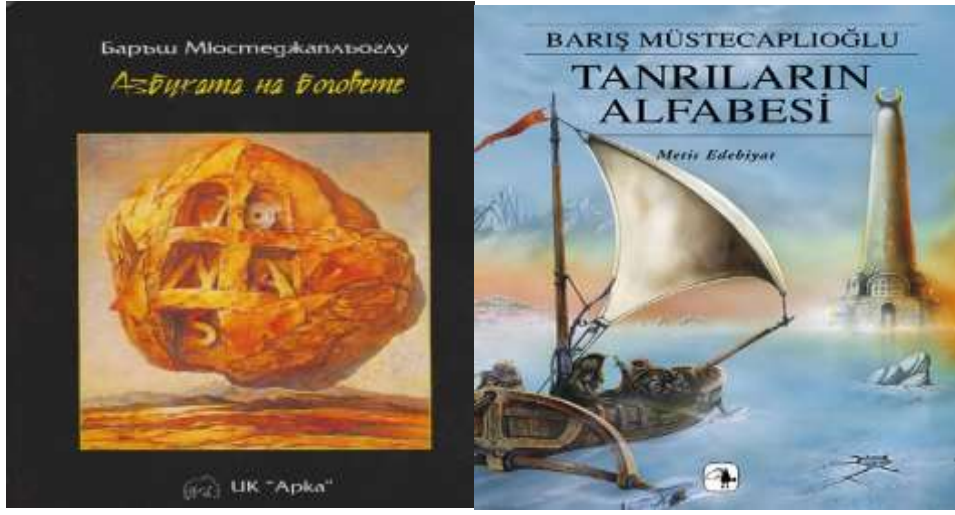
Yazar: Barış Müstecaplıoğlu

Yayınevi: İk Arka

Çevirmen: Emilya Boryanova Slakova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 252

Fotoğraf 110. Perg Efsaneleri III: Tanrıların Alfabetesi

Öteki Renkler

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 456

Fotoğraf 111. Öteki Renkler

Minta

Yazar: Solmaz Kamuran

Yayınevi: İk Pamet

Çevirmen: Panayotka Panayotova

Çeviri tarihi: 2011

Sayfa sayısı: 296

Fotoğraf 112. Minta

Ne Güzel Bir Hiçlikti Aşk

Yazar: Neslihan Acu

Yayınevi: Jar Janet Argirova

Çevirmen: Daniela Trifonova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 236

Fotoğraf 113. Ne Güzel Bir Hiçlikti Aşk

Bağlanma Korkusu

Yazar: Başak Siyan

Yayınevi: ERA

Çevirmen: Nahide Deniz

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 327

Fotoğraf 114. Bağlanma Korkusu

Asıl Adı Atiye

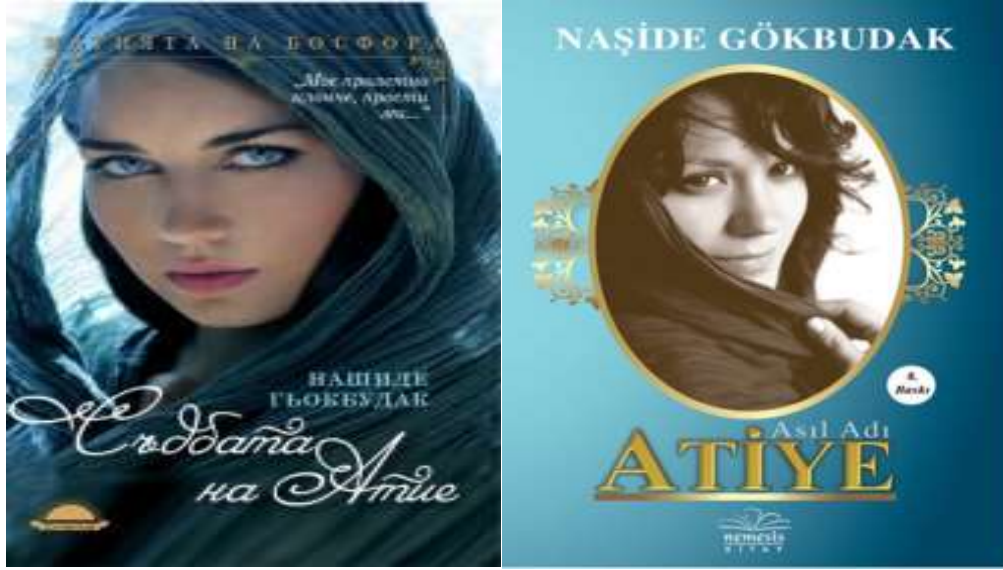
Yazar: Naşide Gökbudak

Yayınevi: Slıntze

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 381

Fotoğraf 115. Asıl Adı Atiye

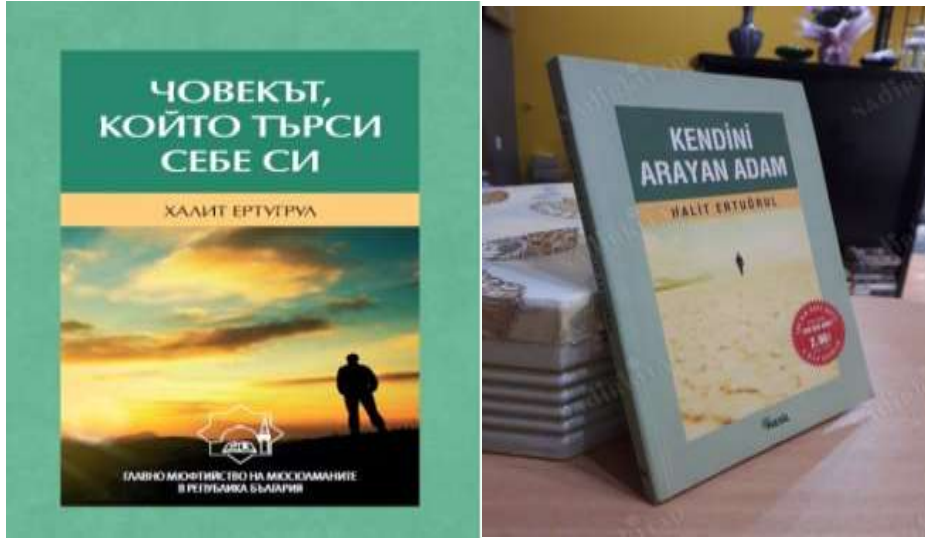
Kendini Arayan Adam

Yazar: Halit Ertuğrul

Yayınevi: Bulgaristan Cumhuriyeti Müslüman Başmüftülüğü

Hubavinka Filipova Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 160

Fotoğraf 116. Kendini Arayan Adam

Maraz

Yazar: Hande Altaylı

Yayınevi: Delakort

Çevirmen: İvaylo Hranov

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 255

Fotoğraf 117. Maraz

Mai ve Siyah

Yazar: Halit Ziya Uşaklıgil

Yayınevi: Slintze

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 352

Fotoğraf 118. Mai ve Siyah

Kadından Donkişot Olmaz

Yazar: Neslihan Acu

Yayınevi: Jar-Janet Argirova

Çevirmen: Daniela Trifonova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 208

Fotoğraf 119. Kadından Donkişot Olmaz

Dünyanın İlk Günü: İmparatorluk I

Yazar: Beyazıt Akman

Yayınevi: Ciela

Çevirmen: Elen Kirçeva

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 608

Fotoğraf 120. Dünyanın İlk Günü

Karanlık Çökerken Neredeydiniz?

Yazar: Mario Levi

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Gülçin Çeşmedjieva

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 503

Fotoğraf 121. Karanlık Çökerken Neredeydiniz?

Moskow Cariye Hürrem

Yazar: Demet Altınyeleklioğlu

Yayınevi: Letera

Çevirmen: Diana Dinova Kaya

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 620

Fotoğraf 122. Moskow Cariye Hürrem

Sadakat

Yazar: İnci Aral

Yayınevi: HSM Medya

Çevirmen: Nahide Deniz

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 246

Fotoğraf 123. Sadakat

Masalını Yitiren Dev

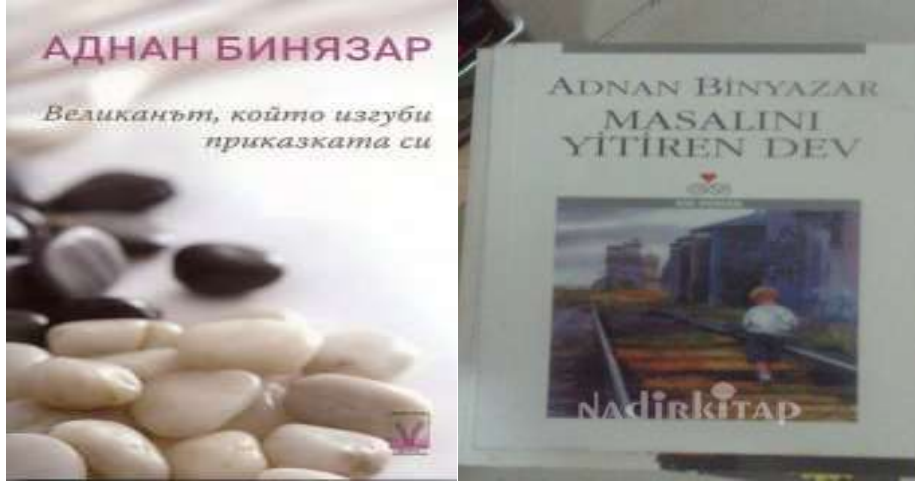
Yazar: Adnan Binyazar

Yayınevi: Vesela Lützkanova

Çevirmen: Marina Milanova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 320

Fotoğraf 124. Masalını Yitiren Dev

Beş Sevim Apartmanı

Yazar: Mine Söğüt

Yayınevi: Vesela Lutzkanova

Çevirmen: Dobromira Kirova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 160

Fotoğraf 125. Beş Sevim Apartmanı

Bir Dilek Tut

Yazar: Hacer Yeni

Yayınevi: Vesela Lutzkanova

Çevirmen: Dobromira Kirova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 160

Fotoğraf 126. Bir Dilek Tut

Köpek Adamlar

Yazar: Emrah Polat

Yayınevi: Delakort

Çevirmen: Diana Nikolova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 223

Fotoğraf 127. Köpek Adamlar

Piç

Yazar: Hakan Günday

Yayınevi: Delakord

Çevirmen: İvaylo Hranov

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 252

Fotoğraf 128. Piç

Kök

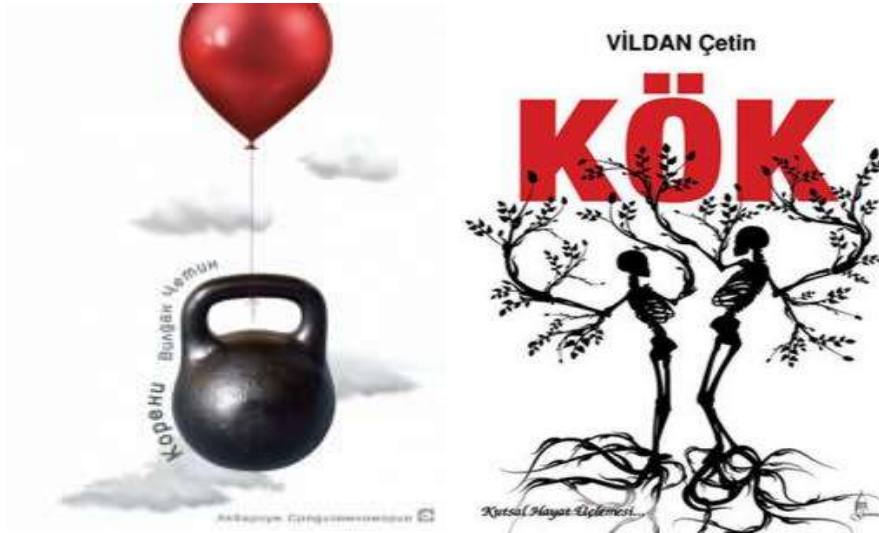
Yazar: Vildan Çetin

Yayınevi: Bulgar Edebiyat Vakfı

Çevirmen: Aytyan Delihüseynova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 420

Fotoğraf 129. Kök

Üç İstanbul

Yazar: Mithat Cevdet Kuntay

Yayınevi: İK Emas

Çevirmen: Sabriye Tete

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 576

Fotoğraf 130. Üç İstanbul

Nefes Nefese

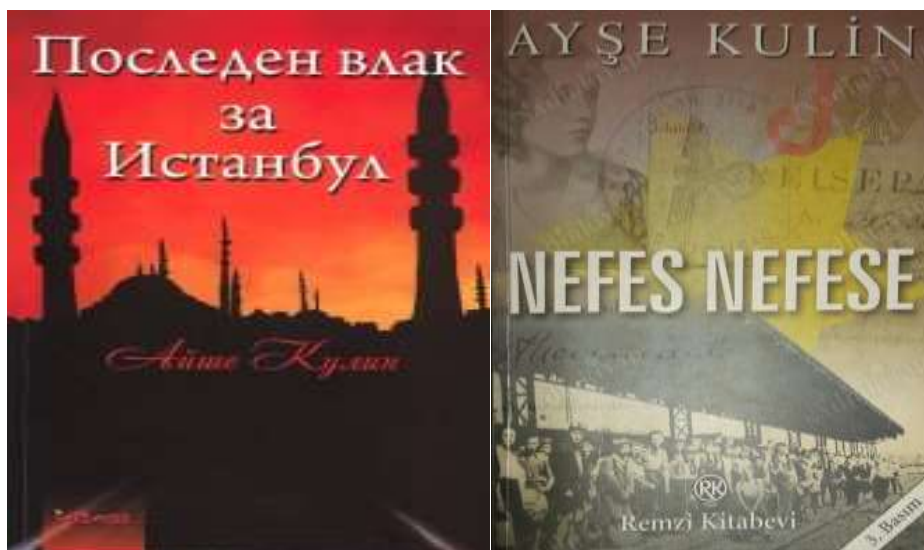
Yazar: Ayşe Kulin

Yayınevi: Intense

Çevirmen: Kadriye Cesur ve Hüseyin Mevsim

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 376

Fotoğraf 131. Nefes Nefese

Kurt Seyt & Shura

Yazar: Nermin Bezmen

Yayınevi: İK Pamet

Çevirmen: Panayotka Panyotova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 472

Fotoğraf 132. Kurt Seyt & Shura

Kaplan Kraliçe

Yazar: İsmet Bartan

Yayınevi: İk Arka

Çevirmen: Emilya Boryanova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 304

Fotoğraf 133. Kaplan Kraliçe

Kırmızı Fener Sokağı

Yazar: Mehmet Ünver

Yayınevi: Uniskorp

Çevirmen: Alina Karahanova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 440

Fotoğraf 134. Kırmızı Fener Sokağı

Aldatmak

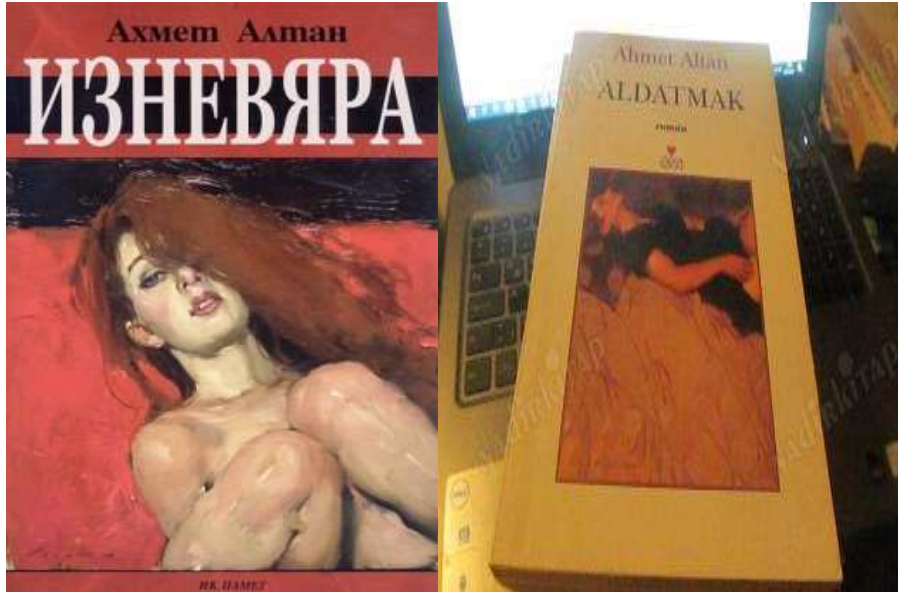
Yazar: Ahmet Altan

Yayınevi: İk Pamet

Çevirmen: Panayotka Panayotova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 206

Fotoğraf 135. Aldatmak

Muz Sesleri

Yazar: Ece Temelkuran

Yayınevi: Jar-Janet Argirova

Çevirmen: Daniela Trifonova

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 256

Fotoğraf 136. Muz Sesleri

İstanbul'da Merhamet Haftası

Yazar: Murat Gülsoy

Yayınevi: Paradoks

Çevirmen: Aziz Şakir Taş

Çeviri tarihi: 2012

Sayfa sayısı: 286

Fotoğraf 137. İstanbul'da Merhamet Haftası

Ateş Gecesi

Yazar: Reşat Nuri Güntekin

Yayınevi: Slintze

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 368

Fotoğraf 138. Ateş Gecesi

Suçlu

Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: İK Hermes

Çevirmen: Orlin Sıbev

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 320

Fotoğraf 139. Suçlu

Huzur

Yazar: Ahmet Hamdi Tanpınar

Yayınevi: Prozoretz

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 384

Fotoğraf 140. Huzur

Damga

Yazar: Reşat Nuri Güntekin

Yayınevi: Slintze

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 240

Fotoğraf 141. Damga

Son Serenad: İmparatorluk II

Yazar: Beyazıt Akman

Yayınevi: Ciela

Çevirmen: Elen Kirçeva

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 656

Fotoğraf 142. Son Serenad: İmparatorluk II

Serenad

Yazar: Zülfü Livaneli

Yayınevi: Knigopis

Çevirmen: Silviya Dimitrova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 439

Fotoğraf 143. Serenad

Golat Kalesi Tutsağı

Yazar: İsmet Bertan

Yayınevi: İk Arka

Çevirmen: Emilya-Boryanova Slavkova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 256

Fotoğraf 144. Golat Kalesi Tutsağı

Kafes

Yazar: Selim İleri

Yayınevi: Vesela Lutzkanova

Çevirmen: Şevkiye Çakır- Nihatova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 383

Fotoğraf 145. Kafes

Sokakların Çocuğu

Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: İk Hermes

Çevirmen: Orlin Sıbev-Plovdiv

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 240

Fotoğraf 146. Sokakların Çocuğu

Bu Yalan Tango

Yazar: Selim İleri

Yayınevi: Vesela Lutzkanova

Çevirmen: Dobromira Kirova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 352

Fotoğraf 147. Bu Yalan Tango

Yaşadığım İstanbul

Yazar: Selim İleri

Yayınevi: Vesela Lutzkanova

Çevirmen: Şevkiye Çakır

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 384

Fotoğraf 148. Yaşadığım İstanbul

Kralın Elçisi

Yazar: İsmet Bertan

Yayınevi: İk Arka

Çevirmen: Emilya-Boryanova Slavkova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 272

Fotoğraf 149. Kralın Elçisi

Kahperengi

Yazar: Hande Altaylı

Yayınevi: Delakort

Çevirmen: Diana Nikolova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 315

Fotoğraf 150. Kahperengi

Eskici ve Oğulları

Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: Delakort

Çevirmen: Diana Nehrizova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 356

Fotoğraf 151. Eskici ve Oğulları

Azil

Yazar: Hakan Günday

Yayınevi: Delakort

Çevirmen: İvaylo Hranov

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 223

Fotoğraf 152. Azil

Az

Yazar: Hakan Günday

Yayınevi: Delakort

Çevirmen: Diana Nikolova, İvaylo Hranov

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 380

Fotoğraf 153. Az

Kayıp Söz

Yazar: Oya Baydar

Yayınevi: Letera

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 380

Fotoğraf 154. Kayıp Söz

Sıcak Külleri Kaldı

Yazar: Oya Baydar

Yayınevi: Letera

Çevirmen: Emilya-Boryanova Slavkova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 464

Fotoğraf 155. Sıcak Külleri Kaldı

Cariyenin Kızı Mihrimah

Yazar: Demet Altınyeleklioğlu

Yayınevi: Letera

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 580

Fotoğraf 156. Cariyenin Kızı Mihrimah

Eski Hastalık

Yazar: Reşat Nuri Güntekin

Yayınevi: Riva

Çevirmen: Jana Jelyazkova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 239

Fotoğraf 157. Eski Hastalık

Yeşil Peri Gecesi

Yazar: Ayfer Tunç

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Azis Karakurt

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 464

Fotoğraf 158. Yeşil Peri Gecesi

Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi

Yazar: Ayfer Tunç

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Rüstem Azis Karakurt

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 560

Fotoğraf 159. Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi

Sessiz Ev

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 365

Fotoğraf 160. Sessiz Ev

Benim Adım Kırmızı

Yazar: Orhan Pamuk

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 539

Fotoğraf 161. Benim Adım Kırmızı

Mihrimah Sultan

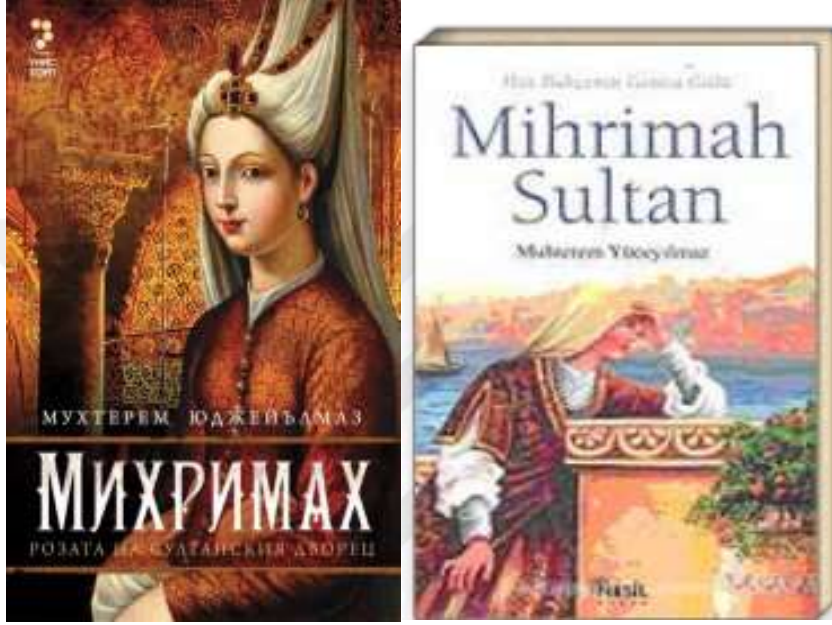
Yazar: Muhterem Yüceyılmaz

Yayınevi: Uniskorp

Çevirmen: İvaylo Ferdinandov

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 208

Fotoğraf 162. Mihrimah Sultan

Ben Öyle Sandım

Yazar: Yaprak Eldem

Yayınevi: Balkani

Çevirmen: Nevena Mateeva

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 279

Fotoğraf 163. Ben Öyle Sandım

Mor

Yazar: İnci Aral

Yayınevi: NSM Medya

Çevirmen: Nahide Deniz

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 280

Fotoğraf 164. Mor

Bir De Baktım Yoksun

Yazar: Yekta Kopan

Yayınevi: Ciela

Çevirmen: Roziya Samuilova

Çeviri tarihi: 2013

Sayfa sayısı: 148

Fotoğraf 165. Bir De Baktım Yoksun

Artık Ayrılısak Diyorum

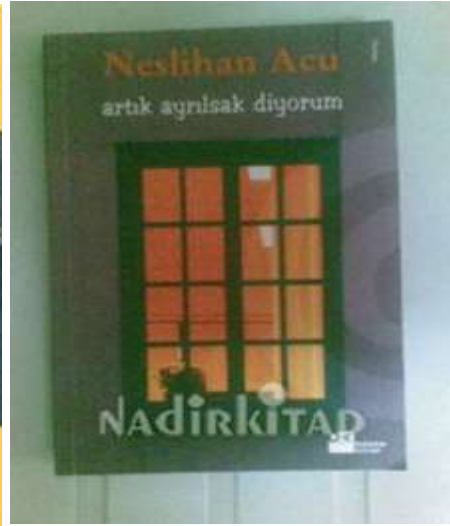
Yazar: Neslihan Acu

Yayınevi: Jar-Janet Argirova

Çevirmen: Daniela Trafonova

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 272

Fotoğraf 166. Artık Ayrılısak Diyorum

Yezidin Kızı

Yazar: Refik Halid Karay

Yayınevi: Aviana

Çevirmen: Dobromira Kirolova

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 176

Fotoğraf 167. Yezidin Kızı

Sokaklardan Bir Kız

Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: İk Hermes

Çevirmen: Orlin Sıbev-Plovdiv

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 320

Fotoğraf 168. Sokaklardan Bir Kız

Acımak

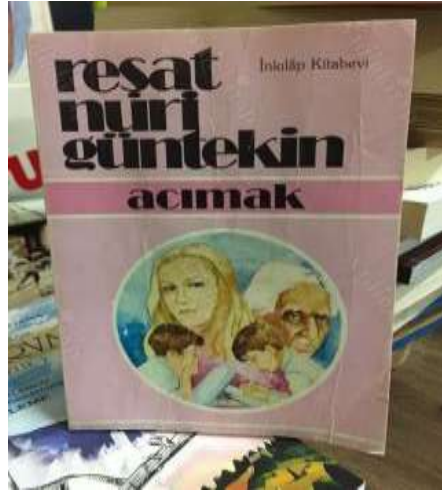
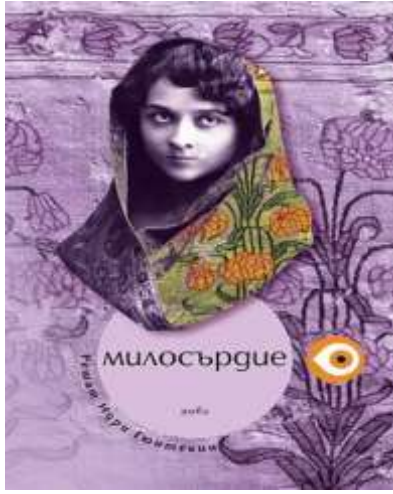
Yazar: Reşat Nuri Güntekin

Yayınevi: Riva

Çevirmen: Jana Jelyazkova

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 104

Fotoğraf 169. Acımak

Kardeşimin Hikâyesi

Yazar: Zülfü Livaneli

Yayınevi: Knigopis

Çevirmen: Silviya Dimitrova

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 303

Fotoğraf 170. Kardeşimin Hikâyesi

Dul Kadının Oğlu

Yazar: Ceyhan Altınyeleklioğlu

Yayınevi: Ciela

Çevirmen: Elen Kirçeva

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 480

Fotoğraf 171. Dul Kadının Oğlu

İstanbul Hatırası

Yazar: Ahmet Őmit

Yayınevi: İk Kolibri

Çevirmen: Yordanka Bibina

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 560

Fotoğraf 172. İstanbul Hatırası

Hepsi Alev

Yazar: Selim İleri

Yayınevi: Vesela Lutzkanova

Çevirmen: Şevkiye Çakır-Nihatova

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 224

Fotoğraf 173. Hepsi Alev

Pargalı ve Hatice

Yazar: Demet Altınyeleklioğlu

Yayınevi: Letera

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 580

Fotoğraf 174. Pargalı ve Hatice

Cehennem Kraliçesi

Yazar: Selim İleri

Yayınevi: Vesela Lutzkanova

Çevirmen: Nadejda İvanova

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 383

Fotoğraf 175. Cehennem Kraliçesi

Kötü Yol

Yazar: Orhan Kemal

Yayınevi: İk Hermes

Çevirmen: Mariya Kalicin-Plovdiv

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 224

Fotoğraf 176. Kötü Yol

Kedi Mektupları

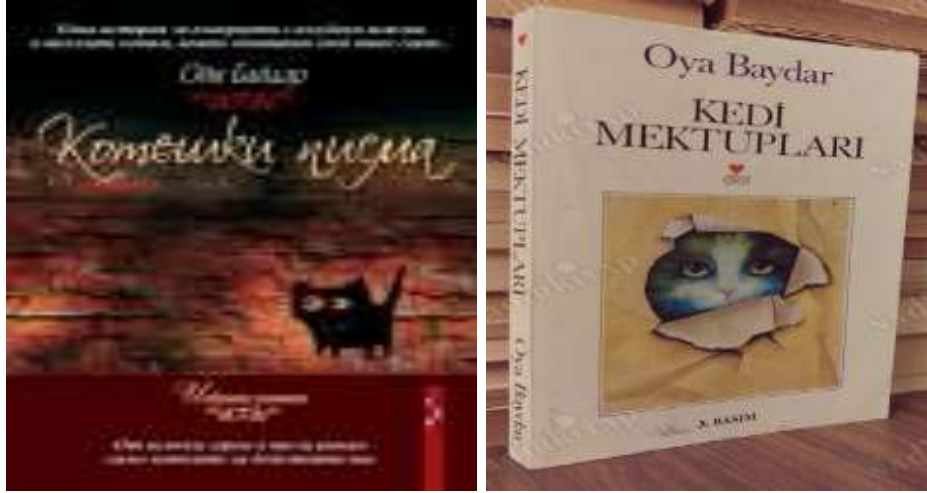
Yazar: Oya Baydar

Yayınevi: Letera

Çevirmen: Sevcan Kence

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 212

Fotoğraf 177. Kedi Mektupları

Trakya Güneşi

Yazar: Murat Tuncel

Yayınevi: Ednorog

Çevirmen: Maya Karailieva

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 416

Fotoğraf 178. Trakya Güneşi

Miskinler Tekkesi

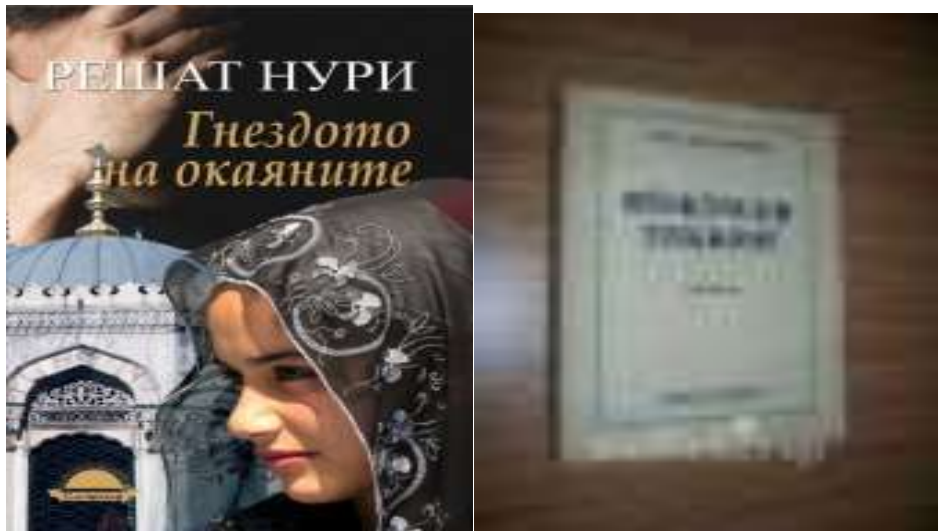
Yazar: Reşat Nuri Güntekin

Yayınevi: Slintze

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 272

Fotoğraf 179. Miskinler Tekkesi

İstanbullular

Yazar: Buket Uzuner

Yayınevi: Fondaciya Kom

Çevirmen: Dobrina Kirova

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 379

Fotoğraf 180. İstanbullular

Eğreti Gelinler

Yazar: Şükran Kozalı

Yayınevi: Arka

Çevirmen: Nazım Bekir

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 352

Fotoğraf 181. Eğreti Gelinler

Yok Olma Kılavuzu

Yazar: Ece Erdoğan

Yayınevi: Paradoks

Çevirmen: Ayten Delihüseyinova

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 146

Fotoğraf 182. Yok Olma Kılavuzu

Ankaralı

Yazar: Zeynep Cemali

Yayınevi: İk Arka

Çevirmen: Emilya Boryanova Slavkova

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 174

Fotoğraf 183. Ankaralı

Sinek Isırıklarının Müellifi

Yazar: Barış Bıçakçı

Yayınevi: Agata A

Çevirmen: İvaylo Hranov

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 184

Fotoğraf 184. Sinek Isırıklarının Müellifi

Fatih 1453

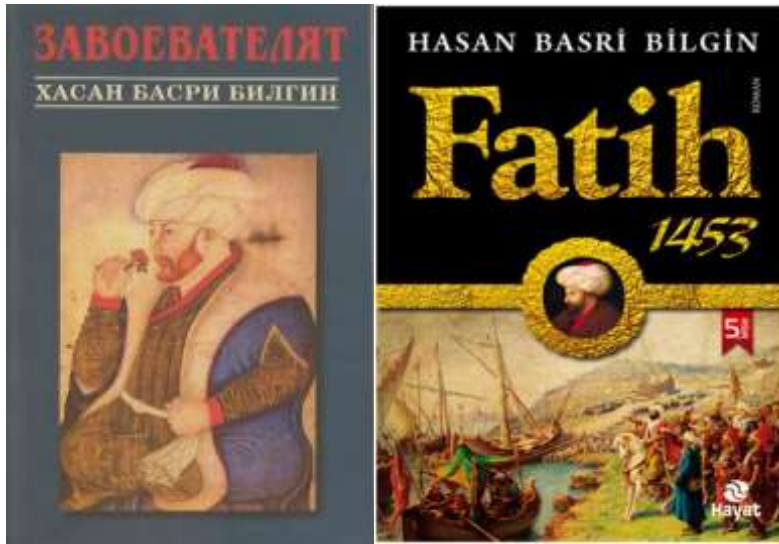
Yazar: Hasan Basri Bilgin

Yayınevi: İk Arka

Çevirmen: Nazım Bekir

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 496

Fotoğraf 185. Fatih 1453

Işıkla Yazılsın Sonsuza Adım

Yazar: Mehmet Coral

Yayınevi: Uniskorp

Çevirmen: İvaylo Ferdinandov

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 264

Fotoğraf 186. Işıkla Yazılsın Sonsuza Adım

Fatmagül'ün Suçu Ne?

Yazar: Vedat Türkali

Yayınevi: Kolibri

Çevirmen: Tvetanka Peşeva

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 152

Fotoğraf 187. Fatmagül'ün Suçu Ne?

Öteki

Yazar: Ece Vahapoğlu

Yayınevi: NSM Meya

Çevirmen: Nahide Deniz

Çeviri tarihi: 2014

Sayfa sayısı: 256

Fotoğraf 188. Öteki

Beş Şehir

Yazar: Ahmet Hamdi Tanpınar

Yayınevi: Prometei İ- L

Çevirmen: Yordanka Bibina

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 344

Fotoğraf 189. Beş Şehir

Son Sığınak

Yazar: Reşat Nuri Güntekin

Yayınevi: Slintze

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 270

Fotoğraf 190. Son Sığınak

Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim

Yazar: Nazım Hikmet

Yayınevi: Slintze

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 224

Fotoğraf 191. Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim

Firtına Takvimi

Yazar: Jale Sancak

Yayınevi: Aviana

Çevirmen: Dobromira Kirova-Burgas

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 210

Fotoğraf 192. Firtına Takvimi

Son Ada

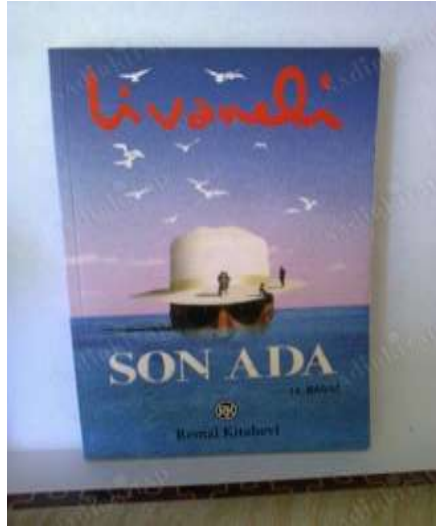
Yazar: Zülfü Livaneli

Yayınevi: Knigopis

Çevirmen: Silviya Dimitrova

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 188

Fotoğraf 193. Son Ada

Dişi Örümcek

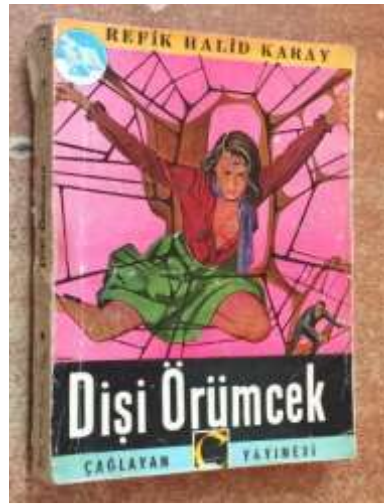
Yazar: Refik Halit Karay

Yayınevi: Aviana

Çevirmen: Sibel Tırnozova

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 344

Fotoğraf 194. Dişi Örümcek

Çete

Yazar: Refik Halit Karay

Yayınevi: Aviana

Çevirmen: Dobromira Kirova-Burgas

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 167

Fotoğraf 195. Çete

Son Oyun

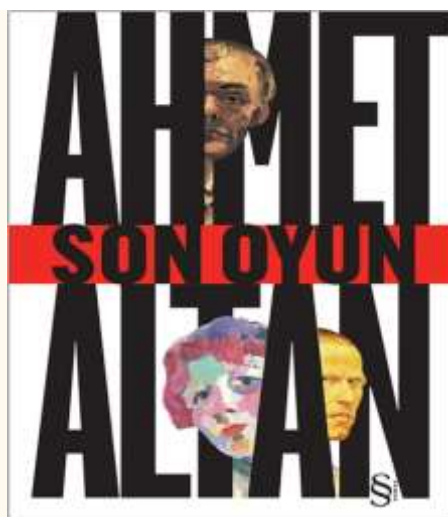
Yazar: Ahmet Altay

Yayınevi: Ciela

Çevirmen: Elen Kirçeva

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 368

Fotoğraf 196. Son Oyun

Beyoğlu Rapsodisi

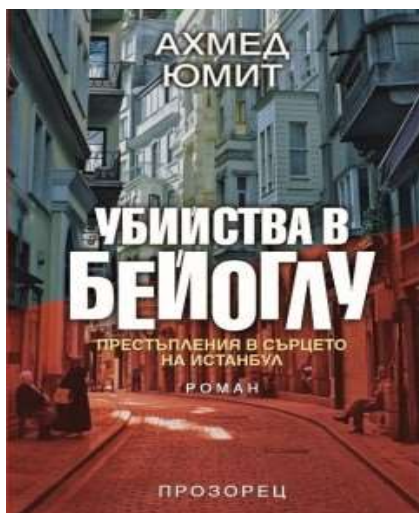
Yazar: Ahmet Ümit

Yayınevi: Prozortz

Çevirmen: Yordanka Bibina

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 448

Fotoğraf 197. Beyoğlu Rapsodisi

Kurt Seyt & Murka

Yazar: Nermin Bezmen

Yayınevi: İk Pamet

Çevirmen: Panayotka Panayotova

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 528

Fotoğraf 198. Kurt Seyt & Murka

Ağır Roman

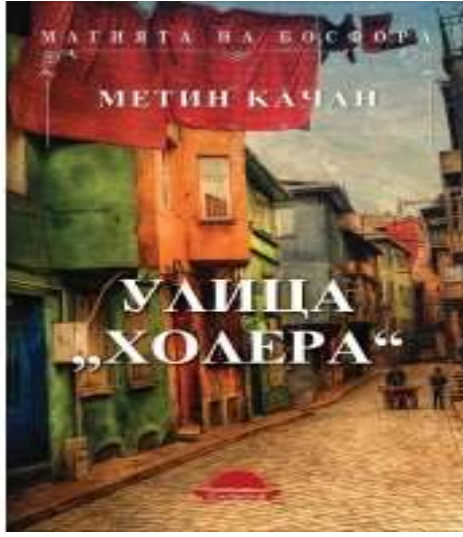
Yazar: Metin Kaçan

Yayınevi: Slıntze

Çevirmen: Hubavinka Filipova

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 192

Fotoğraf 199. Ağır Roman

Ölümün Gölgesi Yok

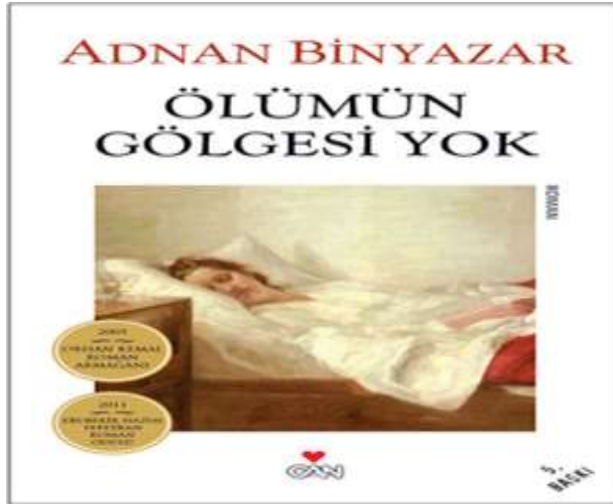
Yazar: Adnan Binyazar

Yayınevi: İk Pamet

Çevirmen: Panayotka Panayotova

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 320

Fotoğraf 200. Ölümün Gölgesi Yok

Hayal ve Istrap

Yazar: Selim İleri

Yayınevi: Vesela Lutzkanova

Çevirmen: Şevkiye Çakır-Nihatova

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 368

Fotoğraf 201. Hayal ve Istrap

Fatih Harbiye

Yazar: Peyami Safa

Yayınevi: Prometey

Çevirmen: Semra Ahmet

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 144

Fotoğraf 202. Fatih Harbiye

Osmancık

Yazar: Tarık Buğra

Yayınevi: Prometei

Çevirmen: Semra Ahmet

Çeviri tarihi: 2015

Sayfa sayısı: 144

Fotoğraf 203. Osmancık

Sufle

Yazar: Aslı E. Peker

Yayınevi: Pamet

Çevirmen: Panayotka Panayotova

Çeviri tarihi: 2016

Sayfa sayısı: 280

Fotoğraf 204. Sufle

SONUÇ

Bu çalışmada Türk dilinden Bulgar diline çevrilen romanlar ele alınmıştır. Bu konunun seçilme nedeni konu ile ilgili kapsamlı bir araştırma yapılmamış olmasıdır. Her ne kadar çeviri romanlar hakkında çeşitli araştırmalar yapılmış, makaleler yazılmış olsa da konuyu bütünlük içinde ortaya koyan bir çalışma bulunmamaktadır. Tezimizin hem bilgi hem istatistik açısından bu boşluğu dolduracağı ve kendisinden sonra yapılacak çalışmalara ışık tutacağı düşünülerek Türkçeden Bulgarcaya çevrilen romanlar araştırma konusu olarak belirlenmiştir.

Bulgaristan'da yüzyıllardır Türk ve Müslüman nüfus yaşamıştır. Tarihsel süreç içinde çeşitli nedenlerle bu nüfus farklı zorluklarla karşılaşmıştır. Ana dilini kullanamama, isim değiştirmeye zorlanma bu zorlukların en bilinenleridir ve Türkler 1878'den 1994'e kadar göç etmek zorunda kalmıştır.

Bulgaristan'da 1944'teki darbenin ardından O. Front Partisi yönetime gelmiş ve komünist rejimi kurabilmek için karşı çıkanları bastırmıştır. Gözaltına alma, ölüme veya ömür boyu hapse mahkûm etme, toplama kamplarına gönderme bu baskının sonucudur. 1944-1962 yılları arasında 44 toplama kampına insanlar gönderilmiştir. Bunlardan Belene'deki toplama kampı 1984'te ismini değiştirmek istemeyen Türklerin gönderildiği yer olarak kendini tekrar göstermiştir.

1944-1946 yıllarında belirgin olarak etkisi görülen Goryansko Hareketi ile Bulgaristan ve Makedonya arasında anlaşma imzalanmış ve vize uygulaması kalkmıştır. Bu anlaşma 1949'da iptal edilmiştir. 1947 ile 1971 yıllarında Bulgaristan'a bakıldığında Bulgar Komünist Partisi'nin yönetimi ele aldığı, ekonomik sıkıntıları Bulgar Millî Bankası'nı etkilediği, 1971'de yeni anayasanın kabul edildiği görülmüştür.

1971-1989 yılları arasında anayasa kabulünden sonra görülen belirgin bir gelişme 1975'te imzalanan ve insan hak ve özgürlüklerini kapsayan Helzingte Anlaşması'dır. Ancak buna rağmen 1984'te Türk ve Müslümanlar isim değişikliğine zorlanmış, Türkçe konuşmak, bayramları kutlamak, düğün ve cenaze törenleri düzenlenmek yasaklanmış, kıyafetlerde de şalvar ve takkeye yasak gelmiştir. Bu durum Türklerin göç etmesine yol açmıştır. Bulgar Komünist Partisi yönetimden ayrıldığı zaman yaklaşık 150-160.000 kişi Bulgaristan'a dönmüştür. 1990'da Ulusal Cumhuriyet Bulgaristan, Bulgaristan Cumhuriyeti adını almıştır. 2000 yılında Komünist rejiminin suç işlemiş olduğu; Komünist Partisi'nin başka ülkenin zoruyla yönetime geldiği, ülkenin bundan olumsuz bir şekilde etkilendiği ve ülkeye maddi ve manevi zarar getirdiği deklare edilmiştir.

Bulgaristan bu tarihsel süreçten geçerken Türkiye 1919-1923 arasında Kurtuluş Savaşı ile bağımsızlık mücadelesini vermiştir. Mustafa Kemal Atatürk'ün 1919 yılında Samsun'a çıkması ile Kurtuluş Savaşı başlamıştır. 1923'te Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmış, 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet ilan edilmiştir.

1923-1938 arası Atatürk Dönemi olarak adlandırılmış ve bu dönemde Halk Fırkası ilk parti olarak kurulmuş, yeni anayasa hazırlanmış ve yeni kanunlar çıkarılmıştır. Atatürk'ün ölümünden sonra İnönü Dönemi başlamış ve 1938'den 1950'ye kadar sürmüştür. Bu dönemin en önemli olayı İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasıdır. Türkiye, bu dönemde içe dönük siyaseti takip etse ve savaştan uzak durmaya çalışsa da ekonomik olarak etkilenmiştir. Köy Enstitüleri'nin açılması dönemin önemli gelişmesidir.

Sonradan Cumhuriyet Halk Partisi adını alan Halk Fırkası içinde çeşitli sorunlar çıkmaya başlayınca 1946'da Demokrat Parti kurulmuş ve 1950'deki seçimlerde tek başına iktidara gelmiştir. Liberalleşmede önemli adımlar atılmış ve yabancı yatırımlar desteklenmiştir. Ancak 1960'taki askerî darbeyle Menderes ve beraberindeki siyasiler tutuklanmıştır. Siyasi ve sosyal olarak geçilen zorlu dönemden sonra 1974'te Bülent Ecevit, Millî Selamet Partisi ile 10 ay süren bir koalisyon kurmuştur. Bu dönemin en önemli olayı Kıbrıs Harekâtı'dır. 1977-1980 arasında Demirel'in başbakan olduğu ve tekrar Ecevit'in hükümet kurduğu görülmüş ancak bunlar uzun ömürlü olmamıştır. Türkiye bu dönemde pek çok zorluk yaşamıştır ve 1980'de tekrar askerî darbe görülmüştür. Yaklaşık 9 yıl süren askerî yönetim içinde 1961 Anayasası uygulamadan kaldırılmıştır. 1983'teki seçimde Anavatan Partisi'nin birinci olmasıyla Turgut Özal yönetime geçmiştir. 1997'ye kadar çeşitli partilerin hükümeti ele almasıyla geçen süreç sonunda 28 Şubat Postmodern darbesi olmuştur. 2002'deki seçimlerden bu yana Recep Tayyip Erdoğan başkanlığındaki Adalet ve Kalkınma Partisi tek başına iktidardadır. 2014'te Erdoğan cumhurbaşkanı olmuş, 2016'da askerî darbe girişimi yaşanmıştır.

Bulgaristan ve Türkiye'de tarihsel süreç içinde bu gelişmeler yaşanırken iki ülke arasındaki ilişkiler de siyasi, ekonomik ve kültürel olarak devam etmiştir. 1989'dan önce gerçekleştirilen birçok resmî ziyaret ve imzalanan anlaşma 1989'dan sonra Bulgaristan'daki rejim değişikliği ile hız kazanmış, önemli sonuçlara doğurmuştur. Türk nüfusu ile ilgili görüşmelerin yanı sıra askerî, ekonomik, kültürel ve siyasi iş birliği kurulmuştur. Bu iş birliği sonucunda atılan önemli adımlar arasında kara, demir ve hava yollarının ulaşımına açılması, gidiş gelişlerde kolaylık sağlanması, ithalat ve ihracatın yaygınlaşması, zorunlu göçler nedeniyle miras ve mülkiyet haklarının korunması, turizmin canlılık kazanması gibi maddeler sıralanabilir. Kültürel anlamda Türkçe gazete

ve dergilerin yayınlanması, üniversitelerde Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinin açılması, imam hatip ve Türk liselerinin açılması, Türkçe ders kitaplarının basılması, Türk tiyatrolarının faaliyet göstermesi, bilim insanları, gazeteci, şarkıcıların karşılıklı ziyaretler yapması, Türk dizi ve filmlerinin Bulgaristan'da yayınlanması önemli gelişmeler olarak sayılabilir.

Yukarıda verilen bilgiler, Türk romanlarının Bulgarcaya çevrilmesi sürecinde kültürel anlamdaki bağı ve ilerlemeyi görebilmek noktasında önemlidir ve asıl konuya geçişte okurun bilmesi gereken bir özelliğe sahiptir. Bu ilişkiler bize gösterir ki iki ülke arasında iç içe geçmiş uzun bir tarihî ve kültürel bağ vardır. Türk romanlarının Bulgarcaya çevrilmesi bu bağın göstergelerinden biridir. Birçok dile çevrilen Türk romanının Bulgar okurlar tarafından tanınması özellikle TEDA ile olduğu tespit edilmiştir. TEDA (Türk Edebiyatının Dışa Açılımı); Kültür ve Turizm Bakanlığı Türk Kültür, Sanat ve Edebiyat Eserlerinin Dışa Açılımını Destekleme Projesi'dir ve 2006'dan sonra Bulgaristan'da yayınlanan romanların çoğu bu proje desteğiyle çevrilmiştir. TEDA'dan alınan bilgiler ve Sofya Millî Kütüphanesinde yapılan araştırmalar sonucu çeviri romanlar tespit edilmiştir. 102 Türk yazara ait 187 romanın 63 çevirmen tarafından Bulgarcaya aktarıldığı bilgisine ulaşılmıştır.

Tezimizde bu romanlar Bulgaristan'da gerçekleşen tarihî olaylar göz önüne alınarak sıralanmıştır ve romanların şu 3 ana dönem içinde çevrildiği belirlenmiştir: Birinci dönem 1944-1989 arasındadır ve bu dönemde 29 roman çevirisi yapılmıştır. Söz konusu dönem Komünist rejim altındaki Bulgaristan'a aittir. Bulgaristan ile Türkiye arasındaki kültürel ilişkiler inişli çıkışlı olduğu hâlde kültürel açıdan iletişim olumlu işlemiştir. Bu dönemin bittiği ve yeni bir sürecin belirgin olarak başlamadığı 1990-1991 arasında durgunluk süreci yaşanmış, bu süreç çevirilerin azalması şeklinde kültürel sürece de yansımıştır.

Birinci dönemdeki yazarlar ve çevrilen eserlerinin şunlar olduğu tespit edilmiştir: Reşat Nuri Güntekin (Çalığışu, Yeşil Gece), Mahmut Makal (Bizim Köy), Sabahattin Ali (İçimizdeki Şeytan, Kuyucaklı Yusuf, Kürk Mantolu Madonna), Yaşar Kemal (İnce Memed, Teneke, Ölmez Otu), Orhan Kemal (Murtaza, Bereketli Topraklar Üzerinde, Yalancı Dünya), Fakir Baykurt (Onuncu Köy), Suat Derviş (Fosforlu Cevriye), Melih Cevdet Anday (Aylaklar), Aziz Nesin (Zübük, Gol Kralı, Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz, Tek Yol), Fahri Erdiç (Acı Lokma), Halide Edip Adivar (Sinekli Bakkal), Necati Cumalı (Acı Tütün), Cengiz Tuncer (Hacizli Toprak), Tarık Dursun K. (Denizin Kanı), Yakup

Kadri Karaosmanoğlu (Yaban), Aysel Özakin (Alnında Mavi Kuşlar), Füzûzan (47'liler), Adalet Ağaoğlu (Bir Düşün Gecesi), Çetin Altan (Bir Avuç Gökyüzü).

İkinci dönem 1992-2005 arasındır. Toplam 6 romanla en az çeviri bu dönemde yapılmıştır. Dönemin ilgi çeken tarafı Bulgar okurun Orhan Pamuk'la bu dönemde tanışmasıdır.

İkinci dönemdeki yazarlar ve çevrilen eserlerinin şunlar olduğu tespit edilmiştir: Namık Kemal (İntibah), Halid Ziya Uşaklıgil (Aşk-ı Memnu), Aziz Nesin (Gol Kralı), Orhan Pamuk (Kara Kitap, Benim Adım Kırmızı, Beyaz Kale).

Üçüncü dönem ise 2006-2015 arasındır. Toplam 152 romanla en fazla çeviri bu dönemde yapılmıştır. Türk edebiyatının Batı edebiyatı ile tanışmasından sonraki hemen her döneminden eserin çevirisinin yapıldığı görülmektedir.

Üçüncü dönemdeki yazarlar ve çevrilen eserlerinin ise şunlar olduğu tespit edilmiştir: Zülfü Livaneli (Engereğin Gözündeki Kamaşma, Mutluluk, Serenad, Kardeşimin Hikâyesi, Son Ada) Orhan Pamuk (Kar, İstanbul, Yeni Hayat, Cevdet Bey ve Oğulları, Masumiyet Müzesi, Beyaz Kale, Öteki Renkler, Sessiz Ev, Benim Adım Kırmızı), Aslı Tohumcu (Yok Bana Sensiz Hayat), Reha Çamuroğlu (Son Yeniçeri İmparatorluk I, İsmail), Pınar Kür (Asılacak Kadın), Kürşat Başar (Başucumda Müzik), Tuna Kiremitçi (Dualar Kalıcıdır), Gül İrepoğlu (Cariye), Hakan Yel (Sultana Dokunmak), Saba Altınsay (Kritumu), Solmaz Kamuran (Kiraze, Macar: Tefrika-ı Müteferrika, Minta), Sadık Yalsızuçanlar (Gezgin), Hıfzı Topuz (Başın Öne Eğilmesin, Atatürk ve Fikriye), Oya Baydar (Erguvan Kapısı, Kayıp Söz, Sıcak Külleri Kaldı, Kedi Mektupları), Perihan Mağden (Biz Kimden Kaçıyorduk Anne), Reşat Nuri Güntekin (Dudaktan Kalbe, Akşam Güneşi, Yaprak Dökümü, Damga, Eski Hastalık, Acımak, Miskinler Tekkesi, Son Sığınak), Latife Tekin (Berci Kristin Çöp Masalları), Barış Müstecaplıoğlu (Korkak ve Canavar, Merdaranın Sırrı, Bataklık Ülke, Perge Efsanesi III: Tanrıların Alfabetesi), Sibel K. Türker (Şair Öldü), Levent Mete (Aşk Hastalığı), Tahsin Yücel (Gökdelen, Vatandaş), Cem Mumcu (Makber), Hande Altaylı (Aşka Şeytan Karışır, Maraz, Kahperengi), Murat Tuncel (İnanna, Trakya Güneşi) İskender Pala (Babil'de Ölüm İstanbul'da Aşk), Aslı Erdoğan (Kabuk Adam), Ahmet Altan (Kılıç Yarası Gibi, Aldatmak), Cem Selcen (Elmanın Suçu), Orhan Kemal (Vukuat Var, Hanımın Çiftliği, Kaçak, Sokakların Çocuğu, Eskici ve Oğulları, Yalancı Dünya, Sokaklardan Bir Kız, Kötü Yol, Murtaza), Naşide Gökbudak (Hümeyra), Halid Ziya Uşaklıgil (Kırık Hayatlar, Mai ve Siyah), Mehmet Murat Somer (Buse Cinayeti), Osman Necmi Gürmen (Mühtedi), Mine Söğüt (Kırmızı Zaman, Beş Sevim Apartmanı), Ahmet

Hamdi Tanpınar (Saatleri Ayarlama Enstitüsü, Huzur, Beş Şehir), Hakan Bıçakçı (Apartman Boşluğu), Mario Levi (İstanbul Bir Masaldı, Karanlık Çökerken Neredeydiniz), Hakan Günday (Ziyan, Piç, Azıl, Az), Ömer Özgüner (Başkasını Seviyorum), Enis Batur (Elma), Yılmaz Karakoyunlu (Salkım Hanımın Taneleri), Mehmet Coral (Meryem Planı, Işıkla Yazılsın Adın Sonsuza), Mine G. Kırıkkanat (Destina), Neslihan Acı (Ne Güzel Bir Hiçlikti, Kadından Don Kişot Olmaz, Artık Ayrılacak Diyorum, Meltem K'yı Kim Öldürdü), Başak Siyan (Bağlanma Korkusu), Beyazıt Akman (Dünyanın İlk Günü, Son Serenad İmparatorluk 2), Demet Altınyeleklioğlu (Moskova Cariye Hürrem, Cariyenin Kızı Mihrimah, Pargalı ve Hatice), İnci Aral (Sadakat, Mor), Adnan Binyazar (Masalını Yitiren Dev, Ölümün Gölgesi Yok), Hacer Yeni (Bir Dilek Tut), Emrah Polat (Köpek Adamlar), Vildan Çetin (Kök), Mithat Cevdet Kuntay (Üç İstanbul), Ayşe Kulin (Nefes Nefese), Nermin Bezmen (Kurt Seyit & Shura, Kurt Seyit & Murka), İsmet Bertan (Kaptan Kraliçe, Golat Kulesi Tutsağı, Kralın Elçisi), Ece Temelkuran (Muz Sesleri), Murat Gülsoy (İstanbul'da Merhamet Haftası), Selim İleri (Kafes, Bu Yalan Tango, Yaşadığım İstanbul, Hepsi Alev, Cehennem Kraliçesi, Hayal ve İstirap), Ayfer Tunç (Yeşil Peri Gecesi, Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi), Yaprak Eldem (Ben Öyle Sandım), Yekta Kopan (Bir de Baktım Yoksun), Refik Halid Karay (Yezidin Kızı, Dişi Örümcek, Çete), Ceyhan Altınyeleklioğlu (Dul Kadının Oğlu), Ahmet Ümit (İstanbul Hatırası, Beyoğlu Rapsodi), Buket Uzuner (İstanbulcular), Şükran Kozalı (Eğreti Gelinler), Ece Erdoğan (Yok Olma Kılavuzu), Zeynep Cemali (Ankaralı), Barış Bıçakçı (Sinek Isırıklarının Müellifi), Hasan Basri Bilgin (Fatih 1453), Sabahattin Ali (İçimizdeki Şeytan), Vedat Türkali (Fatmagül'ün Suçu Ne?), Nazım Hikmet (Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim), Jale Sancar (Fırtına Takvimi), Ahmet Altay (Son Oyun), Nermin Yıldırım (Unutma Beni Apartmanı), Metin Kaçan (Ağır Roman), Nurdan Gülbilek (Vitrinde Yaşamak Kötü), Hüseyin Rahmi Gürpınar (Şıpsevdi), Muhterem Yüceyılmaz (Hürrem ve Mihrimah Sultan), Peyami Safa (Fatih Harbiye), Tarık Buğra (Osmancık), Aslı E. Perker (Sufle).

1944'ten 2015'e kadar geçen 71 yılda 187 eserin Bulgarcaya çevrilmesi iki ülke arasındaki kültürel ve tarihî bağların güçlü olduğunu, Bulgaristan'da Türklerin varlığının buna katkı sağladığını, bu romanlara talebin yüksek olmasının yayıncılık sektörünü bu çevirileri yapmaya teşvik ettiğini göstermektedir. Bu durum aynı zamanda Türk romanının Tanzimat'tan günümüze olgunlaşarak geldiğini ve diğer kültürlerle ulaşacak bir ivme yakaladığını Bulgaristan örneğinde gözler önüne sermektedir.

Bulgaristan'da Türk romanlarının 40 farklı yayınevi tarafından yayınlandığı saptanmıştır. Bu saptama, Türk romanlarının Bulgaristan'da ilgi gördüğünü ve okura bu romanları ulaştırmak için yayınevlerinin çevirilere kapılarını açtığını göstermektedir. Yayınevlerinin azımsanamayacak bir rakama ulaşan sayısı iki ülke arasındaki kültürel ilişkilere hizmet sunmaktaki çabayı da ortaya koymaktadır.

Tezimizde çevirmenler de ayrı bir başlık altında ele alınmıştır. Çevirmenlerden bir kısmı hakkındaki bilgilere çeşitli kaynaklardan ulaşılmış, bir kısmı ile yüz yüze görüşülmüş, bir kısmının ailesi ya da yakın çevresinden bilgi edinilmiştir. Kendisi hakkında tüm araştırmalara rağmen bilgi edinilemeyen çevirmenler de olmuştur. Bunun nedeni hayatta olmayan çevirmenlerin aile/yakın çevresine ulaşılabilmesi ya da müstear isimler kullandıkları için kim olduklarının belirlenememesidir. Bu çevirmenlerden doğum tarihleri belirlenemeyen çevirmenler romanların çeviri tarihine göre başta verilmiş; daha sonra doğum tarihlerine göre diğer çevirmenler sıralanmıştır. Bu çevirmenlerin şu isimler olduğu belirlenmiştir: Vladimir Vladimirov, El Yotzova, Nik. KapıSIZOV, İl. Atanasov, Svoboda Stefanova, Süleyman Hafızov, Aziz Celil, Penko Tzonevski, Stefka Pırvanova, Levent Çivganov, Rozia Samuilova, Apostol Sariivanov, Rüstüm Azis Karakurt, Ayten Delihüseynova, Panayotka Panayotova, Emilia Boriana Slavkova, Nahide Deniz, Imren Tasinova, Hasine Şen, Darya İvanova, Maria Milanova, Dobromira Kirova, İvaylo Ferdinanov, Mariya Kalitsin, Sevcan Kence, Nazım Bekir, Sibel Tırmazova, Donka Melamed, Rumen Kovaçev, Paraşkev S. Paruşev, Gülçin Çeşmedjjeva, Savriye Tete, Hubavinka Filopova, Nevena Mateeva, Zoya Dimitrova, Tsvetanka Peşeva, Diyana Nehrizova Nikolova, Elen Kırçeva İvanova, Tanya Obretenova, Svetlana Grigorova, Yordanka Bibina, Jana Jelyazkova, Daniela Trifonova, Alina Karahova, Şevkiye Osman Çakır-Nihatova, Semra Ahmed, Kadriye Cesur, Orlin Sıbev, Mement Şukriyeva, Azis Taş, Timur Halilov, Silviya Dimitrova, Ayser Ali, Paulina Mateeva, Bilge Mehmed, İvaylo Hranov, Diana Petkova Kaya, Daniela Deniz, Semiha Bekir, Maria Petrova, Maya Karailieva, Nadejda İvanova.

İsmi anılan çevirmenlerin eğitimlerinin daha çok Türk Dili ve Edebiyatı alanında olduğu tespit edilmiştir. Çevirmenler aynı zamanda yurt içinde ve yurt dışında kültürel ve akademik olarak faaliyet göstermiştir. Bu eğitim ve ilgi alanlarına sahip çevirmenlerin Türk romanlarını Bulgarcaya aktarması Türk romanının Bulgaristan'da hem okurlar hem çevirmenler tarafından tercih edildiğini ve kültürel olarak etkileşime katkı sağladığını ortaya koymaktadır.

Çalışmamızda Bulgaristan'daki Türkçe eserleri okur ile buluşturan yayınevleri hakkında kısa bilgiler verilmiş; ülkede yayınlanan Türk dizi ve filmlerine ve bunların çevirideki yerine değinilmiş; Türk basını ve Türk kurumlarından söz edilmiştir. Bütün bu bilgilerle Bulgaristan'da Türk izlerinin hâlâ var olduğu belirlenmiştir. Türklerin Bulgaristan'a kültürel katkılarının yanı sıra Türk dilinin ülkede yaşayan bir varlık olmaya devam ettiğini söylemek mümkündür.

Çalışmamızda çeviri romanların orijinal kapak fotoğrafı ve çevirisi yapıldıktan sonra Bulgaristan'da okura ulaşan kitabın kapak fotoğrafının verilmesi ile çeviri romanlar okurun gözünde daha somut hâle getirilmiştir.

Bu çalışmadan sonra konunun devamı olarak 2015'ten itibaren yapılan çeviriler ele alınmasıyla çalışmaların sürdürülmesi ve literatüre katkı sağlanması mümkün olacaktır.

KAYNAKÇA

- BEKİR, Harun, *1944-1958 Yılları Arası Bulgaristan Dil Siyaseti ve Türk Dili*, Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Ankara, 2013.
- ÇETİN, Nurullah, *Roman Çözümleme Yöntemleri*, Öncü Basımevi, Ankara, 2013.
- DEMİREKİN, Murat, *Çeviriyorum Türkçeden Çeviri Sorunları ve Eşdeğerlik*, Eğitim Yayınevi, Konya, 2014.
- DUYMAZ, Recep, *Türkçeden Bulgarcaya Çevrilmiş Eserler*, Trakya Üniversitesi, 2014.
- ENGİNÜN, İnci (*Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*, (1. baskı 2001), Dergâh Yayınları, 15. Baskı, İstanbul, 2014.
- ENGİNÜN, İnci, *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*, tek cilt, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2014.
- ENGİNÜN, İnci , *Yeni Türk Edebiyatı Tanzimat'tan Cumhuriyet'e*, (8. Baskı) Dergâh Yayınları, , İstanbul, 2014.
- GEÇGEL, Hulusi, *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*, (Geliştirilmiş 3. Baskı) Anı Yayıncılık, Ankara, 2011.
- GEORGİEV, Antonii, ALEKSİEV, Bojidar, LOZANOVA, Galina, TRINKOVA, Dimana, DOBREVA, Doroteya, VLAEVA, İ., YORDANKA, Bibina, ORLİN, Sıbevev,POPOV, R., *Турците в България-история, традиция, култура*, Vadabond Media, 2012.
- IŞIK, İhsan, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (1. Cilt), Elvan Yayınları, Ankara, 2002.
- IŞIK, İhsan, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, (2. Cilt) , Elvan Yayınları, Ankara, 2002.
- KAPLAN, Mehmet, *Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar-III*, Tip Tahlilleri, İstanbul, 2014.
- KAŞTAN, Yüksel, *Atatürk Dönemi Türkiye ve Bulgaristan İlişkileri*, Sayı: 72, A.T.C. Cumhuriyet Arşiv Belgeleri, 2008.
- KOÇ, Yakup, *Cumhuriyetten Günümüze Çeviri Faaliyetleri ve TEDA Projesi*, Uzmanlık Tezi , Ankara, 2010.
- KOLCU, Ali, İhsan, *Cumhuriyet Devri Edebiyatı 2 Hikâye ve Roman*, Salkımsöğüt Yayınevi, Erzurum, 2009.
- KÖKSAL, Dinçay, *Çeviri Kuramları*, Neyir Yayıncılık, Ankara, 1995.

- LÜTEM, Ömer. E., *Türk-Bulgar İlişkileri*, Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi, (c.1), Ankara, 2000.
- MEMİŞ, Şerife, *Avrupa Birliği Ülkelerinde Uygulanan Çeviri Destek Projeleri ile TEDA (Türk Kültür, Sanat ve Edebiyatının Dışa Açılımı) Çeviri ve Yayın Destek Projesinin Karşılaştırmalı Analizi*, Uzmanlık Tezi, Ankara, , 2009.
- OKAY, M. Orhan, , *Batılılaşma Devri Türk Edebiyatı*, (3. Baskı), Dergâh Yayınları, İstanbul, Eylül, 2013.
- OKAY, Yeliz, *Türk-İlişkiler Üzerinde Makaleler*, makale *Son Dönem Bulgar-Türk İlişkileri*, yazar: Yordanka Bibina, Doğu Kitabevi, İstanbul, 2013.
- Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (I. Cilt) , YKY Yayınları, İstanbul, 2001.
- Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, (II. Cilt) , YKY Yayınları, İstanbul, 2001.
- T.C Genelkurmay Başkanlığı, *Tarihte Türk-Bulgar İlişkileri*, Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2004.
- TOSUN, Muharrem, *Çeviri Eleştirisi Kuramı*, Aylakadam Yayınları, İstanbul, 2013.
- ÖZGÜL, M. Kayahan (ed.), *Türk Edebiyatı Tarihine Bir Bakış / Yeni Türk Edebiyatı*, Kurgan Edebiyat, Ankara, 2013.
- YALÇIN, Alemdar, , *Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Romanı I ve II, 1946- 2017*, (4. Baskı), Akçağ Yayınevi, Ankara, 2017.
- YALÇIN, Alemdar, *Siyasal ve Sosyal Değişmeler Açısından Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Romanı 1946-2017*, (4. Baskı), Akçağ Yayınları, Ankara, 2017.
- KORKMAZ, Ramazan (ed.) , *Yeni Türk Edebiyatı / 1839-2000*, (9. Baskı) , Grafiker Yayınları, Ankara, 2014.
- YÜCEL, Faruk, *Çevirinin Tarihi*, Çeviribilim yayınları, İstanbul, 2016.
- YÜCEL, Faruk, , *Çevirinin Tarihi*, (2. Baskı), Dost Yayınevi, , İstanbul, 2016.
- ÇETİŞLİ, İsmail, ÇETİN, Nurullah, DOĞAN, Abide, GÜR, Alim, KARATAŞ, Cengiz, *II. Meşrutiyet Dönemi Türk Edebiyatı*, (2. Basım), Akçağ Yayınları, Ankara, 2012.
- ЛИКОМАНОВА, Искра, *Преводът между теория и практика*, Университетско издателство, Св. Климент Охридски“, София, 2002.
- НИКОЛОВ, Елит, *Проблеми на Културата*, бр.2,3, списание за теория, история и сравнително изучаване на културата, София, 1994.
- ПРОДАНОВ, Христо, *Нови моменти в Българо-турските отношения*, вестник. Ново време, 5-6 бр., София, 2012.
- ФЛОРИН, Сидер, *Теория на превода*, София , 24-25 април 1979. Çeviri tarafımdan yapılmıştır.

ХАКОВА, Е., Л. Цветкова, О.Пунев, И. Паскова, В.Маринова, К.Анчова, полк. А.Добрев (съставители), „ *Мустафа Кемал Ататюрк, Турската Република и България*“, по повод на 75 години от провъзгласяването на Турската република и 60 години от смъртта на Мустафа Кемал Ататюрк, София, 1998.

<https://www.trthaber.com/haber/kultur-sanat/TEDA-projesi-ile-turk-edebiyatinin-2-bin-696-eseri-yabanci-okuyucuyla-bulustu-394026.html> erişim 21.2.2019.

<https://dumite.info/%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%8F> (e.t: 21.2.2019).

<https://edebiyatvesanatakademisi.com/edebiyat-terimleri-mazmunlar/bibliyografya-nedir-turleri-ve-hazirlanisi/4919> (e.t: 20.2.2019).

<https://bilghanem.com/bibliyografya-nedir/> (e.t: 20.2.2020).

<https://bilghanem.com/bibliyografya-nedir/> (e.t: 20.2.2020).

<https://kaynakca-ve-bibliyografya.nedir.org/> (e.t: 20.2.2020).

http://www.ktu.edu.tr/dosyalar/karendergi_b847b.pdf (e.t: 20.2.2019).

<https://www.turkedebiyati.org/yazarlar/tarik-dursun-k.html> (e.t: 11.11.2017).

https://tr.0wikipedia.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dp a2kvR8O8bF_EsHJlcG_En2x1 (e.t: 18.11.2017).

<https://tr.0wikipedia.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dp a2kvT3lhX0JheWRhcg> (e.t: 20.11.2017).

<https://tr.0wikipedia.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dp a2kvUGVyaWhhbl9NYcSfZGVu> (e.t: 20.11.2017).

<https://www.idefix.com/Yazar/baris-mustecaplioglu/s=248783> (e.t: 21.11.2017).

<http://www.sohbetnesesi.com/biyografi/sibel-k-turker-biyografisi/> (e.t: 21.11.2017).

https://www.idefix.com/Yazar/levent-mete/s=217258?gclid=Cj0KCQiAus_QBRDgARIsAIRGNGjVrAYAxif_E4LJi Rzh38iB80yD6-hRPU71aifwZu39_TDaRmdWjgwaAsITEALw_wcB (e.t: 21.11.2017).

<http://www.sozkimin.com/a/465-naside-gokbudak-kimdir-sozleri-ve-hayati.html> (e.t: 27.11.2017).

<http://rechnik.info/%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%BE%D0%B4> (e.t: 25.2.2019).

<https://www.dr.com.tr/Yazar/mehmet-murat-somer/s=254968> (erişim 27.11.2017).

<http://www.kitapyurdu.com/yazar/osman-necmi-gurmen/34364.html> (e.t: 27.11.2017).

https://www.wikizero.com/tr/Hakan_B%C4%B1%C3%A7ak%C3%A7%C4%B1 (e.t: 30.11.2017).

<http://www.wikizero.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dp a2kvQmHFn2FrX1NheWFu> (e.t: 3.12.2017).
<http://www.basaksayan.com.tr/index.php/kitaplari> (e.t: 3.12.2017).

http://www.wikizero.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dp a2kvRGVtZXRfQWx0xLFueWVsZWtsaW_En2x1 (e.t: 3.12.2017).

<http://www.pupayayinlari.com.tr/index.php/tr/yazarlarimiz/181-emrah-polat> (e.t: 4.12.2017).

<http://www.wikizero.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dp a2kvSGFrYW5fR8O8bmRheQ> (e.t: 4.12.2017).

<http://www.wikizero.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dp a2kvxLBzbWV0X0JlcnRhbG> (e.t: 4.12.2017).

<http://www.dr.com.tr/Yazar/mehmet-unver/s=248711> (e.t: 4.12.2017).

<https://www.merakettiklerin.com/egitmenlerimiz/yaprak-eldem> (e.t: 5.12.2017).

<http://www.wikizero.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dp a2kvSGFzYW5fQmFzcmlfQmlsZ2lu> (e.t: 6.12.2017).

<https://www.turkedebiyati.org/toplumcu-gercekci-edebiyat.html> (e.t: 14.5.2018).

<https://turkishliterature.boun.edu.tr/tr/node/103> (e.t: 22.2.2019).

<http://www.kimkimdir.gen.tr/kimkimdir.php?id=2358> (erişim 16.11.2017).

<https://orhanpamuk.wordpress.com/2006/10/14/orhan-pamuk-kimdir/> (e.t: 16.11.2017).

<http://www.dr.com.tr/Yazar/hakan-yel/s=61944> (e.t: 19.11.2017).

http://kalemagency.com/?page_id=1324 (e.t: 19.11.2017).

<http://www.biyografi.info/kisi/hande-altayli> (e.t: 23.11.2017).

<http://cemsencen.com/biyografi> (e.t: 23.11.2017).

https://www.wikizero.com/en/Mehmet_Murat_Somer (e.t: 27.11.2017).

http://kalemagency.com/?page_id=1304(e.t: 30.11.2017).

<http://www.erabooks.net/?action=author&aid=144> (e.t: 30.11.2017).

<http://minekirikkanat.com/> (e.t: 3.12.2017).

http://kalemagency.com/?page_id=848 (e.t: 3.12.2017).

<http://www.haceryeni.com/Default.aspx> (e.t: 4.12.2017).

<https://vildancetin.wordpress.com/biyografi/> (e.t: 4.12.2017).

http://kalemagency.com/?page_id=783 (e.t: 7.12.2017).

<https://www.ecevahapoglu.com> (e.t: 17.11.2018).

<http://tvnovellas.blogspot.com/2018/12/10-107.html> (e.t: 02.02.2019).

<http://www.TEDAproject.gov.tr> (e.t: 20.2.2019).

<http://kalemagency.com> (e.t: 21.2.2019).

<http://www.balturk.org.tr/tag/ilber-ortayli/> (e.t: 23.2.2019).

<http://gunisigikitapligi.com/kisiler/asli-tohumcu/> (e.t: 17.11.2017).

<http://www.dogankitap.com.tr/yazar/Neslihan+Acu-736> (e.t: 3.12.2017).

<http://gunisigikitapligi.com/kisiler/zeynep-cemali/> (e.t: 6.12.2017).

<https://www.haberturk.com/adnan-menderes-kimdir-adnan-menderes-neden-idam-edildi-adnan-menderes-in-hayati-hts-2476522> (e.t: 11.06.2020).

ÖZET

ŞEN TILKI, Ayra, Türkçeden Bulgarcaya Çevrilen Romanların Analitik Bibliyografyası (1944-2015), Doktora Tezi, Tez Danışmanı: Doç. Dr. Erdoğan KUL, 356s.

Bulgaristan ve Türkiye, coğrafi konum itibariyle birbirinden hiç kopmamış iki ülke olmuştur. İki ülkenin yüzyıllardır süren içi içe geçmiş hâli tarihî, siyasi, ekonomik ilişkilerin yanı sıra kültürel bağlarının da sürmesini sağlamıştır. Bu kültürel ilişkiler edebiyat dünyasının zenginleşmesi, çevirmenlerin Türk edebiyatından çeviriler yapması ile zenginleşmiştir. Tezimizde Türkçeden Bulgarcaya çevrilen romanlar ele alınmış, bu romanlar bağlamında istatistikî bilgiler ortaya konulmaya ve iki ülke arasındaki edebî ve kültürel ilişkiye ışık tutulmaya çalışılmıştır.

Çalışmamızda çeviri romanlar 1944-2015 yılları arasında sınırlı tutulmuştur. Daha önce Türkçeden Bulgarcaya çevrilen romanlar olmuş ancak bunlar gazetelerde tefrika edilmiştir. 1944 yılı çeviri romanın ilk defa kitap olarak okurla buluştuğu yıl olması nedeniyle başlangıç olarak seçilmiştir. 2015 yılı ile de çeviri romanların tespit edilmesi sonlandırılmıştır. Bunun nedeni de çevirilerin hâlâ devam ediyor olması ve sınırlama getirilmediği müddetçe araştırma kapsamının genişleyecek olmasıdır.

Çeviri romanları ele almak için iki ülkenin birbirleri ile ilişkilerinin incelenmesi gerekli görülmüştür. Bu incelemeden sonra bibliyografya, çeviri, Türk romanı hakkında bilgiler verilmiş, roman çevirilerini destekleyen TEDA projesinden söz edilmiştir. Tablolar hâlinde sunulan çeviri listelerinden sonra çevrilen Türk romanlarının yazarları kısaca tanıtılmış, eserlerin özeti verilmiştir. Bu bilgilerden sonra çevirmenler hakkında bilgiler sunulmuştur. Göz ardı edilmemesi gereken bir nokta olarak Bulgaristan'da Türklere ve Türkçeye dair çalışmaların neler olduğu basın-yayın organları, kurumlar, dernekler bağlamında anlatılmıştır. Çeviri romanları okurun gözünde somut hâle getirmek amacı ile kapak fotoğrafları künye bilgileri ile verilmiştir.

Sonuç ve özet bölümleri ile bitirilen bu çalışmanın konu ile ilgilenen araştırmacılara faydalı olacağı ve iki ülke arasındaki ilişkilerin kültürel ve edebî yönüne ışık tutacağı inancı ile çalışma tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Bulgaristan, Çeviri Romanlar (1944-2015)

ABSTRACT

ŞEN TILKİ, Ayra, Analytical Bibliography Of Novels Translated From Turkish To Bulgarian (1944-2015), Ph.D Thesis, Advisor: Doç. Dr. Erdoğan KUL, 356p.

Bulgaria and Turkey have been two countries that have never been separated from each other in terms of geographical location. The intertwined state of the two countries for centuries has enabled the continuation of historical, political and economic relations as well as cultural ties. These cultural relations have been enriched by the enrichment of the literary world and the translators' translations from Turkish literature. In our thesis, the novels translated from Turkish into Bulgarian were discussed, statistical information in the context of these novels was tried to be revealed and the literary and cultural relations between the two countries were tried to be shed light on.

In our study, the translated novels were limited between 1944 and 2015. There have been novels translated from Turkish into Bulgarian before, but these have been serialized in newspapers. The year 1944 was chosen as a starting point because it was the year that the translated novel first met the reader as a book. In 2015, the identification of translated novels was terminated. The reason for this is that the translations are still ongoing and the scope of the research will expand unless restrictions are imposed.

In order to deal with translated novels, it was deemed necessary to examine the relations of the two countries with each other. After this review, information about the bibliography, translation, Turkish novel was given, and the TEDA project, which supports novel translations, was mentioned. After the translation lists presented in tables, the authors of the translated Turkish novels are briefly introduced and the summary of the works is given. After this information, information about the translators is presented. As a point that should not be ignored, the studies on Turks and Turkish in Bulgaria are explained in the context of media organs, institutions and associations. In order to make the translated novels concrete in the eyes of the reader, the cover photos are given with the imprint information.

The study was completed with the belief that this study, which is concluded with the conclusion and summary sections, will be beneficial to the researchers interested in the subject and will shed light on the cultural and literary aspects of the relations between the two countries.

Key Words: Turkey, Bulgaria, Translated Novels (1944-2015)